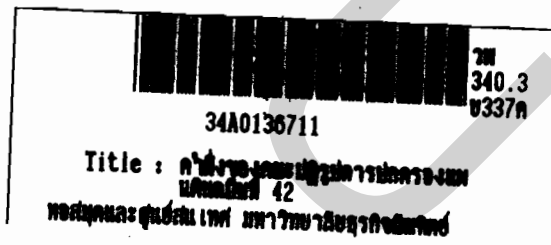




คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42
กับผลกระทบทางด้านธุรกิจของหนังสือพิมพ์

นายสุรินทร์ แก้วประดิษฐ์



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธำมาศ
พ.ศ. 2534

**A STUDY OF THE ORDER OF THE NATIONAL ADMINISTRATIVE REFORM
COUNCIL NO. 42 : AND ITS IMPACT ON NEWSPAPER BUSINESS.**

MR. U-KIN KAEWPRADIST

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the requirements
for the Degree of Master of Arts (Business Communication Arts)**

**Graduate School
Dhurakijpundit University**



ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปริญญา. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อ วิทยานิพนธ์ "คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 กับผลกระทบทางด้านธุรกิจของหนังสือพิมพ์"

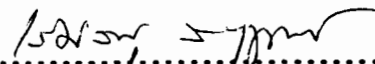
(A STUDY OF THE ORDER OF THE ADMINISTRATIVE REFORM COUNCIL NO 42: AND ITS IMPACT ON NEWSPAPER BUSINESS)

โดย นายยุทินทร์ แก้วประคิษฐ์


ภาควิชา นิเทศศาสตร์ธุรกิจ

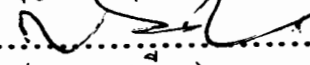
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ วรกิจโกศาทร

ให้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว



..... (ประธานกรรมการ)
(ดร.เลิศลักษณ์ ส.บุรุษพจน์)

..... (กรรมการ)
(รศ.ดร.พรทิพย์ วรกิจโกศาทร)


..... (กรรมการ)
(รศ.ดร.บุญเลิศ สุภคิตถ)


..... (กรรมการจากทบวงมหาวิทยาลัย)
(รศ.ดร.สมควร กวียะ)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว


..... (คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย)
(ผศ.ดร.สุทิน นพเลิศ)

วันที่...29...เดือน สิงหาคม.....พ.ศ. 2534.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ได้บรรลุความสำเร็จด้วยดี สืบเนื่องมาจากความกรุณาของ รศ.ดร. พรทิพย์ วรกิจโกคาทร อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. เลิศลักษณ์ ส. บุรุษพันธ์ ประธานกรรมการ รศ.ดร. สมควร กวีชะ และ รศ.ดร. บุญเลิศ สุกดิฉกรรกรรมการ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ดร. พงษ์เทพ วรกิจโกคาทร ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์แนะนำ ช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เขียนมีความรู้สึกเป็นเกียรติ และมีความภาคภูมิใจมากที่สุด ที่วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้อนุมัติทุนทำวิทยานิพนธ์จากมหาวิทยาลัย และ ดร. ไสว สุกฤษีพิทักษ์ อธิการบดี ได้กรุณาออกหนังสือรับรองเป็นหลักฐานการให้ทุนแก่ผู้เขียนเป็นรายแรก ในภาควิชานิติศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย

ผู้เขียนยังมีความรู้สึกภาคภูมิใจเป็นที่สุด สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย และความสำเร็จในวันแรกของ ภาควิชานิติศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และตลอดระยะเวลาของการศึกษาวิจัย ผู้เขียนได้รับกำลังใจจาก บิดา มารดา ภรรยา ครูบาอาจารย์ และปมิตรทุกท่าน ในขณะที่ลูกอีกสามคน มีความเป็นห่วงสุขภาพของผู้เขียน นอกจากนั้น ยังมีผู้ที่เคารพนับถือ เพื่อนร่วมงานอีกมากมาย ซึ่งไม่สามารถนำมาบันทึกไว้ให้ครบทุกท่าน ในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนผลักดันให้การเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ด้วยความสำนึกแห่งบุญคุณ ต่อผู้มีพระคุณทั้งหลาย หากว่าวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะเป็นประโยชน์ดังวัตถุประสงค์ตามปณิธานที่ได้ตั้งไว้อย่างแน่นอน ผู้เขียนขอมอบความสุขความชื่นใจให้กับบิดา มารดา ภรรยา ครูบาอาจารย์ ปมิตรทุกท่าน และลูก ๆ ทั้งสามคน ที่มีส่วนผลักดันให้ผู้เขียนมีขวัญ และกำลังใจในการศึกษาค้นคว้าวิจัย จนทำให้วิทยานิพนธ์บรรลุวัตถุประสงค์

สุคนธ์ แก้วประดิษฐ์

24 มิถุนายน 2534

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
รายการตารางประกอบ.....	๑๐
รายการรูปประกอบ.....	๑๑
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
วิธีการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
นิยามศัพท์.....	7
2. ทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ก. ทฤษฎีสื่อสารและสื่อสารมวลชน.....	9
1. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนของ ชแรมม์.....	11
2. ทฤษฎีสื่อสารมวลชนของ เวสต์ลีย์ และแม็คลิน.....	14
3. ทฤษฎีการไหลสองจังหวะของการสื่อสาร.....	18
4. ลักษณะของทฤษฎีการกำหนดวาระ.....	21

ข. ทฤษฎีการปกครองกับหนังสือพิมพ์.....	23
1. ทฤษฎีอำนาจนิยม.....	26
2. ทฤษฎีอิสรภาพนิยม.....	31
3. ทฤษฎีความรับผิดชอบทางสังคม.....	37
4. ทฤษฎีเบ็ดเสร็จนิยมแบบโซเวียต.....	44
ค. การเปรียบเทียบหนังสือพิมพ์ไทยกับต่างประเทศ.....	50
1. การรื้อล้างสิทธิส่วนบุคคลของหนังสือพิมพ์อังกฤษ.....	51
2. การควบคุมจรรยาบรรณ.....	54
3. สภาหนังสือพิมพ์ในยุโรป.....	54
3. วิทยาการกฎหมายการพิมพ์ไทย.....	57
1. ความเป็นมาของวารอกกฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์.....	59
1.1 พรบ. ว่าด้วยสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์	
พ.ศ. 2465.....	59
1.2 พรบ. สมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2470...	60
1.3 พรบ. การพิมพ์ พ.ศ. 2476.....	62
1.4 พรบ. การพิมพ์ พ.ศ. 2484.....	63
1.5 คำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42	
(คำสั่ง ปร. 42).....	63
2. แนวความคิดในการปรับปรุงกฎหมายการพิมพ์.....	67
3. การเสนอยกเลิกและแก้ไขคำสั่ง ปร. 42.....	68
4. รัฐสภาไม่ให้ความเห็นชอบร่าง พรบ. การพิมพ์ฉบับใหม่...	68
5. เหตุผลที่สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบตามความเห็นของ	
คณะกรรมการการพิมพ์.....	69
6. ร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ฉบับ พ.ศ. 2533.....	69

7. ลักษณะพิเศษของคำสั่ง ปร. 42.....	71
7.1 เป็นการบัญญัติกฎหมายให้เข้าข้อ.....	73
7.2 เป็นการกำหนดโทษที่ไม่เป็นกรรม.....	74
7.3 ปัญหาการตีความตามกฎหมาย.....	74
7.4 เจ้าพนักงานการพิมพ์มีอำนาจถอนใบอนุญาต.....	76
7.5 ลักษณะของกฎหมายต้องบังคับทุกคนในสังคม.....	77
8. การยกเลิกคำสั่ง ปร. 42.....	79
4. การใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์.....	82
ความนำ.....	82
การใช้คำสั่ง ปร. 42 ของนายกรัฐมนตรีสมัยต่าง ๆ.....	83
5. คำสั่ง ปร. 42 กับผลกระทบต่อธุรกิจหนังสือพิมพ์.....	95
ก. หนังสือพิมพ์เป็นธุรกิจที่แตกต่างจากธุรกิจทั่วไป.....	95
ข. การใช้คำสั่ง ปร. 42 เป็นการปิดกั้นสิทธิเสรีภาพของ ประชาชน.....	98
ค. คำสั่ง ปร. 42 กับพฤติกรรมการทำธุรกิจและการลงทุนในธุรกิจ หนังสือพิมพ์.....	108
ง. ประเด็นอื่น ๆ.....	110
1. ความมั่นคงแห่งรัฐ.....	111
2. นักหนังสือพิมพ์ยังมีส่วนที่ไม่รับผิดชอบต่อสังคม.....	111
3. สถานการณ์ทางการเมือง.....	112
6. บทสรุป.....	116
บรรณานุกรม.....	128

หน้า

ภาคผนวก.....	130
ภาคผนวก ก.....	131
ภาคผนวก ข.....	148
ภาคผนวก ค.....	153
ภาคผนวก ง.....	155
ประวัติผู้เขียน.....	164

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1. นายชานินทร์ กวีชัยเชียร ดำรงตำแหน่งนายกัฐมนตรี.....	84
2. พล.อ. เกวียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ดำรงตำแหน่งนายกัฐมนตรี.....	86
3. พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกัฐมนตรี.....	87
4. พล.อ. ชำติช้าย สุทธิะวิธ ดำรงตำแหน่งนายกัฐมนตรี.....	91
5. เปรียบเทียบการนำคำสั่ง พร. 42 ใช้บังคับหนังสือพิมพ์ เป็นคำสั่ง คำสั่งเดิม ลงโทษ.....	92
6. เปรียบเทียบการใช้คำสั่ง พร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์ ในสมัยรัฐบาล ของนายชานินทร์ กวีชัยเชียร พล.อ. เกวียงศักดิ์ ชมะนันทน์ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ และ พล.อ. ชำติช้าย สุทธิะวิธ...	94

สารบัญรูปประกอบ

หน้า

รูปประกอบที่

1. องค์ประกอบการสื่อสาร.....	11
2. การสื่อสารมวลชนของชุมชน.....	13
3. แบบความคิดรวบยอดแบบที่ 1.....	14
4. แบบความคิดรวบยอดแบบที่ 2.....	15
5. แบบความคิดรวบยอดแบบที่ 3.....	16
6. แบบความคิดรวบยอดแบบที่ 4.....	17
7. การสื่อสารจังหวัดยะลา.....	19
8. การสื่อสารสองจังหวัด.....	19
9. ลักษณะของการกำหนดวาระ.....	23

หัวข้อวิทยานิพนธ์ คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 กับผลกระทบทางด้าน
ธุรกิจของหนังสือพิมพ์

ชื่อนักศึกษา นายสุทินทร์ แก้วประดิษฐ์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. นรทิพย์ วรกิจโกศลาท

ภาควิชา นิเทศศาสตร์ธุรกิจ

ปีการศึกษา 2534

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาถึงผลการใช้คำสั่งคณะกรรมการปกครอง
แผ่นดิน ฉบับที่ 42 (คำสั่ง พร. 42) และผลกระทบต่อธุรกิจหนังสือพิมพ์ ซึ่งรัฐบาลสมัยต่าง ๆ
ได้ใช้เป็นกฎหมายควบคุมธุรกิจหนังสือพิมพ์ มาตั้งแต่ 21 ตุลาคม 2519 ถึง 11 พฤศจิกายน
2533 ซึ่งจัดได้ว่าเป็นกฎหมายที่สำคัญฉบับหนึ่ง โดยเป็นคำสั่งคณะกรรมการปกครองแผ่นดินที่
มีอายุการใช้งานมากฉบับหนึ่ง ทั้งยังเป็นกฎหมายที่มีการต่อต้านจากผู้ประกอบวิชาชีพ และ
ประชาชนมากที่สุด

การศึกษาค้นคว้าเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้ทำการเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็นสอง
ประเภท คือ ข้อมูลทางด้านทัศนคติ กับ ข้อมูลปฐมภูมิ สำหรับการเก็บข้อมูลทัศนคตินั้น
ได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารจากแหล่งข่าวสาร ทั้งที่เป็นของทางราชการ และเอกชน คือ
เอกสารสามจดหมายเหตุ บันทึกประจำวันของแผนก 2 กองหนังสือพิมพ์ กองบังคับการ
ตำรวจสันติบาล เอกสาร วารสารของสมาคมนักวิชาชีพหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ
ที่เก็บรักษาอยู่ในห้องสมุดแห่งชาติ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ รวมทั้งเอกสาร และการบันทึก
ต่าง ๆ ในวารสารรัฐสภา

ส่วนการศึกษาค้นคว้าข้อมูลปฐมภูมินั้น ได้ทำการสัมภาษณ์ในทางลึก กับกลุ่มบุคคล
ตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง คือ นักหนังสือพิมพ์รุ่นเก่า ที่เคยทำหนังสือพิมพ์ในสมัยแรก ๆ ของการ

ใช้คำสั่ง ปร. 42 นักหนังสือพิมพ์รุ่นใหม่ เจ้าของผู้ประกอบการธุรกิจหนังสือพิมพ์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหนังสือพิมพ์ นักกฎหมาย และนักปกครอง นักการเมือง คณะกรรมการพิจารณาพิจารณากฎหมายฉบับต่าง ๆ และนักธุรกิจกลุ่มอื่น ๆ ที่ใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อโฆษณาธุรกิจ

จากการนำข้อมูลทัศนคติ และประมุข มาดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบ เป็นอัตราเปอร์เซ็นต์แล้วพบว่า ในการใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์ มีอยู่หลายระดับ จากโทษรุนแรงที่สุด ไปสู่เบาที่สุด มีอยู่ 7 ระดับ คือ

1. การปิดหนังสือพิมพ์ (พักการใช้ใบอนุญาต ถอนใบอนุญาตการพิมพ์)
2. ถอนใบอนุญาตการเป็นบรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
3. ห้ามจำหน่าย (ยึดสิ่งพิมพ์)
4. ดำเนินคดีตามคำสั่งปร. 42
5. พิมพ์จำหน่ายตามเงื่อนไข
6. กล่าวตักเตือน (คาดโทษ ภาคทัณฑ์)
7. และสิ่งให้แก่อื่น (ลงโฆษณาแก้ข่าว สัมมนา และอื่น ๆ)

นอกจากนี้ การศึกษาค้นคว้า ยังได้พบประเด็นใหม่ ๆ ที่ควรแก่การศึกษา ได้แก่ หนังสือพิมพ์เป็นธุรกิจที่แตกต่างจากธุรกิจทั่วไป การใช้คำสั่ง ปร. 42 โดยเจตนาที่จะควบคุมและบังคับใช้แก่หนังสือพิมพ์นั้น กลับกลายเป็นการปิดกั้นสิทธิเสรีภาพ ของประชาชนไปในที่สุด คำสั่ง ปร. 42 ยังมีอิทธิพลต่อวิถีการลงโทษในธุรกิจหนังสือพิมพ์ และประเด็นย่อย ๆ อีกสามประเด็นคือ ความมั่นคงของรัฐ หนังสือพิมพ์มีส่วนที่ไม่รับผิดชอบต่อสังคม และสถานการณ์ทางการเมืองทั่วไป

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ คือ

1. ทางด้านวิชาการนั้นพบว่า นอกจากคำสั่ง ปร. 42 แล้ว ยังมีกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจหนังสือพิมพ์ ได้แก่ คำสั่งของคณะกรรมการบริหารควบคุมความถี่วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ กฎหมายว่าด้วยอาหาร และยา กฎหมายว่าด้วยข้อห้ามเรื่องการโฆษณา เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบว่า ก่อนที่จะมีการยกเลิกคำสั่ง ปร. 42 เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2533 นั้น รัฐบาลได้พยายามเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาการพิมพ์ฉบับใหม่ขึ้นมา ควบคู่กับร่างพระราชบัญญัติสภาการหนังสือพิมพ์ ในระหว่างที่กำลังพิจารณาอยู่นั้นมีเสียงคัดค้านกันมากว่าเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาจากคำสั่ง ปร. 42 มาสู่พระราชบัญญัติการพิมพ์ฉบับใหม่

2. ทางด้านวิชาชีพของคนทำหนังสือพิมพ์นั้น ถ้าหากว่าให้คนทำหนังสือพิมพ์มีองค์กรควบคุมคนทำหนังสือพิมพ์ และให้รัฐบาลเข้าไปควบคุมน้อยที่สุด คนทำหนังสือพิมพ์น่าจะมีการคิดจัดระบบให้ถูกต้องเหมาะสม เช่น หากจะมีการลงโทษหนังสือพิมพ์แล้ว ควรจะหาวิธีการลงโทษผู้ที่กระทำผิดเท่านั้น มิใช่ลงโทษหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ ไม่งั้นนั่นแล้วจะมีผลกระทบต่อบุคคลอื่นที่ไม่มีความผิด และมีผลกระทบต่อธุรกิจที่เกี่ยวข้องด้วย

นอกจากนี้ รัฐบาลน่าจะพิจารณาบทวนการใช้คำสั่งฯ ปร. 42 รวมทั้งการหาหนทางปรับปรุงกฎหมายการพิมพ์ขึ้นมาใหม่ เพื่อให้องค์การหนังสือพิมพ์ ผู้ประกอบวิชาชีพธุรกิจหนังสือพิมพ์ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง สามารถที่จะพัฒนาธุรกิจด้านนี้ให้เจริญสืบไป นอกจากนี้ ควรที่จะส่งเสริมวิชาชีพหนังสือพิมพ์ให้เสนอข่าวสารตามระบบ หรือทฤษฎีของความรับผิดชอบทางสังคม ทั้งนี้เพราะว่า วิธีเช่นนี้เป็นวิธีการเดิ�ของสังคมประชาธิปไตยที่สามารถสร้างความเจริญ และความผาสุกให้กับประชาชนในชาติ และเป็นารรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมอย่างจริงจัง

THESIS TITLE A STUDY OF THE ORDER OF THE NATIONAL ADMINISTRATIVE
REFORM COUNCIL NO. 42 : AND ITS IMPACT ON NEWSPAPER
BUSINESS.

NAME MR. U-KIN KAEWPRADIST

THESIS ADVISOR ASSOCIATE PROFESSOR DR. PORNTHIP VORAKITPOKATORN

DEPARTMENT BUSINESS COMMUNICATION ARTS

ACADEMIC YEAR 1991

ABSTRACT

The objective of this thesis was to study the use of National Administrative Reform Council No. 42 (Decree 42) and its impact on Newspaper business. The Decree No. 42 had been in use to control the newspaper from October 21, 1976 until November 11, 1990. It was one of the National Administrative Refrom Council Order that had been in use for such a long time while many journalists, politicians and people put against on it.

The method of analysis was to collect data from secondary and primary sources. The secondary sources included a study from both public and private publications, such as Siam Memorandums, Section 2 dairy memorandum, newspaper division of Metropolitan police Department, Publication and Magazine of Journalist's Society, Newspaper in the National Library, The National Memorandum and Parliament Magazines.

Primary source included in-depth interview and samples such as senior journalist, columnist, reporters who worked in the early days when Decree No. 42 was in use. Presented journalist, newspaper businessman, lawyer, governor and politician, were interviewed as other data.

By percentage comparative analysis of both secondary and primary data, there were seven levels of punishment assigned in the Decree No. 42 as follows :-

1. Close down the newspaper company (withdraw the printed license)
2. Withdraw the editorial license.
3. Forbid the sale (confiscation).
4. Put on trial.
5. Publishing and sale of printed papers upon restricts conditions.
6. Reprimanding.
7. Put an apology column.

The study also found out that any concerns to newspaper mean to the people's impact. Using the Decree No. 42 under the objective to control the newspaper would also blocked and impeded the right and freedom of population. The implementation of the Decree No. 42 would scars to some investors.

It was long discussed and put an issue for politicians in many license.

The research concluded with some suggestions as follows :-

1. For academi purpose : there were other laws, besides

1

the Decree No. 42 that affect mass-media business such as the Television and Radio Frequency Administrative committee Order, Drug and Food Law, and Advertising Regulation Control etc. Such study as this one is recommended to do with the laws. Before the cancellation of the Decree No. 42, on November 11, 1990. Government attempted to submit a new press draft which had said that it was another form of the Decree No. 42. Any further decision should look back to this study and recommend to conduct a feasibility study.

2. For profession purpose : if the journalist has a self-controlled organization with less supervision, the journalist would have creativeness and better improve the organization. By principle, the punishment should be made on each newspaper-man not on the business or the over all net work.

In order to reconsider, Government should be repeal the use of the Decree No. 42 and also update the press law for the Journalist Authority to other concerned and should promote communication professional self adaptation. It's purpose, all newspaper will serve the democratic system and all will be concerned with social responsibility.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อก้าวถึงสื่อมวลชนแล้ว มักจะหมายถึง วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และอาจหมายถึงสิ่งอื่นใดที่เป็นตัวกลางนำข่าวสารไปสู่มวลชน แต่ถ้าหากจะพิจารณาสื่อมวลชนประเภทที่เป็นหนังสือพิมพ์แล้ว นับว่าเป็นสื่อที่มีความสำคัญมากที่สุดประเภทหนึ่งในการให้สาระความรู้ที่ครอบคลุมอย่างกว้างขวาง ทั้งยังสามารถเสนอความคิดเห็นแก่สังคม และเตือนสติแก่ผู้บริหารท้องถิ่น และประเทศได้อีกหนึ่ง

แมรี เวสต์ (Mary West) นักหนังสือพิมพ์ชาวอเมริกัน ได้กล่าวไว้ว่า "คนในสังคมแต่ละสังคม มีความปรารถนา และต้องการข่าวสาร เช่นเดียวกับมนุษย์ทุกคนที่ต้องการลูกนิตยดา เพื่อมีไว้สำหรับการมองเห็น ให้ร่างกายได้เคลื่อนไหว ไปไหนมาไหนอย่างสะดวกสบาย" (Tsoutsias, 1980 : 32)

การที่หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่สำคัญประเภทหนึ่งนี้เอง จึงทำให้มีการเปรียบเทียบว่าหนังสือพิมพ์เสมือนกับกระจกเงาบานใหญ่ ที่สามารถสะท้อนภาพให้เห็นถึงพฤติกรรมของสังคมแต่ละสังคมว่าเป็นอย่างไร ผู้นำของสังคมมีความคิดเห็นอย่างไร หนังสือพิมพ์จึงเป็นสื่อมวลชนที่เป็นปัจจัยสำคัญเพื่อใช้เป็นสื่อติดต่อสารของมนุษย์ (Clark, 1985 : 2)

นอกจากนั้น หนังสือพิมพ์ยังเป็นแหล่งสำหรับรวบรวมวิชาความรู้ต่าง ๆ หลายสาขา อาชีพอย่างหลากหลาย ไม่ว่าเรื่องของข่าวสาร ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น สาระความบันเทิง รวมทั้งการเสนอความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ (Osborn, 1955 : 2)

หนังสือพิมพ์ยังมีลักษณะพิเศษที่สามารถเข้าถึงประชาชน และเป็นสื่อมวลชนที่จับต้องได้นาน มีการอ่านซ้ำได้ เก็บรักษาไว้ได้ เป็นหลักฐานที่ปรากฏชัด มีการผูกพันกับชีวิตประจำวันของประชาชนเสมือนเป็นอาหารประจำวันของมนุษย์ในสังคม จึงมีการกล่าวกันว่า "ข่าวสารของหนังสือพิมพ์ คือ อาหารประเภทหนึ่งที่จำเป็นต่อบริโภคเพื่อให้ชีวิต และความรู้ ความคิดก้าวไปทันกับเหตุการณ์บ้านเมือง" (สุภาพันท์, 2517 : 4)

หากจะพิจารณาถึงสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องในอดีต หรือปัจจุบันแล้ว พบว่า ประชาชนชาวไทยให้ความสำคัญต่อหนังสือพิมพ์เป็นอย่างมาก กล่าวคือ มีการประกอบธุรกิจ หนังสือพิมพ์ มีการตั้งสถาบันสอนวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และขณะเดียวกัน หนังสือพิมพ์ยังได้ รวบรวมประวัติศาสตร์ ประวัติความเป็นมาของการพิมพ์อย่างมีระบบและมีระเบียบ (ขจร, 2508 : 40)

แต่สำหรับเรื่องการศึกษาค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับ วิวัฒนาการของหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย ได้มีกลุ่มต่าง ๆ ทำไว้แล้วเป็นจำนวนมาก ส่วนการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งการศึกษาคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 (คำสั่ง ปร. 42) นั้น ยังไม่พบว่า มีผู้ใดได้มีความริเริ่มค้นคว้าศึกษาวิจัยแต่อย่างใด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คำสั่ง ปร. 42 กับผลกระทบทางด้านธุรกิจของหนังสือพิมพ์

นอกจากนั้น เอกสารการศึกษาวิจัยของ สฤษดิ์ วิฑูรย์ เรื่องการผลักดันทางการ เมืองของกลุ่มผลประโยชน์ในสยุค "ประชาธิปไตยแบบราชการ" ศึกษากรณีร่างพระราชบัญญัติ การพิมพ์ เมื่อ พ.ศ. 2530 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ การผลักดันข้อเรียกร้องของกลุ่มผลประโยชน์ ของผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์ต่อกระบวนการนิติบัญญัติภายใต้ระบบการเมือง แบบ "ประชาธิปไตยแบบราชการ" ของไทย โดยมีมุ่งพิจารณาเฉพาะกรณีร่างพระราชบัญญัติ การพิมพ์ในช่วงปี พ.ศ. 2528 - 2530 ซึ่งปรากฏว่ากลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าว ไม่ประสบผล สำเร็จในการผลักดันให้มีกฎหมายการพิมพ์ ที่มีเสรีนิยมมากขึ้น (สฤษดิ์, 2530)

ส่วนคำสั่ง ปร. 42 ซึ่งได้ประกาศใช้มา ตั้งแต่วันที่ 21 ตุลาคม 2519 ใน สมัยที่นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ปรากฏว่า นักหนังสือพิมพ์ สื่อมวลชนอื่น นักวิชาการ และประชาชน ตลอดจนกลุ่มผลประโยชน์พยายามผลักดันให้ยกเลิก โดยอ้างว่าเป็นคำสั่งที่มีผลกระทบทางด้านธุรกิจของหนังสือพิมพ์ ขณะเดียวกันก็ยังมีผลกระทบ ทางด้านสิทธิเสรีภาพ การปกครอง และความมั่นคงแห่งชาติอีกด้วย

ด้วยเหตุที่เป็นกฎหมายที่มีอายุการใช้งานที่ชวาวนานถึง 4 รัฐบาล มีความสำคัญใน การควบคุมดูแลธุรกิจหนังสือพิมพ์ มีการใช้บังคับอย่างกว้างขวาง หลายระดับของการลงโทษ จึงน่าที่จะทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยให้ลุ่มลึก และเป็นประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย "ศึกษาคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 (คำสั่ง ปร. 42) กับผลกระทบทางด้านธุรกิจของหนังสือพิมพ์" ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อต้องการทราบผลการลงโทษหนังสือพิมพ์อันเนื่องมาจากการใช้คำสั่ง ปร. 42 ในสมัยของรัฐบาลต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ บทบาท ความหมาย และพฤติกรรมของหนังสือพิมพ์ ตลอดจนพัฒนาการของออกกฎหมายที่ออกมาเพื่อควบคุมดูแลหนังสือพิมพ์
2. ศึกษาการใช้คำสั่ง ปร. 42 ของรัฐบาลคณะต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มใช้ จนถึงวันยกเลิกการใช้ ทั้ง 4 สมัย คือ
 - 2.1 นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
 - 2.2 พล.อ. เกอริงศักดิ์ ชมะนันท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
 - 2.3 พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
 - 2.4 พล.อ. ชชาติชาย ชุณหะวัณ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
3. ศึกษาผลกระทบ อันเนื่องมาจากการใช้คำสั่ง ปร. 42 ต่อการดำเนินธุรกิจหนังสือพิมพ์ และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

สมมติฐานของการวิจัย

เมื่อพิจารณาจากลักษณะของการปกครองแผ่นดินในสมัยต่าง ๆ ทั้ง 4 สมัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2519 ถึง พ.ศ. 2533 จะพบว่า มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ รัฐบาลสมัยที่ พล.อ. ชชาติชาย ชุณหะวัณ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอยู่นั้น ประชาชนได้ให้การยอมรับว่า ประเทศชาติมีความเป็นประชาธิปไตยมากที่สุด โดยที่มียกฐานะมาจากการเลือกตั้ง และรัฐมนตรีส่วนใหญ่ที่ร่วมเป็นคณะรัฐมนตรีก็มาจากการเลือกตั้ง ส่วนรัฐบาลสมัยที่ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี สื่อมวลชนเรียกว่าระบบการปกครองแบบ "ประชาธิปไตยครึ่งใบ" ทั้งนี้ เนื่องจากว่าเมื่อเสร็จสิ้นการเลือกตั้งทั่วไปแล้วพรรคการเมืองต่าง ๆ ไม่สามารถสรรหาบุคคลที่เหมาะสม ให้เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้ จึงจำเป็นต้องเชิญบุคคลภายนอก คือ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งไม่ได้รับการเลือกตั้ง แต่เป็นผู้แทนทาง

ทหาร ที่เป็นที่เคารพจากคนทั่วไปมาก เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ในขณะเดียวกัน พล.อ. เกอริงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้อ่านาจอครั้งแรกด้วยการยึดอำนาจมาจากนายธานินทร์ กรัยวิเชียร และได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีปกครองประเทศชั่วคราว ต่อจากนั้นจึงให้มีการเลือกตั้งทั่วไป และได้นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งคนแรกในสมัยของการใช้คำสั่ง ปร. 42

อย่างไรก็ตามก่อนที่ พล.อ. เกอริงศักดิ์ ชมะนันทน์ จะเข้าควบคุมอำนาจการปกครองจากนายธานินทร์ กรัยวิเชียร นั้น การเมือง การทหาร เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา ในช่วงนั้นตกอยู่ในภาวะการสับสนวุ่นวาย เมื่อคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเข้าควบคุมอำนาจครั้งแรก ถูกฝ่ายตรงข้ามมองว่า รัฐบาลสมัยของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นรัฐบาล "ขวาจัด" และเพื่อเป็นการจัดระบบการปกครอง สร้างความสงบเรียบร้อยให้เกิดขึ้นในชาติพร้อม ๆ กัน ส่วนหนึ่งรัฐบาลได้ออกคำสั่ง ปร. 42 ขึ้นมา เพื่อเป็นมาตรการควบคุมดูแลหนังสือพิมพ์ หากจะกล่าวโดยสรุปแล้ว คำสั่ง ปร. 42 เป็นกฎหมาย หรือข้อบังคับของคณะปฏิรูปการปกครองนั่นเอง แต่เมื่อประเทศไทยมีกฎหมายรัฐธรรมนูญ และมีการเลือกตั้งในเวลาต่อมา ปรากฏว่ายังใช้คำสั่ง ปร. 42 ติดต่อกันมาจนถึงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2533

จากคุณลักษณะที่แตกต่างของรัฐบาลทั้ง 4 สมัยข้างต้น จึงขอกำหนดสมมุติฐาน ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 สมัย พล.อ. ชาคีชาย ชุณหะวัณ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จะมีการใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์น้อยที่สุด และหากมีการใช้คำสั่ง ปร. 42 จะเป็นการใช้ที่มีลักษณะไม่รุนแรง และไม่กระทบต่อธุรกิจมากนัก

สมมุติฐานที่ 2 สมัย พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จะมีการใช้มากกว่า พล.อ. ชาคีชาย ชุณหะวัณ ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นบุคคลภายนอกที่สามารถตัดสินใจใช้ได้ทันที แต่ที่ระมัดระวังเพราะว่ามีพรรคการเมืองเป็นตัวแทนคอยถ่วงดุลย์การใช้

สมมุติฐานที่ 3 สมัยของ พล.อ. เกอริงศักดิ์ ชมะนันทน์ กับ นายธานินทร์ กรัยวิเชียร จะมีการใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์มากที่สุด มีผลกระทบต่อธุรกิจหนังสือพิมพ์ และธุรกิจที่เกี่ยวข้องมากที่สุด

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ จะทำการศึกษาค้นคว้า และเก็บข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ

- 1.1 เอกสาร "สยามจดหมายเหตุ"
- 1.2 บันทึกประจำวันของ แผนก 2 กองหนังสือพิมพ์ กองบังคับการตำรวจสันติบาล
- 1.3 เอกสาร วารสารของสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์
- 1.4 หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ที่เก็บรักษาอยู่ในกองห้องสมุดแห่งชาติ กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร
- 1.5 เอกสารและวารสาร "รัฐสภา" ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

2. ข้อมูลปรทุภูมิ

สัมภาษณ์บุคคลทางลึก โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

- 2.1 นักหนังสือพิมพ์อาชีพ ทั้งกลุ่มคนรุ่นเก่า และคนรุ่นใหม่
- 2.2 เจ้าของผู้ประกอบการธุรกิจหนังสือพิมพ์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ
- 2.3 นักกฎหมาย และนักปกครอง
- 2.4 นักการเมือง โดยเลือกกลุ่มคณะกรรมการที่พิจารณา และที่เคยพิจารณา กฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์
- 2.5 นักธุรกิจกลุ่มอื่น ๆ ที่ใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อโฆษณาธุรกิจ

3. การเสนอผลการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะนำข้อมูลมาค่า เน้นกรรมวิธีเปรียบเทียบกับวิธีการใช้สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนาเป็นเปอร์เซ็นต์

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษา คำสั่ง ปร. 42 กับผลกระทบทางด้านธุรกิจของหนังสือพิมพ์
2. การวิจัยเพื่อมุ่งต่อมาตรการใช้ คำสั่ง ปร. 42 กับการลงโทษหนังสือพิมพ์
3. การวิจัยเพื่อมุ่งต่อเนื้อหา ตามกระบวนการยุติธรรม สิทธิเสรีภาพ ขวัญกำลังใจต่อธุรกิจและการลงทุน

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เกี่ยวกับกลุ่มบุคคลที่ร่วมกันพิจารณา และประกาศใช้ คำสั่ง ปร. 42 จำนวนหลายคนได้เสียชีวิตไปแล้ว และที่ยังมีชีวิตอยู่อายุมาก ไม่สามารถเข้าถึงเพื่อสัมภาษณ์ทางลึกได้ เนื่องจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นยังเป็นความลับของทางราชการ
2. กลุ่มบุคคลบางคนที่เคยร่วมเหตุการณ์ ไม่ให้ความสนใจต่อมาตรการ คำสั่ง ปร. 42 อย่างแท้จริง บางคนกลับกลายเป็นผู้ตามมากกว่าที่จะเป็นผู้นำความคิดเห็น ข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ทางลึก จึงมีความแตกต่างกัน แต่การแก้ไขปัญหานี้ด้วยการสัมภาษณ์บุคคลทางลึกให้มีจำนวนมากเพียงพอที่จะหาข้อสรุปได้
3. ข้อมูลทุติยภูมิ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของการใช้คำสั่ง ปร. 42 ที่ได้บันทึกไว้ในเอกสาร ที่ปรากฏชัดในสภามหาศาลเหตุ เอกสารของสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และบันทึกประจำวันของตำรวจสันติบาล แต่การบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ มักจะกระทำเฉพาะเรื่องที่สำคัญ ๆ ส่วนการสั่งลงโทษเล็กน้อย มักจะกระทำด้วยวาจา จึงไม่มีการบันทึกไว้ นอกจากค้นคว้าจากหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ ที่ได้บันทึกไว้สั้น ๆ เท่านั้น
4. ตามข้อมูลทุติยภูมิ ในเรื่องของการใช้มาตรการบังคับลงโทษหนังสือพิมพ์ และการดำรงความเป็นกฎหมายของคำสั่ง ปร. 42 ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้แน่นอน เพราะไม่ได้รับการตีความชี้ขาดจากคณะกรรมการกฤษฎีกา แต่ก็ต้องถือว่าเป็นกฎหมาย ส่วนการเสนอความคิดเห็น และข้อเรียกร้องต่าง ๆ จึงเป็นเพียงข้อเสนอขึ้นมาเท่านั้น การอ้างว่าเป็นการขัดต่อสิทธิ และเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ ยังเป็นเรื่องของนามธรรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบข้อเท็จจริง และทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำสั่ง ปร. 42 และผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้ประกอบการหญิงสื่อพิมพ์
2. ทำให้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของผู้ประกอบการหญิงสื่อพิมพ์ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนักบริหารระดับสูง ในอันที่จะนำความต้องการที่ถูกต้องไปประยุกต์ใช้ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการพิมพ์ในโอกาสต่อไป
3. ทำให้ทราบถึงอุปสรรคต่าง ๆ ในช่วงเวลาของการใช้ คำสั่ง ปร. 42 ซึ่งก่อให้เกิดเงื่อนไขขัดแย้งระหว่างสื่อมวลชน กับฝ่ายบริหาร เพื่อที่จะนำเอาอุปสรรคเหล่านั้นมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน เพื่อทุกฝ่ายได้ร่วมกันพัฒนาประเทศไปสู่วัตถุประสงค์ และผลประโยชน์ของชาติในกาลข้างหน้า
4. เพื่อที่จะได้รับข้อมูลประเด็นอื่น ๆ จากผลของการวิจัยในอันที่จะเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยค้นคว้าศึกษาในโอกาสต่อไป

นิยามศัพท์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในบรรดาคำศัพท์ที่ใช้เฉพาะบางคำ ในเอกสารการวิจัยฉบับนี้ จึงกำหนดคำนิยามศัพท์บางคำไว้ ดังนี้

1. คำสั่ง ปร. 42

หมายถึง คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ซึ่งได้ประกาศลงในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ 93 ฉบับที่ 134 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2519 โดยมี พล.ร.อ. สัจฉ์ ชลลอยู่ หัวหน้าคณะกรรมการปกครองแผ่นดินเป็นผู้ลงนาม

2. หญิงสื่อพิมพ์

หมายถึง สิ่งตีพิมพ์ที่พิมพ์ออกจำหน่ายแจกเป็นประจำตามห้วงเวลา ประจำวัน

ประจำสองวัน ประจำสามวัน ประจำสี่ปดาห์ ประจำปีกษ์ ประจำเดือน หรือตามกำหนดเวลาที่แน่นอน โดยมีการนำเสนอข่าวสาร ข้อคิดเห็น บันเทิง รับจ้างโฆษณา และประชาสัมพันธ์

3. ธุรกิจ

หมายถึง การทำงาน การประกอบอาชีพหนังสือพิมพ์ และเครือข่ายของการประกอบหนังสือพิมพ์ ได้แก่ ตัวแทนจำหน่าย สายส่ง เป็นต้น

บทที่ 2

ทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการวิจัย "ศึกษาคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 (คำสั่ง ปร.42) กับผลกระทบทางด้านธุรกิจของหนังสือพิมพ์" ในแง่ทางวิชาการจึงจำเป็นต้องทำการสำรวจทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการนำเสนอเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ทฤษฎีสื่อสารและสื่อสารมวลชน
2. ทฤษฎีการปกครอง กับ หนังสือพิมพ์
3. วิวัฒนาการกฎหมายการพิมพ์ไทย
4. ลักษณะพิเศษของ ปร.42
5. เปรียบเทียบหนังสือพิมพ์ไทย กับ ต่างประเทศ

ก. ทฤษฎีสื่อสารและสื่อสารมวลชน

ทฤษฎี (Theory) หมายถึงเนื้อหาสาระที่เกิดจากผลของการทำงาน หรือเนื้อหาสาระ อันเกิดจากผลของการทดลองอย่างซ้ำ ๆ ซาก ๆ ของสิ่งต่าง ๆ หรืออีกความหมายหนึ่ง หมายถึงข้อความที่ได้อธิบาย ถึงความสัมพันธ์ของข้อเท็จจริงต่าง ๆ โดยมีการจัดเป็นระเบียบ และมีการอธิบายความหมายอย่างมีระบบ

การสื่อสาร (Communication) หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดสาร (Message) จากบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้ส่งสาร (Source) ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้รับสาร (Receiver) โดยผ่านทางสื่อหรือช่องทางของการสื่อสาร (Channel)

ทฤษฎีการสื่อสาร เป็นคำผสมสองคำรวมกัน จึงมีความหมายว่า "กระบวนการของการถ่ายทอดข่าวสารจากบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้ส่งสาร ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้รับสาร โดยผ่านทางสื่ออย่างมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระเบียบ และเป็นระบบ

อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้ว เชื่อกันว่าทฤษฎีทางนิเทศศาสตร์นั้นยังไม่ได้กำหนด

ตายตัว นอกจากมีการสร้างขึ้นมาเป็นแบบจำลองเท่านั้น การสร้างแบบจำลองขึ้นมาก็เพื่อใช้อธิบายลักษณะของการทำงานของสื่อประเภทต่าง ๆ แต่เมื่อก้าวถึงแบบจำลองแล้ว ทั้งบิลล์และ ฮาร์ดเกรฟ (Bill and Hardgrave) กล่าวว่า "แบบจำลองคือคำอธิบายของความ เป็นจริงในรูปของทฤษฎี และเป็นการอธิบายให้เข้าใจถึงข้อเท็จจริงนั้น" นอกจากนี้ยังมี นักนิเทศศาสตร์อีกหลายท่านอธิบายคำว่า "แบบจำลอง" เป็นความพยายามที่สร้าง หรือทำให้ เห็นถึงความสัมพันธ์ของสิ่งหรือแรงกดดันต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นออกมาให้เป็นรูปภาพ หรือสร้าง ขึ้นมาให้เห็นสามารถมองเห็นได้ นักนิเทศศาสตร์บางท่านอธิบายว่า แบบจำลองสามารถใช้เป็น เครื่องมือในการอธิบายสิ่งต่าง ๆ และช่วยเป็นตัวกำหนดทฤษฎี เมื่อสรุปแบบจำลองแล้ว แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบจำลองโครงสร้าง กับ แบบจำลองแสดงถึงหน้าที่หรือการ ทำงานตามระบบ (ธนาคี, 2529 : 478)

ส่วนความหมายของการสื่อสาร (Communication) มีนักนิเทศศาสตร์ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน อริสโตเติล (Aristotle) อธิบายคำว่า "การสื่อสาร" หมายถึง "การชักจูงใจที่มีอยู่ทุกรูปแบบ"

เอ็ดเวิร์ด สะเพียร์ (Edward Saphir) กล่าวว่า การสื่อสารคือการตีความหมาย โดยสัญชาตญาณต่อท่าทางที่แสดงเป็นสัญลักษณ์ โดยไม่รู้ตัวต่อความคิด และต่อพฤติกรรมของ วัฒนธรรมของบุคคล

วอร์เรน ดับเบิลยู วีเวอร์ (Warren W. Weaver) กล่าวว่า การสื่อสาร ครอบคลุมถึงกระบวนการทุกอย่างที่จิตใจของคน ๆ หนึ่ง อาจมีผลต่อจิตใจของคนอีกคนหนึ่ง การสื่อสารจึงไม่ได้หมายความแต่เพียงการเขียนและการพูดเท่านั้น หากยังรวมไปถึงดนตรี ภาพ การแสดง และพฤติกรรมทุกพฤติกรรมของมนุษย์

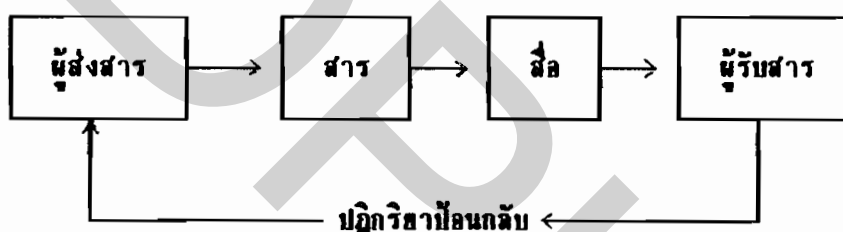
วิลเบอร์ ชรัมม์ (Wilbur Schramm) อธิบายว่า "การสื่อสาร" คือการเข้าใจ ร่วมกันต่อความหมายที่ได้แสดงถึงข่าวสาร (Informational signs) เลเวอร์เร็ด เอ็ม. โรเจอร์ และ เอฟ. ฟลอยด์ ชูเมคเกอร์ (Everett M. Rogers and F. Floyd Shoemaker) ให้ความหมายของการสื่อสารว่า "คือกระบวนการซึ่งข่าวสารถูกส่งจากผู้ส่งสาร ไปยังผู้รับสาร"

ชาร์ลส์ อี. ออสกู๊ด (Charles E. Osgood) กล่าวว่า ความหมายทั่วไปของ การสื่อสารจะเกิดขึ้นต่อเมื่อบุคคลฝ่ายหนึ่ง คือผู้ส่งสาร มีอิทธิพลต่ออีกบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง คือ

ผู้รับสาร โดยที่ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งถูกส่งผ่านสื่อที่เชื่อมระหว่างสองฝ่าย (ปรมาะ, 2529 : 6)

การสื่อสารนั้นจึงเป็นกระบวนการ เพราะการสื่อสารมีลำดับขั้นตอนของการสื่อสาร คือมีการเริ่มต้นที่จุดใด ผ่านองค์ประกอบใดบ้าง และไปสิ้นสุดลง ณ ที่จุดใด มีผลลัพธ์ และปฏิริยาอย่างไร ปกติแล้วเมื่อก้าวถึงกระบวนการสื่อสาร จะนำองค์ประกอบของการสื่อสาร มาลำดับขั้นตอน และแสดงความสัมพันธ์กัน (พรทิพย์, 2529 : 40)

รูปประกอบที่ 1
องค์ประกอบของการสื่อสาร



ส่วนในแง่ของการสื่อสารมวลชน แนวทฤษฎีซึ่งประกอบด้วยผู้ส่งสาร ข่าวสาร ช่องทางหรือสื่อ ผู้รับสาร และมีการป้อนกลับ ในกระบวนการสื่อสารมวลชน ก็ยังสามารถแยกองค์ประกอบที่สำคัญ คือ องค์การสื่อมวลชน จะทำหน้าที่ผู้ส่งสาร ประชาชนผู้อ่านคือผู้รับสารและมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งกลุ่มคนแต่ละกลุ่มอาจมีอิทธิพลต่อการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน ในที่นี้จะขออภิปรายทฤษฎีหลักของการสื่อสารมวลชนออกเป็น 3 ทฤษฎี ดังนี้

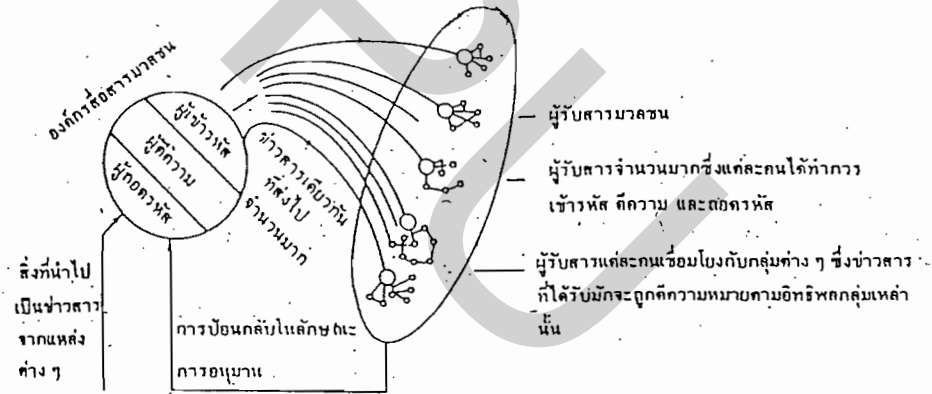
1. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนของ ชนแรมม์
2. ทฤษฎีสื่อสารมวลชนของเวสต์ลีย์และแม็คลีน
3. ทฤษฎีการไหลสองจังหวะของการสื่อสาร

1. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนของ ชนแรมม์

วิลเบอร์ ชนแรมม์ ได้กล่าวถึงกระบวนการสื่อสารมวลชน และได้สร้างแบบจำลอง

ชนรมณ์ ได้สร้างแบบจำลองการสื่อสารมวลชนโดยเริ่มต้นจากสิ่งที่นำไปเป็นข่าวสาร จากแหล่งต่าง ๆ ข่าวสารนี้จะถูกส่งข่าวไปยังสำนักงานหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีผู้เรียบเรียงข่าวสาร หัวหน้าข่าว หรือบรรณาธิการ ทำหน้าที่ถอดรหัสข่าวทั้งหมดออกมา แล้วดำเนินกรรมวิธีตีความหมาย เพื่อคัดเลือกข่าวสาร ข่าวประเภทใดไม่ดีตัดทิ้งออกไป ข่าวประเภทใดที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมจะนำลงตีพิมพ์เสนอเป็นข่าวในหนังสือพิมพ์ โดยที่หนังสือพิมพ์เป็นช่องทางส่งข่าวสาร เมื่อหนังสือพิมพ์ไปถึงผู้อ่านปลายทาง ผู้อ่านจะถอดรหัสข่าวสาร ข่าวสารที่ถอดออกมานั้นอาจเป็นข้อเขียนหรือรูปภาพก็ได้ สำหรับการป้อนกลับตามทฤษฎีนี้ก็ถือว่า ถ้าหนังสือพิมพ์ใดเสนอข่าวดีมีคุณภาพ ประชาชนจะซื้ออ่านจำนวนมาก แต่ถ้าเป็นหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวไม่ดี ประชาชนก็จะไม่ซื้อยอดจำหน่ายหนังสือพิมพ์จะลดลง

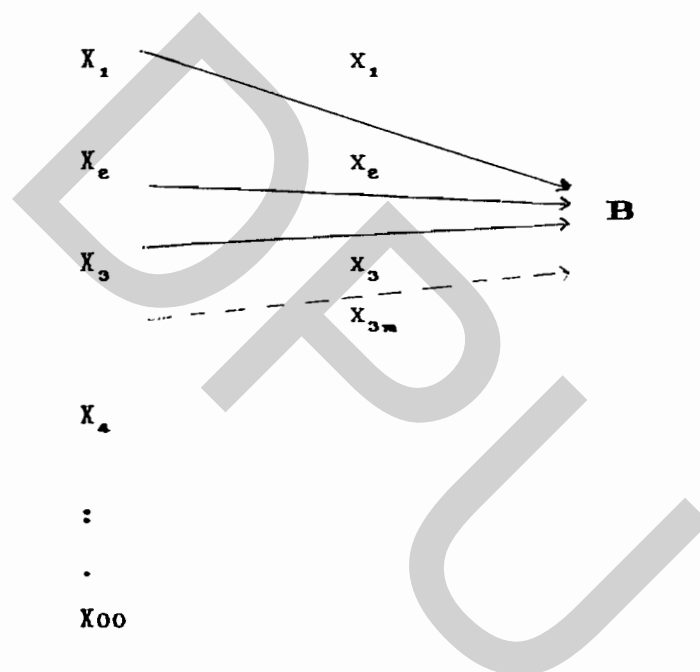
รูปประกอบที่ 2
การสื่อสารมวลชนของชนรมณ์



2. ทฤษฎีสื่อสารมวลชนของ เวสต์ลีย์และแมคคีน

เวสต์ลีย์ และ แมคคีน (B.H. Westly and M.S. Maclean) ได้เสนอแบบจำลองของกระบวนการสื่อสารไว้ในระดับต่าง ๆ 4 ระดับ แบบจำลองของกระบวนการสื่อสารในแต่ละระดับเรียกว่า แบบจำลองความคิดรวบยอด ซึ่งได้อธิบายไว้ดังนี้

รูปประกอบที่ 3
แบบความคิดรวบยอดแบบที่ 1



X = เหตุการณ์

B = ผู้รับสาร

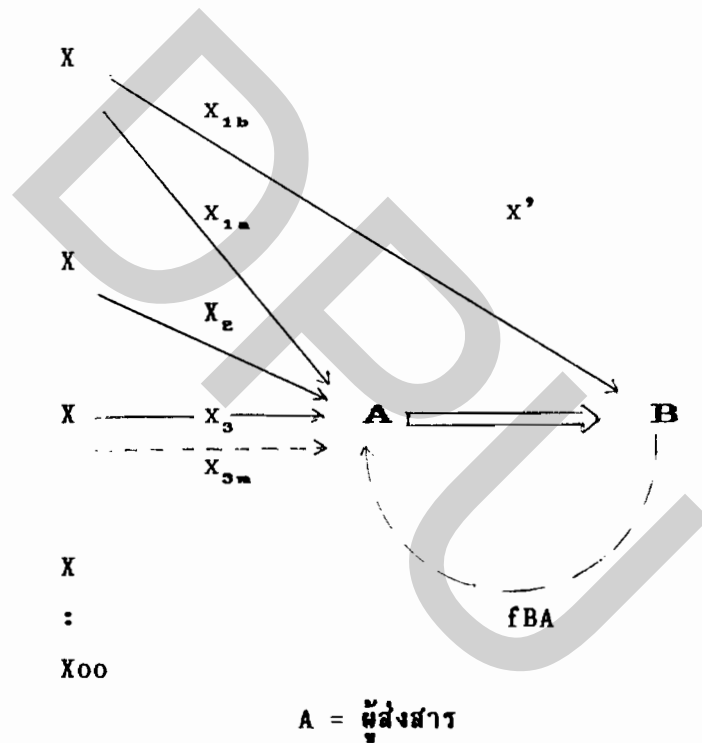
ระดับที่ 1

เหตุการณ์ X ซึ่งเป็นเนื้อเรื่องของสารและทำให้เกิด X ขึ้นมา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เป็นเหตุการณ์ที่ปราศจากการปรุงแต่งหรือเข้ารหัสเป็นสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือที่ยังไม่ได้นำมาถอดรหัส ต่อจากนั้นจะถูกส่งไปยังผู้รับสาร B เป็นต้นว่าข่าวการขึ้นราคาน้ำมัน ข่าวการปรับคณะรัฐมนตรี ข่าวรถบรรทุกแก๊สเกิดอุบัติเหตุทำให้เกิดเพลิงไหม้และมีผู้เสียชีวิตนับร้อยคน หรือข่าวต่างประเทศ เช่น กองทัพอิรักเคลื่อนทัพเข้ายึดครองประเทศคูเวต เป็นต้น

ระดับที่ 2

ผู้ส่งสาร A หมายถึง ผู้ที่ได้ล่วงรู้เหตุการณ์นั้นมา ต่อจากนั้นนำเอาเหตุการณ์มา
 เข้ารหัส เป็นสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้เป็นสารสำหรับถ่ายทอดไปยังผู้รับสาร B
 บทบาทของผู้ส่งสารนี้เรียกว่า "ผู้มีบทบาท" (Advocacy roles)

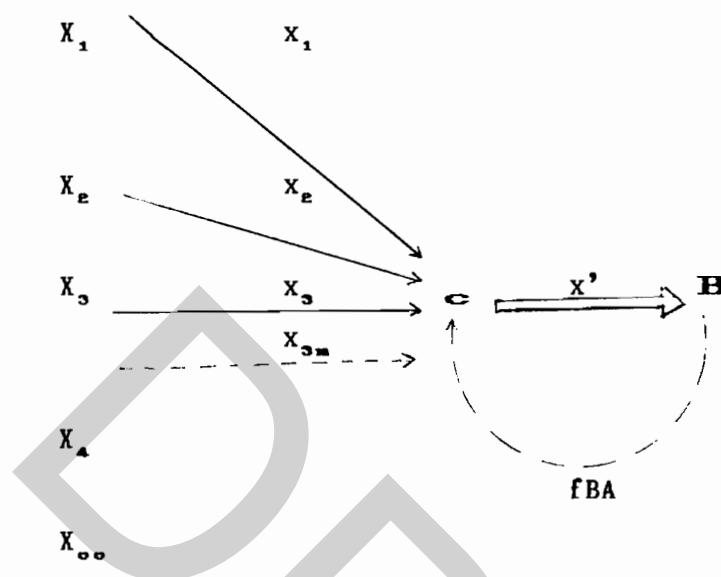
รูปประกอบที่ 4
 แบบความคิดรวบยอดแบบที่ 2



ระดับที่ 3

ผู้รับสาร B หมายถึงบุคคลที่เป็นเป้าหมายของการสื่อสาร โดยเฉพาะผู้รับทราบ
 ข่าวสาร ได้รับความรู้ และรับความบันเทิงจากข่าวสารในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยผู้รับสารจะเป็น
 ผู้ถอดรหัสสารที่ได้รับ เพื่อให้มีความหมายหนึ่ง ผู้รับสารนี้ จะมีบทบาทในระบบพฤติกรรม
 (Behavioral system roles) ผู้รับสารอาจเป็นกลุ่ม เป็นบุคคล หรือสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ
 รับรู้ข่าวสารต่าง ๆ เพื่อสนองความพึงพอใจหรือเพื่อนำไปแก้ไขปัญหาวิถีประจำวัน B อาจ
 รับรู้จาก X โดยตรงหรือโดยการถ่ายทอดจากผู้ส่งสาร A หรือโดยช่องทางสื่อสารอื่น (C)

รูปประกอบที่ 5
แบบความคิดรวบยอดแบบที่ 3

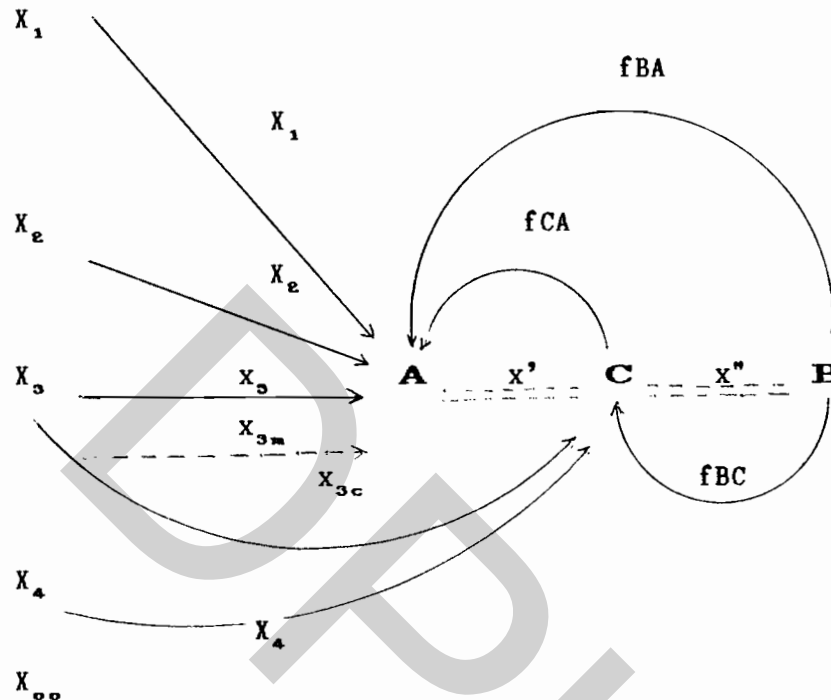


C = ช่องทางสื่อสาร

ระดับที่ 4

สื่อ C หมายถึงพาหนะที่นำสารจาก A ไปยัง B หรืออาจเป็นตัวแทนของ A ในการนำข่าวสารไปยัง B ก็ได้ C จึงหมายถึงสื่อใดสื่อหนึ่งที่ A เป็นผู้สร้างขึ้น หรือสื่อมวลชนซึ่งมีอิสระจาก A อย่างไรก็ตาม C สามารถที่จะช่วยขยายการรับรู้ของ B ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ในการถ่ายทอดจาก C ไปยัง B อาจเป็นไปในลักษณะมุ่งหมายโดยตรง (Purposively) เช่น การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ด้วยการตั้งใจ หรือโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย (Non purposively) เช่น การรายงานข่าวหรือรายงานข้อเท็จจริงทั่วไปให้ประชาชนได้รับทราบ

รูปประกอบที่ 6
แบบความคิดรวบยอดแบบที่ 4



การสื่อสารตามลักษณะดังกล่าว เริ่มจากเหตุการณ์ที่ X_n ซึ่ง A จะเป็นผู้รู้เรื่องในเหตุการณ์ และเป็นผู้ที่ทำหน้าที่คัดเลือกเหตุการณ์ต่าง ๆ แล้วแปลความจากเหตุการณ์ด้วยการเข้ารหัส (Encoding) เพื่อให้เป็นสารส่งไปยัง C ซึ่งเป็นช่องทางการสื่อสารที่ทำหน้าที่เป็นฮามเฝ้าประตู (Gatekeeper) นำสารนั้นส่งไปยัง B เมื่อ B ได้รับข่าวสารแล้วจะทำการถอดรหัส (Decoding) ข่าวสารที่ได้รับ

แบบจำลองนี้ไม่จำกัดว่า A เท่านั้นที่จะเป็นผู้รับข่าวสารที่เป็นเหตุการณ์เป็นคนแรกในการนำข่าวสารไปเผยแพร่ไปยัง C แต่อาจเป็นไปได้ที่ B อาจล่วงรู้เหตุการณ์มาจาก X โดยตรงก็ได้ และแบบจำลองนี้ได้กล่าวถึงเรื่องของปฏิริยาป้อนกลับ โดยกล่าวว่าเป็นไปได้ที่ C มีความสนใจในข่าวสารเป็นพิเศษ ซึ่งอาจมีปฏิริยาป้อนกลับ เช่น การสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมจาก A ตามเส้น fCA และในทำนองเดียวกันกับ B อาจมีการสอบถามไปยัง C คือเส้น fBC หรืออาจสอบถามไปยัง A คือเส้น fBA ก็ได้ (พรทิพย์, 2529 : 41)

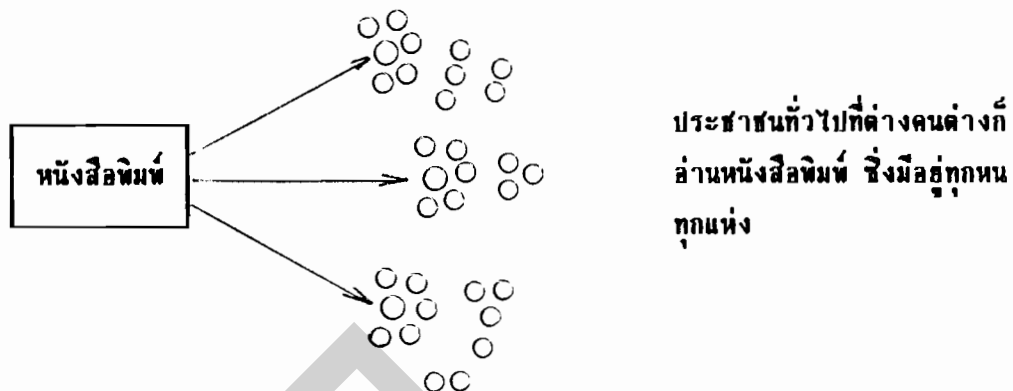
เวสต์ลีย์ และแม็คคลิน เสนอแบบจำลองของกระบวนการสื่อสารในระดับต่าง ๆ 4

ระดับ ในลักษณะของความคิดแบบรวบยอด โดยสรุปว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นมีหลายเหตุการณ์ หลังจากนั้นจะมีผู้ทำหน้าที่สื่อสารหรือผู้ส่งสารด้วยการคัดเลือกเหตุการณ์ต่าง ๆ ส่งข่าวสารไปยังช่องทางสื่อสาร คือ หนังสือพิมพ์ หรือสื่ออื่น ๆ ไปยังผู้รับสาร ขณะเดียวกันเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น ผู้ส่งสารจะส่งสารไปทางช่องทางสื่อสาร และเมื่อไปถึงผู้รับสารแล้วอาจมีการป้อนกลับได้ในรูปแบบต่าง ๆ คือช่องทางสื่อสารอาจทำหน้าที่เหมือนตัวแทนของผู้รับสารด้วยการป้อนกลับตรงไปยังเหตุการณ์ หรือป้อนกลับไปยังผู้ส่งสารก็ได้ ขณะเดียวกันผู้รับสารอาจป้อนกลับไปยังช่องทางสื่อสาร หรือป้อนกลับตรงไปยังผู้ส่งสารก็ได้ สำหรับแบบจำลองความคิดรวบยอดของเวสต์ลีย์ และแม็คคลีน นี้ นับว่าเป็นแบบจำลองที่เหมาะสมมากที่สุดสำหรับการประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ แต่ถ้าหากพิจารณาถึงผลจากการป้อนกลับในเชิงธุรกิจแล้ว จำเป็นที่ต้องนำเอาหลักการและแบบจำลองของชแรมม์มาพิจารณาดู ทั้งนี้เพราะว่า เมื่อใดที่หนังสือพิมพ์ลดยอดจำหน่ายลง แสดงว่าผู้อ่านหรือประชาชนผู้รับสาร เริ่มแสดงปฏิกิริยาป้อนกลับนั่นเอง

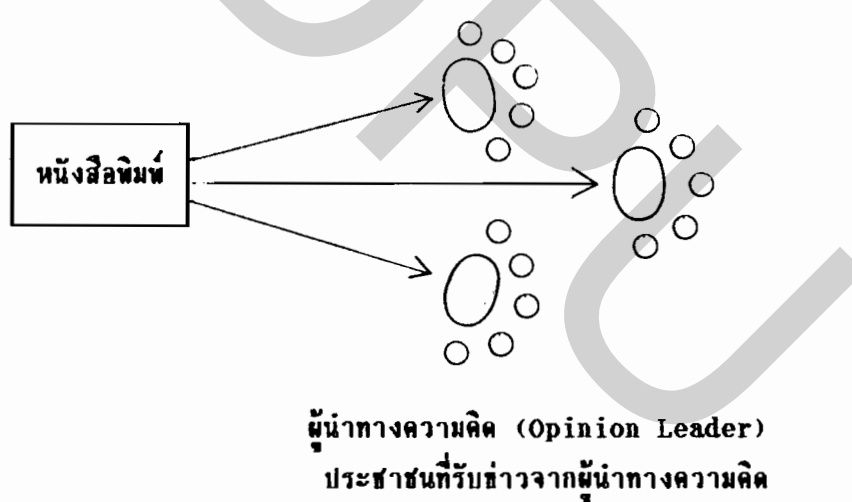
3. ทฤษฎีการไหลสองจังหวะของการสื่อสาร

ทฤษฎีการไหลสองจังหวะของการสื่อสาร (Two - Step Flow of Communication) เป็นผลที่ได้มาจากการตั้งสมมติฐานของ ลาซาร์สเฟลด์ และคณะ (Lazarsfeld, P. and Others, 1944) ซึ่งได้ทำการวิจัยเมื่อปี พ.ศ. 2483 กรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา โดยตั้งสมมติฐานว่า ข่าวสารจากสื่อมวลชนมักจะไม่ไปถึงกลุ่มผู้รับโดยตรงเสมอไป บางครั้งอาจจะไปถึงผู้รับสารในลักษณะที่เป็น กระบวนการสองจังหวะ คือ ครั้งแรกอาจไปถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ต่อจากนั้น จะมีการถ่ายทอดข่าวสารเป็นจังหวะที่สอง โดยสรุปว่า "ความคิดต่าง ๆ มักจะไหลผ่านจากวิทยุกระจายเสียง หรือสิ่งพิมพ์ไปยังผู้นำทางความคิด (Opinion Leaders) และจากผู้นำทางความคิด ต่อไปยังกลุ่มสมาชิกของสังคมที่มีความสนใจน้อยกว่า"

รูปประกอบที่ 7
การสื่อสารจิงหะเดี่ยว



รูปประกอบที่ 8
การสื่อสารสองจิงหะ



หลักการสำคัญของทฤษฎีการไหลสองจิงหะของการสื่อสาร เป็นกระบวนการสื่อสารแบบเส้นตรง (Linear models) และนำหลักความจริงที่ว่า มนุษย์มิได้อยู่อย่างโดดเดี่ยวในสังคม แต่มนุษย์นั้นมีการติดต่อสื่อสารตลอดเวลา นอกจากนั้นมนุษย์ไม่ตัด ties ในเรื่องของการรับสารไม่ตัด ties ในเรื่องเศรษฐกิจ และไม่ตัด ties ในทางสังคม เมื่อเป็นเช่นนี้จึงทำให้ความสัมพันธ์ของสังคมไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและเป็นกลุ่ม จะก่อให้เกิดเป็นเครือข่ายในการสื่อสารมวลชนขึ้นมา

ผู้นำของสังคม ย่อมเป็นที่เคารพของสมาชิกในสังคมกลุ่มนั้น บิดามารดาย่อมเป็นที่

เคารพของบุตร เมื่อบิดามารดาบอกกล่าวในข่าวอะไร บุตรจะเชื่อ รวมทั้งบิดามารดาขอมมี ประสิทธิภาพในการรับสาร การถอดรหัสและการเข้ารหัสข่าวสารเพื่อบอกกล่าวให้บุตรได้ทราบ และเข้าใจได้ เช่นเดียวกัน ผู้ใหญ่บ้านขอมเป็นหัวหน้าของหมู่บ้านที่สมาชิกซึ่งเป็นลูกบ้านเชื่อถือ ภารกิจผู้ใหญ่บ้านได้รับข่าวสารทางราชการ ไปชี้แจงต่อประชาชนในหมู่บ้าน จะทำให้ประชาชน ทราบว่าทางราชการต้องการให้ประชาชนทำอะไรหรือได้ประโยชน์อะไรจากข่าวนั้น ผู้ใหญ่บ้าน จึงทำหน้าที่เป็นผู้นำทางความคิดในหมู่บ้านแห่งนั้นความสัมพันธ์ทางสังคมดังกล่าว จึงทำให้ผู้นำ ทางความคิด มีความสัมพันธ์กับการทำงานของเครือข่ายในการสื่อสารมวลชน คือ มีหน้าที่เป็น ช่องทางของการถ่ายทอดข่าวสารไปสู่สมาชิกในสังคม และเป็นแหล่งของอิทธิพล หรืออิทธิพล บุคคลที่มีต่อความคิดและการกระทำของสมาชิกในสังคม (พีระ, 2529 : 648)

อย่างไรก็ตาม ผู้นำทางความคิดไม่ใช่เป็นตำแหน่งผู้นำทางสังคมเสมอไป และโดยปกติแล้วผู้นำโดยตำแหน่งกับผู้นำทางความคิดมักจะไม่ใช้บุคคล ๆ เดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้นำ โดยตำแหน่งจะมีลักษณะทางเห็นต่อสังคม แต่ผู้นำทางความคิดมักจะใกล้ชิดกับสังคมมากกว่า

จากทฤษฎีทั้ง 3 ทฤษฎี จะพบว่าสื่อมวลชนคือกระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นอย่าง มีระบบ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญคือ ผู้ส่งสาร ข่าวสาร ช่องทางการสื่อสารหรือสื่อ ผู้รับสาร และมีการป้อนกลับ ในกระบวนการสื่อสารมวลชนที่เป็นหนังสือพิมพ์นั้น บุคคลในคณะ กองบรรณาธิการทำหน้าที่คัดเลือกข่าวสาร เพื่อนำลงตีพิมพ์ (ผู้ส่งข่าว) เมื่อข่าวสารถูกนำ ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ (ช่องทางการสื่อสาร) จะถูกนำส่งฝ่ายจัดจำหน่ายเพื่อให้ประชาชนได้อ่าน (ผู้รับสาร) ในกรณีที่ประชาชนไม่ขอมอ่านหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง หรือไม่ขอมซื้อหนังสือพิมพ์ ฉบับนั้น (สะท้อนกลับ) แสดงว่าผู้ที่ทำหน้าที่ส่งข่าวสาร กับผู้รับข่าวสาร มีความเห็นไม่ สอดคล้องกัน หรืออาจไม่เข้าใจอย่างลึกซึ้งในเนื้อหาของข่าวสาร (ถอดรหัสไม่ออก) แนวคิด ทฤษฎีสื่อสารมวลชนได้ปรากฏอยู่ในแบบจำลองการสื่อสารมวลชนของชเรมม์ แบบจำลองของ เวสต์ลีย์และแม็คคลีน สื่อมวลชน หรือในที่นี้คือหนังสือพิมพ์ จะทำหน้าที่เป็นช่องทางในการสื่อสาร ข่าว และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบ หน้าที่ของหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็น สื่อมวลชน จึงทำหน้าที่เหมือนกับ "ผู้เฝ้าประตู" (Gatekeeper) คือทำหน้าที่คัดเลือกข่าวสาร และปรุงแต่งข่าวสารก่อนที่จะรายงานข่าวออกไปสู่ประชาชน

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทบาทของสื่อมวลชนมากยิ่งขึ้น "ทฤษฎีการกำหนดวาระ" จะช่วยขยายความเข้าใจได้ ดังนี้

ความเชื่อของนักทฤษฎีต่าง ๆ ที่ว่า สื่อมวลชนมีอิทธิพลทางด้านจิตใจ สามารถโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ที่รับสารเกิดความรู้สึกคล้อยตามไปในทิศทางที่ต้องการได้นั้น ปัจจุบันได้เริ่มมีความคิดใหม่ และกำลังจะเลือนหายไป โดยที่มีแนวความคิดใหม่เข้ามาแทนที่

ความคิดสมัยใหม่นั้นเชื่อว่า การที่คนเราจะมีพฤติกรรมเช่นไร มีความรู้สึกอย่างไร สื่อมวลชนมิใช่เป็นสิ่งที่มอิทธิพลโดยตรงต่อมนุษย์ แต่สื่อมวลชนเป็นสิ่งที่มบทบาทต่อการที่จะทำให้นมนุษย์ได้เกิดความคิดและประเด็น เพื่อนำมาอภิปราย และผลสรุปที่เกิดจากการรอมชอม จะเป็นการรอมชอมของการอภิปราย จะออกมาในลักษณะใดนั้น ยังมีสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ อีกมากมาย คือยังมีมากกว่าข่าวสารสาระจากสื่อมวลชนเป็นต้นว่า เรื่องของความเชื่อ ความรู้เดิม ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม โอกาส และอื่น ๆ

การที่มนุษย์ที่อยู่ในสังคมได้รับรู้ ได้รับความคิด และมีการอภิปรายกันนั้น สื่อมวลชนจะเป็นตัวกำหนด (Set) ขึ้นมา และรู้จักกันทั่วไปว่าเป็นทฤษฎีการกำหนดวาระ (Agenda Setting Theory)

ทฤษฎีการกำหนดวาระ หมายถึงสื่อมวลชนเป็นผู้กำหนดวาระของการประชุมสมาชิกในสังคม การกำหนดวาระการประชุมของสื่อมวลชน จะนำเรื่องต่าง ๆ เข้ามาเสนอต่อที่ประชุม ในขณะที่สมาชิกของสังคมหรือประชาชนเป็นผู้เข้าประชุม เมื่อได้รับฟังข่าวสาร ผลการประชุม แล้วจะนำผลสรุปที่ได้รับไปพิจารณาประกอบกับ ความเชื่อ ความรู้เดิม ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม โอกาส และอื่น ๆ ตามที่แต่ละคนมีอยู่

ทฤษฎีการกำหนดวาระ ได้มีมานานแล้ว คือได้กำเนิดขึ้นมาเมื่อปี พ.ศ. 2465 โดยนาซวอลเตอร์ ลิพท์แมนน์ ซึ่งเขากล่าวว่าสื่อมวลชนมีหน้าที่สร้าง "ภาพในสมอง" ให้แก่ประชาชน ครั้นเวลาล่วงเลยมามาก 40 ปี โคเฮน (1963) (Cohen 1963) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า สื่อมวลชนไม่ควรได้รับความสำเร็จในการบอกกล่าวให้ประชาชนคิดอะไร แต่น่าจะมีบทบาทในแง่ที่ว่า "ความคิดเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง" และต่อมา แลงและแลง (Lang and Lang (1966) เป็นผู้ที่ได้กล่าวไว้ว่า สื่อมวลชนจะต้องใช้พลังทั้งหมดไปในทิศทางที่จะทำให้ประชาชนเพิ่งเล็งประเด็นสนใจไปในเรื่องอะไรบ้าง

4. ลักษณะของทฤษฎีการกำหนดวาระ

ทฤษฎีการกำหนดวาระนั้น ทั้ง เบคเคอร์ แม็คคอมส์ และ แม็คลิด เป็นผู้เสนอขึ้นมา

ซึ่งได้แสดงให้เห็นถึงข้อคล้ายคลึง และข้อแตกต่างระหว่างแนวทางวิธีการศึกษาแบบเก่า คือ เรื่องของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Attitude Change) กับการศึกษาแบบใหม่ คือ การกำหนดวาระ โดยแบ่งขั้นตอนออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. สภาพแวดล้อมของสื่อมวลชน (Media Environment) ซึ่งเป็นสิ่งเร้า หรือ สาเหตุที่ก่อให้เกิดขึ้น

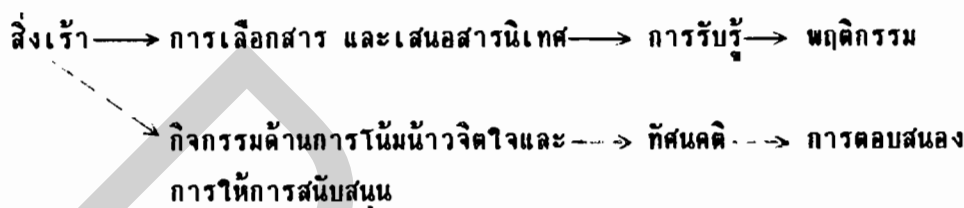
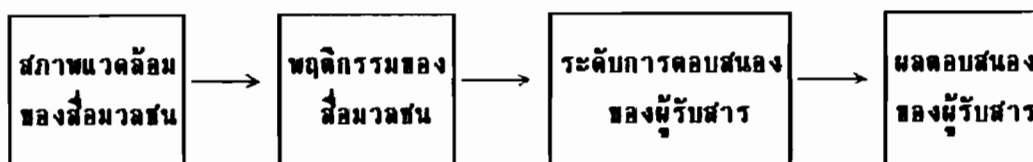
2. พฤติกรรมของสื่อมวลชน (Media Behavior) ซึ่งหมายถึงการเลือก และการเสนอข่าวสาร หรือวิธีการโน้มน้าวจิตใจต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่เกี่ยวกับ สื่อมวลชน ที่ต้องการจะให้เกิดขึ้น

3. ผลตอบสนองของสื่อมวลชน (Audience Response) ซึ่งในขั้นตอนนี้จะ ปรากฏในรูปของ องค์การพัฒนา หรือการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Attitude) ความรู้ (Cognition) และจากนั้นจะเกิดขึ้นตอนที่สี่คือ การตอบสนอง

4. ผลตอบสนอง (Response) ในขั้นสุดท้ายนี้ สิ่งที่จะตามมาคือ การแสดง ออกถึงพฤติกรรม (Behavior) ต่าง ๆ นั้นเอง

ขั้นตอนทั้ง 4 คือ สภาพแวดล้อมของสื่อมวลชน พฤติกรรมของสื่อมวลชน ผลตอบ สอนของสื่อมวลชน และผลตอบสนองจะเกิดขึ้นที่มีลักษณะเกี่ยวโยงกันเป็นลูกโซ่ ข้อแตกต่าง ของแนวทาง และวิธีการศึกษาแต่ละแบบแต่ละขั้นตอนที่เกิดขึ้นดังกล่าว สามารถเขียนแบบ จำลองได้ดังนี้

รูปประกอบที่ 9
ลักษณะของการกำหนดวาระ



แบบจำลองข้างบนนี้ แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของสื่อมวลชน และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรต่าง ๆ ตามแนววิธีการศึกษาแบบ Agenda Setting (ตามแนวลูกศรเส้นตรง) และ Attitude Change ตามแนวลูกศรไขว้ปลา (พงษ์เทพ, 2533)

ข. ทฤษฎีการปกครองกับหนังสือพิมพ์

เมื่อก้าวถึงการปกครองของรัฐบาลในแต่ละประเทศ หนังสือพิมพ์จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับด้วยเสมอ จึงมีการกล่าวกันว่า หนังสือพิมพ์กับรัฐบาลเป็นสัมพันธ์ภาพในเชิงปฏิบัติกันตลอดเวลา สัมพันธภาพระหว่างหนังสือพิมพ์กับรัฐบาล โดยทั่วไปมักจะเป็นไปในลักษณะที่มิทั้งราบรื่นและขมขื่นที่คละกันไป บางครั้งรัฐบาลอาจยึดเยียดปัญหาให้กับหนังสือพิมพ์ในลักษณะต่าง ๆ แต่บางครั้งหนังสือพิมพ์ได้ประกาศตัวเป็นศัตรูกับรัฐบาลโดยเปิดเผย

สัมพันธภาพระหว่างรัฐบาลกับหนังสือพิมพ์จะราบรื่นหรือมีอุปสรรค ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของการต่อสู้เรียกร้องของแต่ละฝ่าย รัฐบาลอาจมองหนังสือพิมพ์เป็นกลไกบ่อนทำลายเสถียรภาพและความมั่นคงของรัฐบาล จึงพยายามออกมาตรการเป็นกฎหมายมาบังคับ ขณะเดียวกันหนังสือพิมพ์จะเรียกร้องสิทธิและเสรีภาพด้วยการอ้างหลักการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

ในประเทศที่ปกครองด้วยลัทธิระบอบประชาธิปไตยนั้น หนังสือพิมพ์จะได้รับการยกย่อง และยอมรับว่า ได้ปฏิบัติหน้าที่ปกป้องในเรื่องของเสรีภาพ หนังสือพิมพ์เป็นอุปกรณ์ และ

เป็นเวทีสำหรับแสดงความคิดเห็นในเรื่องการนำเสนอปัญหาต่าง ๆ แล้วตีความวิเคราะห์หาข้อสรุปเพื่อนำไปสู่ข้อยุติ ซึ่งถือว่าเป็นการแสวงหาความจริง หรือความถูกต้องที่ทุกฝ่ายพึงพอใจ ด้วยเหตุนี้หนังสือพิมพ์จึงได้ชื่อว่าเป็น "ผู้ตรวจตราการทำงานของรัฐบาล" (Watchdog)

บางครั้งหนังสือพิมพ์ใช้เสรีภาพเกินขอบเขต และใช้เป็นเครื่องมือเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม หรือการอคติกับกลุ่มต่าง ๆ เพื่อเอาใจกลุ่มผลประโยชน์ ดังนั้นหลังจากทฤษฎีการปกครอง และทฤษฎีสื่อสารมวลชนได้วิวัฒนาการมาจากอดีตสู่ปัจจุบัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาช และในปัจจุบัน ประเทศที่ปกครองตามลัทธิระบอบประชาธิปไตยได้ยึดหลักทฤษฎีความรับผิดชอบทางสังคมมาใช้กันมากขึ้น โดสซิดแนวทางของการใช้เสรีภาพเพื่อสังคม แทนที่จะใช้เสรีภาพจากสังคม สำหรับการใช้เสรีภาพเพื่อสังคมนี้ เป็นการใช้เสรีภาพที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมนั่นเอง

สำหรับหนังสือพิมพ์กับรัฐบาลนั้นเมื่ออยู่บ่อนครั้งรัฐบาลพยายามเรียกร้องให้หนังสือพิมพ์ร่วมมือกับรัฐบาล ในอันที่จะให้ประชาชนเกิดความเข้าใจอันดีต่อรัฐบาล คำพูดหรือคำพังเพยนี้มักได้ยินอยู่เสมอส่วนมากจะมาจากรัฐบาล คนทำหนังสือพิมพ์จะไม่พูดคำนี้ ถ้าจะดูความหมายของคำพังเพยเช่นนี้แล้ว และถ้าคิดกันถี่ ๆ รู้สึกว่าคำพูดจะเชยที่ออกจะเชยสิ้นดี เพราะไม่มีทางที่จะเป็นไปได้ ถ้าหากว่าหนังสือพิมพ์ที่ยังเป็นหนังสือพิมพ์อยู่ และมีความเข้าใจต่อรัฐบาลนั้น หากเอากาเรดิงกล่าวมาโยนให้หนังสือพิมพ์ทั้งหมดแล้ว ก็ไม่ทราบว่าจะจะเป็นรัฐบาลไปทำไมกัน (คึกฤทธิ์, 2520 : 55)

หนังสือพิมพ์นั้นมีหน้าที่หลัก คือ ต้องเสนอข่าวตามความเป็นจริง ให้ประชาชนได้รับทราบ โดยไม่ต้องคำนึงว่าข่าวที่เสนอไปนั้นดีหรือไม่ดีอย่างไร เพียงแต่ข่าวสารที่ได้เสนอไปนั้นเป็นความจริง เท่านั้นก็ถือว่าได้ทำหน้าที่อันนี้แล้ว รัฐบาลที่ทำหน้าที่ปกครองประเทศย่อมประกอบด้วยมนุษย์ พฤติกรรมของมนุษย์จะทำในสิ่งที่ถูกต้องทั้งหมด โดยไม่มีความผิดพลาดนั้นย่อมเป็นไปได้ ต้องมีการกระทำที่ผิดพลาดบ้าง เมื่อมีการกระทำที่ผิดพลาด หนังสือพิมพ์ต้องมีการเสนอข่าวสาร ถ้าหนังสือพิมพ์ไม่ยอมเสนอข่าวสาร ประชาชนเจ้าของประเทศก็จะไม่รู้จักความจริง เมื่อประชาชนไม่รู้จักความจริงจะทำให้เกิดการหลงและนับถือคนทำผิด รวมทั้งสนับสนุนคนทำความผิดให้บริหารและปกครองประเทศอยู่ต่อไป ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นแล้ว จะทำให้การปกครองประเทศเกิดความล้มเหลว ในที่สุดประชาชนจะพากันกล่าวตำหนิหนังสือพิมพ์ว่าร่วมมือกับรัฐบาลในการทำความผิด สนับสนุนรัฐบาลให้มีอำนาจทำการปกครอง และเป็นผู้ทำลายประเทศชาติไปในที่สุด

รัฐบาลที่มีบุคคลรับผิดชอบต่อสังคมเข้ามาบริหารและทำการปกครองประเทศ มักจะไม่ค่อยมีปัญหาในเชิงปฏิบัติกับหนังสือพิมพ์ แต่รัฐบาลใดก็ตาม เข้ามาบริหารปกครองประเทศ และคอรัปชั่นมีให้หนังสือพิมพ์เสนอข่าวเกี่ยวกับรัฐบาล หรือที่เรียกว่า รัฐบาลทำการปิดปากหนังสือพิมพ์ ยิ่งกำหนดมาตรการมาก หนังสือพิมพ์จะกลายเป็นโจทก์ทางสังคมฟ้องรัฐบาล ยิ่งแสดงหลักฐานออกมาให้ประชาชนได้เห็นว่ารัฐบาลได้กระทำผิดมาก เพราะถ้ารัฐบาลไม่ทำอะไรผิด ก็ไม่ต้องปิดปากหนังสือพิมพ์

แม้ว่าการทำงานและการอยู่ร่วมกัน ระหว่างรัฐบาลกับหนังสือพิมพ์ในบางประเทศ จะมีลักษณะเหมือนลื่นกับพื้น ซึ่งเป็นคู่กรณีที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้เกิดความขัดแย้ง และทำการถ่วงดุลซึ่งกันและกัน รวมทั้งความขัดแย้งเป็นการพัฒนาของทั้งสองฝ่ายให้เข้าไปสู่การสังเคราะห์ที่เป็นข้อสรุปใหม่ การกระทบกระทั่ง หรือการขัดแย้งกันยิ่งเป็นเรื่องปกติธรรมดา และการขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับหนังสือพิมพ์นี้ เรียกว่า เป็นความขัดแย้งในเชิงสัมพันธภาพปฏิบัติ (The Adversary Role of the Press or The Adversary Journalism)

อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ กับรัฐบาลไม่ใช่จะต้องเป็นคู่ปรปักษ์ หรือเป็นคู่พยายามกันเสมอไป บางครั้งหนังสือพิมพ์ ได้แสดงบทบาทสนับสนุนรัฐบาลเช่นเดียวกัน (Advocacy Roles) หากเห็นว่ารัฐบาลได้บริหารประเทศ และได้ทำในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งบทบาทนี้เป็นบทบาทของสื่อมวลชนในระบอบประชาธิปไตย ที่จะต้องคอยตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน คือ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ผู้บริหารที่เข้ามาเป็นรัฐบาลที่มีจิตใจมั่นคงหนักแน่น หรือเข้ามาบริหารงานเพื่อประชาชนแล้ว มักจะเป็นผู้ที่อดทน ใจกว้าง และได้เข้าใจถึงหน้าที่ และความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์ นับได้ว่าเป็นผู้ที่มีอุดมการณ์ตรงกับนักหนังสือพิมพ์ตามระบอบประชาธิปไตย ผู้นำรัฐบาลหากใช้วิธีการกำราบหนังสือพิมพ์และใช้อิทธิพลข่มขู่ย่อมไม่เป็นที่พึงปรารถนาในสังคมระบอบประชาธิปไตย ความผิดถูกเป็นเรื่องของกระบวนการยุติธรรมผ่านทางศาล การจะนำเอาวิธีการตามระบบอำนาจนิยมมาใช้ นั้น ย่อมไม่เป็นการส่งเสริม ระบอบประชาธิปไตยอย่างแน่นอน

นอกจากนั้น หนังสือพิมพ์ยังถูกจัดให้เป็นสามเฝ้าประตู หรือในบางโอกาสมีลักษณะคล้ายกับผู้นำทางความคิด ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองของรัฐบาล แต่การปกครองของรัฐบาล กับความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์ต่อสังคม ควรจะยึดหลักทฤษฎีการปกครองใดนั้น มีทฤษฎีการปกครองที่มีส่วนสัมพันธ์ในเชิงปฏิบัติกับหนังสือพิมพ์อยู่ 4 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีอำนาจนิยม (Authoritarian Theory)
2. ทฤษฎีเสรีภาพนิยม (Libertarian Theory)
3. ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม และ (Social Responsibility)
4. ทฤษฎีเบ็ดเสร็จนิยมแบบโซเวียต (Soviet Communist Theory)

1. ทฤษฎีอำนาจนิยม

แนวคิดตามทฤษฎีอำนาจนิมนั้น สื่อมวลชนมีหน้าที่ให้การสนับสนุนส่งเสริมนโยบายของรัฐบาลในการบริหารประเทศและการใช้อำนาจการปกครองของผู้มีอำนาจรัฐ สื่อมวลชนถูกจำกัดสิทธิในเรื่องของการวิพากษ์วิจารณ์นโยบายของฝ่ายบริหาร โดยไม่มีเหตุผลเพียงพอ และเพื่อให้สื่อมวลชนได้ปฏิบัติตามแนวคิดทฤษฎีนี้ ฝ่ายบริหารจะใช้มาตรการควบคุมสื่อมวลชนด้วยการให้สัมปทานหรือใบอนุญาต หรือสิทธิบัตร ในการออกหนังสือพิมพ์

การที่ฝ่ายบริหาร นำทฤษฎีอำนาจนิยมมาใช้กับสื่อมวลชน มีลักษณะสำคัญอยู่ 2 ประการคือ เพื่อป้องกันการส่งข่าวสารที่มีความเห็นไม่ตรงกับฝ่ายบริหาร ออกไปสู่สาธารณชน กับ เพื่อต้องการตรวจข่าวสารการแสดงความคิดเห็นของประชาชน หลังจากที่สื่อมวลชนได้เสนอข่าวสารนั้นออกไปแล้ว ทั้งนี้เพื่อจะได้นำมากำหนดมาตรการ ในการเสนอข่าวสารในโอกาสต่อไป

มาตรการเพื่อป้องกันการส่งข่าวสาร กับ การตรวจข่าวสารนั้น มักจะถูกนำไปใช้กับประชาชน ถ้าฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายปกครองมีอำนาจรัฐ และใช้อำนาจในทางเผด็จการ ทั้งอะดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ผู้นำเยอรมัน สมัย "นาซี" เรื่องอำนาจ หรือ มุสโสลินี แห่งอิตาลี ปกครองประเทศ ปรากฏว่าผู้นำทั้งสอง ได้นำเอาแนวคิดทฤษฎีอำนาจนิยมไปใช้กับสื่อมวลชนอย่างเคร่งครัด

เมื่อคริสศตวรรษ ที่ 17-18 ผู้นำประเทศต่าง ๆ ที่นิยมปกครองประเทศด้วยการนำเอาทฤษฎีอำนาจนิยมมาใช้ ได้นำเอามาตรการต่าง ๆ เข้ามาควบคุมสื่อมวลชนในการเสนอข่าวสารมากขึ้น ตามลำดับ มาตรการดังกล่าวต่อมา เรียกว่า "มาตรการตรวจข่าว" (Censorship) ซึ่งเป็นเครื่องมือของฝ่ายบริหาร เพื่อป้องกันการส่งข่าวสาร ที่อาจทำให้ฐานะของผู้นำสั่นคลอน ทั้งทางเสถียรภาพของตัวเอง และความมั่นคงแห่งรัฐ

นอกจากนั้นระบบการตรวจข่าวสารในอดีต ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ฝ่ายตรงข้ามล่วงรู้ว่ามีผู้นำของประเทศต่าง ๆ มีจุดอ่อนตรงไหน เนื่องจากในสมัยนั้นอยู่ในระหว่างที่ประเทศต่าง ๆ ทำสงครามล่าอาณานิคมกันมาก ความจำเป็นที่จะต้องใช้อำนาจนิยมในการควบคุมดูแลสื่อมวลชนจึงถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น

ระบบการตรวจข่าว ได้เกิดขึ้นเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 16 และต่อมาเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 17 รัฐบาลประเทศอังกฤษได้ยกเลิก ด้วยเหตุผลที่ว่ายุ่งยากต่อการปฏิบัติ นอกจากนี้ในคริสต์ศตวรรษที่ 17 เริ่มมีการก่อตั้งพรรคการเมืองมากขึ้น ทำให้แต่ละพรรคไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ถ้าหากว่าพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง เข้าไปมีอำนาจในการบริหารประเทศ

ประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรปที่ยังนิยมใช้ระบบตรวจข่าว ซึ่งหมายถึงการใช้กฎหมายบังคับให้เสนอข่าว ที่จะตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ก่อนออกจำหน่ายแก่ประชาชน ไปรับการตรวจตรา และเห็นชอบจากทางราชการเสียก่อน ตามความหมายเดิมเรียกว่า Imprimatur ซึ่งมาจากภาษาละติน มีความหมายว่า "อนุญาตให้ตีพิมพ์ได้" ส่วนบทลงโทษกรณีที่มีการเสนอข่าวก้าวล่วงสิทธิของผู้อื่น จะใช้กฎหมายฟ้องร้องเพื่อบำบัดความผิดกับหนังสือพิมพ์

การปฏิบัติต่อหนังสือพิมพ์ในสมัยนั้น มีลักษณะเหมือนกับว่าผู้มีอำนาจรัฐ เป็นผู้กำหนดความสุจริตธรรมและการเสนอกฎหมายออกมาบังคับหนังสือพิมพ์แต่เพียงฝ่ายเดียว ด้วยการอ้างความชอบธรรมของฝ่ายบริหาร ลักษณะของการออกกฎหมายมาบังคับหนังสือพิมพ์ ของฝ่ายบริหาร จึงทำให้ผู้มีอำนาจรัฐอยู่เหนือการวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนและสื่อมวลชนได้

การกำหนดมิให้สื่อมวลชนและประชาชนวิพากษ์วิจารณ์ผู้บริหาร จึงเท่ากับเป็นการยอมรับว่าผู้บริหารเป็นผู้ที่ฉลาดลึกซึ้ง และเป็นผู้วิเศษที่สุด เมื่อเป็นเช่นนั้น สื่อมวลชนจึงไม่สามารถกล่าวติเตียนอย่างเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนเข้าใจผิด และถ้าหากมีการกล่าววิพากษ์วิจารณ์จะมีความผิดตามกฎหมายไม่ว่าผู้มีอำนาจรัฐจะปฏิบัติประพฤตินิดพลาดหรือไม่ก็ตาม สื่อมวลชนจะกล่าวตำหนิผู้ปกครอง หรือผู้มีอำนาจรัฐ ในลักษณะที่จะทำให้อำนาจนั้นลดน้อยลงไปไม่ได้ (Stephen, 1833)

ฝ่ายอำนาจนิยมถือว่าผู้บริหารย่อมมีอำนาจสูงสุดในการบริหารประเทศ สื่อมวลชนไม่ควรที่จะกล่าวตำหนิให้เกิดความเสียหายในทางชื่อเสียง เพราะถ้ามีการกล่าวตำหนิผู้บริหาร และทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกไม่ดีแล้ว จะทำให้เสถียรภาพและความมั่นคงของคณะผู้บริหาร

เกิดความสับสนคลอน นายโฮลท์ (Holt) ประธานศาลฎีกาของอังกฤษ (Court of King's Bench) ได้กล่าวถึงหลักแห่งกฎหมายไว้ในคำพิพากษาคดีหนึ่งว่า "เป็นสิ่งพลาด ถ้าไม่คิดว่าการวิพากษ์วิจารณ์ เป็นการใส่ร้ายรัฐบาลถ้ามีการเสนอข่าวจูงใจให้ประชาชนหลงเชื่อว่า มีบุคคลทุจริตในคณะรัฐบาล เมื่อเป็นเช่นนี้จะทำให้การบริหารงานผิดพลาด การกล่าวว่า มีผู้ทุจริตได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งส่งบริหารงานราชการ ย่อมเป็นการเสียหายแก่รัฐบาลโดยส่วนรวม ถ้าหากผู้ที่กล่าวคำนี้เช่นนี้ ไม่ได้รับการลงโทษ ในข้อหาปลุกปั่นให้ประชาชนมีความรู้สึกเกลียดชังต่อรัฐบาลแล้ว คงจะไม่มีรัฐบาลคณะใด สามารถที่จะอยู่บริหารประเทศได้อย่างมั่นคงและมีเสถียรภาพที่มั่นคง ทั้งนี้เพราะว่าผู้นำรัฐบาลทุกรัฐบาล จำเป็นจะต้องแสวงหาความนิยมและการสนับสนุนจากประชาชนในการบริหารงาน ถ้ามีการละเมิดในทางการสื่อสารแล้วย่อมเป็นการกระทำความผิดทางอาญา และประการสำคัญก็คือว่า รัฐบาลจะมั่นคงปลอดภัยมีเสถียรภาพในการบริหารประเทศได้นั้น จะต้องมีความสามารถในการปราบปรามการกระทำของกลุ่มบุคคลที่กล่าวคำนี้รัฐบาลได้"

ตามที่ได้อ่านมาแล้วว่า ระบบอำนาจนิยมได้เริ่มมีอุปสรรคเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 18 เนื่องจากมีสาเหตุหลายประการ อุปสรรคดังกล่าวได้แก่ ความเสื่อมของลัทธิฟาสอำนาจนิยม การก่อตั้งพรรคการเมืองและมีบทบาททางการเมืองมากขึ้น สิทธิอันชอบธรรมในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยได้รับความนิยมสูงขึ้นตามลำดับ แต่มาตรการลงโทษหนังสือพิมพ์ ที่ผู้นำประเทศต่าง ๆ ยึดถืออำนาจนิยมมาแต่เดิมนั้น ได้สรรหาวิธีการใหม่เข้ามาแทนที่ คือ มาตรการทางลับ

มาตรการทางลับ ที่ฟาสอำนาจนิยมกระทำกันเพื่อแก้ปัญหา และขจัดอุปสรรคดังกล่าว คือ รัฐบาลจะมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐออกหนังสือพิมพ์ เอกสารของทางราชการ การให้เงินชื่อนักเขียน การให้เงินนักการเมืองเพื่อสนับสนุนผู้นำ (Siebert : Freedom of the Press)

ในสมัยที่ วอลโพล (Robert Walpol) ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนแรกของประเทศอังกฤษ ได้ใช้วิธีการจัดสรรเงินก้อนหนึ่งให้รางวัลกับนักเขียนบทความวิจารณ์การเมือง คนทำหนังสือพิมพ์สมัยนั้น จึงมีข้อผูกพันกับผู้นำ ด้วยการรับสินจ้างรางวัลจากเงินราชการลับหรือไม่ก็เป็นเงินส่วนตัว นอกจากนั้นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ที่สนับสนุนพรรคการเมืองฟาสค่านจะถูกอำนาจมีดข่มขู่ ในสมัยต่อมา ผู้นำที่มีอำนาจและปกครองด้วยระบบเผด็จการใช้วิธีการดังกล่าวนี้ เพื่อลดการวิพากษ์วิจารณ์และการตำหนิจากหนังสือพิมพ์ ซึ่งเชื่อกันว่าสามารถทำให้เสถียรภาพของรัฐบาลอยู่ต่อไปได้ การห้ามเผยแพร่ความคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีแนวโน้มว่าจะก่อให้เกิด

เกิดการสิ้นคลอน และทำให้เสถียรภาพของผู้นำต้องอ่อนไหว การที่สื่อมวลชนกล่าวหาหรือตำหนิผู้มีอำนาจรัฐ ไม่ตรงกับลักษณะของความเป็นจริงในระบบการปกครองเพราะเนื้อหาของรูปแบบของการปกครองนั้นถือว่า ผู้มีอำนาจรัฐย่อมเป็นตัวแทนของประชาชน เมื่อประชาชนมอบความไว้วางใจให้กับตัวแทนเข้าไปมีอำนาจรัฐ และทำหน้าที่บริหารประเทศแล้ว ผู้บริหารควรจะได้รับสิทธิและเป็นผู้ทรงสิทธิดังกล่าว

ในทางปฏิบัตินั้นผู้ปกครองหรือผู้มีอำนาจรัฐ อาจมีความผิดทั้งในเรื่องของศีลธรรม ศาสนา วัฒนธรรม รวมทั้งการสั่งการกำกับดูแลผิดพลาดไปบ้าง แต่ในทางการเมืองแล้ว ผู้ใดปกครองต้องยอมรับว่า ผู้นำประเทศเขาได้ปฏิบัติถูกต้องเสมอ

นอกจากนั้น ยังพบว่าอันตรายที่เกิดจากอำนาจนิยมที่มีเสรีภาพอย่างไม่จำกัดขอบเขต หรือการจำกัดขอบเขตของเสรีภาพ จะก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องของหลักการปกครอง และสร้างปัญหาในเรื่องของหลักรัฐศาสตร์ เพราะความคิดของมนุษย์ยังไม่สามารถหาข้อสรุปที่เป็นสัจจะได้ แต่ความคิดเห็นใดที่ผู้มีอำนาจยอมรับในเวลาใดเวลาหนึ่ง มักเข้าใจว่าความคิดเช่นนั้นเป็นมาตรฐานที่สังคมควรยอมรับด้วย

มีตัวอย่างมากมายกรณีที่นักปรัชญาเสนอความคิดในเรื่องของความแปลกใหม่ และดูเหมือนว่าเป็นสิ่งที่เลิศเลอ แต่ในที่สุดไม่สามารถหาข้อยุติลงได้ และถ้าหากมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ และคัดค้าน รวมทั้งได้รับการกระจายข่าวออกไปสู่สังคมทุกครั้ง ความพึงพอใจจะไม่เกิดขึ้น สันติภาพความสงบสุขย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ เช่นเดียวกัน หากจะเปรียบเทียบกับบรรดานักเผยแพร่ศาสนาทั้งหลาย ถ้าออกเผยแพร่ลัทธิของพวกเขาว่าเป็นลัทธิที่โง่เขลาเบาปัญญา เชื่อได้แน่นอนว่าจะไม่มีสาวกหรือศิษยานุศิษย์เลื่อมใสศรัทธาอันนั้นก็ย่อมความนับถือไปในที่สุด

แม้ว่าทฤษฎีสื่อสารมวลชน ที่เคยนิยมหลักการอำนาจนิยมมาก่อนก็ตาม แต่ระบบนี้ไม่ค่อยจะมีข้อห้าม ในเรื่องของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่องของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ระบบอำนาจนิยมมีข้อแตกต่าง กับระบบคอมมิวนิสต์ ในเรื่องของการไม่บังคับให้ประชาชนต้องยอมรับในหลักการทางทฤษฎีทั้งหมด

ผู้ที่นิยมระบบอำนาจนิยม จะพึงพอใจถ้าหากว่าสื่อสารมวลชนสามารถหลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์ผู้มีอำนาจทางการเมืองโดยตรง รวมทั้งไม่กล่าวตำหนิการปฏิบัติงานของผู้บริหารประเทศ ซึ่งมีความแตกต่างกับระบบคอมมิวนิสต์ และลัทธิฟาสซิสต์ ที่ไม่ยอมให้ประชาชนวิพากษ์วิจารณ์ความคิดเห็นอย่างกว้างขวางที่ผิดไปจากหลักการทางการเมือง อันเป็นรากฐาน

ของระบบดังกล่าว

เนื้อหาสำคัญประการหนึ่งของระบบอำนาจนิยม คือ จะไม่ยอมอนุญาตให้เสนอข่าว เพื่อล้มล้างผู้มีอำนาจรัฐ หรือผู้บริหารประเทศ ถ้าจะเสนอข่าว ในลักษณะวิพากษ์วิจารณ์อาจหลักเลื่องเนื้อหาในเรื่องของระบบและกลไกทางการเมืองเท่านั้น แต่จะไม่ยอมให้วิจารณ์ถึงตัวบุคคล

ปัจจุบัน ระบบอำนาจนิยมมีลักษณะสิ้นคลอน และมีการเปลี่ยนแปลงไปตามหลักทฤษฎีวิชาชีวิตตามแนวคิดของเฮเกล, ฟูเยอร์แบ็ค และมาร์กซ์ มากขึ้น รวมทั้งประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศต่าง ๆ พยายามอ้างอิงในเรื่องของสิทธิการสื่อสาร เรื่องของสิทธิ และเสรีภาพมากขึ้นนั่นเอง

อำนาจนิยมได้รับการสนับสนุนในสมัยแรก ๆ เนื่องจากการกระจายข่าวสารยังอยู่ในวงจำกัด การที่ระบบอำนาจนิยมให้สิทธิประชาชน ในเรื่องของการวิจารณ์ภาพรวมได้ แต่ไม่อนุญาตให้วิพากษ์วิจารณ์ตัวบุคคลนี้เอง ทำให้นักคิดนักเขียนหลายคน พยายามเสนอความคิดที่เรียกว่า ลัทธิแก๊ทั้นมาเปรียบเทียบกับมากมาส ดร. แซมูเอล จอห์นสัน (Dr. Samuel Johnson) นักเขียนมีชื่อเสียงชาวอังกฤษวิจารณ์แนวความคิดของระบบอำนาจนิยมว่า ทุกสิ่งทุกอย่างมีสิทธิที่จะรักษาสันติภาพ และความสงบสุข เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม เพราะฉะนั้นผู้มีอำนาจรัฐจึงมีสิทธิอันสมบูรณ์ในการสงวนสิทธิ

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีอำนาจนิยมผู้บริหาร หรือผู้ปกครองประเทศ ต้องการให้สื่อมวลชนสนับสนุน และส่งเสริมนโยบายของรัฐบาล ทำหน้าที่รับใช้ผู้ปกครองประเทศ การรายงานข่าวสารใด ๆ จะต้องเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล โดยมีกลไกของรัฐบาลทำหน้าที่ควบคุม จุดกำเนิดของทฤษฎีนี้เริ่มต้นเมื่อศตวรรษที่ 16-17 ในประเทศอังกฤษ แนวความคิดมีพื้นฐานมาจากแนวความคิดทางการเมืองของฝ่ายอำนาจนิยม ซึ่งมีการสืบทอดมาหลายศตวรรษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สื่อมวลชนสนับสนุนนโยบายของรัฐ และทำหน้าที่รับใช้รัฐ

ผู้ที่ประกอบธุรกิจทางสื่อมวลชน คือผู้ที่ได้รับสัมปทานในกิจการจากสถาบันสูงสุดของประเทศ รัฐบาลทำหน้าที่ควบคุมในการออกใบอนุญาตและทำการตรวจสอบข้อห้ามที่สำคัญ คือ ห้ามสื่อมวลชนวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ยังไม่อนุญาตให้เอกชนมีกรรมสิทธิ แต่มิได้หมายความว่า รัฐจะเป็นกรรมสิทธิไม่ได้ เพียงแต่ว่าระบบนี้ ต้องการให้สื่อมวลชนทุกประเภทสนับสนุนนโยบายของรัฐ ถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์แล้ว

2. ทฤษฎีสรรภาพนิยม

หลักการของทฤษฎีสรรภาพนิยม (Libertarian Theory) มีรากฐานกำเนิดมาจากแนวความคิดของระบบอำนาจนิยม คือ พื้นฐานเกิดจากผลแห่งพฤติกรรมของมนุษย์นั่นเอง หลักการ และเหตุผลที่นักปรัชญากำหนดแนวความคิดนี้ สรุปได้ว่าเกิดจากพฤติกรรม ผลของการปฏิบัติทางสังคม ลักษณะความสัมพันธ์ของมนุษย์ในสังคม และลักษณะของความรู้ และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

บุคคลที่นิยมในทฤษฎีสรรภาพนิยม ต่างก็เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเป็นสัตว์อันประเสริฐสุดของโลก มนุษย์มีความคิดที่มีจุดมุ่งหมายเป็นของตัวเอง ความสงบสุข สันติภาพและความสุขกายสบายใจของปัจเจกชน ย่อมเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา มนุษย์แต่ละคนเสมือนหนึ่งเป็นกลไกทางสังคม ย่อมมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน รวมทั้งมีสิทธิที่จะตัดสินใจตกลงใจใด ๆ ได้ แม้ว่า การตัดสินใจนั้นจะไม่ใช้เหตุผลที่ดีพอสำหรับการแก้ปัญหา

นอกจากนั้น มนุษย์แต่ละคนยังเป็นผู้สร้างอารยธรรมขึ้นมา เป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดประวัติศาสตร์ มนุษย์จึงมีความแตกต่างจากสัตว์ในเนื้อหาที่ว่า มนุษย์นั้นสามารถผลิตและสร้างสรรค์ความคิดออกมา มีความจำ มีการนำประสบการณ์ไปใช้ประโยชน์ ประการสำคัญ คือ มีการสรุปความคิดจากข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อสรุปสำหรับเป็นข้อยุติในชั้นปลายของปัญหา

ศาสตราจารย์ คาร์ล เบ็คเคอร์ (Carl Becker) วิจารย์ทฤษฎีสรรภาพนิยมที่เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ว่า หลักการฝ่ายประชาธิปไตยเกี่ยวกับ สิทธิเสรีภาพในเรื่องของการพูดและการทำหนังสือพิมพ์ ไม่ว่าจะยึดหลักการนี้มาจากสิทธิตามธรรมชาติที่เชื่อกันว่าไม่สามารถวิตรอนสิทธิเสรีภาพของมนุษย์ได้ก็ตาม แต่มีข้อสมมุติฐานคือว่า มนุษย์เราทุกคนมีความต้องการและปรารถนาที่จะรู้ข่าวสาร รู้ความจริง และความจริงที่ต้องการรู้อาจเป็นสิ่งที่ถูกจูงใจ และโน้มน้าวจิตใจของมนุษย์ได้ (Becker, 1945)

ระบบีสรรภาพนิยม ยึดหลักตามข้อสันนิษฐานที่ว่า มนุษย์ทุกคนย่อมมีความคิดเป็นของตนเอง และความคิดนี้อาจเหมือนกัน หรือแตกต่างกันก็ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ ควรให้โอกาสแก่มนุษย์ทุกคนในการแสดงออกถึงความคิดเห็นอย่างเสรีและมีการแข่งขัน เพื่อให้แนวความคิดของมนุษย์บรรลุถึงความจริงภายหลังการแข่งขันอย่างเสรีในการแสดงออก โดยมีเงื่อนไขว่า สิทธิในการแข่งขัน การแสดงความคิดเห็นดังกล่าวจะต้องเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นใช้ และมีสิทธิ

เช่นนั้นด้วย นอกจากนั้นข้อสมมุติฐานประการสุดท้ายคือ มนุษย์จะต้องมีความอดทน และมีขันติธรรมเพียงพอต่อการเปรียบเทียบ และผลต่างของความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เกิดจากการแข่งขัน รวมทั้งจะต้องยอมรับ ความคิดเห็นที่มีเหตุผลเหมาะสมมากที่สุด ในเมื่อสังคมส่วนมากยอมรับมากที่สุด

ทฤษฎีอิสรภาพนิยม เป็นทฤษฎีที่ให้การสนับสนุนเหตุผล และเสรีภาพทางปัญญา (Intellectual Freedom) แม้ว่าในทางปฏิบัติสิทธิเสรีภาพของมนุษย์อาจมีน้อย จอห์น มิลตัน ได้แสดงความคิดเห็นไว้ในหนังสือ Areopagitica ซึ่งได้จัดพิมพ์ขึ้นเมื่อ ปี ค.ศ. 1644 ว่า ประชาชนรู้สึกไม่พอใจกับการแสดงออกถึงข้อคิดเห็นโต้แย้งของอำนาจนิยม ที่ยังทรงพลังอำนาจอยู่ในขณะนั้น นักเขียน และสื่อมวลชนจะถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐทำการตรวจข่าว และข้อเขียนตลอดเวลา

นักอิสรภาพนิยม เชื่อมั่นในหลักที่ว่า มนุษย์เราสามารถใช้เหตุผลจำแนกความผิดถูกออกมาให้เห็นได้ชัดเจน สามารถแยกความคิดความชั่ว และเพื่อให้มนุษย์ทุกคนมีคุณสมบัติ และมีความคิดอันประเสริฐ มนุษย์ทุกคนจะต้องได้รับฉันทานุมัติจากระบบ ในการแสดงออกถึงความคิดเห็น และการนำเสนอความคิดต่าง ๆ โดยไม่มีขอบเขตจำกัด ทั้งนี้เพราะว่าสิ่งใดก็ตามที่มีความแน่นอน และเป็นสิ่งที่จะต้องพิสูจน์ได้ รวมทั้งจะเกิดพลังอำนาจเพียงพอที่จะชำระรักษาไว้ ถ้ามีการปล่อยให้อธิบายเท็จจริงที่เป็นสิ่งจะ ออกมาปรากฏในเวทีแห่งการต่อสู้ของเสรีภาพอย่างเปิดเผย

ภายหลังที่ มิลตัน ได้แสดงความคิดเห็นผ่านไปสู่สังคมเปิดแล้ว ต่อมาไม่นานความคิดต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายจึงกลายเป็นระบบอีกระบบหนึ่งที่เรียกว่า "ระบบตลาดเสรีแห่งความคิดเห็น" (The open market place of ideas) นอกจากนี้ยังมีเรื่องราวของกระบวนการสั่งจะแห่งอิตตา (Self-righting process) หลายคนได้ยอมรับว่าสิทธิในการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีย่อมมีข้อจำกัดอยู่บ้าง แต่ขณะเดียวกันผู้ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบข่าวสารจะต้องมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และต้องมีความคิดที่เปิดกว้าง ถ้าทั้งสองฝ่ายสามารถเข้าใจและรับผิดชอบสองสิ่งนี้แล้วจะทำให้เสรีภาพเป็นจริง (เกษม, 2513) แต่ทฤษฎีอิสรภาพนิยมกับการปฏิบัตินั้น บางครั้งอาจมีข้อยกเว้นเหมือนกับระบบอื่น ๆ นักหนังสือพิมพ์ที่ไม่รับผิดชอบต่อสังคม นิยมใช้สิทธิฝ่ายเดียวอ้างเสรีภาพเพื่อเสนอความคิดเห็น และตำหนิผู้อื่นอย่างไร้เหตุผล และทำตัวเป็นที่น่ารังเกียจยังมีหลงเหลืออยู่ในสังคมทุกสังคม นักเขียนนักหนังสือพิมพ์ที่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งการประกอบอาชีพ และมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้ถูกกล่าวตำหนิอย่างรุนแรงมาแล้ว

บางครั้งนักหนังสือพิมพ์ได้ใช้สิทธิเสรีภาพ ด้วยการอ้างหลักอำนาจอิสรภาพนิยมจนมากเกินไปและอาจถึงขั้นฟ้องร้องต่อศาลซึ่งการทำผิดในลักษณะเช่นนี้เรียกว่า "เป็นการละเมิดสิทธิของปัจเจกชน" จอห์น เอิร์สคิน (John Erskine) นักกฎหมายแห่งประเทศอังกฤษ แสดงความเห็นในหลักการของอำนาจอิสรภาพนิยมว่า เสรีภาพของหนังสือพิมพ์เป็นรากฐานของอิสรภาพของหนังสือพิมพ์ ซึ่งถ้าปราศจากหลักการดังกล่าวแล้ว อิสรภาพจะไร้ซึ่งคุณค่ามนุษย์ทุกคนจะถูกตีคั่นถูกหลอกลวง เพราะจะมีคนพยายามบรรจุคำสั่งสอนที่แจ่มใสมากตามความคิดของตนเองแต่เพียงผู้เดียว ความคิดเห็นเช่นนี้อาจมีความผิดพลาดหรือไม่เพียงใด ถือว่าเป็นสัจจะของเขาที่จะต้องนำออกมาเผยแพร่ให้ประชาชนในชาติได้รับรู้ (Howell, 1704)

นอกจากนั้น ยังมีนักปราชญ์อีกหลายท่าน อาทิเช่น จอห์น สจ๊วตมิลล์ ศาสตราแห่งลัทธินักประโยชน์นิยม (Utilitarianism) แห่งประเทศอังกฤษ วิจารณ์อิสรภาพของมนุษย์เป็นสิทธิของปัจเจกชน ที่จะต้องรู้สึกรับผิดชอบในเรื่องของการคิดในเรื่องของการแสดงออก และการกระทำตามใจที่ปรารถนา トラบเท่าที่การกระทำเช่นนั้นไม่ไปละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น และไม่ทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย หนังสือแห่งเสรีภาพ (On Liberty) ของ จอห์น สจ๊วตมิลล์ ตอนหนึ่งได้เสนอความคิดของมนุษยชาติทั้งหมดมีความเห็นเหมือนกัน แต่ยังมีมนุษย์เพียงคนเดียวที่มีความเห็นขัดแย้ง มนุษย์คนนั้น ย่อมได้รับอิสรภาพในอันที่จะไม่ถูกปิดปากและปิดกั้นการแสดงความคิดเห็น (Mill, 1947)

การเมืองในประเทศสหรัฐอเมริกา ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่โลกเสรีได้ยอมรับว่าประชาชนมีสิทธิเสรีภาพค่อนข้างสูง และเป็นระบบการปกครองตัวอย่างของนานาประเทศ ในสมัยที่โทมัส เจฟเฟอร์สัน อดีตประธานาธิบดีคนที่ 3 ของสหรัฐอเมริกาหาเสียงและช่วงที่มีอำนาจปกครองประเทศอยู่นั้น ได้ร่างคำประกาศอิสรภาพออกมาใช้โดยยึดหลักที่ว่า แม้ความเห็นของแต่ละคนจะมีความผิดพลาด แต่เมื่อให้คนจำนวนมากตัดสินใจร่วม ย่อมที่จะได้ข้อยุติที่ถูกต้องเมื่อมีการยอมรับหลักการเช่นว่านี้ ควรที่จะให้ประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ และศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ

โทมัส เจฟเฟอร์สัน ยอมรับว่าหนังสือพิมพ์เป็นแหล่งข่าวสารและแหล่งความรู้ที่สำคัญที่จะให้ข้อเท็จจริง ให้ข้อแนะนำต่าง ๆ แก่สังคม และในเมื่อหนังสือพิมพ์ต้องรับผิดชอบ และทำหน้าที่ดังกล่าวได้สมบูรณ์แล้ว จะต้องไม่ตกอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของรัฐบาลมากเกินไป ตรงข้ามรัฐบาลควรให้หนังสือพิมพ์มีเสรีภาพในการเสนอข่าวภายในกรอบของกฎหมายหน้าที่สำคัญของหนังสือพิมพ์ คือการเข้าร่วมในการให้การศึกษาแก่สังคม ขณะเดียวกันจะต้องทำหน้าที่เป็นกรรมการคอยห้าม มิให้รัฐบาลเดินทางออกนอกทิศทางของเป้าหมาย และวัตถุประสงค์

ประสงค์หลักของชาติ

การที่สังคมได้ยอมรับหลักสิทธิเสรีภาพนิยาม และให้ความสำคัญต่อทฤษฎีนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากความจริงประการหนึ่งที่เกิดขึ้นกับ เจฟเฟอร์สัน คือ หนังสือพิมพ์ได้เสนอข่าวและเขียนบทความโจมตี เจฟเฟอร์สัน เกี่ยวกับบทบาททางการเมืองมากที่สุด แต่แม้ว่าหนังสือพิมพ์ที่กล่าวคำตำหนิ และเสนอข่าวผิดพลาดมากน้อยเพียงใดก็ตาม เจฟเฟอร์สัน ยังยืนยันว่ารัฐบาลควรจะไปแทรกแซงหนังสือพิมพ์ให้น้อยที่สุด ไม่เช่นนั้นแล้วจะเป็นการริดรอนสิทธิของมนุษยชาติ ดังคำกล่าวที่ว่า "ไม่มีการทดลองครั้งใดที่จะน่าสนใจไปกว่าความพยายามกระทำอยู่ในขณะนี้ และเชื่อว่าในที่สุดจะพิสูจน์ให้เห็นว่า การปกครองมนุษย์นั้นอาจดำเนินไปได้ด้วยหลักของเหตุผล และความจริงทั้งสิ้น เพราะฉะนั้น เป้าหมายประการแรก คือ การเปิดทางให้ทุกคนได้ไปพบกับความจริง วิธีการดำเนินการดังกล่าวคือการให้เสรีภาพแก่หนังสือพิมพ์ เพราะฉะนั้น หากบุคคลใดก็ตามเกรงกลัวถูกเปิดโปงความชั่ว ก็สมควรที่จะกำหนดมาตรการปิดปากพวกหนังสือพิมพ์เสียก่อน ไม่เช่นนั้น ความชั่วของนักการเมืองจะถูกเปิดเผย" (Jefferson, 1904)

แม้ในอังกฤษเอง มีนักกฎหมายหลายคนยังเห็นด้วยกับแนวความคิดที่ว่า ไม่ควรทำการตรวจข่าวหนังสือพิมพ์ ลอร์ดแมนส์ฟิลด์ และ แบล็คสโตน (Lord Mansfield and Blackstone) ได้แสดงความคิดเห็นออกมาให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า ชरรมเนียมการปฏิบัติของกลุ่มอนุรักษ์นิยมในอังกฤษ แม้นักกฎหมายซึ่งออกโดยรัฐสภาและบังคับโดยศาลก็ตาม ต้องยอมรับว่าศาลเป็นองค์กรสูงสุดที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพิทักษ์รักษาเรื่องของเสรีภาพหนังสือพิมพ์ แต่บุคคลทั้งสองยังยืนยันในแนวความคิดที่ว่า การตรวจข่าวหนังสือพิมพ์ เป็นการทำผิดกฎหมาย ขณะเดียวกันหลักการปฏิบัติคือควบคุมมิให้หนังสือพิมพ์กระทำผิดกฎหมายต่างหาก

นักกฎหมายกลุ่มนี้ ยังเน้นเรื่องเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ด้วยว่า แม้อิสรภาพของหนังสือพิมพ์เป็นเรื่องสำคัญของประเทศเสรีนิยมก็ตาม แต่ในเรื่องของหลักการแล้วเป็นเพียงการกำหนดมิให้มีการหวงห้าม ในเรื่องของการตีพิมพ์ล่วงหน้า นำออกเผยแพร่แก่ประชาชนเท่านั้น ส่วนความรับผิดชอบ กรณีมีการล่วงละเมิดทางอาญานั้นจะต้องรับผิดชอบอยู่นั่นเอง ความคิดเห็นของแต่ละคนย่อมมีสิทธิ และมีเสรีภาพในการแสดงออกสู่สาธารณชน ถ้าสังคมใดถูกกีดกันและถูกปิดกั้นแล้วยอมเป็นการทำลายเสรีภาพของหนังสือพิมพ์

ในทำนองเดียวกัน หากพบว่าเมื่อใดที่หนังสือพิมพ์เสนอข่าวในสิ่งที่ไม่บังควร มีเจตนาร้ายและอยู่นอกกรอบของกฎหมาย รวมไปถึงละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น บุคคลผู้ล่วงละเมิด

จะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นตามกฎหมาย หลักของอิสระภาพนิมไม่มีข้อกำหนดหวงห้าม เรื่องเสรีภาพในทางความคิดและการแสวงหาความรู้ แต่กรณีที่มีการนำความคิดที่ไม่สุจริต และเป็นการเสนอข่าวที่เป็นภัยต่อสังคมออกเผยแพร่ หรือทำให้ประชาชนมีความรู้สึกไม่ดีต่อข่าวสารนั้น ย่อมเป็นบุคคลที่ได้รับการเรียกชื่อว่าอาชญากร ข่าวสารที่สังคมจะต้องขจัดปิดเป่าให้ออกไปจากการเป็นสมาชิกของข่าวสาร (Blackstone, 1899)

อย่างไรก็ตาม ในสังคมแต่ละสังคมย่อมมีความสลับซับซ้อน และมีสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนกันประกอบอยู่ในสังคมนั้น ๆ บางครั้งรัฐบาลอาจมองสังคมในมุมแคบ จึงมักผูกขาดระบบการสื่อสาร เมื่อมีการผูกขาดระบบการสื่อสารจึงทำให้ข่าวสารต่าง ๆ ลดน้อยลง ด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้นักนิมอิสระภาพนิมไม่เห็นด้วยกับผู้นำและรัฐบาลที่เข้าไปผูกขาดระบบการสื่อสาร คนกลุ่มนี้มีความเห็นว่าเอกชนควรจะเข้าไปบริหาร และเป็นเจ้าของธุรกิจในการสื่อสารมวลชนโดยไม่จำกัด รัฐบาลควรจะเปิดกว้างสำหรับเอกชนที่จะเข้าไปดำเนินการสื่อสาร ขณะเดียวกันเมื่อเอกชนเข้าไปบริหารงานด้านการสื่อสารแล้ว ควรจะยึดหลักเสรีนิม และมีการแข่งขันในการเสนอข่าวสาร เมื่อเอกชนเข้าไปรับผิดชอบแล้ว ผลกำไรอยู่ที่การแข่งขัน ความสำเร็จหรือความล้มเหลว ขึ้นอยู่กับความสามารถในการแสวงหาข่าวสารที่เป็นความจริงเสนอต่อมหาชน

ปัญหาของผู้ประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มอิสระภาพนิมรณรงค์ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิอันชอบธรรมคือ "สิทธิในการเข้าถึงแหล่งข่าวสารของทางรัฐบาล" ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลของทฤษฎีในระบบประชาธิปไตยนั้น หน้าทีของหนังสือพิมพ์จะต้องสามารถทำการพิสูจน์ให้เห็นถึงความจำเป็นอันชอบธรรม ที่จะให้มีการรายงานข่าวอย่างสมบูรณ์เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาล เพื่อให้ประชาชนเจ้าของประเทศได้รับทราบ แต่ความพยายามและการรณรงค์ดังกล่าวไม่ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้เนื่องจากมาตรการของรัฐบาลที่ใช้ควบคุมหนังสือพิมพ์มีมาก

มาตรการที่ใช้ควบคุมหนังสือพิมพ์ ตามความเห็นของ เซคาเรีย ซาฟี คือพยายามที่จะกำหนดให้หนังสือพิมพ์ต้องได้รับอนุญาตก่อนพิมพ์เผยแพร่ข่าวสาร การตรวจสอบข่าวเรื่องราวที่โจมตีว่าอย่างใดอย่างหนึ่งก่อน หรือระหว่างตีพิมพ์เผยแพร่ การออกคำสั่งห้ามเผยแพร่หนังสือหรือข้อความอย่างใดอย่างหนึ่งในสิ่งพิมพ์เหล่านั้น การกำหนดให้วางหลักทรัพย์ประกันกรณีมีการฟ้องร้องในคดีหมิ่นประมาท หรือการตีพิมพ์เผยแพร่ ซึ่งมีลักษณะเป็นการโจมตี การบังคับให้เปิดเผยเจ้าของ หรือผู้ประพันธ์บทความการดำเนินคดีอาญา เพื่อลงโทษภายหลังการพิมพ์เผยแพร่บทความที่ต้องห้าม การเรียกร้องค่าเสียหายในคดีหมิ่น การดำเนินการในคดีหมิ่นประมาทหรือการกล่าวหาอื่น ๆ การปฏิเสธการใช้ความสะเดกต่าง ๆ ในเรื่องของการ

สื่อสารและการจำหน่าย การแทรกแซงการสั่งสิ่งพิมพ์เข้าประเทศ การคุ้มครองสิทธิ หรือ การปฏิเสธลิขสิทธิ์ การเก็บภาษี การเลือกให้ความสนับสนุนทางการเงิน สิ่งเหล่านี้ ล้วนแต่เป็นมาตรการที่รัฐบาลได้กำหนดควบคุม และกำกับดูแลหนังสือพิมพ์ (Chafed, 1947)

ในกลุ่มของอิสรภาพนิคม สอมรับกันว่าหนังสือพิมพ์ไม่ควรเสนอข่าว หรือเรื่องราว ที่ลามกอนาจาร แต่คำจำกัดความที่ว่า "ลามกอนาจาร" มีความหมายแคบหรือกว้างมากน้อย อย่างไร ยังไม่มีการกำหนดออกมาให้ชัดเจน เพราะสังคมแต่ละแห่งแต่ละประเทศ มีความรู้สึก และเข้าใจในเรื่องของลามกกับอนาจารต่างกัน แต่ยอมรับคำว่าลามกอนาจาร เป็นทั้งเรื่องของนามธรรมและรูปธรรม และข้อห้ามนี้ มีวัตถุประสงค์หลักในเรื่องของศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมทั้งเป็นเรื่องของวัฒนธรรมของสังคม การคุ้มครองเรื่องการเสนอข่าวในเรื่องของลามกอนาจาร จึงได้รับการยอมรับจากสังคมว่าหนังสือพิมพ์ไม่ควรกระทำ

โดยสรุปแล้ว ทฤษฎีอิสรภาพนิคมเน้นในเรื่องของหน้าที่สื่อมวลชนที่รับผิดชอบต่อสังคม ในระบอบประชาธิปไตย ว่ามีความยุ่งยากสลับซับซ้อน เป็นการวิวัฒนาการควบคู่กับการพัฒนาระบบการปกครอง การแข่งขันในเรื่องของธุรกิจอย่างเสรี ดังที่ คาร์ล เบ็คเคอร์ กล่าว ว่า ความยุ่งยากของการปฏิบัติตามหลักอิสรภาพนิคมคือสิ่งที่ทำให้เกิดความสับสน และทำลายความหวังของสังคม อันเกิดจากแนวความคิดในยุคของการรู้จริง (Age of Enlightenment) หลักแห่งความจริงตามธรรมชาติได้กลายเป็นเพียงข้อสันนิษฐาน และเป็นเครื่องช่วยอำนวยความสะดวกชั่วคราวสิทธิต่าง ๆ ที่มีได้กำหนด หากจะมีผล ก็ต่อเมื่อกฎหมายได้บัญญัติไว้

แต่ก่อนนั้นเชื่อกันว่าอิสรภาพ คือ อุปกรณ์อันทรงพลังสำหรับใช้เพื่อการปลดปล่อยปัจเจกชนให้หลุดพ้นจากการบังคับและจำกัดทางความคิด แต่ต่อมาพบว่า ทฤษฎีอิสรภาพนิคมไม่สามารถที่จะแยกออกมาให้เห็นได้อย่างชัดเจน ในเรื่องของรูปแบบที่สับสน และถูกนำมาใช้เป็นมาตรการควบคุมกำกับดูแลสังคม แม้ก่อนหน้านั้น ทั้งเหตุผลและความจริง ซึ่งถือกันว่าเป็นเส้นตรง แต่ต่อมาได้กลายเป็นสิ่งที่เลอะเลือน

บางคนอาจสงสัยและไม่เห็นด้วยกับหลักการและทฤษฎีอิสรภาพนิคม แต่มีหลายคนเชื่อว่าแม้จะเป็นจริงตามที่ผู้สงสัยก็ตาม หากทฤษฎีนี้เป็นเส้นแบ่งพรมแดนที่สำคัญที่เป็นสะพานเปิดไปสู่ประตูสำหรับสิทธิในการเสนอข่าวสารต่าง ๆ รวมทั้งเป็นกระบวนการที่สามารถพิสูจน์ความจริงได้อีกด้วย นอกจากนี้ ยังกำหนดให้เป็นตลาดเสรีแห่งความคิดสำหรับประชาชน ประการสำคัญที่ควรแก่การพิจารณา คือ หลักการและทฤษฎีอิสรภาพนิคมเป็นพาหนะนำไปสู่ศ

แห่งการรู้จักอีกด้วย (Becker, 1941)

ทฤษฎีสถาปนนิคม เป็นทฤษฎีที่กำหนดบทบาทให้สื่อมวลชนมีหน้าที่แจ้งข่าวสาร ให้ประชาชนได้รับทราบ ให้ความบันเทิง จัดขายหรือหาโฆษณาแจ้งความในฐานะเป็นแหล่งสนับสนุนทางการเงิน สื่อมวลชนมีสิทธิและหน้าที่ในการตรวจตราควบคุมรัฐบาล มิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจไปในทางที่ผิดเกินขอบเขต ปรัชญาพื้นฐานของทฤษฎีนี้ มาจากแนวความคิดของนักปราชญ์หลายคน เช่น มิลตัน ล็อด ซึ่งมีความเห็นว่าประชาชนมีสิทธิที่จะรับรู้ข้อเท็จจริงและความเป็นไปของสังคม ตามความเห็นนี้ทำให้เกิดแนวคิดเรื่องตลาดเสรีของความคิดเห็น

จุดกำเนิดของทฤษฎีเกิดขึ้นหลังจากปี พ.ศ. 2231 ในประเทศอังกฤษ และอเมริกา รวมทั้งอิทธิพลอื่น ๆ แนวความคิดพื้นฐานเกิดจากข้อเขียนของ มิลตัน และ ล็อด รวมทั้งมิลล์ และหลักปรัชญาทั่วไป วัตถุประสงค์หลักเพื่อต้องการแจ้งข่าวสารให้ประชาชนทราบ การเสนอข่าวบันเทิง การโฆษณา รวมทั้งการตรวจตราการทำงานของรัฐบาล ผู้มีอำนาจในการใช้สื่อ คือ ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี สามารถเปิดกิจการ และดำเนินกิจการสื่อมวลชนได้ การควบคุมดูแลสื่อ ด้วยกระบวนการพิสูจน์ตนเองแห่งสัจจะ และตลาดเสรีแห่งความคิดเห็น รวมทั้งอำนาจของศาลสถิตยุติธรรมเป็นหลักการหมิ่นประมาท เรื่องลามกอนาจาร เรื่องที่ก่อให้เกิดความไม่สงบเป็นข้อห้ามกระทำ การเป็นเจ้าของคือเอกชนเป็นหลัก นอกจากนั้น สื่อมวลชนที่ยึดหลักตามทฤษฎีนี้ จะทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของสังคมอีกด้วย

3. ทฤษฎีความรับผิดชอบทางสังคม

นักนิคมทฤษฎีความรับผิดชอบทางสังคม (Social Responsibility Theory) ได้วางหลักเกณฑ์ในเรื่องของหน้าที่ หนังสือพิมพ์ที่จะต้องรับผิดชอบต่อสังคม 6 ประการ คือ

3.1 หนังสือพิมพ์ จะต้องสนับสนุนระบบการเมืองด้วยการเสนอข่าวสาร และแสดงความคิดเห็นการโต้แย้งที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของส่วนรวม

3.2 หนังสือพิมพ์จะต้องเน้นคุณสมบัติพิเศษของประชาชน เพื่อให้มีความสามารถในการปกครองตนเอง

3.3 หนังสือพิมพ์ จะต้องปกป้องสิทธิต่าง ๆ ของปัจเจกชน ด้วยการทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนควบคุมดูแลรัฐบาล

3.4 หนังสือพิมพ์จะต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจ สำหรับประเด็นนี้หมายถึงจัดให้ผู้ซื้อและผู้ขายสินค้า การให้บริการต่าง ๆ ได้มีโอกาสพบกันด้วยการใช้สื่อโฆษณา

3.5 หนังสือพิมพ์จะต้องให้ความบันเทิงแก่สังคม

3.6 หนังสือพิมพ์จะต้องรักษาฐานะทางการเงิน ของหนังสือพิมพ์ให้มั่นคงเพียงพอที่จะกำหนดตัวเอง ให้มีเสรีภาพจากความกดดันของกลุ่มผลประโยชน์ภายนอก หรือกลุ่มอิทธิพลอื่นใด

การก่อกำเนิดทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม สืบเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ หลายประการ แต่ตัวเร่งที่สำคัญ คือ การปฏิวัติทางเทคนิค และการปฏิวัติอุตสาหกรรมที่ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิถีชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในประเทศอเมริกา จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้เกิดผลสะท้อนไปถึงการเสนอข่าวทางหนังสือพิมพ์ด้วย

นอกจากนั้น สิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมอีกประการหนึ่ง คือ การวิจารณ์ของสื่อมวลชน รวมทั้งการขยายตัวของสื่อมวลชนเอง การพัฒนาบุคลากร ความรู้ความสามารถของมนุษย์ในแนวใหม่ ทำให้บุคคลต่าง ๆ เริ่มสำนึกและรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น สำหรับประการสุดท้าย คือ การพัฒนาทางความคิดของสื่อมวลชน การสำนึกในวิชาชีพการประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้จะเห็นได้จากบุคลากรที่เข้าทำงานในหนังสือพิมพ์ ได้รับการเลือกเฟ้นบุคคลที่มีอุดมคติ และการศึกษาที่ดีขึ้น เข้าไปทำงานด้านนี้ จึงทำให้เกิดความจริงจังขึ้นมาว่า ในกระบวนการสื่อสารปัจจุบันได้สะท้อนภาพให้เห็นถึงความรู้สึก ความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้นเรื่อย ๆ

ตามหลักการ และทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ผู้ที่จะเข้ามาประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ จะเริ่มต้นการทำงานด้วยความซื่อสัตย์ อภิสิทธิ์ของหนังสือพิมพ์ได้ทันเหจาก การเขียนบทความไปสู่การเสนอข่าวเจาะ ลักษณะธุรกิจของหนังสือพิมพ์ไม่ใช่เรื่องของการจัดจำหน่ายหนังสือพิมพ์ แต่ธุรกิจที่สำคัญคือ การโฆษณาสินค้า ในส่วนความรับผิดชอบต่อสังคมที่ขอบกพร่องต่าง ๆ ผู้ที่ประกอบการยังจะต้องรับผิดชอบต่อไป โดยไม่มีขอบเขตจำกัด (Iwin, 1911)

นักหนังสือพิมพ์ที่สึดหลักในแนวนี้ได้พบความจริงที่ว่า เมื่อใดที่หนังสือพิมพ์ได้ลงตีพิมพ์

โฆษณาการค้าเพิ่มขึ้น และมีการผูกขาดโฆษณาแล้ว การโฆษณาสินค้าดังกล่าวอาจกลายเป็นพลังเงื้อมมือที่กลุ่มผลประโยชน์สร้างอิทธิพลและสร้างความชั่วร้าย เพื่อบิดเบือนข่าวสาร รวมทั้งใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อโน้มน้าวให้ผู้เขียนข่าวละเลยเรื่องราวในเนื้อหา และไม่สามารถทำให้จิตใจ หรืออิทธิพลประโยชน์ของผู้โฆษณาสินค้าในหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นได้ แนวความคิดเช่นว่านี้นักหนังสือพิมพ์ทั่วโลกได้วิจารณ์และแสดงความเห็นไว้มากเช่น ข้อเขียนในหนังสือเรื่องเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ (Freedom of the Press) ของ ฮอว์จ เซล์เคส์ (George Seldes, 1935)

นอกจากนั้น หนังสือพิมพ์ที่ดำเนินธุรกิจในยุคของทฤษฎีความรับผิดชอบทางสังคมกำลังรุ่งเรือง ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า เจ้าของหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นนักธุรกิจใหญ่ในการบริการข่าวสาร และรับจ้างลงโฆษณาสินค้า กลายเป็นนายทุน หรือบางครั้งมีคนเรียกว่าเป็น "เจ้าขุนมูลนายของวงการหนังสือพิมพ์" (Lord of the Press)

ภายหลังที่ผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์ได้มีการรวมตัว และกลายเป็นสถาบันอันยิ่งใหญ่ และมีอิทธิพลเหนือความคิดของประชาชน สถาบันหนังสือพิมพ์จึงได้กลายเป็นเป้าที่ถูกโจมตีและถูกวิจารณ์อย่างมาก การวิจารณ์หนังสือพิมพ์ของสังคม พอสรุปได้ว่า

1. หนังสือพิมพ์ใช้อำนาจ และอิทธิพลอย่างไม่ชอบเขตจำกัด เพื่อประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ นักเขียน ผู้สื่อข่าว เจ้าของหนังสือพิมพ์ ได้ชี้นำทางความคิดให้สังคมคล้อยตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ด้วยการปฏิเสธความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ขัดแย้งกับแนวความคิดของคนหนังสือพิมพ์

2. หนังสือพิมพ์ ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของวงการธุรกิจและกลุ่มผลประโยชน์ บางครั้งยอมให้ผู้โฆษณาสินค้าเข้าไปควบคุมนโยบาย และเนื้อหาของการเสนอข่าวสารในหนังสือพิมพ์

3. หนังสือพิมพ์ใช้อำนาจ และอิทธิพลทางความคิด ให้เปลี่ยนแปลง หรือขัดขวางการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

4. หนังสือพิมพ์มักให้ความสนใจในสิ่งต่าง ๆ อย่างผิวเผิน และสนใจในเรื่องของความหวาดเสียวตื่นเต้น มากกว่าเรื่องที่สำคัญ ๆ ในการเสนอข่าวที่เป็นเนื้อหาของเรื่องราว ส่วนการเสนอข่าวทางบันเทิงยิ่งขาดเนื้อหา และสาระอันแท้จริง

5. หนังสือพิมพ์ก่อให้เกิดความหายนะต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน ถ้าผู้ที่รับผิดชอบในการทำหน้าที่พิมพ์ไม่รับผิดชอบต่อสังคม

6. หนังสือพิมพ์มักล่วงละเมิดเรื่องส่วนตัวของเอกชนโดยปราศจากเหตุผลและความยุติธรรม

7. หนังสือพิมพ์ตกอยู่ภายใต้การควบคุม ของชนชั้นหนึ่งทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจเรียกว่า "ชนชั้นนักธุรกิจ" และผู้ที่จะเข้ามาประกอบกิจการด้านนี้หากเป็นนักหนังสือพิมพ์หน้าใหม่ ย่อมเข้าถึงอุตสาหกรรมได้ยาก ฉะนั้น อันตรายที่เกิดจากการควบคุมของนักธุรกิจ คือ การไม่สามารถเปิดกว้างตลาดเสรีได้นั่นเอง

ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม ได้ปฏิบัติแนวความคิดและความเชื่อเก่า ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าปรัชญาดั้งเดิมที่เกี่ยวกับ เรื่องของเสรีภาพหนังสือพิมพ์ หรือทฤษฎีของนิวตัน ได้กลายเป็นเรื่องที่ไม่สามารถโต้แย้งได้ แต่ก็ยังมีแนวความคิดที่ได้รับการพัฒนาแบบพลวัตทางวิชาฟิสิกส์สมัยใหม่ทำลายลงไปได้เช่นกัน ความเชื่อในเรื่องสิทธิตามธรรมชาติ ถูกทำลายจนย่อยยับ (Jensen, 1950)

ความรับผิดชอบต่อสังคมตามแนวทฤษฎีที่กำหนดขึ้นนั้น หากมีการใช้เสรีภาพทางความคิดมากเกินไป จะก่อให้เกิดอันตรายต่อสังคมได้เช่นกัน เพราะการใช้สิทธิเสรีภาพมากเกินไปอาจทำให้วิถีชีวิตของสังคมหันไปนิยมลัทธิเบ็ดเสร็จได้ เมื่อเป็นเช่นนี้รัฐบาลจะต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าว

หนังสือพิมพ์จะต้องรวมตัวขึ้นมาเป็นองค์กรดูแลตัวเอง และมีอำนาจในการต่อรอง แต่ถ้าเมื่อใดที่หนังสือพิมพ์ไม่สามารถดูแลและปกครองตัวเองได้แล้ว อำนาจเช่นนี้จะตกไปอยู่กับรัฐบาล เมื่อใดที่รัฐบาลมีอำนาจปกครองดูแลหนังสือพิมพ์ หมายถึงว่า องค์กรหนังสือพิมพ์ไม่มีอิสรภาพ ไม่มีเสรีภาพ เรื่องที่กล่าวว่าหนังสือพิมพ์จะรับผิดชอบต่อสังคมก็จะไม่บังเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน เงื่อนไขเวลาที่เข้าสู่ระบบแบบอำนาจนิยมเบ็ดเสร็จ ก็จะมีเร็วขึ้น (University of Chicago Press, 1947)

ในการทำงานและรับผิดชอบต่อสถาบันหนังสือพิมพ์นั้น มีความยากลำบากมากเพราะพบว่ามีอยู่บ่อยครั้งที่บทบาท และการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ กลายเป็นเรื่องของความคิดเห็นของตนเอง และมีอคติต่อความคิดเห็นของคนอื่น จึงอยู่บางคนอาจรับอาสา และเข้ามาแก้ไข

อุปสรรคเช่นว่านี้ แต่ภายใต้จิตสำนึก ความรู้ความสามารถ ไม่สามารถตอบสนองถึงความ
ที่เที่ยงตรงได้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก คนเราแต่ละคนไม่รู้เรื่องราวทั้งหมด และไม่
ไปหมดทุกเรื่อง รวมทั้งไม่มีเวลาที่จะทำการตรวจสอบข่าวสารได้ทุกข่าวที่ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์
(Davis, 1954)

คนหนังสือพิมพ์มีหน้าที่หลัก และเป็นหน้าที่สำคัญที่สุด คือ การนำเสนอข่าวสารออกสู่
ประชาชนเสรีภาพของคนหนังสือพิมพ์อยู่ตรงนี้เอง และเมื่อคนทำหนังสือพิมพ์มีหน้าที่สำคัญดังนี้
เสรีภาพของหนังสือพิมพ์มิได้หมายความว่าเพียงการให้สิทธิเท่านั้น แต่จะต้องไม่ปิดกั้นข่าวสาร
ต่าง ๆ ที่หนังสือพิมพ์จะให้แก่ประชาชนได้รับข่าวสาร หากไม่เช่นนั้นแล้วสังคมนั้น หรือประเทศ
นั้นจะเกิดความล้าหลัง และจะตกอยู่ในสภาวะของการหลงตัวเอง (Isaacs, 1953)

บุคคลที่จะทำงานหนังสือพิมพ์ ต้องเป็นคนที่รับผิดชอบ และมีวิญญูธรรมในวิชาชีพนี้
อย่างแท้จริง นักหนังสือพิมพ์ที่นิยมทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม จะถูกมองว่า เป็นคนที่มี
จรรยาบรรณในวิชาชีพ และจะต้องไม่กระทำการอันใด ที่ล่อไปในทางที่มีลักษณะของการทำงาน
เพื่อแลกเงินแต่เพียงสถานเดียว (Commission on freedom of the press)

เมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีสรีภาพนิยาม กับทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมแล้ว จะพบ
ความจริงอยู่ว่า ทฤษฎีสรีภาพนิยาม กำเนิดมาจากแนวความคิดเกี่ยวกับผู้ที่รักอิสระภาพ ภาพ
ที่ปรากฏต่อสังคมค่อนข้างจะเป็นลบอยู่บ้าง ทั้งนี้ข้อจำกัด การกำหนดขอบเขตเสรีภาพยังมีอยู่
แต่สำหรับเนื้อหา และการปฏิบัติของนักหนังสือพิมพ์ตามทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมแล้ว จะมี
ลักษณะเป็นบวก ทั้งนี้เพราะว่าลักษณะของรูปแบบเป็นการให้เสรีภาพมากกว่า และเป็นเสรีภาพ
ที่ได้มาจากการขอร้องไม่ใช่ได้มาจากการร้องขอ

มีความคิดของนักปราชญ์หลายคนกล่าวถึงเสรีภาพที่แท้จริงว่า จะต้องมิผลทั้งบวก
และลบรวมกันอยู่ เหตุผลที่มีผู้เสนอแนวความคิดเช่นนี้ ก็เพราะว่าเสรีภาพของบุคคลเกิดจาก
การใช้พลังอำนาจของตนเองในการกระทำหรือละเว้นการกระทำ และการกระทำดังกล่าวยังมี
ข้อจำกัด ไม่ว่าข้อจำกัดนั้นเกิดจากตัวผู้กระทำเองหรือเกิดจากภาวะแวดล้อมภายนอก รวมทั้ง
อุปสรรคต่าง ๆ และวิถีทางที่จะต้องฟังพยานคนอื่น (Hocking, 1947)

การปฏิบัติหรือการยอมรับทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น มิได้หมายความว่าผู้มี
อำนาจรัฐ หรือรัฐบาล จะต้องให้เสรีภาพแก่หนังสือพิมพ์ทุกเรื่อง เพียงแต่รัฐบาลทำหน้าที่เป็น
ที่เลี้ยงคอยควบคุมกำกับดูแลอยู่อย่างห่าง ๆ รวมทั้งให้การส่งเสริม และสนับสนุนการใช้สิทธิ

และเสรีภาพในทางที่ถูกต้องมีหลายคนเข้าใจว่า ทฤษฎีความรับผิดชอบทางสังคมนั้นจะต้องให้เสรีภาพหลุดไปสู่วงโคจรที่กว้างไกลจนกลายเป็นอาณาจักรที่ว่างเปล่า หากเกิดอาการลักษณะเข้าสู่ในภาวะเช่นนี้ รัฐบาลอาจจำต้องเข้าไปดำเนินการ เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้

แม้ว่าสถาบันหนังสือพิมพ์จะต้องรับผิดชอบในหลักการ เรื่องความรับผิดชอบทางสังคม แต่รัฐบาลก็ยังเป็นองค์กรหลัก ที่จะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และช่วยเหลือสังคมให้ได้รับบริการเท่าที่ควรด้วย รัฐบาลใดก็ตาม ที่เข้าไปควบคุมแทรกแซงหนังสือพิมพ์มากเกินไป จะมีลักษณะคล้ายกับ อาหารที่มีพ่อครัววางยาพิษลงในอาหาร หรือวางยาพิษลงในแอ่งน้ำที่ประชาชนใช้ดื่ม

บุคคลที่ยึดหลักความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ยังให้ความเห็นว่า รัฐบาลไม่ควรเข้าไปแทรกแซงหรือใช้อำนาจล่วงเกินเสรีภาพของหน่วยงานต่าง ๆ แต่รัฐบาลควรจะทำกีดอำนาจในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับหน่วยงานนั้น ๆ โดยเฉพาะสถาบันหนังสือพิมพ์ นอกจากการไม่เข้าไปควบคุมไม่แทรกแซงแล้ว รัฐบาลยังไม่ควรกระทำในลักษณะที่เบี่ยงเบนให้สังคมเกลียดชังสถาบันหนังสือพิมพ์ ตรงข้ามควรจะเป็นองค์กรนำชี้แนะ และกำหนดขอบเขตของการใช้สิทธิเสรีภาพ และความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างถูกต้อง

ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น เป็นแนวความคิดที่มาจากการศึกษาเอกชนเคาเพอซึ่งกันและกัน เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงทำให้เกิดสิ่งจจะอย่างหนึ่งคือ ความมีจรรยาบรรณและศีลธรรมอยู่ในเนื้อหาของทฤษฎี ปัจจัยของเอกชนจะมีค่านิยมประจำตัวเช่นเดียวกับเสรีภาพที่ได้คิดตัวมา และเสรีภาพที่ว้าไม่สามารสลัดออกไปได้ ซึ่งผิดกับผลประโยชน์ส่วนตัว

เสรีภาพในความหมายของหนังสือพิมพ์นั้น สูงกว่าเสรีภาพของบุคคลทั่วไป เพราะเสรีภาพของหนังสือพิมพ์หมายถึง หน้าที่ที่จะต้องมีการแสดงออก โดยทั่วไปแล้วมีคนจำนวนมากที่ต้องแบกภาระของการแสดงออกและแบกความคิดเอาไว้แต่ไม่มีโอกาส เพราะบุคคลเหล่านั้นไม่มีชนก้าหนังสือพิมพ์ ไม่มีพื้นที่สำหรับดำเนินกลยุทธ และยุทธวิธีในการแสดงออกถึงความคิดเห็นต่าง ๆ

ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น บุคคลต่าง ๆ ไม่เพียงแต่มีเสรีภาพในการแสดงออกความคิดเห็นตามความรู้สึกนึกคิดเท่านั้น แต่จะต้องมีหน้าที่แสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมด้วย ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของการมีพันธะต่อประชาชน และสิ่งที่อยู่เหนือสังคม

บ่อยครั้งที่แนวความคิดแต่ละเรื่อง คิดว่าเป็นอมตะ และมีการแสดงออกผ่านทางหนังสือพิมพ์ ด้วย เหตุนี้เองที่เสรีภาพของการพูดและเสรีภาพของการเขียนในหนังสือพิมพ์ จึงเป็นสิทธิในเชิง ศีลธรรมทางสังคมที่รัฐบาลไม่ควรละเมิด (Hocking, 1947)

อย่างไรก็ตาม การแสดงออกถึงเสรีภาพตามทฤษฎีความรับผิดชอบทางสังคม ยังไม่ ถือว่าเป็นสิทธิที่จะใช้เสรีภาพได้สูงสุด แต่หากคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางการเมืองทางการ ปกครองแล้ว สังคมส่วนใหญ่ได้ยอมรับว่าทฤษฎีนี้ประสพกับความสำเร็จ และมีความมั่นคงมาก ที่เดียว

ในสังคมทุกสังคม ย่อมมีระเบียบข้อบังคับที่เป็นกฎหมาย เป็นเครื่องมือ และเป็น สัญลักษณ์ในการกำหนดขอบเขตในเรื่องของการมีสิทธิและหน้าที่ เพราะฉะนั้นไม่ว่าสังคมใด ประเทศใด ที่ได้รับแนวความคิดตามทฤษฎีนี้ไปใช้แล้ว มิได้หมายความว่า สังคมนั้นปราศจาก เงื่อนไขทางกฎหมายไปเสียทั้งหมด การปฏิบัติของปัจเจกชน จะต้องกระทำ และปฏิบัติ ภายใต้อุปกรณ์กฎหมายที่ให้ไว้ ข้อจำกัดดังกล่าวนี้มาจากหลักการทางพื้นฐานที่ว่า การพูด การ เขียนใด ๆ ที่ได้ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์และทำการเผยแพร่ หากข้อความนั้นมีลักษณะเป็นการ ล้วงละเมิดสิทธิของผู้อื่นแล้ว หรือเป็นการละเมิดสิทธิบุคคลที่สาม ย่อมใช้สิทธิเสรีภาพนั้นไม่ได้

ในการประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์นั้น มีการจัดโครงสร้าง และออกแบบระบบการ ทำงาน ที่สลับซับซ้อน เป็นองค์กรขนาดใหญ่มีขอบข่ายการทำงานกว้างขวาง และมีการ ลงทุนสูงมาก ผู้ที่ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ กำลังจะกลายเป็นองค์การยึดครองเสรีภาพทาง หนังสือพิมพ์ และที่ไกลไปกว่านั้น ผู้ที่ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ จะอ้างเสมอว่าองค์กร หนังสือพิมพ์คือ องค์กรตัวแทนของเสรีภาพที่ประชาชนทั่วประเทศมอบหมายให้

ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์คนใดก็ตาม หรือองค์กรหนังสือพิมพ์ใดก็ตาม ถ้ายึดหลัก ว่าเป็นตัวแทนแห่งเสรีภาพของประชาชนทั่วประเทศแล้ว ไม่ควรที่จะเสนอข่าวสาร หรือ แสดงความคิดเห็นแสดงออกผ่านทางหนังสือพิมพ์ที่เป็นของตัวเอง หรือแสดงถึงความคิดเห็นที่ เป็นอคติ แต่ควรที่จะแสดงออกความคิดเห็นในเรื่องของเสรีภาพ ใช้สิทธิที่มีอยู่แต่จะต้องนำ จรรยาบรรณมาควบคุมตัวเอง รวมทั้งการแสดงออกนั้น จะต้องมีศีลธรรมที่งดงาม

หลักสำคัญอีกประการหนึ่ง ในทฤษฎีความรับผิดชอบทางสังคมในเรื่องของการเสนอ ความคิดต่อประชาชนผ่านทางหนังสือพิมพ์ ผู้แทนหนังสือพิมพ์จะต้องนำเสนอความคิดเห็นใหม่ ๆ ออกสู่ประชาชน รวมทั้งความคิดริเริ่มต่าง ๆ ขณะเดียวกับประชาชนที่รวมตัวอยู่ในสังคม หรือ

ในประเทศนั้น ๆ เมื่อได้รับทราบแล้วควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการสร้าง และกำหนดเสรีภาพ กับหนังสือพิมพ์ด้วย

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีความรับผิดชอบทางสังคมเกิดขึ้นจากการที่สื่อมวลชนทั้งหลายได้ตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองขึ้นมา โดยมีจรรยาบรรณเกิดขึ้น และคำนึงถึงความต้องการของประชาชน จุดมุ่งหมายของทฤษฎีนี้คือสื่อมวลชน มีหน้าที่แจ้งข่าวสาร ให้ความบันเทิง สาระระดับสติปัญญาของประชาชน ให้เห็นถึงคุณธรรม คุณค่าของการอภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การควบคุมสื่อมวลชนทำโดยมติของประชาชน ปฏิบัติการของผู้อ่าน และจริยธรรมในทางวิชาชีพ

จุดกำเนิดของทฤษฎีนี้ได้เริ่มขึ้นเมื่อศตวรรษที่ 20 ในประเทศอเมริกา แนวความคิดเกิดจากข้อเขียนของ ดับลิว อี ฮีลคิง และคณะกรรมการว่าด้วยเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ การกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพของหนังสือพิมพ์ตามวัตถุประสงค์ของทฤษฎีนี้ คือการแจ้งข่าวสารเพื่อการค้า และสาระระดับสติปัญญาของประชาชนให้เห็นถึงคุณค่าของการอภิปราย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประชาชน จะควบคุมหนังสือพิมพ์ โดยผ่านทางปฏิบัตินิติการแสดงออกเอกชนเป็นกรรมสิทธิ์ เว้นเสียจากรัฐบาลต้องการยึด เพื่อประกันให้มีบริการทางสาธารณะ สื่อมวลชนจะต้องยอมรับพันธะของความรับผิดชอบต่อสังคม และหากว่าสื่อมวลชนไม่ยอมรับพันธะดังกล่าว จะต้องมีบุคคลหนึ่งเข้าไปจัดการควบคุม และกำหนดมาตรการให้ยอมรับ

4. ทฤษฎีเบ็ดเสร็จนิยมแบบโซเวียต

ตามแนวความคิดของบุคคลที่ยึดหลัก ทฤษฎีสื่อสารมวลชนเบ็ดเสร็จนิยมแบบโซเวียต (Soviet Communist Theory) คือการยอมรับนับถือรูปแบบของฝ่ายที่นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์นั่นเอง ลัทธิคอมมิวนิสต์นั้น ไม่ว่าจะเป็วิถีทางดำเนินชีวิตหรือในแง่ของอุดมการณ์ในเรื่องของการสื่อสารมีหลักนิมออยู่ว่า ทรัพย์สินทั้งหมดเป็นกรรมสิทธิ์ของสังคม หรือส่วนรวม และมีการแบ่งปันผลประโยชน์จากแรงงานให้ทัดเทียมกัน หรือตามความหมายอย่างกว้างคือประชาชนร่วมกันเป็นเจ้าของที่ดิน และทรัพย์สินทั้งหมดภายในรัฐ

ทฤษฎีเบ็ดเสร็จนิยมแบบโซเวียตนั้น หากจะพิจารณาอันหลังพบว่า มนุษยชาติได้ยึดหลักนี้มานานตั้งแต่ดึกดำบรรพ์ นับเป็นเวลาหลายพันปี เพลโต ปรัชญาเมธีชาวกรีกได้แสดงความคิดเห็นและวิธีการต่าง ๆ ของทฤษฎีนี้ไว้ในหนังสือชื่อ "รีพับลิค" (Republic) โดยสมมุติให้มีเมืองในอุดมคติขึ้นมาเมืองหนึ่ง และเมืองสมมุตินี้ ให้บรรดาทรัพย์สินทั้งหมดเป็นของกลาง

สำหรับสังคมทุกชั้นขึ้น

เมื่อปี พ.ศ. 2314-2401 ได้นำเอาวิธีการของคอมมิวนิสต์เข้าไปใช้ในประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น โรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen) ผู้สถาปนา "นิวฮาร์โมนี" ในรัฐอินเดียนา (New Harmony in Indiana) เป็นครั้งแรก

ชาร์ลส์ ฟรังซัว ฟูริเยร์ (Charles Francois Fourier) พร้อมด้วยลูกศิษย์ได้ก่อตั้งนิคมขึ้น ในประเทศสหรัฐอเมริกา เรียกชื่อว่า "แฟลนซ์" (Phalanx) ในมลรัฐเมสซาชูเซตต์ ในปี พ.ศ. 2384-2390 อย่างไรก็ตาม ในอดีตคำว่าคอมมิวนิสต์กับสังคมนิยม (Socialism) มีความหมายเหมือนกัน

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2391 คำว่า "คอมมิวนิสต์" มีความหมายขึ้นมาใหม่เมื่อ คาร์ล มาร์กซ์ (Karl Marx) นักปรัชญาชาวเยอรมันเชื้อสายยิว ได้เขียนหนังสือที่ชื่อว่า Manifest der Kommunistischen Parti และต่อมามีผู้แปลเป็นภาษาอังกฤษชื่อว่า Communist Manifesto ซึ่งมี ฟรีเดริค เองเงิลส์ (Friedrich Engels) มีส่วนร่วมในการแต่งหนังสือเล่มนี้ด้วย

ตามความหมายของ Communist Manifesto มีความหมายว่า "คำประกาศป่าวร้องของคอมมิวนิสต์" หนังสือเล่มนี้ นับว่าเป็นคัมภีร์แห่งลัทธิมาร์กซ์ และเป็นทฤษฎีพื้นฐานแห่งลัทธิการปกครองแบบเบ็ดเสร็จนิยมแบบโซเวียตในยุคนั้น นอกจากนี้หนังสือทั้งสองเล่มได้ตั้งขึ้นมาได้แก่หนังสือเรื่อง "เงินทุน" (Das Kapital) หรือชื่อในภาษาอังกฤษ The Capital เป็นเรื่องของทฤษฎีสังคมและการพัฒนาทางสังคม

เมื่อพิจารณาถึงทฤษฎีแบบเบ็ดเสร็จนิยมแบบโซเวียตแล้ว จะต้องศึกษาแนวความคิดของคาร์ล มาร์กซ์ ซึ่งได้แบ่งทฤษฎีย่อยลงไปอีก 5 ทฤษฎีคือ

1. หลักวัตถุนิยมวิภาษ (The Theory of Dialectical Materialism)
2. หลักวัตถุนิยมประวัติศาสตร์ (The Theory of Historical)
3. หลักมูลค่าส่วนเกิน (The Theory of Surplus Value)
4. หลักการต่อสู้ทางชนชั้น (The Theory of Class Struggle)
5. ทฤษฎีหรือหลักการปฏิวัติ (The Theory of Revolution)

ทฤษฎีทั้ง 5 ข้างต้น เป็นการพัฒนาเพิ่มเติมโดยเลนิน ซึ่งเลนินเชื่อว่า ในชั้นปลาย

ของสังคมมนุษย์จะต้องพัฒนาไปสู่ระบบการปกครองคอมมิวนิสต์ เมื่อถึงเวลานั้นแล้วสังคมมนุษย์จะไม่มีรัฐบาลไม่มีผู้ปกครอง แต่ก่อนมนุษย์จะไปสู่ยุคคอมมิวนิสต์ที่ถาวร จะต้องมีการผ่านยุคต่าง ๆ ถึง 5 ยุคเช่นกัน

เลนิน ได้แบ่งยุคประวัติศาสตร์ของมนุษย์ไว้ 5 ยุค ประกอบด้วย ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ยุคทาส ยุคศักดินา ยุคนาชน ยุคสังคมนิยม และยุคสุดท้ายคือยุคคอมมิวนิสต์ แต่ก่อนที่จะเปลี่ยนระดับชั้น หรือเปลี่ยนยุค จะต้องมีการต่อสู้ของมนุษย์ระหว่างชนชั้นต่าง ๆ (พลศึกษา, 2522)

คาร์ล มาร์กซ์ เป็นนักปรัชญาที่สามารถสร้างรูปทฤษฎีการปกครอง ปรัชญาทางการเมือง จนทำให้มนุษย์เกิดปรากฏศรัทธามากที่สุด สำหรับทฤษฎีของมาร์กซ์ ที่นำมาอภิปรายในบทนี้คือ ทฤษฎีภาษาวิธหรือวัตถุนิยมภาษา

ทฤษฎีภาษาวิธ หรือหลักของวัตถุนิยมภาษา จะต้องทำความเข้าใจกับคำว่า Dialectics ซึ่งเป็นภาษกรีกมาจากคำว่า Dialegin คำว่า Dia มีความหมายว่า "แบ่ง" หรือ "แยก" ส่วนคำว่า Legein มีความหมายว่า "พูด" หรือ "อธิบาย" เมื่อเอาสองคำนี้รวมกัน หมายถึงการพูดแย้ง หรือการรวมกันระหว่างสิ่งที่แตกต่างกัน

คำนี้ยังเป็นการผสมคำ ระหว่าง Dialego กับ Tekne ซึ่งมีความหมายว่า "ธรรมศาสตร์" หลักการภาษาวิธ เป็นหลักการที่ไม่ยึดแนวความคิดใดแนวความคิดหนึ่ง มาเป็นข้อยุติในการถกเถียงปัญหาที่กำลังขัดแย้ง แต่จะนำเอาความคิดทั้งสองด้านที่แตกต่างกัน มารวมหรือผสมผสานกัน (ปริทัศน์, 2500 : 68)

หลักภาษาวิธ เป็นการผสมผสานสิ่งตรงข้าม (Theory of the Union of Opposites) ซึ่งกรีกยุค เฮราคลิตัส (Heraclitus) ถือว่าเป็นศิลป์ของการถกเถียงปัญหาว่าด้วยการวิเคราะห์ความขัดแย้ง ที่มีอยู่ในประเด็นของการโต้แย้ง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปที่เป็นจริง โดยผ่านการโต้แย้ง หรือการอภิปราย (น. ชญานต์, 2516 : 4)

เฮราคลิตัส เป็นนักปราชญ์คนแรกที่น่าหลักภาษาวิธมาเป็นแนวทางศึกษาปรัชญา โดยที่เชื่อว่า วิธภาษาวิธมีอยู่ 3 อย่าง คือ

ก. ทุกสิ่งทุกอย่างมีความเกี่ยวพันกัน

- ข. ทุกสิ่งทุกอย่างเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
- ค. ความขัดแย้งคือเนื้อหาของสัจจะ

นอกจากนี้ยังมีนักปราชญ์สมัยนั้นได้แก่เพลโต (Plato) อริสโตเติล (Aristotle) และกลุ่มนักคิด (Sophists) ก็ยังนำหลักวิชาวิธีมาใช้ในการสนทนาตอบโต้เพื่อค้นหาสัจจะ มีการตั้งคำถามในเชิงท้าทายความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย โดยที่เชื่อกันว่าจะช่วยทำให้เกิดการล้มล้างความคิดที่ไม่ถูกต้อง และเป็นวิธีการที่จะให้เกิดความคิดใหม่ขึ้นมาแทน (Plato, 1928)

บุคคลที่ให้ความสนใจในหลักของวิชาวิธีอย่างจริงจัง และได้นำมาอธิบายถึงรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ คือ เฮเกิล (Georg Wilhelm Friedrich Hegel) ซึ่งเฮเกิล ได้พิจารณาถึงหลักวิชาวิธี ว่าเป็นเสมือนหนึ่งกฎเกณฑ์สำคัญที่จะนำไปสู่ทฤษฎีแห่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยมีแนวความคิดและมีทัศนคติที่ว่า มนุษย์มีทัศนคติอยู่สองประการ คือ ทัศนคติที่ปฏิเสธ กับทัศนคติที่จะเสนอ เมื่อทัศนคติสองอย่างมาปะทะกัน จะเปลี่ยนแปลงไปสู่ข้อสรุปขึ้นมาใหม่ที่เรียกว่า การผสมผสาน (Synthesis) ซึ่งข้อสรุปนี้ มิใช่เกิดจากการทำลาย ระหว่างข้อเสนอ (Thesis) และข้อปฏิเสธ (Antithesis) แต่เป็นการผสมผสานขึ้นมาใหม่ (Synthesis)

เฮเกิล ยังมีความคิดต่อไปด้วยว่าวิธีการผสมผสานของเหตุผลหรือความจริงต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาถึงเหตุผลหรือความจริงขั้นสุดท้าย เป็นสิ่งที่แน่นอนและถูกต้อง แต่เมื่อพิจารณาถึงข้อสรุปชั่วคราวนั้นอีกครั้ง จะพบว่าข้อสรุปหรือข้อสรุปนั้นจึงได้แปรสภาพเป็นข้อเสนอนิใหม่ และมีความขัดแย้งเกิดขึ้นอีก ข้อสรุปที่ได้มาจึงมิใช่เป็นความจริงที่แท้

กระบวนการดังกล่าวนี้ จะดำเนินการต่อไปจนกระทั่งบรรลุถึงความเป็นจริง ซึ่งเฮเกิล เรียกว่า ชั้นความสมบูรณ์ (The Absolute) คุณลักษณะตามหลักวิชาวิธีของ เฮเกิล สรุปแล้วมี 4 ประการ คือ

- ก. ปรัชญาการของธรรมชาติทั้งหมด ล้วนเกี่ยวข้องกับซึ่งกันและกันและเป็นระบบ
- ข. ธรรมชาติย่อมอยู่ในสภาพที่เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการอยู่เสมอ มีทั้งเจริญขึ้น และเสื่อมลง สิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ทันสมัยกว่า แต่ก็ต้องสลายในอนาคต
- ค. การพัฒนา และการขยายตัว จะมีลักษณะของการเปลี่ยนแปลงจากปริมาณไปสู่คุณภาพ จากสถานที่มองไม่เห็น ไปสู่การมองเห็นอย่างเปิดเผย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ จะเป็นไปตามกฎเกณฑ์ แต่ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงโดยบังเอิญ

ง. ธรรมชาติย่อมมีความขัดแย้งเกิดขึ้นภายใน คือจะมีการต่อสู้ระหว่างสิ่งที่เป็นค่อวิหรือสิ่งที่เป็นฝ่ายตรงข้าม ระหว่าง เก่ากับใหม่ ระหว่างสิ่งที่เชื่อมกับสิ่งที่เจริญ ระหว่างความก้าวหน้ากับสิ่งถดถอย ซึ่งถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงจากปริมาณไปสู่คุณภาพนั่นเอง

นักปราชญ์ที่เสนอทฤษฎีว่าด้วยวัตถุนิยมวิภาษ และได้รับการศึกษาค้นคว้ากันมาก มีตัวกันสามท่านคือ เฮเกิล, ฟอยเออร์บัค และมาร์กซ์

เฮเกิล ยังเชื่อว่าความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นจะมีเชื้อแห่งการเปลี่ยนแปลงแฝงอยู่ในตัวของมันเอง และเชื้อแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้เอง ที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางความคิด และการที่จะไปถึงขั้นนั้นได้อาจต้องใช้วิธีการรุนแรง หรือละมุนละม่อม แต่โดยสรุปแล้วไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงมิให้เกิดของใหม่ขึ้นมาได้

ความคิดที่เป็นนามธรรม อาจแสดงออกทางวัฒนธรรมหรือจริยธรรม แต่ต้องยอมรับความจริงที่ว่า วัฒนธรรมใดก็ตามไม่เคยมอดพ้นจากอำนาจของการเปลี่ยนแปลง เพราะฉะนั้นความก้าวหน้าจะต้องคู่กับประวัติศาสตร์ เพียงแต่ว่าถ้าแก่งกันพรมแดนสิ่งเหล่านี้เราไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนเท่านั้น ประวัติศาสตร์ในแต่ละยุค จึงเป็นเพียงผลสะท้อนของความคิด (เสนห์, 2515 : 487)

ฟอยเออร์บัค (Luwig Feuerbach) นักปราชญ์ชาวเยอรมันอีกผู้หนึ่ง ที่นำเอาหลักวิชาวิภาษมาใช้ แต่มีความเห็นแบ่งออกเป็นสองแขนงคือ กลุ่มที่นิยมอุดมคติ (Idealist Wing) กับกลุ่มนิยมทางวัตถุ (Materialist Wing) กลุ่มหลังนำโดย ฟอยเออร์บัค ส่วนกลุ่มแรกยังยึดหลักตามความเชื่อทางศาสนา คือ ยึดหลักของเฮเกิลที่ว่า ความคิดเป็นกำหนดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเชื่อตามความคิดที่ว่า ศาสนาเป็นเพียงแนวทางความคิดทางปรัชญาชั้นสูง ที่ทำให้มนุษย์เชื่อว่าพระเจ้าเป็นผู้สร้างทุกสิ่งทุกอย่าง หรือทำนองเดียวกันทุกสิ่งทุกอย่างวิวัฒนาการไปอย่างมีเหตุผล โดยที่มีพระเจ้าดลบันดาลอยู่บนสวรรค์ (Sheed, 1976 : 3-14)

ส่วนทาง ฟอยเออร์บัค เชื่อว่าวัตถุเป็นตัวกำหนดความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ (ฮาร์ง, 2500 : 348) ดังนั้น ความคิดจึงเป็นเพียงของผลสะท้อนในการเปลี่ยนแปลงทางวัตถุ พลังการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ จึงไม่ใช่ความคิดของมนุษย์ แต่เป็นผลรวมของสภาพทางวัตถุในระบอบหนึ่งเท่านั้น กลุ่มนี้ยังเชื่อกันว่า มนุษย์เป็นผู้สร้างพระเจ้า ซึ่งเป็นเรื่องของจินตนาการของสิ่งที่บ่งบอกถึงคุณสมบัติที่ดำรง และถูกต้องของมนุษย์ (สุรพงษ์, 2517 : 41)

ดังนั้น วัตถุประสงค์เป็นตัวกำหนดความคิดของมนุษย์และมนุษย์เป็นผู้วาดภาพสร้างพระเจ้าขึ้นมา

หลักวัตถุนิยมวิภาษของ ฟอยเออร์บัค มีอิทธิพลต่อ คาร์ล มาร์กซ์ เป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะแนวทางการปรับปรุงชีวิตของประชาชนที่คิดหลักว่า ไม่ใช่หาวิธีการสอนมนุษย์ให้รู้สึกสำนึกบาป แต่ควรให้ความรู้มนุษย์ด้วยการให้อาหาร สิ่งที่สำคัญที่สุดของมนุษย์คือ "การบริโภค" คนเราเมื่อมีความทุกข์จะพยายามสร้างพระเจ้าขึ้นมา เพื่อกลบเกลื่อน หรือหลีกเลี่ยงมิให้ตนนึกถึงความทุกข์ยาก ที่กำลังประสบอยู่ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงกล่าวได้ว่า วัตถุประสงค์กำหนดสภาพความคิดของมนุษย์ การขจัดความชั่วร้าย และความไม่ยุติธรรมในสังคม ต้องมีกำลังใจ และความพยายาม และการต่อสู้ของบุคคล ไม่ใช่เอาความเชื่อมั่น และศรัทธาต่อสิ่งที่เอื้อมไม่ถึงมาเป็นที่ยึด เพราะสิ่งเหล่านั้นพิสูจน์ไม่ได้ เมื่อไม่สามารถพิสูจน์ได้ ความชั่วร้ายและความอยุติธรรมคงยังมีอยู่ แต่สำหรับแนวความคิดของ ฟอยเออร์บัค ไม่ต้องการให้ปฏิบัติสังคมโดยชนชั้นถูกกดขี่ แต่ต้องการให้รัฐบาลเข้าไปมีส่วนช่วยเหลือบุคคลเหล่านั้น ด้วยการให้การบริโภคที่ดี

ปัญหาเบื้องต้นของปรัชญาเบ็ดเสร็จนิยมแบบโซเวียต ที่สำคัญคือ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดกับความเป็นอยู่ จิตนิยมกับวัตถุนิยม ส่วนใดจะเกิดขึ้นก่อนหรือหลังนั้นอยู่ที่บุคคล ซึ่งคิดว่าจิตนิยมมาก่อน จึงเชื่อว่าโลกถูกสร้างขึ้นโดยพระเจ้า ส่วนผู้ที่เชื่อว่าธรรมชาติเป็นตัวกำหนดโลก จึงถูกเรียกว่าเป็นพวกวัตถุนิยม

เฮเกล ได้เขียนลงในหนังสือชื่อ Anti-Diibring แสดงให้เห็นไว้ว่าวัตถุประสงค์หยุดนิ่งไม่ว่าในเวลาใด และไม่ว่าสถานที่แห่งใด ดังนั้นการเคลื่อนไหวจึงเป็นรูปแบบของวัตถุประสงค์ที่ดำรงอยู่ ส่วนความคิดคือ ผลผลิตทางสมองและตัวของมนุษย์ ดังนั้นความคิดจึงไม่ขัดแย้งกับการเคลื่อนไหวของวัตถุประสงค์แต่จะมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลา สำหรับกระบวนการผลิตนั้นเป็นเรื่องของมโนคติ แต่ความคิดของมาร์กซ์ มีความเห็นขัดแย้งกัน มาร์กซ์เชื่อว่า ปรากฏการณ์ของความคิดเป็นแต่เพียงปรากฏการณ์ทางวัตถุประสงค์ที่ย้ายเข้าไปในสมองของมนุษย์ และได้รับการพัฒนาตัดแปลงในสมองของมนุษย์แล้วเท่านั้น

ความคิดของมาร์กซ์ ยังแสดงออกมาอย่างชัดเจน ถึงความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ว่าไม่ได้เป็นตัวกำหนดสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ ความเป็นอยู่ของสังคมต่างหาก ที่กำหนดความเป็นอยู่ของมนุษย์

โดยสรุป ทฤษฎีวัตถุนิยมวิภาษ คือ เนื้อแท้ของวัตถุนิยม คือการประสานกัน

ของพลังธรรมชาติซึ่งเกี่ยวข้องกับ และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยที่อยู่ในสภาพของการเคลื่อนไหว วัตถุ และธรรมชาติ เป็นสิ่งที่อยู่อย่างอิสระ และเป็นตัวกำหนดก่อนความรู้สึก และจิตวิญญาณ เพราะฉะนั้นผู้ที่นิยมหลักวัตถุนิยมวิชา จึงถือว่าความรู้สึก และความสำนึกของมนุษย์ เป็นภาพสะท้อนของโลกทางวัตถุ (চারঙ্গ, 2500 : 338)

ส่วนแนวคิดวัตถุนิยมทางประวัติศาสตร์ เป็นการนำเอาหลักการ พิจารณาความเปลี่ยนแปลงทางวัตถุนิยมมาอธิบายความเป็นมาของสังคม และความสัมพันธ์ของมนุษย์ในแต่ละสังคม โดยอนุมานว่าเมื่อมนุษย์ทำการผลิตโดยอาศัยปัจจัยในการผลิต ย่อมก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางการผลิต และความสัมพันธ์ในการผลิตนี้ จะเป็นสิ่งที่กำหนดพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และพื้นฐานทางเศรษฐกิจ จะเป็นสิ่งที่กำหนดโครงสร้างส่วนบนต่อไป โครงสร้างส่วนบน ซึ่งหมายถึง กฎหมายควบคุมสังคมจะมีผลต่อความสำนึกของมนุษย์ (Karl Mark, 1904 : 11) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสภาพชีวิตทางเศรษฐกิจของมนุษย์ เป็นตัวกำหนดรูปแบบของสมาชิกในสังคม และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางชนชั้น ซึ่งมีพลังต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การสื่อสารตามทฤษฎีนี้จึงเป็นการสื่อสารแบบทางเดียวคือ จากข้างบนลงล่าง เป็นการสื่อสารที่ผู้ปกครองกระจายข่าว ไปยังผู้ใต้ปกครองให้รับทราบ และปฏิบัติการสื่อสารตามทฤษฎีดังกล่าวนี้ แทบจะไม่มี "ผู้นำทางความคิด" หรือ "ผู้เฝ้าประตู" ทำหน้าที่ถ่ายทอดข่าวสาร แต่มีลักษณะคล้ายกับสะพานทอดข้ามให้ข่าวสารไหลผ่านจากที่สูงลงที่ต่ำมากกว่า

ค. การเปรียบเทียบหนังสือพิมพ์ไทยกับต่างประเทศ

สภาการหนังสือพิมพ์นั้น คือองค์การที่ถูกจัดตั้งขึ้นมา เพื่อสำหรับ กำหนดมาตรการควบคุมการทำงานของผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์โดยเฉพาะ และองค์การนี้ได้มีการก่อตั้งขึ้นมา นานนับถึงศตวรรษมาแล้ว แต่สำหรับในประเทศไทย เพิ่งจะมาตื่นตัวเมื่อประมาณ 20 ปี มา นี้เอง สภาการหนังสือพิมพ์ของไทย ก็ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ เนื่องจากยังมีบุคคลหลาย ฝ่ายที่มีอำนาจอนุมัติการจัดตั้งองค์การนี้ มีความเห็นและทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย

การที่สภาการหนังสือพิมพ์ของไทยยังไม่ได้ก่อตั้งขึ้นมา เนื่องจากนักการเมืองมองว่า หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของการแสวงหาอำนาจ รักษาอำนาจ และสร้างอำนาจ การที่นักการเมืองหนังสือพิมพ์ในลักษณะเช่นนี้ จึงทำให้การพัฒนาหนังสือพิมพ์ในเมืองไทย อยู่ในภาวะที่ไม่พัฒนา ตรงข้าม หากมองหนังสือพิมพ์เป็นกลไกอันสำคัญ ในการสร้างสรรค์ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสังคม วัฒนธรรม ประชาธิปไตย แล้ว เชื่อว่าการก่อตั้งสภาการหนังสือพิมพ์คงจะไม่พบอุปสรรคอย่างที่เป็นอย่างนี้

เหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีตที่ผ่านมา ตั้งแต่ยุคแรก เรื่องการสำรวจสถานภาพของหนังสือพิมพ์ เพื่อเป็นการสกัดกั้นความต่ำช้า หรือเงื่อนไขอันนำไปสู่การบ่อนทำลายสาธารณชนนั้น ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ ได้เริ่มในเรื่องนี้มาก่อนประเทศใด ๆ เสียด้วยซ้ำ

ภายหลังที่สงครามโลกครั้งที่สองยุติลง เมื่อปี พ.ศ. 2484 นายเฮนรี อาร์ ลูซ (Henry R. Luce, of Time, Inc.) ประธานบริษัทนิตยสารรายสัปดาห์ร่วมกับบริษัทผู้พิมพ์จำหน่ายสารานุกรมบริแตนนิกา (Encyclopaedia Britannica, Inc.) ได้สั่งอนุมัติเงินอุดหนุนเพื่อการนี้สองแสนดอลลาร์สหรัฐ และบริษัทบริแตนนิกา ได้ร่วมจ่ายเงิน 1.5 หมื่นดอลลาร์สหรัฐ ผ่านไปทางมหาวิทยาลัยชิคาโก เพื่อให้ดำเนินการวิจัยและต้องการให้เห็นว่าผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่สาธารณชน

ในประเทศอังกฤษ ได้ใช้วิธีการเช่นนี้ แต่มอบหมายอำนาจ และอิทธิพลของรัฐสภา เป็นองค์กรดูแลแทนรัฐบาล อังกฤษได้เจาะจงการสำรวจสถานะ ของกิจการหนังสือพิมพ์แต่เพียงอย่างเดียว แต่อังกฤษต้องใช้เวลาสำหรับการสำรวจเพื่อการนี้ เนื่องจาก สถานภาพหนังสือพิมพ์ในอังกฤษ มีประวัติความเป็นมาที่สลับซับซ้อน อิทธิพลที่สอดแทรกเข้าไปสู่วงการหนังสือพิมพ์มีหลายกระแส คือ นอกจากสถาบันการศึกษาของหนังสือพิมพ์แล้ว ยังมีสหภาพแรงงานที่มีอิทธิพลมาก เงื่อนไขที่เกี่ยวกับเสรีภาพมีประวัติย้อนหลังไปถึงปี พ.ศ. 2423 และผลจากการสำรวจครั้งนั้น ทำให้เกิดพลังและสร้างคุณค่าอย่างยิ่ง เพราะผลของการสำรวจได้ผลักดันให้วงการหนังสือพิมพ์ในอังกฤษ จัดตั้ง "สภาการหนังสือพิมพ์" ขึ้นมาได้สำเร็จ และเมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ไทย กับหนังสือพิมพ์ต่างประเทศแล้ว มีข้อควรพิจารณาได้ ดังนี้

1. การรุกรานสิทธิส่วนบุคคลของหนังสือพิมพ์อังกฤษ

เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531 ลิวอนน์ ซึ่งเป็นผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์นิวส์เดคแมน รายสัปดาห์ของอังกฤษ ได้รายงานข่าวของ จอห์น คัมมิงส์ ซึ่งเป็นกรรมกรเหมืองแร่ เป็นผู้นำสหภาพแรงงาน และได้รับการเลือกตั้งในนามของ สมาชิกพรรคเลเบอร์ เมื่อปี พ.ศ. 2530 หนังสือพิมพ์ฉบับนี้รายงานข่าวว่า เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2530 นายจอห์น คัมมิงส์ ได้เข้าไปดื่มเบียร์ใน "ผับ" ชื่อ "โกลเดินไดลอน" ซึ่งตั้งอยู่ย่านถนนดินสตรีท เมื่อเวลาหนึ่งทุ่มกับสิบห้านาที ขณะที่นั่งดื่มอยู่นั้นได้ลุกขึ้นไปเข้าห้องน้ำ ครั้นกลับออกมาพบว่า กระเป๋าเอกสารหายไปใน ภายในกระเป๋ามีบัตรพิเศษของสมาชิกเกี่ยวกับค่าธรรมเนียม และค่าที่พัก ได้หายไปด้วย

ต่อมา เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2530 หนังสือพิมพ์ ซันเดย์ มิเรอร์ ฉบับประจำวันนั้น ได้เสนอข่าวหน้าหนึ่งเสียดสีว่า "ส.ส. มีว่สวาทในบาร์เกย์แสนอัปยศ เด็กหนุ่มบ่าเรอกามได้ ตั้วรถไฟ ต่อมาจอห์น คัมมิงส์ ได้แต่งตั้งทนายฟ้องร้องในข้อหา หมิ่นประมาท ซึ่งทำให้พบความจริงที่ว่า เกย์ที่ค้าสวาทในผับ ถูกผู้สื่อข่าวให้เงินไปจำนวนหนึ่งเพื่อให้พูดถึงเรื่องนี้ และ เกย์คนนั้นคิดหาเสพติดอย่างร้ายแรง

จอห์น คัมมิงส์ รู้ว่าถ้ามีการฟ้องร้องคดีหมิ่นประมาทแล้ว เขาชนะคดีอย่างแน่นอน แต่เงินค่าทนายที่จะต้องจ่ายถึง 15,000 ปอนด์สเตอร์ลิงนั้น เขาหาไม่ได้ และเมื่อชนะแล้ว จะต้องเสียภาษีอีกจำนวนมาก เมื่อเขาทบทวนความคิดมาถึงตรงนี้จึงยุติที่จะฟ้องร้องหนังสือพิมพ์ ฉบับนั้นเช่นเดียวกับบุคคลอื่น ๆ ที่ถูกหนังสือพิมพ์ลวงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และได้สรุปว่า "สิ่งที่ผมไม่มีทางจะชดเชยได้ คือความสงบของจิตใจ ไม่ว่าเรื่องที่หนังสือพิมพ์เสนอข่าวจริง หรือ เท็จก็ตาม บัดนี้ผมได้รู้แล้วว่าหนังสือพิมพ์ไม่มีทางเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ หรือต้องสูญเสียใด ๆ ด้วย เลย"

แมรีน จอห์นสัน แห่งสำนักข่าวรอยเตอร์ เล่าว่า ลอร์ดคีตส์ อดีตบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์เดลี เทเลกราฟ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง และเป็นที่ยกย่องของคนอังกฤษ สามารถผลักดันให้หนังสือพิมพ์ฉบับนี้เป็นหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ พิมพ์จำหน่ายถึงวันละ 1.2 ล้านฉบับ ได้เขียนในบทบรรณาธิการว่า "นานแสนนาน ถึงจะมีขึ้นอย่างในสมัยนี้ ที่หนังสือพิมพ์ทุกคน เหยียดหยามไม่เป็นที่ยกย่อง หรือไม่ก็เป็นเพราะหนังสือพิมพ์ทุกวันนี้ มีแต่สิ่งทีเสนอต่อผู้อ่านที่ ทำให้มันเองคือยศคุณค่าลงกว่าเดิม ทั้งนี้เพราะหนังสือพิมพ์ส่วนน้อยได้ใช้เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ ไปในทางที่ผิด และทำให้หนังสือพิมพ์ส่วนมากต้องพลอยชัวหมองไปด้วย"

หนังสือพิมพ์อังกฤษ กับ การบริหารงานของนางมากาแรต แทตเชอร์ อดีตนายกรัฐมนตรีอังกฤษ ได้ต่อสู้กันมาตลอดในเรื่องของสิทธิและเสรีภาพ โดยเฉพาะมีเรื่องถึงศาลในกรณีที่รัฐบาลสั่งห้ามเปิดเผยความลับของทางราชการ กรณีที่อดีตสายลับของอังกฤษชื่อ ปีเตอร์ ได้เขียนถึงเรื่องราวความลับของทางราชการ ซึ่งเป็นความทรงจำของเขา แต่รัฐบาลอังกฤษ ไม่ยอมให้นำออกตีพิมพ์เผยแพร่ ยังผลให้หนังสือพิมพ์ทั้งหลาย พากันประท้วงรัฐบาลในข้อที่ว่า รัฐบาลพยายามเซ็นเซอร์หนังสือพิมพ์ แต่เรื่องความลับของทางราชการ ดูเหมือนว่ามีความ ชัดเจนกว่าเรื่องของเสรีภาพของหนังสือพิมพ์รูล้ำสิทธิส่วนบุคคล แต่ประชาชนไม่สนใจ กลับไป สนใจการเสนอข่าวเรื่องลวงล้ำสิทธิส่วนบุคคลมากกว่าด้วยเหตุนี้ สมาชิกรัฐสภาจำนวนครึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมด 650 คน พยายามเสนอร่างกฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลเข้าสู่รัฐสภา

ลอร์ด ชอว์ครอสส์ อดีตอธิบดีกรมอัยการ และเคยดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลโลก ให้ข้อคิดเห็นว่า เรื่องเสรีภาพหนังสือพิมพ์ในอังกฤษ กับสิทธิส่วนบุคคลที่ขัดแย้งมานาน ยังมีอยู่จนถึงทุกวันนี้ ถ้าเพียงแต่หนังสือพิมพ์ประเภทปริมาณในอังกฤษ จะยินยอมรับฟังด้วยความเชื่อถ้อยบ้าง ความเสื่อมเสียเกียรติภูมิ และความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ในอังกฤษ คงจะไม่ร้ายแรงถึงเพียงนี้

ลอร์ด ชอว์ครอสส์ กล่าวด้วยว่า "เสรีภาพสมบูรณ์แบบ คืออนาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบ เสรีภาพประเภทหนึ่งเป็นที่ยอมรับกันได้ ก็แต่โดยมันมีขอบเขตของมัน อยู่ตรงที่ไม่ไปตัดทอน เสรีภาพอย่างอื่น ๆ อย่างไม่ชอบด้วยเหตุผล ด้วยการให้อรรถาธิบายเช่นนี้เองที่ในไม่กี่ปีมานี้ ได้มีการโต้แย้งกันอยู่อย่างมาก ระหว่างเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ที่จะเปิดเผย และพิมพ์ออก เผยแพร่ฝ่ายหนึ่ง กับสิทธิส่วนบุคคลของเอกชนอีกฝ่ายหนึ่ง หนังสือพิมพ์ร่ำร้องอยู่เสมอว่า เสรีภาพของคุณต้องถูกจำกัดตัดทอนอย่างร้ายแรง ฝ่ายตรงข้ามก็กล่าวว่า การรุกร้าเข้าไปในชีวิตส่วนตัว ตลอดทั้ง การใช้เสรีภาพไปในทางที่ผิดประการอื่น ๆ ของหนังสือพิมพ์ ทำให้จำเป็นที่จะต้องจำกัดตัดทอนให้มากยิ่งขึ้นไปอีก"

การใช้เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ ไปก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ และทำความเสียหายให้กับเอกชน จนยังผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศอังกฤษจำนวนมาก มีความเห็นตรงกันว่าควรจะเสนอกฎหมายเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎรสักฉบับ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิมิให้หนังสือพิมพ์รุกร้า ซึ่งเป็นช่วงเดียวกับกับความสิ้นสุดของการเป็นถนนหนังสือพิมพ์ของฟลิตสตรีท ซึ่งเคยเป็นถนนสายที่มีชื่อเสียงก้องโลก เนื่องจากหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ โยกย้ายไปตั้งสำนักงานที่ถนนสายอื่น และจากการที่หนังสือพิมพ์อังกฤษ ได้รับการยกย่องอย่างมากนี้เอง ถนนสายนี้จึงได้รับการตั้งชื่อว่า ถนนแห่งการผจญภัยบ้าง ถนนแห่งความฝันบ้าง หรือถนนที่ไม่เคยหลับบ้าง แต่บัดนี้หนังสือพิมพ์ที่ชื่อว่า ไปรเวท อาย ได้ตั้งชื่อถนนสายนั้นว่า "ถนนแห่งความอับยศ"

ลอร์ด คิลส์ อดีตบรรณาธิการ เคลี เทเลกราฟ ได้เป็นพิธีกรเปิดงานแสดง "นิทรรศการอำลา ก่อน ฟลิตสตรีท" เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2531 กล่าวว่า "ในการมองย้อนหลังไป ฟลิตสตรีทเป็นเสมือนฝันร้าย ซึ่งหนังสือพิมพ์ทั้งหลายจากไปด้วยความโล่งใจ"

2. การควบคุมจรรยาบรรณ

สภาหนังสือพิมพ์ หรือที่เรียกว่า Press Council เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้น เพื่อทำหน้าที่ควบคุมหนังสือพิมพ์ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณ และการควบคุมในเรื่องของจรรยาบรรณนั้น รัฐบาลจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยว แต่จะเป็นการรวมตัว ของนักสื่อสารมวลชนแขนงต่าง ๆ เพื่อกำหนดหลักจรรยาบรรณ และวิธีการบังคับ เมื่อสมาชิกของสภาทำหน้าที่สื่อมวลชนที่ไร้จรรยาบรรณ ประเทศต่าง ๆ มีองค์กรที่ควบคุมจรรยาบรรณหนังสือพิมพ์ อาจเป็นแบบของสภาหนังสือพิมพ์ หรืออาจเป็นรูปแบบของสมาคมหนังสือพิมพ์ก็ได้

นอกจากการควบคุมโดยตรงของตัวแทนสื่อมวลชนแล้ว บางครั้งอาจมีการควบคุมหนังสือพิมพ์ โดยที่รัฐบาลเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องด้วย กล่าวคือ รัฐบาลเข้ามามีส่วนร่วมในการก่อตั้งสมาคมหนังสือพิมพ์ขึ้น และมีการกำหนดกฎหมายที่ข้อบังคับ เพื่อใช้ควบคุมอาชีพหนังสือพิมพ์ หรือสื่อมวลชนแขนงอื่น ๆ รัฐบาลที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องของ การจัดตั้งองค์กรหนังสือพิมพ์ในลักษณะเช่นนี้ ได้แก่ ประเทศอาเจนติน่า ชิลี คิวบา ฝรั่งเศส กรีซ เม็กซิโก และเวเนซุเอล่า เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยนั้นการควบคุมจรรยาบรรณเป็นหน้าที่ และอยู่ในความรับผิดชอบของสมาคมหนังสือพิมพ์แต่ละสมาคม แต่การลงโทษสมาชิก กรณีที่กระทำผิดจรรยาบรรณนั้นทางสมาคมไม่สามารถบังคับได้ และยังไม่เคยปรากฏว่าทางสมาคมหนังสือพิมพ์ ได้ลงโทษสมาชิกคนใดเลย

3. สภาหนังสือพิมพ์ในยุโรป

สภาหนังสือพิมพ์นั้นได้เกิดขึ้นในประเทศยุโรปเป็นครั้งแรก ประเทศที่มีการจัดระบบสภาหนังสือพิมพ์ เป็นองค์กรที่มั่นคงได้แก่ ประเทศสวีเดน นอร์เวย์ อังกฤษ เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ และตรุกี แต่เวลาพูดถึงหนังสือพิมพ์แล้ว คนทั่วไปมักจะมองหนังสือพิมพ์ของอังกฤษเป็นหลัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดตั้งสภาหนังสือพิมพ์ในประเทศอังกฤษ ได้ประสบความสำเร็จมากกว่าที่อื่นก็เป็นได้ หากจะกล่าวกันไปแล้ว สภาการหนังสือพิมพ์ หรือสภาหนังสือพิมพ์ ได้เกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศสวีเดน และต่อมาได้เกิดขึ้นในประเทศนอร์เวย์ หลังจากนั้นได้ขยายตัวไปสู่ประเทศต่าง ๆ ในประเทศกลุ่มยุโรป

ในประเทศอาเซียน มีญี่ปุ่น มีสภาหนังสือพิมพ์ตั้งขึ้นมาเป็นปีกแผ่น ในอเมริกามี

การจัดตั้งสภาหนังสือพิมพ์ประจำมลรัฐต่าง ๆ มาแล้วถึง 20 ปีเศษ แต่ยังไม่ได้รับการนิยามอย่างแพร่หลาย

ประเทศที่เป็นแม่บทของการจัดตั้งสภาหนังสือพิมพ์ คือ สวีเดน และนอร์เวย์ นั้น ได้กำหนดโครงสร้าง และวัตถุประสงค์ของสภาหนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะเหมือนกัน สภาการหนังสือพิมพ์ในประเทศสวีเดน ชื่อว่า คณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกรรม (Press Fair Fpacetices Commuission) สภาหนังสือพิมพ์แห่งนั้น ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2459 โดยองค์การอาชีพหนังสือพิมพ์ที่เรียกว่า Publicisstklubben ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่เป็นนักหนังสือพิมพ์ นักเขียน บรรณาธิการ และผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา นอกจากองค์การหนังสือพิมพ์อาชีพแล้ว ยังมีสมาคมหนังสือพิมพ์อื่น ๆ เป็นสมาชิกของสภาหนังสือพิมพ์อีก 2 แห่ง องค์การของหนังสือพิมพ์ในประเทศนั้น มี 3 องค์การ และแต่ละองค์การจะส่งตัวแทนไปประจำในสภาหนังสือพิมพ์ เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกัน (บุญเลิศ, 2520 : 55)

สภาหนังสือพิมพ์สวีเดน ก่อตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์สนับสนุนให้คนหนังสือพิมพ์ในประเทศ ได้มีโอกาสติดต่อ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาชีพของตน ในประเทศนอร์เวย์ ได้จัดตั้งสมาคมหนังสือพิมพ์ขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2472 มีชื่อว่า Norsk Presseforbund เพื่อทำหน้าที่ควบคุมหนังสือพิมพ์ทางด้านจรรยาบรรณ

การจัดตั้งสภาหนังสือพิมพ์ของสวีเดน และนอร์เวย์ ก่อตั้งขึ้นมาเนื่องจาก ความร่วมมือของบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา และนักหนังสือพิมพ์ทั่วไป โดยที่รัฐบาลไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยว และการเกิดขึ้นของสภาหนังสือพิมพ์มิใช่เพราะว่าความกดดัน หรือถูกบังคับจากรัฐบาล หรือจากประชาชนผู้อ่านหนังสือพิมพ์ แต่เกิดขึ้นอันเนื่องจากความสมัครใจของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ในระยะแรก ๆ ของสภาหนังสือพิมพ์ในสวีเดน และสมาคมหนังสือพิมพ์ในนอร์เวย์ ไม่ได้มีหลักจรรยาบรรณเป็นของตัวเอง ที่เขียนขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร แต่จะมีลักษณะคล้ายกับคู่มือการปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะสมาชิกใหม่ จะต้องได้รับการแนะนำในการทำงาน จากคู่มือนี้

ปัญหาของสภาหนังสือพิมพ์ในประเทศต่าง ๆ ที่มักจะประสพเหมือนกัน คือ ความล้มเหลวในเรื่องของการกำหนดมาตรการลงโทษสมาชิก ที่ฝ่าฝืนหลักจรรยาบรรณ ถึงแม้ว่าสภาหนังสือพิมพ์จะมีองค์กรภายในที่เรียกว่า "ศาลเกียรติยศ" (Court of Honour) เพื่อ

ทำหน้าที่รับผิดชอบในการวินิจฉัยความผิดต่าง ๆ ของผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ แต่องค์กรนี้ไม่สามารถลงโทษนักหนังสือพิมพ์ หรือ หนังสือพิมพ์ที่กระทำผิดได้ จึงทำให้สภาพหนังสือพิมพ์ในหลายประเทศไร้ความหมาย

แต่สำหรับในสวีเดน และนอร์เวย์นั้น ปัญหานี้ไม่เกิดขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีจิตสำนึกต่อวิชาชีพ (Moral obligation) ที่จะปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎเกณฑ์ที่สภาพหนังสือพิมพ์ได้กำหนดขึ้น ในสวีเดนนั้น มีความรับผิดชอบต่อสังคมมาก ในกรณีที่สภาพหนังสือพิมพ์วินิจฉัยว่า หนังสือพิมพ์ใดมีความผิด หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นจะลงพิมพ์ความผิดของตัวเองทันที ในนอร์เวย์ก็มีการปฏิบัติเช่นเดียวกัน

หนังสือพิมพ์ในสวีเดน จะถูกประชาชนร้องเรียนผ่านไปยังสภาพหนังสือพิมพ์น้อยมาก คือประมาณ 20 ครั้ง แต่ไม่เกิน 30 ครั้ง ต่อปี บางปีคำร้องเรียนอาจน้อยกว่านั้นมาก ในประเทศทั้งสองที่กล่าวมานี้ ไม่เคยปรากฏว่าถูกริดรอนสิทธิเสรีภาพ ไม่ว่าจะจากสภาพหนังสือพิมพ์หรือจากรัฐบาล ตรงข้ามบรรณาธิการในการประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ กลับมีความมั่นคงมากขึ้น รัฐบาลออกกฎหมายที่เป็นปฏิปักษ์ต่อหนังสือพิมพ์ แทบจะไม่มีหลงเหลืออยู่เลย ขณะเดียวกันหนังสือพิมพ์เริ่มรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้นตามลำดับ ประชาชนก็เชื่อถือหนังสือพิมพ์มากขึ้น

บทที่ 3

วิวัฒนาการกฎหมายการพิมพ์ไทย

หนังสือพิมพ์ฉบับแรกของประเทศไทย ที่เรียกว่าหนังสือข่าว (Newspapers) ได้เกิดขึ้นครั้งแรกสมัยรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หนังสือพิมพ์ฉบับแรกของไทยที่พิมพ์ออกจำหน่ายชื่อ จดหมายเทศบางกอก (Bangkok Recorder) ผู้ประกอบการธุรกิจคนแรกคือ มิซซันนารี ชาวอเมริกันชื่อว่า หมอบรัดเลย์ (Bradley) และได้ทำการจัดพิมพ์ออกจำหน่ายครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2387 ก่อนหน้านั้นชื่อกฎหมายหรือข้อห้ามเกี่ยวกับธุรกิจการพิมพ์ ที่มีลักษณะของการควบคุมป้องกันและปราบปรามยังไม่มี เพิ่งจะมีข้อห้าม หรือมาตรการควบคุมเมื่อปลายสมัยรัชกาลเดียวกัน ทั้งนี้เพราะพบว่าหนังสือพิมพ์เริ่มมีบทบาท และเสนอข่าวบิดเบือนเกิดขึ้นบ่อยครั้ง

เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2401 ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงให้ออกหนังสือพิมพ์ทางราชการขึ้นมาฉบับหนึ่ง ชื่อว่า "ราชกิจจานุเบกษา" ตามกระแสพระราชดำริเกี่ยวกับเรื่อง "ความไม่ประพฤติกฎธรรม" ของพวกแต่งหนังสือ ซึ่งได้ปรากฏในหนังสือประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 มีความว่า

"ปรากฏมีคนคดโกงแต่งหนังสือ พวกบาทหลวงแอบอ้างรับสั่งของทั้งวังหลวง และวังหน้า และเจ้านายเสนาบดีที่ราษฎรนับถือยำเกรง แล้วก็การบังคับไปต่าง ๆ นานา ตามใจตัวปรารถนาพวกเจ้านายและขุนนางอื่น ๆ เพราะฉะนั้น ตั้งแต่บัดนี้ทรงพระราชดำริจะบำบัดโทษต่าง ๆ ดังว่านั้นแล้วทบทพิจารณา จึงโปรดให้ตั้งการตีพิมพ์อย่างหนึ่งชื่อว่า "ราชกิจจานุเบกษา" แปลว่า หนังสือที่เป็นที่เพ่งดูราชกิจ.... เพื่อให้รู้ทั่วกัน มิให้เล่าลือผิดไปต่าง ๆ ชาติ ๆ เกิน ๆ เป็นเหตุให้ราชการและพระเกียรติยศได้ ฯลฯ"

ตามความในประกาศดังกล่าวนี้ คือ เริ่มแรกของมาตรการที่ใช้ป้องกัน และปราบปรามบรรดาสิ่งพิมพ์ และเพื่อให้การประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ อยู่ในขอบข่ายที่ทางราชการสามารถจะควบคุมได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นแบบแผนเพื่อให้เกิดความมั่นคงในการบริหารราชการและการปกครองประเทศ

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้มีพระราชปรารภ

ถึงการบิดเบือนของผู้เขียนหนังสือพิมพ์ และในสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ โดยที่มิบางพวกบิดเบือนความจริง ด้วยความอวดรู้ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรากฎหมาย การหมิ่นประมาทขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2442 และต่อมาใน พ.ศ. 2451 ได้ตรากฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 112 ออกมาอีกฉบับหนึ่ง เป็นการกำหนดโทษผู้เขียนหนังสือพิมพ์ และเป็นข้อเขียนที่หมิ่น ประมาทบุคคลอื่น รวมทั้งการใช้โฆษณาตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์ด้วย

ข้อกำหนดกฎหมายเหล่านี้ ยังเป็นมาตรการลงโทษผู้กระทำผิดทั่วไปที่รวมกับความผิด ด้านอื่น แต่ยังไม่เป็นลักษณะกฎหมายการพิมพ์โดยเฉพาะ เพิ่งวิวัฒนาการเป็นกฎหมายการพิมพ์ อย่างถาวร เมื่อ พ.ศ. 2465 ตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เป็นต้นมา

อย่างไรก็ตามถือกันว่าการที่ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใย ต่อความเดือดร้อนของประชาชน อันเนื่องมาจากหนังสือพิมพ์เขียนข้อความบิดเบือน บางครั้ง ได้ล่วงเกินไปถึงข้าราชการบริพาร ทำให้เป็นเหตุเสียดราชการและเกียรติยศ จึงทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ มีพระบรมราชโองการ ประกาศเรื่องที่ราษฎรไปติดต่อกับหนังสือพิมพ์ และเรื่อง หนังสือพิมพ์ควรจะพิจารณาเรื่องราว นำลงพิมพ์ไว้ในหนังสือราชกิจจานุเบกษาฉบับนั้นแล้ว

สำหรับการวิวัฒนาการกฎหมายการพิมพ์ของไทย ตั้งแต่สมัย พระบาทสมเด็จพระ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เป็นต้นมานั้น มีลักษณะและรูปแบบต่าง ๆ กัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจเข้ามามีบทบาทในการบริหารการปกครองแผ่นดิน ซึ่งจะกล่าวต่อไป ในเรื่องของ ความจำเป็นมาของการออกกฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์ และการเคลื่อนไหว เรังรัดให้ยกเลิกกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ โดยการนำเสนอออกเป็น 8 ส่วน ดังนี้

- ก. ความจำเป็นมาของกฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์
- ข. แนวความคิดในการปรับปรุงกฎหมายการพิมพ์
- ค. การเสนอยกเลิก และแก้ไขคำสั่ง พร. 42
- ง. รัฐสภาไม่ให้ความเห็นชอบร่าง พรบ. การพิมพ์ ฉบับใหม่
- จ. เหตุผลที่สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการร่วม
- ฉ. ร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ ฉบับ พ.ศ. 2533
- ช. ลักษณะพิเศษของคำสั่ง พร. 42
- ซ. การยกเลิกคำสั่ง พร. 42

1. ความเป็นมาของการออกกฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์

นับตั้งแต่ในรัชสมัยของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เป็นต้นมา ธุรกิจหนังสือพิมพ์ได้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว จำนวนสิ่งพิมพ์ที่ได้ออกจำหน่ายจ่ายแจก ทั้งประเภทรายวัน รายสัปดาห์ รายทศ รายปักษ์ รายเดือน และรายอื่น ๆ ทั้งที่เป็นภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ เมื่อรวมกันแล้วมีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ (จางง และ ดวงทิพย์, 2526)

การที่ทำให้ธุรกิจหนังสือพิมพ์ขยายตัวมาจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่

ก. การขยายตัวทางการศึกษาในรัชกาลที่ 5 ทำให้มีผู้รู้หนังสือและมีผู้สนใจติดตามข่าวสารการเมืองเพิ่มขึ้น

ข. ประชาชนมีรายได้อื่นเพิ่มขึ้น จึงมีความสามารถในการซื้อหนังสือพิมพ์

ค. เหตุการณ์ภายในประเทศและต่างประเทศได้ผันแปรไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีเหตุการณ์สำคัญ ๆ เกิดขึ้นเช่น กบฏก๊กมินตั๋งในประเทศจีน ชาวสงครามโลกครั้งที่ 1 เป็นต้น นอกจากนั้น หนังสือพิมพ์ที่ออกในสมัยรัชกาลที่ 6 มีบทบาทในการเสนอข่าวสารเป็นอย่างมาก เนื่องจากพระองค์ทรงมีส่วนร่วมในกิจการของหนังสือพิมพ์ นอกจากจะทรงนิพนธ์บทความต่าง ๆ ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ แล้ว ยังทรงมีบทบาทในการก่อตั้งหนังสือพิมพ์ที่ชื่อว่า "คูสิดสมัขรายวัน" หนังสือพิมพ์ "คูสิดสักขี" หนังสือพิมพ์ "คูสิดคอตเตอร์รายสัปดาห์" และหนังสือพิมพ์ "คูสิดสมัขรายสามเดือน" อีกด้วย

เมื่อธุรกิจหนังสือพิมพ์มีบทบาทมากขึ้น จำนวนสิ่งพิมพ์จึงมีจำนวนเพิ่มขึ้น จำนวนผู้อ่านมากขึ้น ทำให้ผู้บริหารประเทศสมัยนั้น มีความเห็นว่าควรจะมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการพิมพ์ออกมาใช้บังคับให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และในการออกกฎหมายการพิมพ์ในสมัยนั้นถือว่า เป็นครั้งแรกของการมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการพิมพ์ ซึ่งจะได้กล่าวตามลำดับต่อไป ดังนี้

1.1 พรบ. ว่าด้วยสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2465

พรบ. ว่าด้วยสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2465 ได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2465 เล่ม 39 หน้า 564

นับเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการพิมพ์ฉบับแรกของเมืองไทย เหตุผลและหลักการออกกฎหมายฉบับนี้ ดังนี้

"มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทร มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ เจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า โดยที่จำนวนสมุดและหนังสือพิมพ์ประจำคาบที่ออกโฆษณาในพระราชอาณาจักร กับทั้งสมุดและหนังสือพิมพ์ประจำคาบต่างประเทศ ซึ่งมีผู้นำเข้ามาในพระราชอาณาจักรมีเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี เป็นสิ่งที่มุ่งวิชาเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวาง ยิ่งความเจริญให้บังเกิดแก่พสกนิกรยิ่งขึ้น

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วย และเพื่อจะอุดหนุนการนั้นให้เจริญยิ่งขึ้น สมควรยกการหนังสือพิมพ์และกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน ขึ้นสู่ฐานะอันสมควร และเหมาะแก่การนั้น และโดยเหตุนี้เป็นการสำคัญที่จะต้องกำหนดสิทธิ และหน้าที่ กับทั้งกำหนดเขต ถ้าจำกัดความรับผิดชอบของบุคคลทั้งปวง ผู้ประกอบกิจการพิมพ์ การโฆษณา และการแจกจ่ายหนังสือพิมพ์ขึ้นนั้น เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์มากที่สุด และจะอุดหนุนผู้ประพันธ์ และผู้โฆษณาหนังสือนั้น ๆ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้สืบไป ดังนี้"

การกำหนดมาตรการลงโทษ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในกฎหมายฉบับแรก สรุปได้ คือ ความผิดเกี่ยวกับการเสนอข่าว ยุ่งให้กระทำความผิดฐานประทุษร้ายต่อพระเจ้าอยู่หัว และพระราชอาณาจักร ความผิดเกี่ยวกับการยุ่งให้กระทำความผิดฐานฆ่าคนตาย โดยเจตนา และความผิดทางอาญาอื่น ความผิดเกี่ยวกับการเสนอข่าวหรือออกข่าวเป็นเท็จ การเสนอข่าวบ่อนทำลาย และความมั่นคงของรัฐ การเสนอข่าวในลักษณะเห็นชอบสรรเสริญบุคคลที่ได้กระทำความผิด หรือพยายามกระทำความผิด หากมีการเสนอข่าวในลักษณะนี้ถือว่ามีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

การขออนุญาต ออกหนังสือพิมพ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ที่มีความประสงค์จะประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ ต้องขออนุญาตจาก "สมุหเทศาภิบาลแห่งมณฑล" เสียก่อน แต่การขออนุญาตเป็นแต่เพียงรูปแบบเท่านั้น ไม่ได้เข้มงวดอะไร

1.2 พรบ. สมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2470

ในสมัยของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ได้มีการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงพรบ. สมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ ขึ้นมาใหม่ และได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา

นุเบกษาเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2470 เล่มที่ 44 หน้า 179 โดยมีหลักการและเหตุผลในการออก พรบ. ฉบับนี้ว่าพรบ. ฉบับแรกมีข้อบังคับไม่เพียงพอ เนื่องจากธุรกิจของการพิมพ์ การโฆษณา และการจ่ายแจกบรรดาสินต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ในการออก พรบ. สมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2470 หากจะพิจารณาถึงระเบียบข้อบังคับ และการลงโทษแล้ว ได้มีการบัญญัติเรื่องของการควบคุมเพิ่มมากขึ้น ดังเช่น

มาตรา 6 บัญญัติว่า สมุด และเอกสารหนังสือพิมพ์ หรือบทประพันธ์ อันเป็น เลียนหนามแผ่นดิน หมายความว่า สมุด เอกสาร หนังสือพิมพ์ หรือบทประพันธ์ที่โฆษณาใน หนังสือพิมพ์ อันมีความมุ่งหมายทางตรงหรือทางอ้อมคือ โดยยอมมานักดี และนักดี กล่าววาทะบท กดี กล่าวเปรียบเทียบกดี โดยปริยายหรือประการอื่นใดกดี เพื่อที่จะ

ก. ยุ่งให้กระทำความผิด ฐานประทุษร้าย ต่อสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระราช อาณาจักรความผิดต่อเจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่ อันชอบด้วยกฎหมาย ฐานใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่ในทางทุจริต ความผิดฐานกระทำให้เสื่อมเสียอำนาจศาล ความผิดต่อ ศาสนา ความผิดฐานสมคบกันเป็นอันยัง และเป็นช่องโจรผู้ร้าย ความผิดฐานกระทำให้เกิด ภัยอันตรายแก่สาธารณชน ความผิดฐานกระทำให้สาธารณชนปราศจากความสะดวกในการไปมา และการส่งข่าว และของถึงกัน และฐานกระทำให้สาธารณชนปราศจากความสุสสบาย ความ ผิดฐานปลอมแปลงเงินตรา ความผิดฐานกระทำทุจริตในทางการค้า

ข. ยุ่งให้กระทำความผิดฐานฆ่าคนตาย โดยเจตนา ทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ วิว่งราว ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ และโจรสลัด และความผิดฐานกระทำให้เสื่อมเสียอิสรภาพ และเมื่อการยุงนั้น ได้กระทำลงเกี่ยวเนื่อง หรือพาดถึงการเมือง หรือเศรษฐกิจ

ค. โฆษณาข่าว หรือเอกสารที่เป็นเท็จ หากว่าการโฆษณานั้น ได้ยังความปั่นป่วน ให้เกิดขึ้นต่อความสงบราบคาบของประชาชน เว้นแต่ผู้กระทำผิด จะนำสืบได้ว่า ตนเชื่อโดย สุจริตว่าข่าว หรือเอกสารนั้น ๆ มิได้เป็นเท็จ

การขออนุญาต และการขอเป็นบรรณาธิการ ผู้พิมพ์โฆษณาตาม พรบ. ฉบับนี้ จะต้อง ดำเนินการตามมาตรา 17 คือ จะต้องได้รับใบอนุญาตของการเป็นบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา จากสมุหพระนครบาล หรือสมุหเทศาภิบาลเสียก่อน

1.3 พรบ. การพิมพ์ พ.ศ. 2476

ในช่วงนี้ เป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงการปกครองใหม่ ๆ คณะราษฎรซึ่งมีอำนาจรัฐ และมีอำนาจในการบริหารแผ่นดินปกครองประเทศ ได้ตั้งกองตรวจเซ็นเซอร์หนังสือพิมพ์ ชาวสารคดีที่รัฐบาลไม่พอใจ หรือติเตียนรัฐบาล ก็จะสั่งลงพิมพ์ ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนก็จะสั่งยึดใบอนุญาตการเป็นเจ้าของ หรือเจ้าของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นทันที นักหนังสือพิมพ์หลายคนในสมัยนั้น พยายามดิ้นรนต่อสู้เพื่อเสรีภาพ และจากเหตุการณ์ดังกล่าว พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงขอร้องไปยังรัฐบาลให้หยุดปฏิบัติการที่รุนแรงกับหนังสือพิมพ์ แต่ฝ่ายรัฐบาลอ้างว่า หนังสือพิมพ์มีความผิดในการติเตียน และเสนอข่าวที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายของรัฐบาล และตั้งข้อหาหนังสือพิมพ์บางฉบับว่า มีความผิดฐานให้เกิดการจลาจล และจะไม่ยอมเพิกถอนการเซ็นเซอร์ ซึ่งเมื่อขอร้องไม่ได้ ทำให้พระองค์ไม่ทรงพอพระทัยอย่างยิ่ง และอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พระองค์สะเทือนใจ จนถึงกับทรงสละราชสมบัติเมื่อ พ.ศ. 2478

จากหลักฐานที่ปรากฏพบว่าในรัชกาลองค์ก่อน ๆ ได้พระราชทานเสรีภาพให้กับคนหนังสือพิมพ์มาก แต่สำหรับรัชกาลที่ 7 แล้ว พระองค์ทรงเป็นพระเจ้าแผ่นดินพระองค์แรกที่ทรงต่อสู้ เพื่อสิทธิเสรีภาพของการแสดงออก การแสดงความคิดเห็น และสิทธิเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ และนับว่าเป็นเรื่องที่น่าสลดใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อมีการสิ้นสุดระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ สิทธิเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ก็ถูกบั่นทอนตามไปด้วยภายใต้ยุคใหม่แห่งประชาธิปไตย ที่มาจากการปฏิบัติของคณะราษฎร (สุกัญญา, 2520)

ภายหลังที่คณะราษฎรได้เข้ายึดอำนาจและเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 แล้วต่อมาเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2476 ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ออกพรบ. การพิมพ์ฉบับใหม่ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามพระราชกฤษฎีกาวันที่ 11 มกราคม 2476 ที่ระบุว่า ให้ออก พรบ. การพิมพ์ 2476

พรบ. การพิมพ์ 2476 นับว่าเป็น พรบ. ที่ออกมาบังคับหนังสือพิมพ์ ได้กำหนดมาตรการควบคุมมากกว่าฉบับก่อน ๆ และเป็นต้นตำรับในการออกข้อบังคับหนังสือพิมพ์ในเวลาต่อมา นอกจากนั้นยังมีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครอง และเปลี่ยนชื่อต่าง ๆ ขององค์การราชการอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.4 พรบ. การพิมพ์ พ.ศ. 2484

ในสมัยจอมพล แปลก พิบูลย์สงคราม เป็นหัวหน้ารัฐบาล ได้มีการออก พรบ. การพิมพ์ พ.ศ. 2484 ขึ้นมาบังคับใช้ กับธุรกิจหนังสือพิมพ์แทนฉบับเก่า และ พรบ. การพิมพ์ พ.ศ. 2484 ยังมีผลบังคับใช้มาจนถึงปัจจุบัน แต่เนื่องจากเป็น พรบ. ที่ใช้มานานได้มีการแก้ไขในบางมาตรา เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเหตุการณ์ และความเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจการพิมพ์ (ผนวก ก.)

ในระหว่างที่เกิดสงครามโลกครั้งที่สอง รัฐบาลได้นำมาตรการที่เรียกว่า เซ็นเซอร์ มาใช้กับหนังสือพิมพ์ตามใจชอบ โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการทางศาล นอกจากนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้นคือ การตั้งคณะกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมภาษาไทย มีการกำหนดเรื่องการเปลี่ยนแปลงตัวอักษรภาษาไทย เมื่อปี พ.ศ. 2485 การกระทำดังกล่าวมีผลกระทบต่อวงการเขียนข่าวในหนังสือพิมพ์อย่างยิ่ง เพราะทั้งผู้เขียนข่าวและฝ่ายพิสูจน์อักษรยังไม่เคยชินกับการใช้คำศัพท์ใหม่ ๆ รวมทั้งคณะกรรมการผู้ตรวจข่าวยังเข้มงวดในการตรวจข่าวมากเกินไป ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจหนังสือพิมพ์เกิดความรู้สึกอึดอัด และไม่ศรัทธา

รัฐบาลได้ใช้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือหึงเสียง "ประชามติ" เป็นครั้งแรก โดยให้ประชาชนได้เห็นถึงความสำคัญในผู้นำของชาติ การทำประชามติกับประชาชน บางครั้งต้องดำเนินการโฆษณาทางการเมืองประชาสัมพันธ์ ในลักษณะของการโฆษณาชวนเชื่อ มากกว่าที่จะทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในรูปแบบธรรมดา ในการทำประชามตินั้น เพื่อต้องการให้ประชาชนยอมรับคำขวัญต่าง ๆ ด้วยการนำเอาคำขวัญลงตีพิมพ์ให้ประชาชนได้รับทราบ บางครั้งเปิดโอกาสให้หนังสือพิมพ์กำหนดหัวข้อเรื่อง และตั้งชื่อคำขวัญขึ้นมาเอง แต่มีข้อแม้ว่าจะต้องเป็นไปตามนโยบายและความเห็นชอบของรัฐบาลเช่นคำขวัญที่ว่า "ความปลอดภัยของชาติอยู่ที่ผู้นำ" หรือ "เชื่อพิบูลย์สงคราม ชาติไม่แตกสลาย" หรือ "เชื่อผู้นำ ทำให้ชาติพัฒนา" เป็นต้น

1.5 คำสั่งคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 (คำสั่ง พร. 42)

เนื่องจากเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519 พล.ร.อ. สัจด์ ชลออยู่ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ในฐานะหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ได้นำกำลังเข้ายึดอำนาจรัฐบาล ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น และได้แต่งตั้งให้นายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อมาเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2519 รัฐบาลของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร

โดยคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ได้ออกประกาศคำสั่ง ปร. 42 บังคับใช้กับธุรกิจหนังสือพิมพ์ และคำสั่งดังกล่าวมีเนื้อหาสาระ ดังนี้ (รัฐสภาสาร, 2519)

คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน
ฉบับที่ 42

ตามที่ได้มีคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน กำหนดให้บุคคลหรือนิติบุคคล ที่ต้องการจะดำเนินการพิมพ์หนังสือพิมพ์รายวัน และสิ่งตีพิมพ์อื่นเรื่องราวต่อคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน เพื่อพิจารณาอนุมัติให้เป็นการเฉพาะรายนั้น บัดนี้ สถานการณ์โดยทั่วไปได้คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น และคณะกรรมการปกครองแผ่นดินพิจารณาเห็นว่าสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิมพ์สิ่งพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออกเผยแพร่ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย หัวหน้าคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน จึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิก

- (1) ข้อ 1 และข้อ 2 แห่งคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 5 ลงวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519
- (2) คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 10 ลงวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2519
- (3) คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 20 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2519

ข้อ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดพิมพ์ โฆษณา หรือจ่ายแจกสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งเป็นการละเมิดต่อพระมหากษัตริย์ หรือเป็นการกล่าวร้าย เสียดสี หมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือเหยียดหยาม พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
- (2) ข้อความหรือรูปภาพ ซึ่งเป็นการกล่าวร้ายเสียดสีหรือเหยียดหยามประเทศชาติ หรือปวงชนชาวไทยเป็นส่วนรวม หรือข้อความใด ๆ ที่สามารถจะทำให้ต่างชาติเสื่อมความเชื่อถือไว้วางใจในประเทศไทย รัฐบาลไทย หรือคนไทยโดยทั่วไป

(3) ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งเป็นการกล่าวร้ายเสียดสี หรือเหยียดหยามรัฐบาลไทย หรือกระทรวง ทบวง กรม ในรัฐบาลอย่างเคลือบคลุม โดยไม่แจ้งให้เห็นว่าได้ทำผิดในเรื่องใด

(4) ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งเป็นการแสดงอย่างเคลือบคลุมว่า ได้มีความเสื่อมโทรม เลวทราม หรือผิดร้ายเสียหายในรัฐบาล หรือกระทรวง ทบวง กรมในรัฐบาล โดยไม่แสดงว่าเป็นเรื่องใดข้อใด

(5) ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดความนิยมในลัทธิคอมมิวนิสต์ หรือพอเห็นได้ว่า เป็นกลอุบายของคอมมิวนิสต์ เพื่อก่อวุ่น หรือบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ

(6) ข้อความ หรือรูปภาพ หรือการพาดหัวหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นเท็จ หรือในลักษณะที่อาจทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตกใจ หรือวิตกกังวล หรือเกิดความหวาดกลัว หรือข้อความในลักษณะซึ่งเป็นการปลุกปั่น หรือยุยงให้เกิดความไม่สงบ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือข้อความทำนุโทษ ในทางที่อาจก่อให้เกิดความวิตกกังวลแก่ประชาชน ในโชคชะตาของบ้านเมือง

(7) ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งมีลักษณะหยาบคาย หรือลามก หรือทำให้เสื่อมเสียศีลธรรม หรือวัฒนธรรมของชาติ

(8) ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งเป็นความลับของทางราชการ

ข้อ 3 บุคคลใดจะเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ ต้องยื่นคำร้องขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ตามกฎหมาย ว่าด้วยการพิมพ์ตามแบบพิมพ์ที่กำหนด และเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานการพิมพ์แล้วจึงจะดำเนินการได้

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่หนังสือพิมพ์ของทางราชการ

ข้อ 4 ห้ามมิให้หนังสือพิมพ์ใด โฆษณาข้อความหรือลงรูปภาพที่มีลักษณะที่ระบุไว้ตามข้อ 2

ข้อ 5 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ 2 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือน ถึงสามปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาท ถึงห้าหมื่นบาท และให้ศาลสั่งทำลายสิ่งพิมพ์นั้นเสีย

ข้อ 6 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อ 3 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน

หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งทำลายหนังสือพิมพ์นั้นเสีย

ข้อ 7 เมื่อปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ใดลงโฆษณาข้อความ หรือภาพอันเป็นการฝ่าฝืนข้อ 4 ให้เจ้าพนักงานการพิมพ์มีหนังสือเตือน และในกรณีที่อาจแก้ไขได้ ให้สั่งให้แก้ไขให้ถูกต้อง

ในกรณีที่เจ้าพนักงานการพิมพ์ ได้มีหนังสือเตือน หรือสั่งให้แก้ไขตามวรรคหนึ่งแล้ว หากปรากฏว่า หนังสือพิมพ์นั้นยังโฆษณาข้อความ หรือลงรูปภาพอันเป็นการฝ่าฝืนข้อ 4 ซ้ำอีก ไม่ว่าจะเป็นการฝ่าฝืนในเรื่องเดียวกันหรือไม่ หรือไม่แก้ไขตามคำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ให้สั่งถอนใบอนุญาตการพิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้น

ข้อ 8 ผู้ถูกสั่งถอนใบอนุญาตตามข้อ 7 มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ ภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันได้ทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด

ข้อ 9 ให้ถือว่าบรรดาหนังสือพิมพ์ที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาคำร้องของบุคคล หรือนิติบุคคล เพื่อดำเนินการพิมพ์หนังสือรายวัน หรือสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ ต่อประชาชน ตามคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 10 ลงวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2519 แล้ว เป็นหนังสือพิมพ์ที่ได้รับอนุญาตตามข้อ 3 ของคำสั่งฉบับนี้

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 21 ตุลาคม พุทธศักราช 2519

พล.ร.อ. สัจจ ชลอยุธยา

หัวหน้าคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน

กล่าวโดยสรุป นับตั้งแต่ประเทศไทยมีกิจการหนังสือพิมพ์ เมื่อปี พ.ศ. 2387 เป็นต้นมา ในรัชสมัยของ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ออกหนังสือราชกิจจานุเบกษา เพื่อแจ้งให้ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ทราบถึงเรื่อง "ความไม่ประพฤติธรรม" ซึ่งเป็นข้อห้ามและป้องปรามเป็นครั้งแรก แต่ก็ยังไม่เป็นกฎหมายที่บังคับใช้ คือยังไม่มีมาตรการลงโทษ ต่อมาในสมัยของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้มีการตรากฎหมายความผิดเกี่ยวกับการหมิ่นประมาทในสิ่งพิมพ์ และกำหนดโทษผู้เขียนหนังสือพิมพ์ที่เป็นการหมิ่นประมาท ซึ่งเป็นลักษณะของกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายทั่วไป ยังไม่เป็นรูปแบบของ

กฎหมายการพิมพ์อย่างเอกเทศ

กฎหมายการพิมพ์เริ่มขึ้นเป็นเอกเทศครั้งแรก เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2465 ในรัชสมัยของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยสมุดเอกสาร และหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2465 ขึ้นมาเป็นฉบับแรก ครั้นเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2470 ตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ตราพระราชบัญญัติสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2470 ขึ้นมาใช้ และยกเลิกฉบับเก่า ต่อมาเมื่อคณะราษฎรได้ทำการยึดอำนาจการปกครอง จึงได้ออกกฎหมายการพิมพ์พ.ศ. 2476 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2476 ขึ้นมาใช้แทน กฎหมายฉบับนี้ใช้มาจนกระทั่งสมัยจอมพล แปลก พิบูลย์สงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี จึงได้ยกเลิก และตราพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 ขึ้นมาใช้แทน และยังใช้มาจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้มีการแก้ไข คือ พระราชบัญญัติการพิมพ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2485 และพระราชบัญญัติการพิมพ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2488

ต่อมาเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519 คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เข้ายึดอำนาจ และได้ประกาศคำสั่ง ปร. 42 ออกมาบังคับกิจการหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2519 และนอกจากคำสั่ง ปร. 42 แล้วยังมีคำสั่ง ปร. 36 คำสั่ง ปร. 42 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2525 มีผลต่อการควบคุมหนังสือพิมพ์อีกด้วย (ผนวก ข.)

2. แนวความคิดในการปรับปรุงกฎหมายการพิมพ์

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งฝ่ายค้าน ฝ่ายรัฐบาล สมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย นักวิชาการ และสมาพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ได้มีการเคลื่อนไหวเพื่อผลักดันให้ยกเลิกคำสั่ง ปร. 42 และกฎหมายการพิมพ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันทั้งหมด แล้วให้ปรับปรุงกฎหมายการพิมพ์ฉบับใหม่ขึ้นมาใช้บังคับ

สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวกับการพิมพ์ที่ใช้บังคับธุรกิจการพิมพ์จริง ๆ ในปัจจุบัน มีอยู่ทั้งหมด 6 ฉบับ คือ

1. พระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484
2. พระราชบัญญัติการพิมพ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2485
3. พระราชบัญญัติการพิมพ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2488
4. คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 36 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519

5. คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519
6. คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 43 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519
7. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ของคำสั่ง คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519

3. การเสนอขกเลิกและแก้ไขคำสั่ง พร. 42

ภายหลังการประกาศใช้คำสั่ง พร. 42 และเมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522 ปรากฏว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้มีการเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับคำสั่ง พร. 42 มีลักษณะ 3 แบบ คือ

1. เสนอร่าง พรบ. ยกเลิกคำสั่ง พร. 42
2. เสนอร่าง พรบ. แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง พร. 42
3. เสนอร่าง พรบ. การพิมพ์ฉบับใหม่

4. รัฐสภาไม่ให้ความเห็นชอบร่าง พรบ. การพิมพ์ฉบับใหม่

ร่าง พรบ. การพิมพ์ที่เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาเมื่อปี พ.ศ. 2529 ประกอบด้วยร่างพรบ. การพิมพ์ พ.ศ. ของคุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ กับคณะ ร่าง พรบ. การพิมพ์ พ.ศ. ของนายทวี ไกรคุปต์ และร่าง พรบ. การพิมพ์ พ.ศ. ของนายเจริญ เขาวนประสูร กับคณะ ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่าง พรบ. ดังกล่าวพร้อมกันทั้ง 3 ฉบับ เมื่อคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 7/2529 วันพฤหัสบดีที่ 18 กันยายน 2529 เนื่องจากร่าง พรบ. ดังกล่าว มีความคล้ายคลึงกัน มีหลักการเหมือนกัน ต่อจากนั้นได้ผ่านขั้นตอนตามกระบวนการทางรัฐสภา จนกระทั่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติไม่เห็นชอบด้วยกับ ร่าง พรบ. ที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาเสร็จแล้ว เมื่อครั้งประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 12/2530 วันพฤหัสบดีที่ 29 ตุลาคม 2530 รวมระยะเวลาเกิน 1 ปี นับแต่เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่ 1

ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 มาตรา 128 (3) บัญญัติว่า "... ถ้าสภาทั้งสองต่างเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกัน ได้พิจารณาแล้วนั้น ก็ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา 77 ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัติไว้ก่อน" ในกรณีนี้จึงถือว่าเมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติไม่เห็นชอบด้วย

กับร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งคณะกรรมการร่วมกันพิจารณาเสร็จแล้ว เป็นการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติไว้ก่อน

ทั้งนี้ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับทางการเงิน สภาผู้แทนราษฎรอาจกร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที ตามร่างเดิม หรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งสองสภาแล้ว ถือว่าให้ร่างพระราชบัญญัตินั้น เป็นอันได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาและให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา 77

แต่ในกรณีนี้ สภาผู้แทนราษฎรไม่ได้มีการกร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ขึ้นมาพิจารณาใหม่ เนื่องจากได้มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยที่สอง พ.ศ. 2530 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2530 และเมื่อมีการเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยที่หนึ่ง พ.ศ. 2531 เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2531 สภาผู้แทนราษฎรได้มีการประชุมเพียง 5 ครั้ง จึงได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2531 จึงทำให้ร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ฉบับที่กำลังพิจารณาในรัฐสภาในขณะนั้น เป็นอันตกไปเพราะการยุบสภาผู้แทนราษฎร

5. เหตุผลที่สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการร่วม

กรณีที่ สภาผู้แทนราษฎร ไม่เห็นชอบตามที่คณะกรรมการร่วมกัน ของสองสภาพิจารณาเสร็จแล้ว ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุที่ว่าร่าง พรบ. การพิมพ์ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบไปแล้ว และร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ ที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาแล้วเสร็จ มีความแตกต่างกันในสาระสำคัญ จนสภาผู้แทนราษฎรไม่อาจยอมรับกฎหมายฉบับนี้ได้ ดังนั้นในการศึกษาเกี่ยวกับการพิจารณากฎหมายการพิมพ์ฉบับใหม่ และการเปรียบเทียบความแตกต่างกันระหว่างร่างของสภาผู้แทนราษฎร กับร่างของวุฒิสภา และร่างของกรรมาธิการ จึงไม่สามารถที่จะรับหลักการได้

6. ร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ ฉบับ พ.ศ. 2533

เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2533 นายพงษ์ สารสิน รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้ส่งเรื่องร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติสภาการหนังสือพิมพ์ พ.ศ. ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ด้วยเหตุผลว่า คณะ

รัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติสภาการหนังสือพิมพ์ รวม 2 ฉบับ ต่อรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน เนื่องจากพิจารณาเห็นว่ากฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ ได้ใช้บังคับมานานแล้ว และมีบทบัญญัติบางประการที่สมควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อความเหมาะสมแก่กิจการหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ โดยยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน และจัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์ขึ้น เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพหนังสือพิมพ์ และควบคุมจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ จึงสมควรดำเนินการประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายโดยด่วน

ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ และร่างพระราชบัญญัติสภาการหนังสือพิมพ์ ครั้งนี้ ปรากฏว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่วมเสนอร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ และร่างพระราชบัญญัติสภาการหนังสือพิมพ์ ที่มีลักษณะคล้ายกันอีกจำนวน 4 ฉบับ คือ

1. ร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. ของนายเสริมศักดิ์ การุณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย เป็นผู้เสนอ
2. ร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. ของนายอดุร ทองน้อย สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ
3. ร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. ของนายเจริญ เขาวาน์ประสูร สส. พรรคเอกภาพ (พรรครวมไทยเดิม) เป็นผู้เสนอ
4. ร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. ของนายจรัส ทั่วช่วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเอกภาพ (กิจประชาคมเดิม) กับพวก เป็นผู้เสนอ

ร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ทั้งของรัฐบาล และของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรวม 5 ฉบับ ได้นำเข้าสู่ที่ประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการในวาระแรกไปแล้ว ขณะนี้อยู่ในขั้นการพิจารณาปรฤติติของคณะกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎร และถ้าหากรัฐสภาอนุมัติร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติสภาการหนังสือพิมพ์ พ.ศ. เป็นกฎหมายแล้ว ต่อไปนี้ ประเทศไทยจะมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการพิมพ์ และกฎหมายที่ควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์เท่านั้น ส่วนกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการพิมพ์ จะไม่มีอีกต่อไป

7. ลักษณะพิเศษของคำสั่ง ปร. 42

เมื่อประมาณต้นศตวรรษที่ 19 (ค.ศ. 1828-1832) มีนักปราชญ์ทางการปกครอง ได้ค้นคิด และกำหนดทฤษฎีให้รัฐมีอำนาจในการออกกฎหมาย และบุคคลผู้นี้ต่อมาเป็นนักกฎหมาย ที่มีชื่อเสียง เป็นชาวอังกฤษชื่อจอห์น ออสติน (John Austin) เป็นอาจารย์สอนวิชากฎหมาย (Jurisprudence) และต่อมามีบทบาทต่อสำนักกฎหมายบ้านเมือง หรือที่เรียกกันว่า เสาหลัก แห่งการตรากฎหมาย (Legal Positivism) ทางสำนักนี้ มีความเห็นว่ากฎหมาย คือคำสั่ง ของรัฐชาติปัดย์ เมื่อปฏิบัติตามไม่มีความผิด ถ้าไม่ปฏิบัติตามย่อมถูกลงโทษ เป็นการเอากฎหมาย ไปผูกพันกับรัฐ กลายเป็นกฎหมายคำสั่งของรัฐคือ อำนาจอธิปไตย หรืออำนาจสูงสุด ที่ไม่อยู่ ภายใต้อำนาจบังคับของบุคคลใด สิ่งใด หรือกฎเกณฑ์ใด ๆ เพราะคำสั่งย่อมแสดงอยู่ในตัวของมันเอง ว่ามีอำนาจต้องการอย่างไร และใครจะต้องทำตามบ้าง จึงมีหน้าที่สร้างกฎหมายอิทธิพลทาง ความคิดของเขาให้แพร่หลายไปสู่ต่างประเทศ หรือภายในประเทศ (ปรีดี, 2521)

สำหรับคำจำกัดความของกฎหมายที่ได้สื่อนักมาเป็นเวลานาน ในสำนักกฎหมายของ ไทย คือ "กฎหมายเป็นคำสั่งของรัฐชาติปัดย์" ซึ่งเป็นคำจำกัดความที่สื่อนโดยนักกฎหมายของ ไทยที่สำคัญ และมีชื่อเสียงมากที่สุด คือ สมเด็จพระมหาลงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ซึ่งได้ชื่อว่า เป็นบิดาแห่งกฎหมายไทย พระองค์ทรงให้คำจำกัดความของกฎหมายว่า "กฎหมายนั้น คือคำสั่ง ทั้งหลายของผู้ปกครองว่าการแผ่นดินต่อราษฎรทั้งหลาย เมื่อไม่ทำตาม ขรรคมดาจะต้องลงโทษ" (ปรีดี, 2519)

สังคมมนุษย์ในระยะเริ่มต้น ได้บัญญัติกฎหมายเท่าที่จำเป็นแก่การแก้ไขปัญหาของ สิ่งคนเท่านั้น โดยอาศัยกฎเกณฑ์ทางศีลธรรม และจารีตประเพณี แต่ในระยะต่อมา สิ่งคน เจริญขึ้น ปัญหาเริ่มมากขึ้นอาศัยกฎเกณฑ์ทางศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไม่เพียงพอ แม้ จะอาศัยผู้รู้ทางกฎหมายช่วยตัดสินความ ตัดความหมายกฎหมายก็ตาม ในที่สุดมนุษย์คิดค้นวิธี บัญญัติกฎหมาย ใช้เหตุผลทางเทคนิค สร้างกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาสังคมขึ้นมา แต่สำหรับ ศาสตราจารย์ เรห์เฟลด์ (Rehfeld) กล่าวว่า การค้นพบกระบวนการนิติบัญญัติ เป็น การค้นพบที่มีความหมายร้ายแรงอย่างมากต่อมนุษยชาติ และมันร้ายแรงเท่า ๆ กับ การคิดค้น พบกระสุนดินดำ

ต่อมาสังคมมนุษย์ได้มีการติดต่อการสื่อสารไกลขึ้น สมาชิกของสังคมมีจำนวนมากขึ้น ผู้มีอำนาจการปกครองเริ่มฉลาด และมีแนวความคิดใหม่ ๆ รวมทั้งค้นคิดสร้างกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นข้อบังคับสังคมมนุษย์ได้ จึงได้หาแนวทางสร้างกฎหมายเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แม้ว่า

กฎหมายนั้นจะไม่อยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ความยุติธรรม และศีลธรรมก็ตาม จึงได้เกิดมีศัพท์ใหม่ที่เรียกว่า ทฤษฎีวิสวกรกฎหมาย (Constructivism) โดยที่พวกเขาเหล่านั้นหารู้ไม่ว่าอันตรายอย่างมหาศาลที่จะบังเกิดขึ้นตามมาภายหลังเป็นอย่างไร แม้แต่ศาสตราจารย์ ฮัยอค (Hayak) ได้คัดค้านวิธีการเช่นนี้ และได้เขียนไว้ในหนังสือชื่อ เสรีภาพกับการลงโทษ (Law Legislation and Liberty) ซึ่งได้อธิบายว่า "แม้จะเป็นความคิดสมัยใหม่ ที่มนุษย์สามารถวางแผนได้ทุกอย่าง แต่มนุษย์ไม่ใช่สัตว์พิเศษ ที่สามารถมองเห็นได้ทุกด้าน ซ่อมมีการขาดตกบกพร่องบ้างเป็นธรรมดา แต่กว่ามนุษย์จะรู้ก็เกิดอันตรายเสียแล้ว"

แม้ว่าจะมีผู้คนคอยตักเตือน ก็ไม่มีผู้ปกครองรัฐคนใดเชื่อฟัง แม้จะฟังบ้างก็น้อยมาก อิทธิพลของ วิสวกรกฎหมาย ได้กระจัดกระจายไปทั่วโลก ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลทางความคิดนี้มา ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า รัฐบาลทุกรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศจะออกกฎหมายมากมายที่ได้รับการยกเว้นจากกฎหมายหลัก ประเทศไทยมีกฎหมายรัฐธรรมนูญหลายฉบับที่เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายหลัก (Positive Law) และส่วนหนึ่งของกฎหมายถูกสร้างขึ้นมาจากปัญหาสำหรับประชาชน แต่อีกส่วนหนึ่งเป็นกฎหมายที่ออกโดย ผู้มีอำนาจรัฐ ซึ่งเข้ามามีอำนาจ ด้วยการปฏิบัติรัฐประหาร เพื่อเป้าหมายทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ ซึ่งฝ่ายปกครองได้ประกาศออกมาบังคับใช้ ที่เรียกว่า คำสั่งปร. 42 ออกมาบังคับใช้โดยหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2519

ทั้งนักกฎหมาย และนักปกครองต่างลงความเห็นกันว่า คำสั่ง ปร. 42 เป็นกฎหมายที่ฝ่ายปกครอง ประกาศออกมาบังคับใช้กับหนังสือพิมพ์อย่างรัดกุม หนักแน่น บทลงโทษรุนแรง เป็นการพัฒนารูปแบบจากกฎหมายเดิมซึ่งมีอยู่แล้ว คือ พรบ. การพิมพ์ พ.ศ. 2484 คำสั่ง ปร. 42 นับเป็นกฎหมายที่สร้างปัญหาให้แก่ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์เป็นอย่างยิ่ง แม้ว่าให้อำนาจเจ้าพนักงานการพิมพ์ เป็นผู้มีอำนาจถอนใบอนุญาตได้ ภายใต้อำนาจกำหนดเพียงไม่กี่ข้อก็ตาม แต่มีผลบังคับให้การแสดงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะจำกัด และเสี่ยงต่อการถูกปิด

การแสดงความคิดเห็นและการวิจารณ์ ถึงเนื้อหาคำสั่ง ปร. 42 นั้น ทั้งนักปกครอง นักกฎหมาย ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และแม้แต่สมาชิกวุฒิสภา ยอมรับว่า คำสั่ง ปร. 42 เป็นกฎหมายที่ครอบคลุมความหมายกว้างไกลมาก จนไม่สามารถจำกัดความได้ว่า อะไรคือความผิด และอะไรคือความถูกต้อง แต่ตรงข้าม หากผู้มีอำนาจรัฐจะใช้กฎหมายนี้เมื่อใดก็สามารถใช้ได้ทันที เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงทำให้สรุปผลออกมาว่า เป็นกฎหมายที่ขัดต่อหลักนิติธรรม แต่เป็นเครื่องมือของผู้มีอำนาจรัฐ สำหรับใช้ในระบอบการปกครองแบบอำนาจนิยม หรือ

ตามระบบสิ่งคอมนิมแบบโซเวียตมากกว่า คำวิจารณ์ พร. 42 เป็นกฎหมาย "วิชาสนิม" สรุปลักษณะนี้

7.1 เป็นการบัญญัติกฎหมายให้เข้าข้อ

คำสั่ง พร. 42 ข้อ 2 ระบุว่า ห้ามมิให้บุคคลใดพิมพ์ โฆษณา หรือจ่ายแจก สิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ (1) ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งเป็นการละเมิดต่อพระมหากษัตริย์ หรือเป็นการกล่าวร้ายเสียดสี หมิ่นประมาท คุณหมิ่น หรือเหยียดหยามพระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

คำว่า "กฎหมายว่าด้วยการพิมพ์" ในปัจจุบันมี พรบ. การพิมพ์ 2484 เท่านั้น ส่วนข้อความที่กำหนดไว้ในข้อ 2 (1) มีความหมายตรงกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า "ผู้ใดหมิ่นประมาท คุณหมิ่น หรือแสดงความอาชวาทมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่สามปี ถึงสิบห้าปี" หากวิเคราะห์แล้ว ทั้ง คำสั่ง พร. 42 ข้อ 2 (1) กับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 มีความหมายเหมือนกัน แม้จะเขียนตัวหนังสือไม่เหมือนกัน

ข้อ 2 (5) ในคำสั่ง พร. 42 ระบุว่า ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดความนิยมในลัทธิคอมมิวนิสต์ หรือพอเห็นได้ว่า เป็นกลอุบายของคอมมิวนิสต์ เพื่อก่อวินาศกรรม หรือบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ

การบัญญัติไว้เช่นนี้ เป็นการบัญญัติกฎหมายเข้าข้อกับ พรบ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2492 และมีการแก้ไขใหม่ตามคำสั่ง พร. 25 ไปแล้ว

ข้อ 2 (7) ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งมีลักษณะหยาบคาย หรือลามก หรือทำให้เสื่อมเสียศีลธรรม หรือวัฒนธรรมของชาติ การบัญญัติไว้เช่นนี้เป็นการเข้าข้อประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า ผู้ใด (1) เนื้อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการจ่ายแจก หรือเพื่อการแสดงออกแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้า หรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออก หรือยังให้ส่งออกไปนอกประเทศ พาไป หรือยังให้พาไป หรือทำให้นแพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ หรือสิ่งอื่นใดอันลามก (2) ประกอบการค้า หรือมีส่วน หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้าเกี่ยวกับวัตถุ หรือสิ่งของลามก

ดังกล่าวแล้ว จ่ายแจก หรือแสดงอวดแก่ประชาชน หรือให้เข้าวัดอุ หรือสิ่งของเช่นนั้น (3) เพื่อช่วยการทำให้แพร่หลาย หรือการค้าวัตถุ หรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว โฆษณา หรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอื่นเป็นความผิดตามมาตรา นี้ หรือโฆษณา หรือโฆษณาว่าวัตถุ หรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว จะหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด ต้อง ระวังโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

7.2 เป็นการกำหนดโทษที่ไม่เป็นธรรม

คำสั่ง ปร. 42 ข้อ 5 ระบุว่า ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ 2 (ซึ่งมีอยู่ 8 ข้อย่อย) จะต้อง ระวังโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือน ถึงสามปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาท ถึงห้าหมื่นบาท และให้ ศาลสั่งทำลายสิ่งพิมพ์นั้นเสีย

หากพิจารณา และวิเคราะห์การกำหนดโทษแล้ว จะพบว่าความผิดตามคำสั่ง ปร. 42 ในข้อ 2 (1) และ (2) ได้กำหนดไว้ในข้อ 5 ว่า จำคุกตั้งแต่หกเดือน ถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาท ถึงห้าหมื่นบาท ส่วนกฎหมายอาญา มาตรา 112 กำหนดโทษความผิด ในลักษณะเดียวกัน ตั้งแต่จำคุกสามปี ถึงสิบห้าปี จึงทำให้มีความแตกต่างกับคำสั่ง ปร. 42 ที่มี บทลงโทษน้อยกว่า แต่ยอมให้เสียค่าปรับ จึงกลายเป็นว่า คำสั่ง ปร. 42 เป็นกฎหมาย ยกเว้นโทษ จากประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งน่าจะไม่ต้อง

ขณะเดียวกัน กรณีความผิดตามคำสั่ง ปร. 42 ข้อ 2 (7) การกำหนดโทษในคำสั่ง ปร. 42 ข้อ 5 ระบุโทษไว้มากกว่าในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 ซึ่งได้กำหนด โทษไว้ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท เมื่อความแตกต่างของโทษต่างกันเช่นนี้ โดยหลักกฎหมายแล้ว จำเลยมีสิทธิเลือกโทษน้อยกว่าได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความผิด เกี่ยวกับการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพในคำสั่ง ปร. 42 น้อยกว่าโทษในประมวลกฎหมายอาญา จึงน่าจะเป็นการบัญญัติกฎหมาย และการกำหนดโทษที่ขัดแย้งกัน ผู้ถูกลงโทษ อาจไม่ได้รับความ เป็นธรรมจากตัวบทกฎหมาย

7.3 ปัญหาการตีความตามกฎหมาย

ในคำสั่ง ปร. 42 ข้อ 2 (2) ระบุว่า ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งเป็นการ กล่าวร้าย เสียชื่อเสียง หรือเหยียดหยามประเทศชาติ หรือปวงชนชาวไทยเป็นส่วนรวม หรือ ข้อความใด ๆ ที่สามารถจะทำให้ต่างชาติเสื่อมความเชื่อถือไว้วางใจในประเทศไทย รัฐบาล

ไทย หรือคนไทยโดยทั่วไป

ข้อความนี้ จำกัดความให้แคบลงไม่ได้ นอกจากเอาความรู้สึกมาตีความ เพราะหน้าที่หลักของหนังสือพิมพ์ คือ จะต้องรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และต้องรายงานอย่างตรงไปตรงมา หากหนังสือพิมพ์ปฏิบัติตามหน้าที่เหล่านี้ อาจมีความผิดได้

นอกจากนั้น คำว่า "กล่าวร้าย เสียชื่อเสียง หรือเหยียดหยาม" มีความหมายอย่างไร ถึงจะเข้าข่ายความผิด การเปรียบเทียบ จะถือว่าเป็นการเสียชื่อเสียงหรือไม่

คำสั่ง ปร. 42 ข้อ 2 (3) และ (4) ที่ใช้คำว่า "อย่างคลุมเครือ" ข้อความหรือรูปภาพอย่างไร จึงจะถือว่าคลุมเครือ และไม่คลุมเครือ จะต้องมีการพิสูจน์ด้วยอะไร และถ้ามีการไม่เสนอข่าวแบบคลุมเครือ คือ เสนอข่าวตรงไปตรงมา ก็จะมีผลตามข้อ 2 (2) ตามเนื้อหาของคำว่า "เสียชื่อเสียง" หรือไม่

นอกจากนั้น ตามประมวลกฎหมายอาญา ได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่า ในกรณีการฟ้องร้องจะต้องระบุนามผู้เสียหายให้ชัดเจน ไม่ให้มีการคลุมเครือเด็ดขาด (ศาลฎีกาเคยพิพากษาประเด็นนี้มาแล้วมากมาย) ซึ่งหากข้อเท็จจริงได้กระทำผิดเรื่องใด ข้อความ และรูปภาพ ต้องบอกข้อเท็จจริง และรายละเอียดให้มากที่สุด แม้เกี่ยวกับเวลา สถานที่ ซึ่งได้มีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่แน่นอน อีกทั้งบุคคล หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้อ (ป. วิพ่ง ม. 172 ป. วิอาญา ม. 158 (5))

คำสั่ง ปร. 42 ข้อ 2 (6) ที่ระบุคำว่า "อาจทำให้ประชาชนเกิดความตกใจ หรือวิตกกังวล หรือเกิดความหวาดกลัว" ความหมายของข้อบัญญัตินี้จะตีความได้มากน้อยแค่ไหน การเสนอข่าวให้เตรียมตัว และระวังเกิดเหตุเภทภัย เช่น การเสนอข่าวแผ่นดินไหวรุนแรง ทำให้บ้านเมืองพัง ประชาชนจะตาย และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การเสนอข่าวเช่นนี้ อาจเสนอข่าวตามหลักวิชาการ และในที่สุด ประชาชนเกิดความตกใจ จะถือว่ามีความผิดตามความหมายนี้หรือไม่ ในเมื่อการเสนอข่าวเช่นนั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวิชาการ และหากพบว่าต่อมาแผ่นดินไม่ไหว หรืออาจเกิดแผ่นดินไหวแต่ไม่รุนแรง นอกจากนี้ ยังมีข้อความระบุต่อไปว่า "ข้อความในลักษณะซึ่งเป็นการปลุกปั่นยุ้งให้เกิดความไม่สงบ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน" ข้อความนี้ มีความหมายกว้างไกลไพศาล เช่นเดียวกัน เพราะไม่สามารถหาข้อสรุปได้ว่า "ศีลธรรมอันดีของประชาชน" คืออะไร นักนิติศาสตร์ที่มีความรู้ความสามารถ ก็ยังไม่สามารถกำหนดขอบเขตออกมาได้ว่า จะยึดอะไร

เป็นกฎ เพราะศีลธรรมในที่นี้คือ "ธรรม" เป็นเรื่องของความเชื่อ เป็นความสำนึกของบุคคล ที่นับถือศาสนา และความสำนึก เป็นเรื่องของแต่ละยุคแต่ละสมัย และสามารถอธิบายในเรื่อง หลักทั่วไปได้ว่า "ศีลธรรม" คือหลักความประพฤติชอบของมนุษย์ ใครปฏิบัติได้จะมีผู้คนยอมรับ

โดยสรุปแล้ว ปัญหาเรื่องการตีความตามเนื้อหาของ พร. 42 นับว่าเป็นเรื่องที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่า จะตีความอย่างไร คือ อาจตีความอย่างใดก็ได้ หากผู้มีอำนาจรัฐ ต้องการจะตีความ หรือต้องการจะลงโทษหนังสือพิมพ์ ในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง สามารถอ้าง คำสั่ง พร. 42 ยกขึ้นมาใช้ได้ทันที ซึ่งเป็นเรื่องที่ขัดต่อหลักนิติธรรม

7.4 เจ้าพนักงานการพิมพ์มีอำนาจถอนใบอนุญาต

คำสั่ง พร. 42 ข้อ 7 วรรคสอง บัญญัติว่า "ในกรณีที่เจ้าพนักงานการพิมพ์ มีหนังสือเตือน หรือสั่งให้แก้ไขตามวรรคหนึ่งแล้ว หากปรากฏว่าหนังสือพิมพ์นั้น ยังโฆษณาข้อความ หรือลงรูปภาพอันเป็นการฝ่าฝืนข้อ 4 ข้างนี้ ไม่ว่าจะเป็นการฝ่าฝืนในเรื่องเดียวกันหรือไม่ หรือไม่แก้ไขตามคำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ให้สั่งถอนใบอนุญาตผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้น

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เจ้าพนักงานการพิมพ์มีคำสั่งถอนใบอนุญาต ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้น คำสั่ง พร. 42 ข้อ 8 ระบุว่า ผู้ถูกสั่งถอนใบอนุญาต ตามข้อ 7 มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ต่อศาลจังหวัดที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาอยู่ หรือต่อศาลแห่ง สำหรับกรุงเทพมหานคร

เมื่อพิจารณาถึงเจ้าพนักงานการพิมพ์ ตามความหมายของ พรบ. การพิมพ์ 2484 และต่อมาทางกระทรวงมหาดไทย ได้ออกประกาศกระทรวง กำหนดให้เจ้าพนักงานการพิมพ์ ได้แก่ สำหรับกรุงเทพมหานครคือ อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้บังคับการตำรวจ สันติบาล และสารวัตร แผนก 5 กองกำกับการ 3 ตำรวจสันติบาล และให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นอกจากผู้ว่ากรุงเทพมหานคร เป็นเจ้าพนักงานการพิมพ์ในเขตจังหวัดที่ตนมีอำนาจ

เจ้าพนักงานการพิมพ์ เป็นเพียงเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งจาก รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย ตาม พรบ. การพิมพ์ 2484 มีอำนาจสั่งถอนใบอนุญาตผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นการทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์เกิดความไม่มั่นใจในธุรกิจที่ได้ลงทุน เนื่องจากกิจการหนังสือพิมพ์ เป็นธุรกิจประเภทของการสื่อสาร

อาจเป็นปฏิปักษ์ หรือมิตรกับนักการเมือง หรือผู้มีอำนาจบริหาร หากเป็นมิตร ส่อมไม่มีอุปสรรคในการดำเนินการ แต่ถ้าหากหนังสือพิมพ์ได้เสนอข่าวที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบาย หรือการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารแล้ว ส่อมได้รับความกระทบกระเทือนได้ หากผู้มีอำนาจรัฐไม่ได้ให้ความชอบธรรม รวมไปถึงเจ้านักงานการพิมพ์ที่ได้รับมอบอำนาจ เพราะจะต้องคอยเอาใจผู้บังคับบัญชา เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพราชการ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นแล้ว คำสั่ง ปร. 42 จะกลายเป็นอาวุธลับของฝ่ายบริหาร ที่จะทำลายล้างความเจริญก้าวหน้าธุรกิจหนังสือพิมพ์ของอีกฝ่ายหนึ่งให้ส่อสับสนลงไปได้

ในการยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งของเจ้านักงานการพิมพ์นั้น เมื่อศาลจังหวัด หรือศาลแพ่งได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาโดยไม่ชักช้า และนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม แล้วทำความเห็น และให้ส่งสำนวนไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ในระหว่างพิจารณาคดี ศาลจะมีคำสั่งให้งดการถอนใบอนุญาตตามคำสั่งของเจ้านักงานการพิมพ์ไว้ก่อนก็ได้ เว้นแต่เมื่อเจ้านักงานการพิมพ์คัดค้าน และศาลพิจารณาเห็นว่า คำสั่งเช่นนั้นจะเกิดความเสียหาย ตามที่เจ้านักงานการพิมพ์คัดค้าน

ความในคำสั่ง ปร. 42 ข้อ 8 วรรคท้ายนี้ จะเห็นว่าให้อำนาจการวินิจฉัยแก่ศาลสำหรับการออกฤทธิ์คำสั่งของเจ้านักงานการพิมพ์ ส่วนมาตรา 38 แห่ง พรบ. การพิมพ์ 2484 บัญญัติว่า ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์คนใด ไม่พอใจในคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตรวจข่าว จะออกฤทธิ์ไปยังรัฐมนตรีก็ได้ แต่ต้องออกฤทธิ์ภายในกำหนดเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นอันเด็ดขาด แต่ในระหว่างรอคำสั่งอยู่นั้น ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตรวจข่าว

ถ้าจะพิจารณาถึงเจตนาในเรื่องนี้แล้ว น่าจะเป็นไปได้ว่า ก่อนที่ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ จะยื่นคัดค้านคำสั่งต่อศาลนั้น ยังมีโอกาสที่จะทำการร้องขอต่อเจ้านักงานการพิมพ์ หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย การออกกฎหมายในลักษณะเช่นนี้ น่าจะเป็นเรื่องของการสร้างพระเดชและพระคุณ ให้กับฝ่ายบริหาร ผู้มีอำนาจรัฐ มากกว่าการตรากฎหมายออกมาเพื่อส่วนรวม

7.5 ลักษณะของกฎหมายต้องบังคับทุกคนในสังคม

คำสั่ง ปร. 42 ข้อ 3 ระบุว่า บุคคลใดจะเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ ต้องยื่นคำร้องขออนุญาตเจ้านักงาน

การพิมพ์ ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ ตามแบบพิมพ์ที่กำหนด และเมื่อได้รับอนุญาตจาก เจ้าพนักงานการพิมพ์แล้ว จึงจะดำเนินการได้ ต่อมาในวรรคท้าย ระบุว่า "ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่หนังสือพิมพ์ของทางราชการ"

"ข้อความนี้ มีการกล่าวถึงกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์" (พรบ. การพิมพ์ 2484) คือ จะต้องเป็นไปตาม พรบ. การพิมพ์มาตรา 17 ของการเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา และจะต้องมี คุณสมบัติตามมาตรา 15 และมาตรา 16

มาตรา 15 บัญญัติว่า คุณสมบัติของผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา คือ (1) เป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ และ (2) มีถิ่นที่อยู่ประจำในราชอาณาจักร

มาตรา 16 บัญญัติว่า บุคคลย่อมไม่มีสิทธิ หรือถ้ามีสิทธิอยู่แล้วย่อมขาดสิทธิเป็นผู้พิมพ์ และผู้โฆษณา ในระหว่างเวลาที่ (1) ถูกจำคุกอยู่ตามคำพิพากษาของศาลในคดีซึ่งมิใช่ความผิดโทษ หรือความผิดฐานประมาท หรือ (2) ถูกงดการเป็นผู้โฆษณา หรือเป็นผู้พิมพ์ที่ถูกงดใช้เครื่องพิมพ์ ซึ่งตนใช้พิมพ์ ตามมาตรา 21 หรือถูกพักใช้ หรือถอนใบอนุญาต หรือถูกงดการเป็นบรรณาธิการ ผู้โฆษณา หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ ตามมาตรา 36

นอกจากการที่จะเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ เจ้าของแล้ว จะต้องเป็นไปตาม มาตรา 25 มาตรา 27 มาตรา 25 และรวมถึง มาตรา 24 อีกด้วย ที่ได้กำหนดคุณสมบัติ เรื่องนี้ไว้

ข้อพิจารณาในเรื่องคำสั่ง ปร. 42 ข้อ 3 วรรคท้ายนี้เองที่ว่า หากเป็นหนังสือของทางราชการแล้ว ไม่ต้องยื่นคำร้องขอการเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา เป็นการแสดงให้เห็นถึงลักษณะของความแตกต่าง และการมีอภิสิทธิ์ในการใช้กฎหมายฉบับเดียวกัน ในเรื่องเดียวกัน และในกรณีที่ทางราชการออกหนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ หรือประเภทอื่นใด หากข้อความในหนังสือพิมพ์เสนอข่าวหมิ่นประมาท หรือเกิดความเสียหายในทางแห่ง เอกชนมีสิทธิฟ้องบรรณาธิการ เจ้าของหนังสือพิมพ์ได้หรือไม่ และมีการรับผิดชอบอย่างไร นอกจากนั้นกรณีที่ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ เดินทางไปบริหารราชการต่างประเทศ แต่ยังมีสิทธิดำรงตำแหน่งอยู่ได้ เพราะได้รับการยกเว้นดังกล่าว ถือว่ามีความรับผิดชอบในการจัดทำหนังสือพิมพ์หรือไม่ การออกกฎหมายในลักษณะนี้จึงทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างหน่วยงาน กับหน่วยงานด้วยกัน และเหลื่อมล้ำระหว่างข้าราชการ กับเอกชน

8. การยกเลิกคำสั่ง พร. 42

ความพยายามของ นักหนังสือพิมพ์ นักการเมือง นิสิตนักศึกษา ประชาชน เพื่อเรียกร้องให้มีการยกเลิกคำสั่ง พร. 42 อย่างจริงจัง ได้เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522 โดยที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้เสนอร่างกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาในสภาผู้แทน จำนวน 3 ฉบับ คือ ร่าง พรบ. ยกเลิกคำสั่ง พร. 42 ร่าง พรบ. แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง พร. 42 และ ร่าง พรบ. การพิมพ์ฉบับใหม่ แต่เมื่อพิจารณาถึงขั้นพิจารณารับหลักการ ปรากฏว่ารัฐสภา ไม่ให้ความเห็นชอบกับร่าง พรบ. ดังกล่าว

หลังจากที่ความพยายามของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ผลักดันให้รัฐบาลยกเลิกคำสั่งพร. 42 ไม่สำเร็จ การเคลื่อนไหวนอกสภาฯ จึงได้ทวีความรุนแรงขึ้นตามลำดับ สื่อมวลชนได้เสนอบทความ การให้สัมภาษณ์ของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งข้อเขียนของนักวิชาการ พยายามรุกทางความคิด จนกระทั่งถึงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2533 เมื่อ พล.ต.อ. แสง ชีระสวัสดิ์ อธิบดีกรมตำรวจ ในฐานะเจ้าพนักงานการพิมพ์สำหรับกรุงเทพมหานคร ลงนามในคำสั่งที่ 2/2533 เรื่องถอนใบอนุญาตการเป็นบรรณาธิการและเจ้าของหนังสือพิมพ์แนวหน้า ความว่า "ด้วยปรากฏว่า หนังสือพิมพ์แนวหน้ารายวันภาษาไทย ฉบับประจำวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2533 ได้ตีพิมพ์พาดหัวข่าว "จับทศฯ บงการฆ่า 3 เพื่อนร่วมชาติ" มีลักษณะอันไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง ขาดพิจารณาอันวิญญูชนจะพึงมี แสดงออกถึงความไม่รับผิดชอบต่อการเสนอหัวข่าว และข้อความมุ่งแต่ผลประโยชน์ทางการขายหนังสือพิมพ์ โดยมีได้คำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อผลประโยชน์โดยรวมของชาติ อีกทั้งการพาดหัวข้อข่าวในลักษณะดังกล่าว ยังอาจกระทบกระเทือนต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศซาอุดีอาระเบีย ทั้งยังอาจเกิดความไม่เข้าใจระหว่างรัฐบาลของทั้งสองประเทศ นอกจากนี้การกระทำดังกล่าวยังอาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของแรงงานไทย ตลอดจนความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของแรงงานไทย ในซาอุดีอาระเบียเป็นจำนวนนับแสนคน อันจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางด้านการเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างใหญ่หลวง

ดังนั้นการกระทำดังกล่าว จึงเป็นการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นเท็จในลักษณะที่อาจทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตกใจหรือวิตกกังวล หรือเกิดความหวาดกลัว หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519 ข้อ 2 (6) และข้อ 4

ก่อนหน้านี้ หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ได้เคยถูกตัดเดือนมาแล้วรวม 2 ครั้ง ครั้งสุดท้ายถูก

ตกเดือน เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2532 ให้ใช้ความระมัดระวังในการเสนอข่าวสาร หากพบ
ว่ายังมีการฝ่าฝืนตามบันทึกตกเดือนนั้นอีก จะดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอย่างเฉียบ
ขาด ซึ่งนายปานะพันธ์ คุ่มทอง บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ ก็ได้ให้ถ้อยคำ
ยืนยันต่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ว่า จะไม่ให้มีการกระทำในลักษณะเช่นนี้เกิดขึ้นอีก แต่แล้วก็ได้
กระทำความผิดขึ้นอีก หาได้หลาบจำไม่

เจ้าพนักงานการพิมพ์สำหรับกรุงเทพมหานครจึงอาศัยอำนาจตามคำสั่งคณะกรรมการ
ปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519 ข้อ 7 ถอนใบอนุญาตการเป็น
บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์ "แนวหน้า" รายวัน ภาษาไทย ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป
จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง ลงชื่อ พล.ต.อ. แสง ชีระสวัสดิ์ อธิบดีกรมตำรวจ ในฐานะ
เจ้าพนักงานการพิมพ์สำหรับกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2532"

กรณีเจ้าพนักงานการพิมพ์ฯ มีคำสั่งให้ถอนใบอนุญาตการเป็นบรรณาธิการ และ
เจ้าของหนังสือพิมพ์แนวหน้าครั้งนี้ ปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
ได้เสนอข่าว และบทความคัดค้านไม่เห็นด้วย กับการใช้มาตรการดังกล่าวมากขึ้น ตามลำดับ
(ดูผนวก ค)

การต่อต้านของนักหนังสือพิมพ์ นักการเมือง นิสิตนักศึกษา ประชาชน ใช้ระยะ
เวลานานเกือบปี จนถึงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2533 รัฐบาลโดย พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ
นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น จึงได้เสนอต่อรัฐสภาออกพระราชกำหนด ยกเลิกคำสั่งของคณะกรรมการ
ปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519 (ดูผนวก ง)

สำหรับเหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่คำสั่งของคณะกรรมการ
ปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 มีบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิเสรีภาพในการเขียน การพิมพ์ และ
การโฆษณา ไม่เหมาะสมกับภาวะการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยรับรอง
และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพดังกล่าว เป็นเหตุให้มีการรวมตัวกัน เรียกร้องสิทธิเสรีภาพนั้นเป็น
อย่างมาก จนเกิดความสับสนในการเสนอข่าวสารบ้านเมืองของหนังสือพิมพ์ทั้งหลาย อันอาจมี
ผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย และการลงทุนอันเกี่ยวกับความมั่นคงทาง
เศรษฐกิจของประเทศ และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน ในอันที่จะรักษาความ
ปลอดภัย และความมั่นคงในทางเศรษฐกิจดังกล่าวของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราช
กำหนดนี้ขึ้นมา

โดยสรุป คำสั่ง พร. 42 เป็นคำสั่งที่ได้ประกาศใช้ครั้งแรก เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2519 ในสมัยที่นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และคำสั่งนี้ยังมีผลต่อธุรกิจหนังสือพิมพ์เรื่อยมา จนถึงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2533 สมัย พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จึงได้สั่งยกเลิก รวมเวลาการใช้คำสั่ง พร. 42 จำนวน 12 ปี 10 เดือน 20 วัน และเป็นกฎหมายฉบับหนึ่งที่ถูกวิจารณ์มากที่สุด

บทที่ 4

การใช้คำสั่ง พร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์

ความนำ

เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519 เวลา 18.00 น. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ได้อ่านคำประกาศและแถลงการณ์ของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ความว่า "คณะกรรมการปกครองแผ่นดินได้เข้ายึดอำนาจการปกครองประเทศ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป และสถานการณ์ทั้งหลายตกอยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน โดยทั่วไปแล้ว"

คณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ได้ออกคำแถลงการณ์ เพื่อชี้แจงเหตุผลของการเข้าควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ ครั้งนี้ว่า "เนื่องจากมีบุคคลกลุ่มหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย นิสิต นักศึกษาบางกลุ่ม ได้กระทำการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ อันเป็นการเหยียดหยามจิตใจของคนไทยทั้งชาติ โดยเจตจำนงทำลายสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนการคอมมิวนิสต์ที่จะเข้ายึดครองประเทศไทย" กับข้อความอีกตอนหนึ่งในคำประกาศกล่าวว่า "ขณะนี้ได้เกิดความระส่ำระสายขึ้นโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อปรากฏแจ้งชัดว่า มีรัฐมนตรีบางคน นักการเมืองบางกลุ่ม ตลอดจนสื่อมวลชนหลายแห่ง มีส่วนสนับสนุนอยู่อย่างแข็งขัน และออกหน้า หากปล่อยไว้เช่นนี้ ก็ในวันทีประเทศชาติ และประชาชนจะต้องประสบกับความวิบัติยิ่งขึ้นเป็นลำดับหากที่แก่ไข จึงมีความจำเป็นต้องเข้ายึดอำนาจการปกครอง เพื่อให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้โดยเฉียบขาดและฉับพลัน" ลงชื่อในคำแถลงการณ์ พล.ร.อ. สัจจิต ชลออยู่ หัวหน้าคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน (รัฐสภาสาร, 2519)

ต่อมา เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2519 คณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ได้แต่งตั้งให้นายชานินทร์ กรัยวิเชียร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และนับเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 14 ที่เข้ามาบริหารประเทศ ตั้งแต่วันที่ 8 ตุลาคม 2519 ถึงวันที่ 20 ตุลาคม 2520 และได้ให้นำเอาคำสั่งคณะกรรมการปกครอง ฉบับที่ 42 (คำสั่ง พร. 42) ใช้บังคับกับหนังสือพิมพ์มาตลอดสมัยที่ทำการบริหารประเทศ เมื่อนายชานินทร์ กรัยวิเชียร ออกจากตำแหน่งแล้ว คำสั่ง พร. 42 ก็ยังเป็นกฎหมายใช้บังคับมาจนกระทั่ง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2533 จึงได้ประกาศยกเลิกโดยการออกพระราชกำหนดยกเลิกคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519 (ราชกิจจานุเบกษา, 2533) รวมเวลาการใช้ พร. 42 บังคับหนังสือพิมพ์

14 ปี 27 วัน (ค.พ.น.ว. ค.)

การใช้คำสั่ง ปร. 42 ของนายกรัฐมนตรีสมัยต่าง ๆ

คำสั่ง ปร. 42 เป็นคำสั่งที่มีฐานะเทียบเท่ากับกฎหมายทั่วไป และเป็นเครื่องมือที่ฝ่ายบริหารนำมาใช้บังคับกับหนังสือพิมพ์เป็นกรณีพิเศษ ปรากฏว่านายกรัฐมนตรีที่ใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์ มีความแตกต่างกัน คือ

1. นายธานีินทร์ กรีซวิเชียร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ระหว่างวันที่ 8 ตุลาคม 2519 ถึงวันที่ 20 ตุลาคม 2520 อาศัยอำนาจตามคำสั่ง ปร. 42 ใช้ลงโทษหนังสือพิมพ์ตามที่เสนอไว้ใน ตารางที่ 1

2. พล.อ. เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีระหว่างวันที่ 11 พฤศจิกายน 2520 ถึงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2523 อาศัยอำนาจตามคำสั่ง ปร. 42 ใช้ลงโทษหนังสือพิมพ์ตามที่เสนอไว้ใน ตารางที่ 2

3. พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ระหว่างวันที่ 3 มีนาคม 2523 ถึงวันที่ 29 เมษายน 2531 อาศัยอำนาจตามคำสั่ง ปร. 42 ใช้ลงโทษหนังสือพิมพ์ตามที่เสนอไว้ใน ตารางที่ 3

4. พล.อ. ชชาติชาย ชุณหะวัณ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ระหว่างวันที่ 4 สิงหาคม 2531 ถึงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2533 (วันยกเลิกคำสั่ง ปร. 42 แต่วันพ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534) อาศัยอำนาจตามคำสั่ง ปร. 42 ใช้ลงโทษหนังสือพิมพ์ตามที่เสนอไว้ใน ตารางที่ 4

ตารางที่ 1
 นายชานินทร์ กรวิเชียร ดำรงตำแหน่งนายกวีรมนตรี
 (8 ตุลาคม 2519 - 20 ตุลาคม 2520)

ลำดับ	หนังสือพิมพ์	ค่าเดือน/ค่าสิ่ง	วัน เดือน ปี
1	นสพ. 13 ฉบับ	ถอนใบอนุญาตการเป็นผู้พิมพ์	26 ต.ค. 19
2	นสพ. ชาวไทย	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	29 ต.ค. 19
3	นสพ. เสี่ยงปางชน	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	14 ม.ค. 20
4	นสพ. ดาวสยาม	ให้ดำเนินคดีหมิ่นรัฐบาล	16 ม.ค. 20
5	นสพ. ดาราสยาม	ให้ดำเนินคดีหมิ่นรัฐบาล	16 ม.ค. 20
6	นสพ. เดลิเมล์	ให้ยึดทั้งหมด	26 ม.ค. 20
7	นสพ. ดาราสยาม	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์	27 ม.ค. 20
8	นสพ. เดลินิวส์	ดำเนินคดีหมิ่นประมาท	9 ก.พ. 20
9	นสพ. ฟาร์อีสเทอร์น	ขับไล่นักข่าวออกนอกประเทศ	16 ก.พ. 20
10	นสพ. สยามรัฐ	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	16 ก.พ. 20
11	นสพ. เด่นสยาม	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์	18 ก.พ. 20
12	นสพ. ฟาร์อีสเทอร์น	ห้ามจำหน่ายในประเทศไทย	22 ก.พ. 20
13	นสพ. ทุกฉบับ	ห้าม บก. คนเดีขมีหลายฉบับ	23 ก.พ. 20
14	นสพ. ทุกฉบับ	ให้ บก. แจ้งการเป็น บก.	9 มี.ค. 20
15	นสพ. ทุกฉบับ	ประชุม บก. ที่ทำเนียบรัฐบาล	16 มี.ค. 20
16	นสพ. ชาวไทย	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	31 มี.ค. 20
17	นสพ. ข่าวลานนา	ดำเนินคดีกับ บก.	10 เม.ย. 20
18	นสพ. เดลิโทม์	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	20 เม.ย. 20
19	นสพ. ชุคชาวสยาม	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	14 พ.ค. 20
20	นสพ. เลือดล้างเลือด	สั่งเก็บและกวาดล้าง	25 พ.ค. 20
21	นสพ. เจ้าพระยา	พิมพ์ออกจำหน่าย/ของรัฐ	25 พ.ค. 20
22	นสพ. เก้	ยึดหนังสือพิมพ์/กวาดล้าง	7 มิ.ย. 20
23	นสพ. สยามรัฐ	ถอนใบอนุญาต บก./ปิด	22 มิ.ย. 20
24	นสพ. เสี่ยงปางชน	ถอนใบอนุญาต บก./ปิด	12 ก.ค. 20

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือพิมพ์	ค่าเดือน/ค่าสิ่ง	วัน เดือน ปี
25	นสพ. สุคติใหม่	ถอนใบอนุญาต บก./ปิด	12 ก.ค. 20
26	นสพ. ทูกลบับ	สัมมนาบรรณาธิการที่ทำเนียบฯ	14 ก.ค. 20
27	นสพ. หลักเมือง	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	18 ส.ค. 20
28	นสพ. ตะวันสยาม	จับกุมบรรณาธิการ	31 ส.ค. 20
29	นสพ. หลักเมือง	พักการใช้ใบอนุญาตการพิมพ์	2 ก.ย. 20
30	นสพ. ตะวันสยาม	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	1 ต.ค. 20
31	นสพ. ตะวันออกปวิทัศน์	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์	14 ต.ค. 20
32	นสพ. ดาวสยาม	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์	14 ต.ค. 20

ตารางที่ 2
 พล.อ. เกอริงศักดิ์ ชมะนันท์ ดำรงตำแหน่งนาชกรรัฐมนตรี
 (11 พฤศจิกายน 2520 - 29 กุมภาพันธ์ 2523)

ลำดับ	หนังสือพิมพ์	ค่าเดือน/ค่าสิ่ง	วัน	เดือน	ปี
1	นสพ. ตงฮัวฮิดเป้า	พิมพ์จำหน่ายตามเงื่อนไข	28	มี.ค.	21
2	นสพ. ซิงจงเอี้ยน	พิมพ์จำหน่ายตามเงื่อนไข	28	มี.ค.	21
3	นสพ. รวมประชาชาติ	พิมพ์จำหน่ายตามเงื่อนไข	17	พ.ค.	21
4	นสพ. ไทฮัว	พิมพ์จำหน่ายตามเงื่อนไข	17	พ.ค.	21
5	นสพ. ซิงฝูเป้า	พิมพ์จำหน่ายตามเงื่อนไข	17	พ.ค.	21
6	นสพ. สากล	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	3	ก.ค.	21
7	นสพ. อาทิตย์	ถอนใบอนุญาตบรรณาธิการ	27	ก.ค.	21
8	นสพ. โลกใหม่	ถอนใบอนุญาตบรรณาธิการ	27	ก.ค.	21
9	นสพ. ไทนิกร	ถอนใบอนุญาตบรรณาธิการ	27	ก.ค.	21
10	นสพ. เฉลิมวิสัย	ถอนใบอนุญาตบรรณาธิการ	28	ส.ค.	21
11	นสพ. คนหนุ่มยุคโลกใหม่	ถอนใบอนุญาตบรรณาธิการ	6	ต.ค.	21
12	นสพ. อาทิตย์	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	16	ต.ค.	21
13	นสพ. แนวหน้าแห่งยุค	สอบสวนการเสนอข่าว	3	พ.ย.	21
14	นสพ. ทุกฉบับ	ให้เสนอข่าวที่เป็นความจริง	8	พ.ย.	21
15	นสพ. เสี่ยงปางชน	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	24	ม.ค.	22
16	นสพ. เฉลิมวีรเอร์	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	24	ม.ค.	22
17	นสพ. ตะวันสยาม	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	24	ม.ค.	22
18	นสพ. ต่างประเทศ	เข้มงวดการเข้าเมือง/ทำข่าว	20	ก.ค.	22
19	นสพ. ทุกฉบับ	ส่งตัวแทนเข้าร่วมสกร่าง กม. การพิมพ์	20	ส.ค.	22
20	นสพ. ทุกฉบับ	ให้มหาดไทยทบทวนการรายงานข่าว	29	ม.ค.	23

ตารางที่ 3

พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
(3 มีนาคม 2523 - 29 เมษายน 2531)

ลำดับ	หนังสือพิมพ์	ค่าเดือน/ค่าสิ่ง	วัน เดือน ปี
1	นสพ. ทูกฉบับ	เชิญบรรณาธิการพบที่ท่าเนียบฯ	3 เม.ย. 23
2	นสพ. อินไควเรอร์	สั่งจับผู้สื่อข่าว 3 คนออกจากไทย	8 พ.ค. 23
3	นสพ. ทูกฉบับ	ตั้งศูนย์ข่าวท่าเนียบติดตามข่าว	9 ก.ย. 23
4	นสพ. ไทยรัฐ	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	16 ก.ย. 23
5	นสพ. มติชน	ตำรวจตรวจค้นเอกสาร	29 ต.ค. 23
6	นสพ. บ้านเมือง	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	2 ธ.ค. 23
7	นสพ. ดาวสยาม	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	15 ม.ค. 24
8	นสพ. แนวหน้า	ให้ดำเนินคดีกับ บก.	4 มี.ค. 24
9	นสพ. ทูกฉบับ	ห้ามวิทยุกระจายเสียงเสนอข่าวที่ ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์	10 มี.ย. 24
10	นสพ. พิมพ์โชคเก่า	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	10 พ.ย. 24
11	นสพ. โชคน้ำขี้	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	10 พ.ย. 24
12	นสพ. รวมชัย	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	10 พ.ย. 24
13	นสพ. สามดาว	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	10 พ.ย. 24
14	นสพ. สยามบันเทิง	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	10 พ.ย. 24
15	นสพ. ทูกฉบับ	อย่าเสนอข่าวละเมิดสิทธิบุคคลอื่น	27 พ.ย. 24
16	นสพ. บางกอกโพสต์	ห้ามนักข่าวเข้าทำข่าวในพื้นที่	10 มี.ค. 25
17	สำนักข่าว เอพี.	ห้ามนักข่าวเข้าทำข่าวในพื้นที่	10 มี.ค. 25
18	นสพ. ดาวสยาม	ทหารห้ามนักข่าวเข้า ทก. 1	26 มี.ค. 25
19	นสพ. มาตุภูมิราชวัน	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	8 เม.ย. 25
20	นสพ. ทูกฉบับ	เดือนอย่างเสนอข่าวเป็นเท็จ	7 ก.ค. 25
21	นสพ. ทูกฉบับ	เดือนให้เสนอข่าวที่ถูกต้อง	7 ก.ค. 25
22	นสพ. วิทยุครุฑ	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	2 พ.ย. 25
23	นสพ. มติชนราชวัน	เดือนบรรณาธิการเรื่องเสนอข่าว	15 พ.ย. 25

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือพิมพ์	คำเตือน/คำสั่ง	วัน เดือน ปี
24	นสพ. มหาชัยราชวัน	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	2 ธ.ค. 25
25	นสพ. ทุกฉบับ	เดือนบรรณาธิการ/ขอความร่วมมือ	14 มี.ค. 26
26	นสพ. ทุกฉบับ	เชิญตัวแทน นสพ. ทำความเข้าใจ	7 มิ.ย. 26
27	นสพ. ทุกฉบับ	ขอความร่วมมือในการเสนอข่าว	11 มิ.ย. 26
28	นสพ. ทุกฉบับ	เดือนเสนอข่าวอย่าละเมิดสิทธิ	26 ส.ค. 26
29	นสพ. ทุกฉบับ	มีเจ้าหน้าที่งานการพิมพ์ฝ่ายทหาร ควบคุมข่าวฝ่ายทหารด้วย	1 มิ.ย. 27
30	นสพ. เคล็ดลิบ	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	7 ส.ค. 27
31	นสพ. บางกอกโพสต์	ขั้บนักข่าวออกนอกประเทศ	27 ก.ค. 27
32	นสพ. ทุกฉบับ	เดือนเสนอข่าวเกี่ยวกับความมั่นคง	19 ก.ย. 27
33	นสพ. มติชน	กองทัพบกด่าเนนคดี	11 ม.ค. 28
34	นสพ. มติชน	ห้ามผู้สื่อข่าว-ช่างภาพทำข่าวทหาร	15 ก.พ. 28
35	นสพ. ทุกฉบับ	ห้ามเสนอข่าวลามกอนาจาร	30 ก.ย. 28
36	นสพ. ทุกฉบับ	เชิญบรรณาธิการไปพบที่ท่าเนียบฯ	19 ส.ค. 29
37	นสพ. ทุกฉบับ	ยึดหนังสือพิมพ์ที่ผิดกฎหมาย	2 ม.ค. 30
38	นสพ. นางนวล	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	12 ม.ค. 30
39	นสพ. ชูปเปอร์อีท	แจ้งเดือนอย่าเสนอข่าวเท็จ	14 ม.ค. 30
40	นสพ. ทุกฉบับ	เดือนเสนอข่าวที่เป็นเท็จ	14 ม.ค. 30
41	นสพ. สุดเสียว	เดือนอย่าเสนอข่าวทางเพศ	14 ม.ค. 30
42	นสพ. วันเวย์	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	14 ม.ค. 30
43	นสพ. อาหารกัตตาการ	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	14 ม.ค. 30
44	นสพ. หม่อมสาวรายสีปดาห์	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	14 ม.ค. 30
45	นสพ. ผิดกฎหมาย	กวาดล้าง ยึด ปิด	19 ม.ค. 30
46	นสพ. ต่างประเทศ	จับกุมผู้สื่อข่าว/จับไล่	28 ม.ค. 30
47	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	จับกุม ยึด ห้ามจำหน่าย	3 ก.พ. 30
48	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	จับกุม ยึด ห้ามจำหน่าย	23 ก.พ. 30

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือพิมพ์	ค่าเดือน/ค่าสิ่ง	วัน เดือน ปี
49	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	จับกุม ฮิด ห้ามจำหน่าย	5 มี.ค. 30
50	นสพ. ข่าวสด	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	6 มี.ค. 30
51	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	สั่งห้ามจำหน่าย ฮิด	16 มี.ค. 30
52	นสพ. เดอะเนชั่น	ลอบทำร้ายผู้สื่อข่าว	18 มี.ค. 30
53	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮิด	3 เม.ย. 30
54	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮิด	7 พ.ค. 30
55	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮิด	13 พ.ค. 30
56	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮิด	18 พ.ค. 30
57	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮิด	1 ก.ค. 30
58	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮิด	20 ก.ค. 30
59	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮิด	7 ส.ค. 30
60	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮิด	17 ส.ค. 30
61	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮิด	14 ก.ย. 30
62	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮิด	23 ก.ย. 30
63	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮิด	12 ต.ค. 30
64	นสพ. วัค้อตราเสียง	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	30 ต.ค. 30
65	นสพ. ปลื้ม	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	30 ต.ค. 30
66	นสพ. คอนเสิร์ทราชสีปคำห์	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	19 พ.ย. 30
67	นสพ. พิ้งค์ 13	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	19 พ.ย. 30
68	นสพ. เพ็ญพิภตร	เดือนเสนอข่าวให้ถูกต้อง	6 ม.ค. 31
69	นสพ. ไทยรัฐ	เดือนเสนอข่าวให้ถูกต้อง	6 ม.ค. 31
70	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮิด	7 ม.ค. 31
71	นสพ. ไทยรัฐ	เดือนให้แกข่าว	13 ม.ค. 31
72	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮิดสิ่งพิมพ์	22 ม.ค. 31
73	นสพ. ไทยรัฐ	คำสั่งเดือนบรรณาธิการ	26 ก.พ. 31
74	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮิดสิ่งพิมพ์	16 มี.ค. 31

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือพิมพ์	ค่าเดือน/ค่าสั่ง	วัน เดือน ปี
75	นสพ. ทีเด็ด	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	30 มี.ค. 31
76	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮีดสิ่งพิมพ์	7 เม.ย. 31
77	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮีดสิ่งพิมพ์	19 เม.ย. 31
78	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮีดสิ่งพิมพ์	18 พ.ค. 31
79	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮีดสิ่งพิมพ์	10 มิ.ย. 31
80	นสพ. ไม่ระบุชื่อ	ห้ามจำหน่าย ฮีดสิ่งพิมพ์	16 มิ.ย. 31

ตารางที่ 4

พล.อ. ชำติช้าย ชุณหะวัณ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
(4 สิงหาคม 2531 - 8 พฤศจิกายน 2533)

ลำดับ	หนังสือพิมพ์	ค่าเดือน/ค่าสิ่ง	วัน เดือน ปี
1	นสพ. ดาวสยาม	เดือนการเสนอข่าว	15 ส.ค. 31
2	นสพ. ข่าวสด	เดือนการเสนอข่าว	15 ส.ค. 31
3	นสพ. ดาวสยาม	เชิญ บก. ไปดึกเดือน	7 ก.ย. 31
4	นสพ. เว็สม	ถอนใบอนุญาตการเป็น บก.	13 ก.ย. 31
5	นสพ. เคลินิวส์	เชิญ บก. ไปดึกเดือน	28 ก.ย. 31
6	นสพ. มติชน	เชิญ บก. ไปดึกเดือน	5 ต.ค. 31
7	นสพ. เคลินิวส์	เชิญ บก. ไปดึกเดือน	1 ธ.ค. 31
8	นสพ. เข้าใจน่าโพสต์	ห้ามจำหน่าย ฮิค	1 ธ.ค. 31
9	นสพ. แนวหน้า	เดือนข้อความโฆษณา	10 ม.ค. 32
10	นสพ. ไทยรัฐ	เดือนข้อความโฆษณา	13 ม.ค. 32
11	นสพ. ดาวสยาม	เชิญ บก. ไปดึกเดือน	6 ก.พ. 32
12	นสพ. ชำตานนิก เวอร์เซส	ห้ามจำหน่าย ฮิคสิ่งพิมพ์	7 มี.ค. 32
13	นสพ. สยามรัฐ	เชิญ บก. ไปดึกเดือน	23 มี.ค. 32
14	นสพ. เคลินิวส์	เชิญ บก. ไปพบเรื่องการเสนอ ข่าวสาร	25 พ.ค. 32
15	นสพ. เคลิมิเรอร์	เชิญ บก. ไปดึกเดือน	26 พ.ค. 32
16	นสพ. มติชน	เชิญ บก. ไปดึกเดือน	6 มิ.ย. 32
17	นสพ. ทุกฉบับ	สั่งให้แก้ข่าวไว้แม่ نرمฯ	6 มิ.ย. 32
18	นสพ. วอลสตรีท	ห้ามจำหน่าย ฮิคสิ่งพิมพ์	11 ก.ค. 32
19	นสพ. สยามรัฐ	เชิญ บก. ไปดึกเดือน	28 ก.ค. 32
20	นสพ. บางกอกโพสต์	เชิญ บก. ไปดึกเดือน	9 ส.ค. 32
21	นสพ. สยามรัฐ	เชิญ บก. ไปดึกเดือน	24 ส.ค. 32
22	นสพ. กรุงเทพ 30	เชิญ บก. ไปดึกเดือน	28 ส.ค. 32
23	นสพ. กรุงเทพ 30	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	29 ส.ค. 32

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับ	หนังสือพิมพ์	ค่าเดือน/ค่าสิ่ง	วัน เดือน ปี
24	นสพ. กรุงเทพ 30	ให้ดำเนินคดีทางศาล	30 ส.ค. 32
25	นสพ. แนวหน้า	เชิญ บก. ไปตีพิมพ์	26 ก.ย. 32
26	นสพ. เติมนิวส์	เชิญ บก. ไปตีพิมพ์	6 พ.ย. 32
27	นสพ. หลักไท	เชิญ บก. ไปตีพิมพ์	30 พ.ย. 32
28	นสพ. แนวหน้า	เชิญ บก. ไปตีพิมพ์	20 ธ.ค. 32
29	นสพ. แนวหน้า	เชิญ บก. ไปตีพิมพ์	30 ม.ค. 33
30	นสพ. แนวหน้า	ถอนใบอนุญาตการพิมพ์/ปิด	14 ก.พ. 33

ตารางที่ 5

เปรียบเทียบการนำ ค่าสิ่ง ปร. 42 ไปบังคับหนังสือพิมพ์ เป็นค่าสิ่ง ค่าเดือน ลงโทษ

ลำดับ	นายกรัฐมนตรี	ความถี่	ระยะเวลา
1	นายธานีรัตน์ กริวิเชียร	32 ครั้ง	1 ปี 12 วัน
2	พล.อ. เกียรติศักดิ์ ชมะนันท์	20 ครั้ง	2 ปี 3 เดือน 18 วัน
3	พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์	80 ครั้ง	8 ปี 1 เดือน 26 วัน
4	พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ	30 ครั้ง	2 ปี 3 เดือน 4 วัน

ในการลงโทษหนังสือพิมพ์ตาม ค่าสิ่ง ปร. 42 ความหนักเบาขึ้นอยู่กับหลายระดับ แต่สำหรับในการศึกษาครั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น 7 ระดับ จากหนักที่สุด ไปสู่เบาที่สุด มีดังนี้

1. ปิดหนังสือพิมพ์/พักการใช้ใบอนุญาต/ถอนใบอนุญาตการพิมพ์
2. ถอนใบอนุญาตการเป็นบรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
3. ห้ามจำหน่าย/ยึดสิ่งพิมพ์

4. ดำเนินคดีตามคำสั่ง ปร. 42
5. พิมพ์จำหน่ายตามเงื่อนไข
6. กล่าวตักเตือน/คาดโทษ/ภาคทัณฑ์
7. สั่งให้แก้ข่าว/ลงโฆษณาแก้ข่าว/สัมมนา/อื่น ๆ

เมื่อเปรียบเทียบของการใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์แต่ละสมัยแล้ว จะพบลักษณะของการใช้คำสั่ง ปร. 42 แตกต่างกันไปตามสมัย ดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 6 ซึ่งได้แสดงให้เห็นว่าคำสั่ง ปร. 42 ถูกนำไปใช้ลงโทษหนังสือพิมพ์ ในเรื่องของการตักเตือนมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 27.16) รองลงมาคือ การสั่งถอนใบอนุญาตการพิมพ์ (ร้อยละ 20.99) และการสั่งห้ามจำหน่าย (ร้อยละ 19.14) โดยที่สามารถจะวิเคราะห์หรือออกเป็นสมัยต่าง ๆ ได้ดังนี้

สมัยของ นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์มากที่สุดถึงร้อยละ 46.87 ในขณะที่สมัยของ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ใช้ลงโทษร้อยละ 18.75 พล.อ. เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ใช้ร้อยละ 10 และ พล.อ. ชชาติชาย ชุณหะวัณ ใช้ร้อยละ 6.66

สมัย พล.อ. เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์มากที่สุด ในเรื่องของการถอนใบอนุญาตการเป็นบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ และผู้โฆษณาถึงร้อยละ 40 รองลงมาคือ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ใช้ร้อยละ 11.25 นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ใช้ร้อยละ 9.37 และ พล.อ. ชชาติชาย ชุณหะวัณ ใช้ร้อยละ 3.33

สมัย พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์มากที่สุด ในเรื่องของการห้ามจำหน่าย สดหนังสือพิมพ์ ถึงร้อยละ 30 รองลงมา สมัยของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ใช้ร้อยละ 12.5 พล.อ. ชชาติชาย ชุณหะวัณ ใช้ร้อยละ 10 ในสมัยของ พล.อ. เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ไม่ได้ใช้มาตรการลงโทษชนิดนี้

สมัย พล.อ. ชชาติชาย ชุณหะวัณ ใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์มากที่สุด ในเรื่องของการตักเตือน/คาดโทษ/ภาคทัณฑ์ มากที่สุด ถึงร้อยละ 73.33 รองลงมาคือ สมัย พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ใช้ร้อยละ 21.55 สมัย พล.อ. เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ใช้ร้อยละ 15 และสมัยของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ใช้ร้อยละ 6.25

ตารางที่ 6
เปรียบเทียบการใช้คำสั่ง พร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์ในสมัยรัฐบาลของ นายพานันท์ ภริยวิเชียร
พล.อ. เกียรติศักดิ์ ชมะนันทน์ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ และ พล.อ. ชาติชาย ชุณหะวัณ

ลำดับ	ลักษณะของการลงโทษ	พานันท์		เกียรติศักดิ์		เปรม		ชาติชาย		รวม 4 สมัย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	ปิดหนังสือพิมพ์	15	46.88	2	10.00	15	18.75	2	6.67	34	20.99
2	ถอนใบอนุญาตน	3	9.38	8	40.00	9	11.25	1	3.33	21	12.96
3	ห้ามจัดจำหน่าย	4	12.50	-	-	24	30.00	3	10.00	31	19.14
4	ดำเนินคดีบรรณาธิการ	5	15.62	-	-	2	2.50	1	3.33	8	4.94
5	พิมพ์จำหน่ายตามเงื่อนไข	1	3.12	5	25.00	-	-	-	-	6	3.70
6	ตัดเดือน	2	6.25	3	15.00	17	21.25	22	73.34	44	27.16
7	ส่งนักข่าว และอื่น ๆ	2	6.25	2	10.00	13	16.25	1	3.33	18	11.11
	รวม	32	100.00	20	100.00	80	100.00	30	100.00	162	100.00

บทที่ 5

คำสั่ง ปร. 42 กับผลกระทบต่อธุรกิจหนังสือพิมพ์

ตามที่กล่าวถึงการใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์ ในสัมมนาการปกครองของรัฐบาลชุดต่าง ๆ คือ นายชานินทร์ กรีวิเชียร พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ และ พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ในบทก่อนมาแล้วนั้น ได้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบต่อการใช้คำสั่ง ปร. 42 ต่อการดำเนินธุรกิจหนังสือพิมพ์อย่างแท้จริง

ในบทนี้จะอธิบายเพื่อขยายความถึงผลของการใช้ คำสั่ง ปร. 42 ที่มีผลกระทบต่อธุรกิจของหนังสือพิมพ์ ในลักษณะของการพรมามากกว่าการแสดงเป็นปริมาณดังเช่นในบทก่อน โดยจะใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักหนังสือพิมพ์ นักกฎหมาย นักธุรกิจ และบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นข้อมูลที่ได้จากเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบปรากฏว่าได้พบสิ่งต่าง ๆ ที่ควรแก่การศึกษา โดยแยกออกเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์เป็นธุรกิจที่แตกต่างจากธุรกิจทั่วไป
2. การใช้คำสั่ง ปร. 42 เป็นการปิดกั้นสิทธิเสรีภาพของประชาชน
3. คำสั่ง ปร. 42 กับพฤติกรรมการทำธุรกิจและการลงทุนในธุรกิจหนังสือพิมพ์
4. ประเด็นอื่น ๆ

ก. หนังสือพิมพ์เป็นธุรกิจที่แตกต่างจากธุรกิจทั่วไป

การประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ โดยทั่วไปแล้ว มีลักษณะคล้ายกับการประกอบธุรกิจอื่น ๆ ที่จะต้องมีการลงทุน มีบุคลากร วัตถุดิบ และการบริหาร นอกจากนั้นยังเหมือนกันในเรื่องของการตลาด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องประชาชนผู้อ่าน ราคา การจัดจำหน่าย จังหวัดหรือภาคที่จะจัดส่งไปจำหน่าย แต่การประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ ที่ผิดกับธุรกิจประเภทอื่น คือ เป็นธุรกิจในรูปแบบของการสื่อสาร

ดังนั้น รัฐบาลที่เข้ามารับผิดชอบบริหารประเทศจำเป็นต้องออกกฎหมาย เพื่อให้มีไว้เป็นเครื่องมือ และจะกำหนดมาตรการลงโทษประเภทต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้บังคับลงโทษหนังสือพิมพ์ในกรณีที่หนังสือพิมพ์รายงานข่าวไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของรัฐบาล นอกจากการใช้

มาตรการลงโทษแล้ว การออกกฎหมายยังมีผลถึงเรื่องของการปราบหนังสือพิมพ์ เพื่อมิให้รายงานข่าวที่อาจกระทบต่อรัฐบาล ซึ่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาล มักจะอ้างว่า "เป็นเรื่องของความมั่นคงของประเทศ"

การมีคำสั่ง พร. 42 จึงเป็นเครื่องมือของรัฐบาลประเภทหนึ่ง แต่คำสั่ง พร. 42 ได้ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์มากเกินขอบเขต หากยอมรับความจริงว่าการประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์เป็น "ธุรกิจ" ประเภทหนึ่งแล้ว คำสั่ง พร. 42 เป็นกฎหมายที่ไม่เหมาะสมสำหรับการควบคุมธุรกิจการประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ประการ คือ เงินลงทุน บุคลากร การบริหาร และการตลาด นอกจากนั้น วัตถุประสงค์ที่นำมาผลิตในธุรกิจการพิมพ์ล้วนแล้วสิ่งมาจากต่างประเทศเกือบทั้งหมด หากธุรกิจหนังสือพิมพ์ล้มบับใดลงทุนมาก ๆ หากเจ้าพนักงานการพิมพ์มีคำสั่งปิดกิจการด้วยความล่าเอียง ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของธุรกิจอย่างมาก คำสั่ง พร. 42 จึงเป็นกฎหมาย ที่ขัดต่อระบบของการลงทุนประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์

นอกจากนั้นลักษณะพิเศษของหนังสือพิมพ์ที่ผิดไปจากธุรกิจอื่น และเป็นลักษณะเด่นที่สุดได้แก่ ตัวผลิตภัณฑ์ คือ ข่าว จะต้องสดอยู่เสมอ ความสดของข่าวขึ้นอยู่กับเวลาที่จำกัดพลังอำนาจของข่าวจะมีอยู่ในตัวของมันเอง ข่าวสารที่ถูกรายงานออกไปจะกระทบกับสังคมทันที ข่าวสารบางประเภท มีทั้งคุณและโทษในตัวของมันเอง เป็นอาวุธทำลายล้างใครงี้ได้ จะเป็นสาเหตุติดของสังคม เป็นเพื่อนที่ดีเมื่อเกิดความเหิงา เป็นพาหนะสามารถนำเที่ยวได้รอบโลก และที่สำคัญหนังสือพิมพ์คือหลักฐานที่บันทึกประวัติศาสตร์ของสังคม

แม้ว่าหนังสือพิมพ์จะมีลักษณะพิเศษ และผิดไปจากธุรกิจอย่างอื่นก็ตาม แต่ถ้าพิจารณาถึงผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์จริง ๆ ที่ยังมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้อำนาจหน้าที่ที่ถูกต้องและเป็นธรรมต่อสังคมแล้ว ย่อมไม่เกิดอุปสรรคต่อมาตรการต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในคำสั่ง พร. 42 เพราะหลักการ และเหตุผลที่มีอยู่ในคำสั่ง พร. 42 เป็นความผิดที่สังคมทั่วไปไม่สามารถยอมรับได้ และหากพิจารณาถึงความชอบธรรมแล้ว ความผิดที่ถูกกำหนดขึ้นในคำสั่ง พร. 42 ล้วนแล้วแต่เป็นความผิดในทางสากลทั้งสิ้น

เมื่อกล่าวถึงความชอบธรรมแล้ว เครื่องมือที่เป็นกฎหมายสำหรับลงโทษผู้กระทำ ความผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญามีอยู่แล้วมากมาย กรณีหนังสือพิมพ์ได้เสนอข่าว หรือบทความโจมตี หรือข้อความใดไม่ตรงกับความเป็นจริง และก่อให้เกิดความเสียหายกับบุคคลที่สามแล้ว ผู้ที่ได้รับความเสียหายมีสิทธิที่จะนำไปฟ้องร้องทางแพ่ง เพื่อเรียกค่าเสียหายได้ และใน

กรณีที่มีการกระทำความผิดทางอาญา ก็สามารถฟ้องในคดีอาญาได้เช่นกัน แต่คำสั่ง ปร. 42 มีลักษณะพิเศษที่ใช้ควบคุมระหว่างรัฐบาล กับผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์เท่านั้น ไม่ใช่เป็นกฎหมายระหว่างประชาชนกับหนังสือพิมพ์ แต่เหตุผลในการลงโทษหนังสือพิมพ์ เจ้าหน้าที่งานการพิมพ์มักจะอ้างถึงความมั่นคง และเสถียรภาพของรัฐบาล

การที่รัฐบาล ใช้คำสั่ง ปร. 42 บังคับธุรกิจหนังสือพิมพ์ในลักษณะที่เป็นเครื่องมือ และไม่ได้สร้างความชอบธรรมทางสังคมนี้เอง จึงทำให้กลุ่มนักหนังสือพิมพ์เคลื่อนไหว เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิกคำสั่ง ปร. 42 โดยมีเหตุผล 2 ประการ คือ

ประการแรก กรณีที่มีหนังสือพิมพ์บางฉบับ มีความขัดแย้งกับรัฐมนตรีบางคนในคณะรัฐบาล แต่ไม่สามารถเสนอข่าวเกี่ยวกับตัวรัฐมนตรีผู้นั้นได้ เพราะรัฐมนตรีเป็นส่วนหนึ่งของคณะรัฐมนตรี หรือรัฐบาล จึงทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ มีความเกรงกลัวจะถูกลงโทษ โดยคำสั่ง ปร. 42

ประการที่สอง ธุรกิจหนังสือพิมพ์ถูกผลักดันเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์มากขึ้น การมีไว้ซึ่งคำสั่ง ปร. 42 เป็นเครื่องพันธนาการทำให้ความมั่นคงในธุรกิจของหนังสือพิมพ์ไม่แน่นอน เพราะคำสั่ง ปร. 42 เป็นตัวแปรที่ผันผวนได้ตลอดเวลา การกระจายหุ้นไม่สามารถกระทำได้เหมือนธุรกิจอย่างอื่น

ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว การประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์นั้น ไม่เหมือนกับธุรกิจอย่างอื่น แม้แต่พนักงานในบริษัทก็ยังมีกรอบหมายงานที่ต่างกัน คนงานในโรงงานอาจใช้กำลังทำงานหรือทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ แต่สำหรับนักข่าว หรือคนทำหนังสือพิมพ์นั้น มีหลายสิ่งหลายอย่างที่ทำทาสอยู่ตลอดเวลา ใช้สมองทำงาน ใช้ความคิด ประสิทธิภาพ การอ้างอิง และที่สำคัญที่สุด คือ ผลงานที่ออกมาในข้อเขียน จะต้องเป็นข้อเขียนที่สดเสมอ เหมือนสิ่งมีชีวิตที่คืนได้ แต่ในช่วงของทศวรรษที่ผ่านมา หนังสือพิมพ์ต้องต่อสู้ดิ้นรนมากที่สุด นับจากนากัแรกที่มีประกาศใช้คำสั่ง ปร. 42 คนทำหนังสือพิมพ์ได้ต่อสู้มาตลอด เป็นการต่อสู้ที่เต็มไปด้วยความเจ็บปวดรวดร้าว เพราะช่วงแรกของการประกาศใช้คำสั่งนี้ เป็นช่วงเวลาที่มีฝ่ายบริหาร ปกครองตามระบอบเผด็จการอย่างเมามัน ได้ออกคำสั่งปิดหนังสือพิมพ์แทบทุกสัปดาห์ แต่ในที่สุดรัฐบาลเผด็จการครองอำนาจได้เพียงปีเดียวเท่านั้น และจำต้องจากไป

ข. การใช้คำสั่ง ปร. 42 เป็นการปิดกั้นสิทธิเสรีภาพของประชาชน

ประเทศที่มีระบบการปกครองตามรูปแบบของประชาธิปไตยนั้น ประชาชนจะให้การยอมรับว่าสื่อมวลชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ เป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมและระบบของการปกครอง สื่อมวลชนจะมีบทบาทสำคัญ ในการผลักดันให้กิจกรรมทั้งหลายเป็นไป เพื่อเป็นการเสนอ และสนองตอบมวลชน เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงนับว่าสื่อมวลชนมีภารกิจอยู่สองประการ คือ ต้องสะท้อนภาพของความต้องการของประชาชนให้ผู้ปกครองรับทราบ กับขณะเดียวกัน ต้องชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบถึงนโยบายของรัฐที่ได้ดำเนินการไปแล้วในเรื่องต่าง ๆ

สื่อมวลชนจึงมีความสัมพันธ์ กับประชาธิปไตยอย่างใกล้ชิด ตามที่ นายเจฟเฟอร์สัน ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวไว้ว่า "สื่อมวลชนกับเสรีภาพเป็นสิ่งคู่กัน ถ้าเสรีภาพในการแสดงออก ซึ่งความคิดเห็นโดยสื่อมวลชนต้องสูญเสียบไปแล้ว ประชาธิปไตยก็เป็นสิ่งที่เป็นไปได้" นอกจากนี้ นายพลีเซอว์ ผู้ก่อตั้งพลีเซอว์ไทมส์ ได้กล่าวด้วยว่า "สาธารณรัฐของผู้ปกครอง กับสถาบันหนังสือพิมพ์จะรุ่งโรจน์ หรือเสื่อมคู่กันไป" หมายความว่ายุคใดสมัยใด หนังสือพิมพ์มีความเจริญก้าวหน้า มีการแสดงออกซึ่งสิทธิและเสรีภาพที่ชัดเจนแล้วประเทศชาติก็จะเจริญรุ่งเรือง แต่ถ้าเมื่อใด หนังสือพิมพ์ถูกปิดกั้นสิทธิและเสรีภาพแล้ว ประเทศชาติก็จะเสื่อมทรุดเช่นเดียวกัน (ดรณี, 2532 : 49)

สิทธิ เป็นอำนาจที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ไม่ใช่กฎหมายมาทำหน้าที่ปิดกั้นส่วนเสรีภาพ เป็นเรื่องของขีดความสามารถที่จะเสนอข่าวสารโดยไม่ถูกก้าวก่ายหรือแทรกแซงจากบุคคลอื่น แต่การใช้เสรีภาพนั้น ต้องไม่ละเมิดหลักการของกฎหมาย และหลักเกณฑ์ของสังคม เพราะฉะนั้นสิทธิ และเสรีภาพ จึงเป็นสิ่งที่คู่กันเสมอ รัฐจะต้องให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชน และเป็นสิ่งที่ระบบประชาธิปไตยจะต้องสร้างขึ้นมา การที่สังคมยอมให้มีสิทธิและเสรีภาพ ก็เพราะเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนรู้จักคิดรู้จักใช้เหตุผลได้ด้วยตนเอง

สำหรับประเทศไทยนั้น พบว่าความสัมพันธ์ของสื่อมวลชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ กับรัฐบาล เป็นเรื่องที่ยังคงจะกระทบกระทั่งอยู่เป็นประจำ เรื่องที่มีการกระทบกระทั่งส่วนมากเป็นเรื่องของสิทธิในเรื่องของการแสวงหาข้อเท็จจริง และต้องการสิทธิในการแสดงซึ่งความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ แม้ว่าสิทธิและเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ไทย อาจถูกปิดกั้นบ้าง แต่ประชาชนยังให้การยอมรับ ในบทบาทของหนังสือพิมพ์ และสามารถสร้างอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจของรัฐบาลในทุกๆระดับ จากชั้นริเริ่มแผนไปจนถึงขั้นนำไปปฏิบัติ (สุรัตน์, 2532 :

สิทธิเสรีภาพของประชาชนที่ปรากฏเป็นสิทธิเสรีภาพของหนังสือพิมพ์นั้น คือ สิทธิเสรีภาพที่จะรู้ข่าวความเคลื่อนไหวทั่วไป ทั้งในประเทศ และนอกประเทศ ตลอดจน สิทธิเสรีภาพที่จะวิพากษ์วิจารณ์การกระทำต่าง ๆ ของผู้ที่ปกครองตน ความดีนรนของประชาชนที่จะได้สิทธิเสรีภาพในการวิพากษ์วิจารณ์ผู้ปกครองตน หรือผู้ที่อยู่เหนือตน ก็มีมานาน และมีมาในทุกสังคม แม้ในประเทศไทยของเราเองก็มีใช้ของใหม่ ในกฎหมายอาญาหลวง ซึ่งเป็นกฎหมายโบราณของไทยนั้น ปรากฏว่าผู้ใดพูดจาอุหมิ่นคำหิณีเตียนพระเจ้าแผ่นดิน มีโทษถูกลากลิ้น และเอามะพร้าวท้าวฮืดปาก โทษนั้นนับว่าเป็นโทษที่รุนแรงอย่างยิ่ง ถ้าจะคิดไปว่าพระเจ้าแผ่นดินไทยสมัยก่อนปกครองราษฎรแบบทารุกก็ถูก แต่ถ้าจะคิดดูให้ดี ๆ โทษอันรุนแรงนี้ก็สื่อให้เห็นว่าราษฎรก็คงจะทารุกพระเจ้าแผ่นดินไม่น้อยอยู่เหมือนกัน ผู้ปกครองแผ่นดินคนใดก็ตาม ที่กำหนดโทษนี้ไว้ในกฎหมายอาญาหลวง คงจะเป็นผู้ที่ราษฎรวิพากษ์วิจารณ์เสียยับเยินจนแทบจะปกครองแผ่นดินไม่ได้มาแล้ว ถ้าหากว่าราษฎรมิได้วิพากษ์วิจารณ์คำหิณีเตียนอย่างหนัก ความจำเป็นที่จะต้องกำหนดโทษอันรุนแรงนี้ไว้ในกฎหมายก็คงไม่เกิดขึ้น

ในสมัยก่อน แม้จะยังไม่มียังหนังสือพิมพ์เหมือนกับสมัยนี้ ประชาชนผู้ได้ปกครองจึงต้องแสดงออกทางปาก โทษในกฎหมายโบราณจึงไปตกอยู่ที่ปาก คือ การลากลิ้นออกมาแล้วเอามะพร้าวท้าวฮืดปากเข้าไป ไม่ใช้ลงโทษด้วยการเซ็นเซอร์หนังสือพิมพ์ หรือปิดหนังสือพิมพ์ หรือจับบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ไปฟ้องร้องดำเนินคดีอย่างที่ทำกันอยู่ทุกวันนี้ การวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของผู้ปกครองแผ่นดินในเมืองไทยในสมัยก่อนมีหนังสือพิมพ์นั้น คุณออกจะต้องกระทำด้วยวิธีพิสดารต่าง ๆ เป็นต้นว่า ในสมัยกรุงศรีอยุธยา พวกละครนอกต้องเข้าไปร้องให้พระเจ้าเอกาทศทัตฟังว่า "จะเอาเงินมาจากไหน จนจะตายแม้เก็บผักปังขายยังต้องเสียภาษี" ซึ่งเป็นการวิจารณ์ระบบการเก็บภาษีในสมัยนั้น

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์นี้ การแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์โดยไม่มีหนังสือพิมพ์ ออกจะพิสดารไปใหญ่ ผู้ทำต้องใช้เวลาศึกษาเหตุการณ์และสถานที่โดยละเอียด จึงจะดำเนินการได้ ในสมัยนั้นเป็นราชประเพณีที่พระเจ้าแผ่นดินจะต้องเสด็จลงทรงบาตรทุกเช้า พระที่เข้าไปรับบาตรในวังนั้นนับเป็นร้อย ๆ และวิธีทรงบาตรนั้น ก็มีได้เหมือนกับชาวบ้านธรรมดา กล่าวคือ มิได้ตัดข้าวจากขันใบเดียว แต่มีขันใบเล็ก ๆ ใส่ข้าวใส่กับไว้พร้อมตามจำนวนพระมีคนคอยเลื่อนขันทีละใบให้ทรงบาตรพระแต่ละองค์ ด้วยเหตุนี้ ขันใส่ข้าวและกับ สำหรับทรงบาตรซึ่งมีจำนวนมาก จึงต้องตั้งเป็นแถวชิดขวาไป เป็นเหตุให้กาฝูหนึ่งมาคอยชั่งข้าวและกับข้าวในขันเหล่านั้น กินทุก ๆ เข้า จำต้องมีเด็กเล็ก ๆ อีกฝูหนึ่งมีจำนวนเท่ากับอีกกาไว้คอยไล่ เรียกว่า "เด็กไล่กา" มิฉะนั้น ก็ไม่สามารถจะทรงบาตรโดยเรียบร้อยได้ วันหนึ่งปรากฏว่า กาตัวหนึ่งคาบหนังสือมาทั้งในขณะทรงบาตร เมื่อเปิดออกอ่านดูเป็นโคลงสี่สุภาพ

บทหนึ่ง ที่ขึ้นสองบทแรกว่า

ไกรสรพระเสด็จได้ สิกข์
กรมหมื่นเจษฎาบดี เร่งไม้

โคลงบทนี้ เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ การกระทำของชนชั้นผู้ปกครองแผ่นดินโดยตรง แต่เพราะเหตุไม่มีวิธีอื่นที่ผู้วิพากษ์วิจารณ์จะกระทำให้ความคิดเห็นของตนปรากฏได้ จึงต้องลงทวนคบคิดกับอีกา จับอีกามามือกัดให้คาบหนังสือไปทิ้ง จนเป็นผลสำเร็จ

การวิครอน และการจำกัดเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ โดยใช้อำนาจทางกฎหมายนั้น ถึงแม้ว่าเป็นเรื่องที่จะต้องต่อสู้ป้องกันมิให้มันขึ้นได้ แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่ไม่น่ากลัวนัก การใช้อำนาจเงินเปิดปากคนหนังสือพิมพ์นั้น ถึงแม้จะทำได้ในบางกรณี แต่ก็มิใช่จะทำได้ทั่วไป เพราะคนหนังสือพิมพ์ส่วนมากมีใจเป็นอิสระและรักเสรีภาพ คงจะไม่ยอมขายตัวขายเสรีภาพของตนไปจนหมด จะต้องมีคนดีเหลืออยู่เป็นจำนวนมาก แต่การใช้อำนาจนอกกฎหมาย หรืออำนาจมืด กดขี่คนหนังสือพิมพ์ให้หวาดเกรงภยันั้น เป็นของที่น่าสะอึกงัวอย่างยิ่ง ภยันอันตรายเช่นนั้น คนหนังสือพิมพ์ในเมืองไทยได้ประสบมาแล้ว คือ บรรณาธิการ ขึ้น โรจนวิภาค และ คุณอารีสิทธิ์วิระ คนหนังสือพิมพ์และประชาชนทั้งหลายคงจำได้อำนาจเช่นนั้น แม้จะน่ากลัว คนหนังสือพิมพ์ก็จะต้องต่อสู้ต่อไป

เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ มิใช่มีลักษณะเป็นลาภมิควรได้ ที่ผู้ปกครองแผ่นดินคนใดจะหยิบยื่นให้แก่ประชาชนได้ แต่เป็นสิทธิอันชอบธรรมของผู้ที่อยู่ใต้การปกครองทุกคน เสรีภาพของหนังสือพิมพ์มิใช่เป็นแต่เพียง ผลพลอยได้ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย หรือเป็นองค์ประกอบของระบบประชาธิปไตยเท่านั้น แต่เป็นที่ตั้งหรือเป็นหัวใจของระบอบประชาธิปไตยที่เดี๋ยว หากหนังสือพิมพ์ไม่มีเสรีภาพ ระบอบประชาธิปไตยก็ไม่สามารถตั้งอยู่ได้ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่นิยมเลื่อมใส ในระบอบประชาธิปไตยทุกคน ที่จะต้องต่อสู้ป้องกันสิทธิเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ไว้จนสุดความสามารถ เพราะเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ มิใช่เป็นแต่เพียงเสรีภาพของคนหนังสือพิมพ์เท่านั้น แต่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับเสรีภาพของคนทั้งปวงที่ได้กล่าวมาแล้ว

ในสยุคปัจจุบัน กฎหมายที่ใช้สำหรับลงโทษหนังสือพิมพ์ และที่นักหนังสือพิมพ์เรียกร้องให้ยกเลิก และมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข มีอยู่สองฉบับ คือ พรบ. การพิมพ์ 2484 กับ พร. 42 กฎหมายทั้งสองฉบับนี้ มีข้อบกพร่องไม่เหมือนกัน พรบ. การพิมพ์ 2484 เป็นกฎหมายที่

ได้ใช้บังคับกับหนังสือพิมพ์มานานจนล้าสมัย ในขณะที่ พร. 42 เป็นกฎหมายที่ออกมาใช้ในยุค
เผด็จการ และยังมีบทออกเจตนารมณ์มาจนถึงปัจจุบันจึงไม่เหมาะสม กับระบอบการปกครองใน
ประเทศไทยปัจจุบัน จึงทำให้นักกฎหมายเห็นว่า น่าจะถึงเวลาแล้วที่รัฐบาล ควรจะแก้ไข
ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการพิมพ์เสียใหม่ และมีการเรียกร้องให้ยกเลิกกฎหมายทั้งสองฉบับ
และให้สกร่างกฎหมายการพิมพ์ฉบับใหม่ขึ้นมาใช้

เหตุผลของนักกฎหมาย ที่เรียกร้องให้ยกเลิก และปรับปรุง กฎหมายการพิมพ์
ใหม่นั้น รศ. พิศนธ์ ชวาลาวัช สรปปัญหาไว้ดังนี้

1. ในกฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์ ทั้ง พรบ. การพิมพ์ 2484 และ คำสั่ง พร. 42
มีข้อห้ามกำหนดเขียนขึ้น เพื่อให้หนังสือพิมพ์รับผิดชอบในการกระทำ หากก่อให้เกิดความ
เสียหายแก่รัฐ และเอกชน แต่บทบัญญัติหลายมาตราขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของเจ้าพนักงานการพิมพ์
เพียงผู้เดียว ลักษณะเช่นนี้ทำให้การใช้อำนาจแต่ละครั้ง หากขาดหลักธรรมจะส่งผลเสียหาย
แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์อย่างมหาศาล แม้ว่าจะเปิดโอกาสให้ใช้สิทธิออกขอร้องคำสั่งต่อ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ แต่การออกขอร้องเช่นนี้เป็นที่สิ้นสุด ซึ่งขัดกับหลักการ
แบ่งแยกอำนาจระหว่างอำนาจบริหาร กับอำนาจตุลาการ ที่ระบุให้การวินิจฉัยการใช้อำนาจ
จากเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าถูกต้องหรือไม่ เป็นเรื่องของสถาบันศาล

2. ปัญหาเรื่องการตีความ โดยเฉพาะคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับ
ที่ 42 มีวลีหลายคำที่มีปัญหาเรื่องการตีความ เช่น การกล่าวร้าย เสียชื่อเสียง เหยียดหยาม
อย่างเคลือบคลุม หรือในรูปของอนุประโยคเช่น "อาจขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรม
อันดีของประชาชน" ล้วนแต่เป็นข้อความที่เอื้ออำนาจให้แก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ ในการใช้ดุลย
พินิจแต่เพียงผู้เดียว ไม่เปิดโอกาสให้หนังสือพิมพ์ได้มีโอกาสพิสูจน์ข้ออ้างหรือข้อกล่าวหา

3. กฎหมายการพิมพ์ มีลักษณะซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น เช่น ความผิดต่อองค์พระ
มหากษัตริย์ (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112) ความผิดในการเสนอข้อความ หรือ
รูปภาพหาบคายลามก (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287) ความผิดที่ส่งเสริมให้เกิด
ความนิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ (พรบ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2492)

4. การขอเป็น ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ กฎหมายบังคับให้หนังสือพิมพ์ต้อง
มี ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการตาม พรบ. การพิมพ์ 2484 ซึ่งเดิมที บัญญัติเพียงแค่นำแจ้ง
ความ แต่ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้คำสั่ง พร. 42 ได้บังคับให้ต้องยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงาน

การพิมพ์เสียก่อน จึงจะดำเนินการได้ และกำหนดโทษว่าหากผู้ใดฝ่าฝืน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 1 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ กรณีนี้ จึงมีลักษณะเป็นการคุ้มครองแก่เนื้อหาหนังสือพิมพ์

5. เจ้านักงานการพิมพ์ เป็นตำแหน่งที่ตั้งขึ้นตามอำนาจของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมี 3 ฝ่าย ได้แก่ อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้บังคับการตำรวจสันติบาล และสารวัตรแผนก 5 กองกำกับการ 3 กองตำรวจสันติบาล เป็นเจ้านักงานการพิมพ์สำหรับกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัด นอกจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นเจ้านักงานการพิมพ์ สำหรับจังหวัดในเขตอำนาจของตน และเจ้านักงานการพิมพ์ฝ่ายทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด

6. การออกุทธรณ์คำสั่งของเจ้านักงานการพิมพ์ ตาม พรบ. การพิมพ์ 2484 ให้ออกุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง แต่ไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้กี่วัน ในการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาการออกุทธรณ์ ในส่วนของคำสั่ง พร. 42 ให้ยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งต่อศาลได้ และระหว่างพิจารณาคดี ศาลจะมีคำสั่งให้งดการถอนใบอนุญาตตามคำสั่งของเจ้านักงานการพิมพ์ไว้ก่อนก็ได้ เว้นแต่เจ้านักงานการพิมพ์จะคัดค้านเป็นอื่น และศาลเห็นว่าคำสั่งเช่นนั้นจะเกิดความเสียหาย ลักษณะเช่นนี้ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ คือ

6.1 หากเจ้านักงานการพิมพ์ ใช้กฎหมายทั้งสองฉบับ หนังสือพิมพ์จะเลือกใช้กฎหมายฉบับไหนเพื่อออกุทธรณ์คำสั่งของเจ้านักงานการพิมพ์ตามข้อกล่าวหา

6.2 ระหว่างการออกุทธรณ์คำสั่งของเจ้านักงานการพิมพ์ หนังสือพิมพ์ฉบับนั้น จะหาผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายได้จากที่ไหน

6.3 เป็นปัญหาคาบเกี่ยวกับปัญหาทางศีลธรรม กล่าวคือ ระหว่างออกุทธรณ์คำสั่งหากหนังสือพิมพ์ตีพิมพ์จำหน่ายไม่ได้ ทุกคนที่ทำงานกับหนังสือพิมพ์นั้น ๆ ใครจะรับผิดชอบต่อปัญหาการว่างงานของคนจำนวนหนึ่ง และรวมไปถึงครอบครัวของเขา

เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในสถานการณ์ปัจจุบัน นอกจากคนหนังสือพิมพ์จะอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายทั้งปวง เสียบบกคลลธรรมคาแล้ว ยังจะต้องอยู่ภายใต้ข้อบังคับของ พรบ. การพิมพ์ พ.ศ. 2484 และคำสั่ง พร. 42 ที่กำหนดเงื่อนไขในการดำเนินงานหนังสือพิมพ์ไว้

หลายประการ กล่าวโดยสรุปว่ากฎหมายทั้งสองฉบับนี้ ให้อำนาจเจ้าพนักงานการพิมพ์ที่จะต้องตรวจข่าวหนังสือพิมพ์ สิ่งถอนใบอนุญาตเจ้าของ บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์ ที่ได้ฝ่าฝืนบทบัญญัติบางประการของกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งก็ได้ แล้วแต่กรณี

ไม่มีผู้ใดกล้าหาญพอที่จะตำหนิคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ได้ออกคำสั่ง ปร. 42 เพื่อควบคุมการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ ว่าไม่ถูกต้อง ด้วยครรถงคลองธรรมแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะเจตนาของคำสั่งนั้น ได้ระบุไว้ชัดเจนว่า เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การพิมพ์ สิ่งพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออกเผยแพร่ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย แต่ปัญหาที่สากแก่การปฏิบัติสำหรับคนทำหนังสือพิมพ์ที่มีความปรารถนาดีต่อบ้านเมือง และประสงค์ที่จะวิพากษ์วิจารณ์การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ด้วยความสุจริตใจและด้วยทำนองคลองธรรม อยู่ที่ว่าจะพึงกระทำอย่างไร จึงจะพ้นจากข้อห้ามอันไพศาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คำสั่ง ปร. 42 ข้อ 2 (1) ถึง (8) บางข้อมีความบกพร่อง เช่น เรื่องของการใช้ดุลยพินิจของผู้ให้อำนาจตามคำสั่งนั้น ให้อยู่ในขอบเขตอันถูกต้องเพียงใด คนหนังสือพิมพ์ที่ถูกลงโทษจึงจะรู้สึกว่าเขาได้รับความเป็นธรรม และพึงพอใจในโทษที่ได้รับพอสมควรแก่การกระทำความผิด ทั้งการกระทำใด พึงลงโทษแต่เฉพาะตัวผู้กระทำผิด หรือขึ้นใดพึงลงโทษบุคคลผู้ร่วมกระทำหนังสือพิมพ์ ในลักษณะของการปิดการพิมพ์ถอนใบอนุญาตเสียโดยสิ้นเชิง (มารุต, สัมภาษณ์)

ในการประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์นั้น โดยหลักการแล้ว จะต้องทำหน้าที่เป็นกระจกเงา หากรัฐบาลประสงค์จะให้หนังสือพิมพ์เป็นกระจกเงาที่ดี สามารถส่องให้เห็นภาพพจน์อันแท้จริงของรัฐบาลแล้ว สมควรที่จะต้องหิบบกกระเบียบต่าง ๆ มาทบทวน และวิธีการควบคุมการทำหนังสือพิมพ์เสียใหม่ ไม่เช่นนั้น หนังสือพิมพ์ไม่สามารถช่วยเหลือรัฐบาลได้อย่างเต็มที่ในขั้นของการปฏิพื้นฐานทางเสรีภาพของประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การทหาร และสังคมจิตวิทยา

คำสั่ง ปร. 42 เป็นคำสั่งมีฐานะเทียบเท่ากฎหมายที่จำกัดเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ ซึ่งถือว่าเป็นการจำกัดเสรีภาพของประชาชน และยังมีช่องโหว่มากมาย เป็นการฉวยโอกาสจากการที่รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2521 เปิดช่องไว้ เพราะรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นที่จะตีพิมพ์โฆษณา แต่มีข้อยกเว้นว่ารัฐบาลมีสิทธิที่จะออกกฎหมายมาจำกัดสิทธิเสรีภาพได้ ซึ่งเรียกว่าเป็นการฉวยโอกาสในเรื่องของการขอใบอนุญาตเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา เป็นบรรณาธิการ เจ้าของหนังสือพิมพ์ จะต้องยื่นขอต่อเจ้าพนักงานการพิมพ์

การที่คำสั่ง พร. 42 ให้อำนาจเด็ดขาดแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ใช้อำนาจลงโทษหนังสือพิมพ์ ย่อมเป็นการขัดต่อหลักนิติธรรม และความเป็นจริง ทั้งนี้เพราะว่า ความอุดหนุนของธุรกิจการพิมพ์นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ ด้านเงินทุน ด้านการบริหาร และด้านการตลาด

นอกจากนั้น วัตถุประสงค์ที่ประกอบธุรกิจการพิมพ์ ล้วนแล้วแต่สิ่งมาจากต่างประเทศเกือบทั้งหมด หากธุรกิจหนังสือพิมพ์ฉบับใด ได้ลงทุนไปมากมาย และอยู่มาวันหนึ่งถูกคำสั่งของเจ้าพนักงานสั่งปิดด้วยมีจิตใจอคติลำเอียงแล้ว ย่อมทำให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของธุรกิจหรือเจ้าของประกอบการหนังสือพิมพ์อย่างมากที่เคี้ยว เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเห็นว่าควรยกเลิกคำสั่ง พร. 42 เพราะเป็นกฎหมายที่ขัดต่อเสรีภาพในการลงทุน และประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ในการต่อสู้ระหว่างรัฐบาล กับหนังสือพิมพ์นั้น ทั้งสองฝ่ายต่างก็มีจุดอ่อนซึ่งกันและกัน ในกรณีที่ฝ่ายบริหาร ไม่สามารถที่จะสร้างมติเอกฉันท์ทางการเมืองได้โดยง่ายแล้ว จะทำให้โครงการต่าง ๆ ของรัฐ ต้องประสพกับความล่าช้า และจะเกิดการแสวงหาผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม ตรงนี้เองที่ฝ่ายบริหารต้องตกเป็นเบี้ยล่าง ส่วนฝ่ายหนังสือพิมพ์รู้ว่า สภาการหนังสือพิมพ์ที่เรียกร้องอยู่นั้น เป็นเรื่องของโครงสร้างที่สลบซับซ้อน ถ้าโครงสร้างภายในไม่กล้าแข็ง และสถานการณ์ถูกปิดกั้นอยู่อย่างนี้ทั้งสองฝ่ายจะต้องเปิดใจกว้างออกมา โดยเอาความมั่นคงของทั้งสองฝ่ายมาวางไว้ตรงกลาง เพื่อให้บุคคลสามฝ่ายสร้างความมั่นคงของชาติของธุรกิจหนังสือพิมพ์ และสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นกับส่วนรวม คือ ผู้บริหาร หนังสือพิมพ์ และประชาชนผู้อ่าน ผู้บริหารไม่ควรอวดตนเอง ควรให้หนังสือพิมพ์เป็นกระบอกเสียงของหนังสือพิมพ์ที่ทำหน้าที่ เป็นกระบอกเสียงที่ส่งแสงจากดวงอาทิตย์แล้วฉายแสงไปเข้าตาประชาชนให้เขาโกรธเคือง เมื่อใดที่ผู้บริหาร หนังสือพิมพ์ และประชาชนได้ตระหนักในหน้าที่ และบทบาทอันแท้จริงดังนี้แล้ว ก็จะสามารถงานเพื่อประโยชน์ของความมั่นคงของชาติ เมื่อมาถึงประเด็นนี้ จึงเห็นว่ารัฐบาล และหนังสือพิมพ์ควรจะยึดหลักในเรื่องของการสื่อสารอย่างเสรี และควรจะทำให้เกิดความสมดุลย์ในเรื่องของการสื่อสาร

ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 34 ได้ระบุไว้ชัดเจนว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการพูด การเขียน การพิมพ์ และการโฆษณา ซึ่งถ้าอ่านตรงนี้จะฟังพอใจมาก แต่เมื่ออ่านต่อไปจะพบว่า การจำกัดเสรีภาพที่ว่านี้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย นั้นหมายความว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ (พ.ศ. 2521) ได้เปิดช่องว่างเอาไว้ให้ผู้บริหารออกกฎหมายมาบังคับหนังสือพิมพ์ และเมื่อรัฐบาลได้เสนอกฎหมายออกมาบางเรื่อง รวมทั้งแนวความคิดที่จะเสนอกฎหมายการพิมพ์ และสภาการหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่

ออกมามีความรุนแรงยิ่งกว่า พรบ. การพิมพ์ 2484 กับคำสั่ง พร. 42 รวมกัน ทั้ง ๆ ที่ คนหนังสือพิมพ์ พยายามเรียกร้องให้ยกเลิกคำสั่ง พร. 42

เป็นการยอมรับกันทั่วไปว่า ไม่ว่าประเทศไทยจะเป็นประชาธิปไตยมากน้อยแค่ไหนนั้น ดูได้จากหนังสือพิมพ์ คือ หนังสือพิมพ์ออกมาเพื่อการบริหารประเทศ และเป็นผู้นำทางความคิดเห็น เพื่อให้ประเทศชาติเจริญขึ้น และยังไม่เห็นว่าจะมีหนังสือพิมพ์ฉบับใด ของประเทศไทย ออกมาเพื่อมีวัตถุประสงค์ทำลายประเทศชาติ รัฐบาลเกรงกลัวไปเอง เพราะไม่ชอบพวก หนังสือพิมพ์ ส่วนเรื่องของการกฤษฎีกาพิมพ์ หากจะพูดถึงการเสนอใหม่ และมีการตั้งกฎข้อ บังคับมาก ๆ จะเป็นการกดขี่หนังสือพิมพ์เสนอข่าวออกมาอย่างไร ย่อมเป็นไปได้ และที่สำคัญก็คือว่า ไม่มีอาชีพใด ที่รักเสรีภาพมากเท่ากับหนังสือพิมพ์ ในเรื่องของเสรีภาพที่มี ขอบเขต และขอบเขตของเสรีภาพมันอยู่ตรงไหน ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่หนักใจ แต่ที่สำคัญ ก็คือว่า เรื่องการออกกฤษฎีกานั้นออกให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง การออกกฤษฎีกามาควบคุม และกำหนดขอบเขตสิทธิหน้าที่นั้น ควรกระทำอย่างบริสุทธิ์ใจ ไม่ควรมาทำลายกัน เพราะเชื่อว่าหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย ก็เป็นคนไทยเหมือนกับผู้บริหาร ประเทศ ที่เป็นคนไทยเช่นกัน

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการขออนุญาตออกหนังสือพิมพ์นั้น ควรที่จะต้องให้เป็นอิสระ ซึ่งตามร่างพระราชบัญญัติฉบับปัจจุบันนี้ ในมาตรการที่แก้ไขการลงโทษหนังสือพิมพ์ ลงโทษโดย ไม่มีการตีคดีอาญาเป็นจริงตามที่รัฐบาลมีความคิดเช่นนั้น ย่อมมีความร้ายกาจมากกว่าคำสั่ง พร. 42 ที่ทุกคนเรียกร้องให้ยกเลิก

การที่ฝ่ายบริหารคงไว้ซึ่ง คำสั่ง พร. 42 และถือว่า เป็นอาวุสำหรับลงโทษ หนังสือพิมพ์แล้วในกฤษฎีกาพิมพ์ และคำสั่ง พร. 42 ยังมีข้อกำหนดในเรื่องของการ ขออนุญาตทำหนังสือพิมพ์อีกต่างหาก ซึ่งถือกันว่าเป็นข้อจำกัดสิทธิในการประกอบวิชาชีพที่สำคัญ ยิ่งกว่านั้นรัฐบาลโดยเจ้าพนักงานการพิมพ์ จะไม่ยอมออกหัวหนังสือพิมพ์ หรือถ้าจะอนุญาต ก็ต้องใช้เวลาค่าเนิ่นกรรมาวิธีที่ยุ่งยาก เพราะฉะนั้น เมื่อใดที่เจ้าพนักงานการพิมพ์สั่งปิด หนังสือพิมพ์ หรือถอนใบอนุญาตการเป็นบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณาแล้ว เท่ากับว่าหมด โอกาสประกอบธุรกิจทันที ยกเว้นมีหัวหนังสือพิมพ์อื่นมาดำเนินการแทน

การจำกัดในการขออนุญาตหัวหนังสือพิมพ์นั้น นับว่าเป็นเรื่องที่เป็นอุปสรรคทางความคิดกับระบอบประชาธิปไตย เพราะธุรกิจการพิมพ์นั้นมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง ที่ไม่เหมือนกับการประกอบธุรกิจประเภทอื่น หนังสือพิมพ์จะเลี้ยงตัวเองได้หรือไม่ อยู่ที่บริษัทการค้าต่าง ๆ

ลงโฆษณาหรือไม่ ถ้าหนังสือพิมพ์ฉบับใดไม่ได้รับความสนใจจากบริษัทโฆษณาแล้ว แม้ว่าจะมีการจำหน่ายได้บ้าง หนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ก็จะไม่สามารถดำรงสถานภาพทางธุรกิจได้ เช่นในอดีต มีหนังสือพิมพ์หลายฉบับที่มีเนื้อหาสาระดี แต่บริษัทโฆษณาไม่ให้ความสนใจ ในที่สุดหนังสือพิมพ์เหล่านั้นต้องปิดตัวเอง เช่น หนังสือพิมพ์เสียงปวงชน พิมพ์ไทย ประชาธิปไตย สารเสรี ตะวันสยาม เดอะมอร์นิ่งเอ็กซ์เพรส ชาวไทย เป็นต้น

นักธุรกิจที่ลงทุนทำหนังสือพิมพ์ ในอดีตล้วนแต่มีเงินทุนเพียงพอ แต่ที่ไม่ประสบความสำเร็จในเชิงธุรกิจ ทั้ง ๆ ที่การจำหน่ายหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ เหล่านั้น อยู่ในเกณฑ์ดี ก็เพราะว่าหนังสือพิมพ์ต้องพึ่งพาเงินทุนจากการโฆษณานั้นเอง เมื่อใดที่หนังสือพิมพ์ไม่มีโฆษณาเข้ามาอุดหนุน แม้ว่าจะจำหน่ายได้จำนวนมาก ธุรกิจของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นก็อยู่ได้ไม่นาน ทั้งนี้ เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์นั้นสูงมาก การที่ฝ่ายบริหารนำความคิดจำกัดการออกใบอนุญาตการประกอบหนังสือพิมพ์จึงเป็นการเข้าใจผิด ที่ส่วนทางกับความเป็นจริง

เรื่องของการต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพของผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์ ปรากฏว่ามีความพยายามที่จะคุกคามเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ จากบุคคลภายนอกบางคนในคณะรัฐบาล โดยกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมจ้องทำลายล้างรัฐบาล และข่มขู่ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อป้องกันสิทธิรักษาสิทธิเสรีภาพของสมาชิก มติของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย จึงให้ออกแถลงการณ์ยืนยันเจตนารมณ์ และจุดยืนของผู้ประกอบอาชีพหนังสือพิมพ์ตามหลักการ และความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมในฐานะสื่อมวลชน โดยไม่หวั่นไหวต่อการข่มขู่ใด ๆ หากสิ่งนั้นเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ประเทศชาติ และมีความถูกต้องพร้อมกับเรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิกคำสั่ง พร. 42 ซึ่งเปรียบเสมือนโซ่ตรวนที่จำกัดสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน และเป็นเครื่องมือที่รัฐบาลใช้เล่นงานสื่อมวลชน

ในประเทศที่มีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยนั้น หนังสือพิมพ์ กับรัฐบาลจะต้องมีสัมพันธภาพเชิงปฏิปักษ์ คือ มักจะเป็นไปในลักษณะที่มีทั้งความขมขื่น และความหวานชื่น ให้พบเห็นอยู่เสมอ บางครั้งรัฐบาล หรือผู้ปกครอง ยึดเหยียดความชื่นชมให้กับคนหนังสือพิมพ์ในรูปแบบ และวิธีการต่าง ๆ บางทีหนังสือพิมพ์เองเป็นผู้รอกอหาชมให้กับรัฐบาล จนสุดท้ายจะทนเหมือนกัน

สัมพันธภาพดังกล่าว เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ โดยเฉพาะในสังคมที่มีการต่อสู้เรียกร้อง หรือปกป้องเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตย เพราะในโลกแห่งความเป็นจริงนั้น

หนังสือพิมพ์ก็หาใช่พระอรหันต์ หรือพระเจ้าที่ไม่เคยทำผิด หรือหลงผิด หรือมีโอกาสผิดพลาด นักหนังสือพิมพ์ก็คือปณคนธรรมดา ดังที่ นมส. นิพนธ์ไว้ว่า "หนังสือพิมพ์อาจเป็นสาธุชนก็ได้ อาจเกกมะเหรกก็ได้" หนังสือพิมพ์อาจใช้เสรีภาพเพื่อประโยชน์ส่วนตน ไม่ว่าจะเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง ดังนั้นภายหลังที่ลัทธิเสรีนิยมเกิดขึ้น จึงได้มีลัทธิใหม่เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ที่เรียกว่า "ทฤษฎีความรับผิดชอบทางสังคม" ซึ่งเน้นการใช้เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ หรือเสรีภาพเพื่อสังคม แทนที่จะไปสนใจเสรีภาพจากสังคม

คำสั่ง พร. 42 จึงขัดแย้งทั้งหลักการเรื่องสิทธิเสรีภาพในรัฐธรรมนูญ และหลักการทางเศรษฐศาสตร์การเงิน เป็นตัวถ่วงการลงทุนและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การห้ามออกหนังสือพิมพ์รายวันก็เช่นเดียวกัน กฎข้อนี้เผด็จการ สร้างไว้ด้วยจิตใจอันคับแคบ

ในโลกเสรีประชาธิปไตย ทุกคนย่อมมีสิทธิในการเลือกประกอบอาชีพ ธุรกิจ หนังสือพิมพ์ไม่ได้เป็นอาชีพต้องห้าม ผู้ทำหนังสือพิมพ์ต่างอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เช่นเดียวกับธุรกิจอื่น ๆ ถ้าคนหนังสือพิมพ์ทำผิดต่อความมั่นคง กฎหมายอาญาลงโทษได้ถึงประหารชีวิต ถ้าผิดทางแพ่ง ผู้เสียหายมีสิทธิร้องเรียกค่าเสียหายได้เป็นร้อยล้านบาท และถ้าเป็นคอมมิวนิสต์ กฎหมายคอมมิวนิสต์ก็ยังไม่ได้อกเลิก สามารถที่จะลงโทษตามลักษณะกฎหมายเฉพาะนั้น ๆ ได้

การออกหนังสือพิมพ์ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ในระบบเสรีประชาธิปไตย ใครอยากลงทุนด้านนี้ ควรมีสิทธิเต็มที่ เมื่อออกหนังสือพิมพ์ได้แล้วจะอยู่รอด หรือล้มไป เป็นเรื่องของผู้ทำหนังสือพิมพ์ และถ้าละเมิดกติกาของรัฐ ก็ลงโทษตามกฎหมายได้ทุกประการ

ส่วนทางด้านคณะกรรมการกิจการสภามุแทนราษฎร เห็นด้วยที่จะให้ยกเลิกคำสั่ง พร. 42 แต่มีข้อแม้ว่า ควรมีกฎหมายอื่นมารองรับ เพื่อให้อำนาจรัฐลงโทษในกรณีที่มีความผิดเกี่ยวกับข้อหาความมั่นคงของประเทศ

นักกฎหมาย และอาจารย์สอนกฎหมาย ให้ความเห็นว่ารัฐบาลไม่ควรที่จะนำคำสั่ง พร. 42 มาใช้เป็นกฎหมาย เพราะว่าคำสั่ง พร. 42 เป็นคำสั่งที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของประชาชน และสื่อมวลชน คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ได้สิ้นสภาพประกาศ และคำสั่งต่าง ๆ นำจะสิ้นสภาพไปด้วย กฎหมายทุกฉบับ ต้องมีพระปรมาภิไธยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่คำสั่ง พร. 42 ไม่มี จึงเป็นกฎหมายที่ไม่สมบูรณ์ และกล่าวว่าหนังสือพิมพ์อาจฟ้องร้องต่อศาล ในประเด็นที่คำสั่ง พร. 42 ไม่มีผลบังคับในทางกฎหมาย หากศาลรับฟ้องก็ต้องส่งให้ตุลาการรัฐธรรมนูญตีความซึ่งหากตีความว่าไม่มีผล ก็ต้อง

เลิกคำสั่ง ปร. 42 โดยปริยาย

ค. คำสั่ง ปร. 42 กับพฤติกรรมการทำธุรกิจ และการลงทุนในธุรกิจหนังสือพิมพ์

นับตั้งแต่มีการใช้คำสั่ง ปร. 42 บังคับใช้กับหนังสือพิมพ์เป็นต้นมา คำสั่ง ปร. 42 จึงได้กลายเป็นสัญลักษณ์แห่งความกลัวให้กับประชาชนโดยทั่วไปในภาพกว้าง คล้ายกับรัฐบาลนำเอากฎหมายเผด็จการมาใช้กับธุรกิจหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้ เนื่องจากอิทธิพลของคำสั่ง ปร. 42 ถูกหนังสือพิมพ์เขียนถึงบ่อย ชะแค้นนักการเมืองฝ่ายค้านได้นำเอาข้อเขียนของหนังสือพิมพ์ไปขยายผล เพื่อให้เกิดภาพพจน์ที่น่ากลัว

การทำนาสกรัฐมนตรี และรัฐบาลสมัยต่าง ๆ ยังคงมีไว้ซึ่งคำสั่ง ปร. 42 และมี การเปรียบเทียบกับเป็นกฎหมายเผด็จการนั้น เป็นการเปรียบเทียบที่ไม่ตรงกับความจริง เนื่องจากในปัจจุบันกฎหมายที่มีลักษณะเช่นเดียวกับ ปร. 42 แต่ใช้บังคับในธุรกิจหรือในประเด็นอื่น ๆ ยังมีอีกหลายฉบับ ที่ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานของรัฐเพื่อใช้บังคับกับผู้กระทำความผิด เช่น ประมวลกฎหมายรักษาการ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานของรัฐกว้างขวางมาก หากมีการกล่าวหาผู้ใดไม่เสียภาษี หรือโกงภาษีแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องหักล้าง และหากพิจารณาถึงความหนักเบาของโทษที่จะได้รับแล้ว มีความหนักหน่วงและรุนแรงมากกว่าคำสั่ง ปร. 42 ในเมื่อคำสั่ง ปร. 42 ยังเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาลได้ หากเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเจ้าพนักงานการพิมพ์

หากพิจารณาถึงพฤติกรรมการทำธุรกิจ และการลงทุนธุรกิจหนังสือพิมพ์แล้ว จะพบว่า ผู้ที่ลงทุนประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์จริง ๆ ไม่ค่อยให้ความสนใจในเรื่องของพนักงานการพิมพ์ที่ใช้คำสั่ง ปร. 42 คอขลงโทษหนังสือพิมพ์มากนัก แต่เจ้าของธุรกิจจะให้ความสนใจในเรื่องของการเสนอข่าวที่มีเนื้อหา การเขียนบทความ และความสามารถของการแสวงหาข่าวของผู้สื่อข่าวในสำนักงานต่าง ๆ มากกว่า

เจ้าของธุรกิจหนังสือพิมพ์ โดยทั่วไปแล้วให้ความสำคัญ และมีความรับผิดชอบทางสังคมมากขึ้น คือ การรายงานข่าวมักจะเป็นประโยชน์เพื่อสังคมมากกว่าแต่ก่อน การรายงานข่าวหรือเขียนบทความทำให้บุคคลอื่นเสียหายจะลดน้อยลงตามลำดับ และหากจะให้ความสำคัญการลงทุนจากคำสั่ง ปร. 42 กับกฎหมายอาญาหรือกฎหมายแพ่งแล้ว เจ้าของธุรกิจหนังสือพิมพ์ จะให้ความสำคัญ และเกรงกลัวกฎหมายอาญา หรือกฎหมายแพ่ง มากกว่าคำสั่ง ปร. 42 ทั้งนี้ เนื่องจากคำสั่ง ปร. 42

โทษสถานหนักที่สุด คือ การสั่งปิดหนังสือพิมพ์ แต่ถ้าเป็นการลงโทษทางอาญาดังชั้นติดคุก หรือ คุมขังหรือกักขังทางแพ่ง จะต้องมีการจ่ายเงินให้กับผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก แต่ผลที่ออกมาต่างกัน คือว่าความผิดตามกฎหมายอาญา และกฎหมายแพ่ง เป็นความผิดระหว่างหนังสือพิมพ์กับเอกชน ส่วนความผิดตามคำสั่ง พร. 42 เป็นความผิดที่รัฐเป็นโจทก์สถานเดียว

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงโทษตามคำสั่ง พร. 42 แล้ว ตามบทก่อน การปิดหนังสือพิมพ์ พักการใช้ใบอนุญาต ถอนใบอนุญาตการพิมพ์ นับว่าเป็นโทษสถานหนักที่กระทบต่อการลงทุน และเป็นการกระทบทันทีทันใด เนื่องจากค่าใช้จ่ายของสำนักงานยังคงเดิม ในขณะที่ธุรกิจถูกปิด ค่าใช้จ่ายคงเดิมเหล่านี้ คือ

1. ค่าจ้างแรงงาน ของพนักงาน
2. ค่ารับเอกสารข่าวจากต่างประเทศ และในประเทศ
3. ค่าน้ำ ไฟฟ้า โทรศัพท และค่าบริการทางโทรพิมพ์
4. ค่าใช้จ่ายทางธุรการ
5. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ และการขนส่ง
6. ค่าใช้จ่ายภายในสำนักงาน
7. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ค่าใช้จ่ายคงที่เหล่านี้ จะมีความแตกต่างกันตามลักษณะ ของธุรกิจหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ หากหนังสือพิมพ์ที่มีเครือข่ายการจัดจำหน่ายมาก ค่าใช้จ่ายก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น การจัดพิมพ์จำนวนกรอบ จะเป็นตัวแปรสำคัญอย่างหนึ่ง และหากจะประมาณค่าใช้จ่ายคงที่ต่อวันแล้ว ประมาณวันละ 30,000.- บาท ถึง 100,000.- บาท

ธุรกิจหนังสือพิมพ์นั้น จะมีรายได้หลักอยู่เพียงสองทางเท่านั้น คือ รายได้จากโฆษณา ถือว่าเป็นรายได้หลัก ส่วนรายได้จากการจำหน่ายหนังสือพิมพ์ ถือว่าเป็นรายได้รอง ส่วนรายได้จากการขายหนังสือพิมพ์ที่เหลือ วัสดุเหลือใช้อื่น ๆ เป็นเพียงรายได้เล็กน้อย เมื่อธุรกิจหนังสือพิมพ์มีรายได้หลักเพียงสองทาง และเป็นรายได้ที่สามารถทำให้ธุรกิจยืนอยู่ได้ จึงทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ มีความตระหนักถึงความเป็นจริง และหาช่องทางเพื่อป้องกันมิให้หนังสือพิมพ์ถูกปิด หรือถอนใบอนุญาตการพิมพ์ และโทษที่ปฏิบัติต่อหนังสือพิมพ์ ต้องอาศัยคำสั่ง พร. 42 นั้นเอง ส่วนกฎหมายอื่น ๆ ต้องดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม

การสั่งปิดหนังสือพิมพ์ จะกระทบไปถึงบุคคลหลายฝ่าย ไม่เฉพาะแต่เจ้าของ

หนังสือพิมพ์เท่านั้น เพราะเครือข่ายของธุรกิจหนังสือพิมพ์มีอยู่หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้นว่า
ตัวแทนจำหน่ายสาขาส่ง ร้านค้าย่อย ผู้จำหน่ายกระดาษ ผู้จำหน่ายอุปกรณ์การพิมพ์ และอื่น ๆ

ในการต่อสู้ของนักการเมือง เพื่อให้คงไว้ซึ่งคำสั่ง ปร. 42 ให้เป็นมาตรการทาง
กฎหมาย ที่ฝ่ายบริหารกำหนดขึ้นมาเป็นเกราะกำบังตัวเองเพียงสถานเดียวเท่านั้น แต่เพื่อให้
เห็นเป็นการสมจริงสมจังขึ้นมา จะต้องหาหลักเกณฑ์เพื่อเป็นกรอบอ้างอิง เพื่อให้คำสั่ง ปร.
42 ซึ่งคงมีอยู่ คือ มักจะกล่าวถึงความมั่นคงของชาติ ความมั่นคงของรัฐบาล และศีลธรรม
อันดีของประชาชนเสมอ ซึ่งหากจะพิจารณาถึงหลักความเป็นจริงของเนื้อหาในคำสั่ง ปร. 42
แล้ว ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับประชาชนแต่อย่างใด การสั่งปิด หรือลงโทษหนังสือพิมพ์ตามคำสั่ง
ปร. 42 มีเฉพาะฝ่ายรัฐบาล ที่จะหยิบยกขึ้นมาอ้างถึง สำหรับการลงโทษเท่านั้น ในส่วน
ของประชาชนแล้วไม่ได้เกี่ยวข้องกับแต่ประการใด เมื่อสรุปเนื้อหาที่ให้คงไว้ซึ่งคำสั่ง ปร. 42
ก็คือเครื่องมือของรัฐบาลที่จะลงโทษหนังสือพิมพ์ เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นมา มีคู่กรณีเพียงสองคน
เท่านั้น คือ คนหนังสือพิมพ์ กับรัฐบาล

ในการออกกฎหมายนั้น หากพลาดพลังไปด้วยการให้สั่งปิดหนังสือพิมพ์ โดยไม่ต้อง
ตั้งเตือนก่อน ทำให้มองเห็นว่าเป็นกฎหมายที่ไม่ชอบมาพากล ส่วนเหตุผล เพราะการลงโทษ
ปิดหนังสือพิมพ์นั้นไม่ได้กระทบนายทุนเลย แต่ไปกระทบคนอื่น ๆ ที่มีเงินเดือนน้อย และเป็น
พนักงานของโรงพิมพ์ จึงอยากให้มีการทบทวนว่า ควรจะยกเลิก ปร. 42 แล้วร่างกฎหมาย
ที่เหมาะสมขึ้นมาใหม่ สมควรที่จะหันหน้าเข้าหากันด้วยเหตุผล เพราะการปกครองบ้านเมือง
ของเรานั้น มีการแบ่งระบบบริหารออกเป็น 3 ฝ่าย เหตุใดจึงละเลย ไม่ให้ศาลได้มีข้อควร
วินิจฉัยปัญหาของสังคม การที่ฝ่ายบริหารใช้อำนาจตุลาการสั่งปิดหนังสือพิมพ์ โดยไม่มีการ
ตั้งเตือนเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา เพราะไม่เพียงแต่เป็นการคุกคามประชาชนเท่านั้น แต่ยังคุกคาม
อำนาจตุลาการด้วยกัน จึงเห็นว่าน่าจะมีการปรับปรุงทั้ง พรบ. การพิมพ์ 2484 และยกเลิก
ปร. 42 แล้วเสนอเป็น พรบ. การพิมพ์ฉบับใหม่ ที่ไม่ขัดต่อความรู้สึกของคนทั่วไป

จ. ประเด็นอื่น ๆ

จากการสัมภาษณ์บุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการพิมพ์ นักกฎหมาย สมาชิก
รัฐสภา และนักธุรกิจทั่วไป ทำให้ทราบถึงประเด็นอื่น ๆ นอกเหนือจากประเด็นที่ได้กำหนด
ไว้อีก 3 ประเด็น คือ ความมั่นคงแห่งรัฐ หนังสือพิมพ์ยังมีส่วนที่ไม่รับผิดชอบต่อสังคม และ
สถานการณ์ทางการเมือง

1. ความมั่นคงแห่งรัฐ

ในการแสดงความคิดเห็น ของกลุ่มบุคคลที่ถูกสัมภาษณ์ทางลึก ของคณะกรรมการการ
วิสามัญพิจารณาร่าง พรบ. การพิมพ์ พ.ศ. และร่าง พรบ. สภากาหนดังหนังสือพิมพ์
พ.ศ. ที่กรรมการพิจารณาจำนวน 27 คนคือ นายนิพนธ์ วิเศษยุทธศาสตร์ ประธาน
นายประสพ บุขราคม นายธานี สักดิ์เศรษฐ์ นายทรงธรรม ปัญญาดี นายอัคร ทองน้อย
นายจรัส พิวช่วย นายเจริญ เขาวนประสูร พ.ต.อ. ชวลิต มกรารัตต์ นายชัยสิทธิ์
ภูภิรมย์ขวัญ นายชัมพล ศิลปอาษา นายนิพนธ์ บุญภักโท นายบุญถึง ผลพานิชย์
นายประสูร สุรนิงค์ นายปรีชา พบสุข นายปิยะ อังกนิพนธ์ นายพงษ์ศักดิ์ พิชัยวิเชียร
นายอึ้งพันธ์ มนะฉิกการ นายวิจิตร แจ่มใส นายวิลาศ จันทน์พิทักษ์ นายสีหนาท ฤาชา
นายสุเมธ พรหมพันธ์ นายเสริมศักดิ์ การณ นายอภิชาติ หาลำเจียก นายอารีย์
วงศ์อารยะ นายอาคม เอ่งฉ้วน นายระวี หิรัญโชติ และ พ.ต.ต. ครุฑ โสคติพันธ์

บุคคลกลุ่มนี้ ทุกคนยอมรับสภาพความเป็นจริงในเรื่องของความมั่นคงแห่งรัฐ แต่
กฎหมายที่เกี่ยวกับความมั่นคง เขื่อนขึ้นมาก็มีเนื้อหากว้าง และไม่สามารถจำกัดขอบเขตได้ว่า
ความมั่นคงของรัฐควรจะมีองค์ประกอบอะไรบ้าง กลุ่มที่ถูกสัมภาษณ์เห็นด้วยในประเด็นที่ว่า
รัฐควรจะมี ความมั่นคง ปราศจากการแทรกแซง เพื่อวัตถุประสงค์ ในการล้มล้างสถาบันการ
ปกครอง แต่ถ้าเป็นการต่อสู้ในทางการเมืองและเป็นความต้องการของประชาชน ควรจะให้
เป็นไปตามมติของมหาชน และเมื่อหนังสือพิมพ์เสนอข่าวตามมติของมหาชน รัฐไม่ควรจะเข้าไป
แทรกแซง

2. นักหนังสือพิมพ์ซึ่งมีส่วนที่ไม่รับผิดชอบต่อสังคม

เนื่องจากวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน ต้องพึ่งพาอาศัยเงินทุนจากนายทุน หรือจาก
โฆษณาเป็นรายได้หลัก หากจะพิจารณาถึงนายทุน หรือโฆษณาสินค้าในหนังสือพิมพ์แล้ว จะ
พบว่าปัจจุบันนักการเมืองที่มีอิทธิพลในคณะรัฐบาล หรือในพรรคการเมือง ล้วนแล้วแต่เป็นนัก
ธุรกิจใหญ่ ๆ แทบทั้งสิ้นนักการเมืองอาชีพ ที่ไม่ทำธุรกิจการค้า มักจะเป็นนักการเมืองที่ไม่
ค่อยมีบทบาทในหน้าหนังสือพิมพ์ ด้วยเหตุนี้ หนังสือพิมพ์หลายฉบับยังจะต้องอิงทางด้านการ
เมือง หรือบางคนอิงอยู่กับผู้มีอำนาจในวงราชการ จึงทำให้นักหนังสือพิมพ์กลุ่มนี้ ยังไม่รับผิดชอบ
ต่อสังคมเพียงพอ

การสัมภาษณ์บุคคลที่รับผิดชอบในหนังสือพิมพ์ ซึ่งประกอบด้วย นายชัยรัตน์ คำวณ

นายสมบัติ กุภาญจน์ นายกมล เข้มทอง นายเสมอ บุญญาวลัย นายไพฑูรย์ สุนทร
 นายสุวัฒน์ ทองธนากุล นางบัญญัติ ทศนิยะเวช นายเสริมสุข กษิติประดิษฐ์ นายเชาว์
 รูปเทวินทร์ นายวิวัฒน์ รุ่งวรรณวงศ์ นายบุตรดา ศรีเลิศชัย นางสินทรัพย์ อมาตยกุล
 นายประเสริฐ รัตนาคม นายจำรัส ทรัพย์บุตร นายไพบูลย์ สำราญจิตต์ นางวัลภา
 วิชาชีวะ นายปรีชา พบสุข นายสรศักดิ์ สันติภาพจันทร์ นายบุญเรือง ถาวรสวัสดิ์
 นายวิสิทธิ์ ประวัติยากุล นายชาญ มีศรี นายอภิรักษ์ ภูมิพาสณ์ นายบำเพ็ญ โชติชูตระกูล
 นายณรงค์ ฉายาช่าง นายศิวฉล ชวลิตปรีชา นายสันติ ติระพันธ์ นายวิชัย วราพล
 นายสุรชัย วิเศษโสภาน นายอดุลย์ จันทร์รังษี นายสุวรรณ พิมลแสงสุริยา นายบัณฑิต
 รัชวีณะชานินทร์ และนายบัณฑิต ฤทธิสกุล รวมบุคคลที่ถูกละเมิดพิเศษ จำนวน 32 คน

กลุ่มบุคคลดังกล่าวยอมรับว่า ยังมีหนังสือพิมพ์จำนวนมากที่ไม่รับผิดชอบต่อสังคม
 ด้วยการนำตัวเองเข้าไปผูกพันกับกลุ่มผลประโยชน์ทั้งทางการเมือง และทางธุรกิจ แต่มีความ
 เห็นว่าในเรื่องของคำสั่ง พร. 42 นั้น ควรจะพิจารณายกเลิก เพราะเป็นหลักฐานที่แสดง
 ออกถึงสัญลักษณ์ของเผด็จการ ส่วนเรื่องให้ นักหนังสือพิมพ์มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น
 ควรจะเริ่มจากหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ การที่จะมอบภาระให้สมาพันธ์หนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย
 หรือสมาคมใดสมาคมหนึ่ง รวมทั้งสภาการหนังสือพิมพ์ที่จะจัดตั้งขึ้นมาควบคุม จรรยาบรรณ
 นักหนังสือพิมพ์นั้น น่าจะประสบปัญหาในเรื่องของการปฏิบัติ เพราะปัจจุบัน หนังสือพิมพ์แต่ละ
 ฉบับยังไม่สามารถควบคุมภายในได้ รวมทั้งการรวมตัวก็ยังไม่พร้อม ๆ

3. สถานการณ์ทางการเมือง

การสัมภาษณ์กรรมการคณะต่าง ๆ ของรัฐสภา ทั้งสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา
 ทำให้ทราบว่า การเสนอข่าวสารทางหนังสือพิมพ์นั้น มีทั้งทางบวก และทางลบผสมกันไป
 ตลอดเวลา นอกจากนั้นยังพบว่าหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่สามารถทำการเสนอข่าวแบบจูงใจ
 เร้าอารมณ์ และสามารถชี้นำทางความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าเสนอข่าวไปในทาง
 ส่งเสริมและสร้างสรรค์ระบอบประชาธิปไตยแล้ว จะทำให้ระบอบประชาธิปไตยมีอิทธิพลเหนือ
 ความคิดของประชาชน แต่ถ้าการเสนอข่าวไปในทางลบ คือ ยกยอฉ้อโกงการปกครองอื่นมา
 เสนอ และโฆษณาชวนเชื่อแล้ว จะทำให้เกิดปัญหาทางการเมือง และอาจนำไปสู่การพลิกกลับ
 ของสถานการณ์ทางการเมืองได้

กลุ่มบุคคลที่ให้ข้อสังเกตในเรื่องของการพลิกกลับสถานการณ์ทางการเมือง กรณีที่
 หนังสือพิมพ์ไม่รับผิดชอบต่อสังคม และได้ทำการสัมภาษณ์ในทางลึก จำนวน 17 คน ได้แก่

พ.อ. ปัญญา สิงห์ศักดิ์ นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม นายกระจ่าง พันธมนาวิน
 นายสรวง อัครานุเคราะห์ นายสุธรรม วิชชุไทรภพ พ.อ. ประกอบ ประสูรโกศราช
 ร.ต.ท. ช่าง มนุชธรรม พล.อ.อ. ประจักษ์ สุทธิมัย นายอาคม มกรานนท์ นายวิจิตร
 ฌ ระนอง นายसानนท์ สายสว่าง พล.ต. ศรี สดสาย หัสดิน นายทวี หนุ่ภักดี
 นายกำจร สติรกุล นายชัชวาล อภิบาลศรี นายบดี จุฬณานนท์ และนายสุธี สิงห์เสนห์
 รวม 17 คน ซึ่งบุคคลดังกล่าวดำรงตำแหน่งวุฒิสภาทั้งสิ้น

ส่วนทางคณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎร มีความเห็นที่เหมือนกันในเรื่องของความ
 เป็นหน่วยงานการณทางการเมือง หากการขึ้นของหนังสือพิมพ์ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความ
 เป็นจริง ในการนี้ได้สัมภาษณ์ทางลึกลับบุคคลต่าง ๆ รวม 45 คน คือ นายสุวิทย์ คุณกิตติ
 นายประพันธ์ หุตะสิงห์ นายวีระกร คำประกอบ นายอนุรักษ์ จูริมาศ นายไชยยศ
 จิตรเมธากร นายคณ จินตะเวช (กก. กิจการสภาฯ) นางเย็นจิตต์ รณิพันธ์ ฌ อชุตธา
 นายนิคม คำแหง นายอุดมศิลป์ ศรีแสงนาม นางศรีสกุล เตชะไพฑูย์ นายสุวัฒน์ ینگสานนท์
 นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์ นายวิสันต์ เตชะเสน (กก. กิจการสตรี และเยาวชน) นายสุเทพ
 เทือกสมบูรณ์ นายวโรทัย ภิญญสาสน์ นายดำรงค์ สิงห์โตทอง นายเสนาะ พึ่งเจียม
 นายสุธี ภูพันธ์ นายพอง ชำชอง นายปกติ พัฒนกุล (กรรมาธิการการเกษตร และ
 สหกรณ์ ของสภาผู้แทนราษฎร) นายชวลิต โอสธานุเคราะห์ นายสุวัฒน์ วรณศิริกุล
 นายเจือ กักพล นายปิยะ อังกินันท์ นายทวี ไกรคุปต์ (กรรมาธิการการคมนาคม ของ
 สภาผู้แทนราษฎร) นายบุญชู โรจนเสถียร นายนิพนธ์ วิไลชูยุทธศาสตร์ นายบุญพันธ์
 แคว้นนะ นายจาดรนต์ ฉายแสง นายชัยภักดิ์ ศิริวัฒน์ นายโกศล ไกรฤกษ์
 (กรรมาธิการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน)

นายประสพ บุษราคัม นายพีรพันธ์ พาลุสุข นางสาวพูนสุข โลหะโชติ
 นายสุรินทร์ นิสสุวรรณ นายสุธรรม แสงประทุม นายประสูร สุรนิงค์ (กรรมาธิการ
 การต่างประเทศ ของสภาผู้แทนราษฎร) พล.ท. เอนก บุญยถิ นายเจริญ เชาว์ประสูร
 นายวิศิษฐ์ โฆษิตานนท์ นายเชวง วงศ์ใหญ่ นายสิน กุมภะ พล.ท. จิตรพล ฌ ลำปาง
 นายสุรชาติ ชำนาญศิลป์ และ จสต. อนันต์ เรืองกุล (กรรมาธิการการทหาร ของสภาผู้แทน
 ราษฎร)

สรุป

คำสั่ง ปร. 42 เป็นคำสั่งที่มีฐานะเทียบเท่ากฎหมาย ที่ใช้บังคับการลงโทษกับ

ธุรกิจหนังสือพิมพ์ ได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาครั้งแรกเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2519 ซึ่งในช่วงนั้นสถานการณ์ทางการเมืองมีความสับสน และมีเงื่อนไขสำคัญในการต่อสู้ทางความคิดของบุคคลในชาติซึ่งแบ่งออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งได้รับอิทธิพลทางความคิดจากลัทธิคอมมิวนิสต์เข้ามาดำเนินกิจการทางการเมือง อีกฝ่ายหนึ่งที่นิยมระบบการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งรัฐบาลสมัยนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการรักษาความสงบภายในชาติให้เกิดขึ้น จึงจำเป็นต้องประกาศ คำสั่ง พร. 42 ออกมาเป็นกฎหมายสำหรับลงโทษหนังสือพิมพ์ ในกรณีที่เสนอข่าวสารออกสู่ประชาชนไปในทางที่ก่อให้เกิด ความแตกแยก ความปั่นป่วน ความกระด้างกระเดื่องอันจะนำไปสู่ความไม่สงบ หรือความอ่อนแอภายในชาติ ในทางการเมือง เศรษฐกิจ ทหาร และสังคมจิตวิทยา หรือทางใดทางหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปลี่ยนแปลงระบอบ หรือล้มล้างสถาบันการปกครองของประเทศ หรือเพื่อทำลายความจงรักภักดีของประชาชนต่อสถาบันชาติ หรือเพื่อประโยชน์แก่รัฐต่างประเทศ

อย่างไรก็ตามคำสั่ง พร. 42 ที่ประกาศใช้ในสมัยเริ่มแรกเป็นมาตรการที่เหมาะสม และเพื่อให้สอดคล้องกับการฟื้นฟูความสงบสุขให้กลับมาสู่ประชาชนโดยเร็ว ตามนโยบายของรัฐบาล แต่คณะรัฐบาลชุดต่อมา ยังมีการนำเอามาตรการควบคุมหนังสือพิมพ์ คำสั่ง พร. 42 มาบังคับใช้้อย่างเดิม ทั้ง ๆ ที่สถานการณ์ทางการเมือง เงื่อนไข และสิ่งบอกเหตุอื่นใดที่บ่งชี้ถึงความไม่สงบสุขจะไม่บังเกิดขึ้นก็ตาม

แม้ว่าในคำสั่ง พร. 42 จะมีบทลงโทษอย่างรุนแรง แต่ปรากฏการณ์ที่ผ่านมาพบว่า รัฐบาล กับ หนังสือพิมพ์ ไม่ค่อยจะมีความสัมพันธ์ต่อกัน รัฐบาลชุดใดที่เข้ามาบริหารประเทศ และให้ความสนใจคำสั่ง พร. 42 น้อย รัฐบาลชุดนั้นจะบริหารประเทศได้นาน เช่น สมัย นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ซึ่งได้นำเอา คำสั่ง พร. 42 มาใช้อย่างเคร่งครัด แต่ก็บริหารประเทศได้เพียงหนึ่งปี ในขณะที่ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ใช้คำสั่ง พร. 42 ตามความจำเป็น สามารถอยู่บริหารประเทศได้นานถึง 8 ปี

จากการศึกษาถึงพฤติกรรมของการใช้ คำสั่ง พร. 42 แล้ว พบว่า ลักษณะของการลงโทษที่เกี่ยวกับการตักเตือน คาดโทษ ภาคทัณฑ์ ใช้มากที่สุด การลงโทษด้วยการปิดหนังสือพิมพ์ พักการใช้ใบอนุญาต ถอนใบอนุญาต เป็นการให้ลงโทษรองลงมา

อย่างไรก็ตาม คำสั่ง พร. 42 ยังมีผลกระทบต่อธุรกิจหนังสือพิมพ์ และมีผลกระทบต่อเนื่องในเรื่องของการปิดกั้นสิทธิเสรีภาพของประชาชน เป็นการบั่นทอนขวัญ และกำลังใจในการลงทุนทำธุรกิจหนังสือพิมพ์ แต่ผลกระทบดังกล่าว ยังไม่สามารถแบ่งออกมาให้เห็นได้

ชัดเจน สำหรับช่วงเวลาที่เมืองไฮทงการเมือง เมื่อฝ่ายรัฐบาลมองความสำคัญในเรื่องของความมั่นคงเป็นอันดับแรก ในขณะที่หนังสือพิมพ์เอง ยังไม่มีส่วนที่จะเข้าไปรับผิดชอบต่อสังคมโดยตรง นอกจากนี้ สถานการณ์ทางการเมืองมักถูกเสนอผ่านทางหนังสือพิมพ์ เพื่อให้เกิดเงื่อนไขนำไปสู่การถกเถียงของสังคม จนกลายเป็นความขัดแย้ง

นอกจากนั้น คำสั่ง พร. 42 เป็นกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษ คือ ใช้บังคับระหว่างรัฐบาล กับหนังสือพิมพ์เท่านั้น ลักษณะพิเศษเช่นนี้ ทำให้กลุ่มบุคคลฝ่ายต่าง ๆ มีความเห็นที่สอดคล้องตรงกันว่ารัฐบาลออกกฎหมายฉบับนี้มา เพื่อปกป้องฐานะและความอยู่รอดของรัฐบาลมากกว่าที่จะใช้ คำสั่ง พร. 42 ให้เป็นประโยชน์กับประชาชน เป็นการกำหนดคุณค่าของรัฐบาลว่าเป็นรัฐบาลเผด็จการ ที่อาศัยประชาธิปไตยเป็นเกราะบัง

แม้ว่าคำสั่ง พร. 42 จะเป็นอุปสรรคช่วยเสริมสร้างฐานะของรัฐบาล ให้เกิดความพึงพอใจของคณะผู้บริหารก็ตาม แต่ผลข้างเคียงในเรื่องของสิทธิ และเสรีภาพได้ขยายผลไปสู่สาธารณชน อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะนักนิติศาสตร์ และนักรัฐศาสตร์ เชื่อว่าประชาธิปไตยไม่ใช่ยึดหลักสัญลักษณ์เฉพาะการเลือกตั้งเท่านั้น แต่ต้องดูถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนว่ามีความศักดิ์สิทธิ์มากน้อยแค่ไหน สิทธิและเสรีภาพในการเสนอข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นทางหนังสือพิมพ์ถือว่าเป็นสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างแท้จริง มีอยู่หรือไม่ ในที่สุดการเรียกร้องให้ยกเลิกคำสั่ง พร. 42 จึงได้ขยายไปสู่กลุ่มต่าง ๆ มากขึ้น และตัวแทนประชาชนแทบทุกกลุ่มมีความเห็นว่า ควรยกเลิกกฎหมายนี้

บทที่ 6

บทสรุป

หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่มีความสำคัญมากที่สุดประเภทหนึ่งในการนำเสนอข่าวสารและความเคลื่อนไหวของสังคม ทั้งนี้ เนื่องจากสมาชิกของสังคมในแต่ละสังคม ล้วนมีความปรารถนา และมีความต้องการบริโภคข่าวสาร หรืออีกนัยหนึ่ง ความต้องการข่าวสารของสังคม เปรียบคดดังความต้องการมีนิสัยตาของมนุษย์ ที่มีไว้สำหรับการมองเห็น เพื่อให้ร่างกายสามารถที่จะเคลื่อนไหวไปไหนมาไหนได้อย่างสะดวก

การที่หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่สำคัญประเภทหนึ่ง จึงทำให้มีการกล่าวเปรียบเทียบว่า "หนังสือพิมพ์เหมือนกับกระจกเงายานใหญ่ สำหรับไว้ส่องภาพพจน์ สะท้อนภาพให้เห็นว่า พฤติกรรมของสังคมนั้นเป็นอย่างไร มีแนวความคิดอย่างไร และผลที่ปรากฏออกมาเป็นอย่างไร" นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ยังเป็นสื่อมวลชนที่มีลักษณะพิเศษ คือ จับต้องได้นานโดยที่สามารถนำติดตัวไปยังที่ต่าง ๆ ได้ และเป็นสื่อมวลชนที่สามารถอ่านซ้ำได้ หนังสือพิมพ์เป็นพยานหลักฐานทางเอกสารที่ดีที่สุด เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน จึงมีการกล่าวว่ "ข่าวสารของหนังสือพิมพ์ คืออาหารประเภทหนึ่งที่จะต้องเสิร์ฟ เพื่อให้ก้าวไปทันกับเหตุการณ์บ้านเมือง" (สุภาพันท์, 2517 : 4)

ในขณะเดียวกัน หากจะพิจารณาถึงสังคมไทยไม่ว่าทั้งในอดีต และปัจจุบัน จะพบว่า ประชาชนชาวไทยได้ให้ความสำคัญแก่สื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ คือ หนังสือพิมพ์ มาเป็นเวลาช้านาน การประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ของคนไทย ซึ่งตามหลักฐานที่ปรากฏพบว่ามีมานานแล้ว รวมทั้งการออกกฎหมายเพื่อควบคุมธุรกิจการพิมพ์ของไทยได้วิวัฒนาการมาตามลำดับ และจากการศึกษากฎหมายควบคุมธุรกิจการพิมพ์มาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน ยังไม่เคยพบว่ามีกฎหมายใดที่มีความขัดแย้งทางความคิดเท่ากับคำสั่งคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 (คำสั่ง ปร. 42) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่า การมีคำสั่ง ปร. 42 จะทำให้มีผลกระทบทางด้านธุรกิจของหนังสือพิมพ์เป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้จึงได้ทำการศึกษา "เรื่องคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 (คำสั่ง ปร. 42) กับผลกระทบทางด้านธุรกิจของหนังสือพิมพ์"

ก. วัตถุประสงค์

การวิจัย "ศึกษาคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 (คำสั่ง ปร. 42) กับผลกระทบทางด้านธุรกิจของหนังสือพิมพ์" ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับบทบาท ความหมาย และพฤติกรรมของหนังสือพิมพ์ ตลอดจนพัฒนาการของกฎหมายที่ออกมาเพื่อควบคุมดูแลหนังสือพิมพ์

2. ศึกษาการใช้คำสั่ง ปร. 42 ของรัฐบาลคณะต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มใช้จนถึงเลิกใช้

4 สมัย คือ

2.1 นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

2.2 พล.อ. เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

2.3 พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

2.4 พล.อ. ชำดีชาย ชุณหะวัณ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

3. ศึกษาผลกระทบ อันเนื่องมาจากการใช้ คำสั่ง ปร. 42 ต่อการดำเนินทางธุรกิจหนังสือพิมพ์ และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

ข. ระเบียบการวิจัย

เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยนั้น ได้แบ่งการดำเนินงานปฏิบัติ สรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ซึ่งได้ค้นคว้าตำราที่เกี่ยวกับการสื่อสารทั่วไป เอกสารหนังสือพิมพ์ จริยธรรมหนังสือพิมพ์ เอกสารของสมาคมหนังสือพิมพ์ และการออกกฎหมายควบคุมธุรกิจหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ ยังได้ศึกษารายงานที่เกี่ยวข้อง เรื่องการผลักดันทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ในชุด "ประชาธิปไตยแบบราชการ" ศึกษากรณีร่าง พรบ. การพิมพ์ ของสฤษดิ์ วิฑูรย์ ซึ่งได้ทำการวิจัยไว้เมื่อ ปี 2530 อีกด้วย

2. ศึกษาค้นคว้าสถิติข้อมูลการใช้คำสั่ง ปร. 42 จากบันทึกรายงานประจำวันของแผนก 2 กองหนังสือพิมพ์ กองบังคับการตำรวจสันติบาล กรมตำรวจ เพื่อที่จะได้รู้ถึงการใช้คำสั่ง ปร. 42 บังคับธุรกิจของหนังสือพิมพ์

3. การสัมภาษณ์บุคคลที่อยู่ในวงการหนังสือพิมพ์ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความรู้ในเรื่องของคำสั่งฯ พร. 42 เป็นอย่างดี

4. ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดข้างต้น จะทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ และได้จัดเป็นตารางแสดงตัวเลขเป็นความถี่ค่าร้อยละ

ค. ผลการวิจัย

จากการดำเนินการข้างต้น ได้พบประเด็นสำคัญดังนี้

1. หนังสือพิมพ์กับบทบาททางสังคม และการเมือง ซึ่งการเมืองนั้นจะต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับควบคุมหนังสือพิมพ์ และมีส่วนสัมพันธ์ในเชิงปฏิบัติกับหนังสือพิมพ์อยู่ 4 ทฤษฎีคือ

- 1.1 ทฤษฎีอำนาจนิยม
- 1.2 ทฤษฎีอิสรภาพนิยม
- 1.3 ทฤษฎีความรับผิดชอบทางสังคม
- 1.4 ทฤษฎีเบ็ดเสร็จนิยมแบบโซเวียต

2. คำสั่งฯ พร. 42 เป็นกฎหมายที่รัฐบาลได้นำออกมาใช้ เพื่อควบคุมการดำเนินธุรกิจนับเป็นกฎหมายฉบับที่ 5 ของกฎหมายที่ควบคุมธุรกิจหนังสือพิมพ์ของประเทศไทย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมหนังสือพิมพ์ 5 ฉบับ ได้แก่

- 2.1 พรบ. ว่าด้วยสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2465
- 2.2 พรบ. สมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2470
- 2.3 พรบ. การพิมพ์ พ.ศ. 2476
- 2.4 พรบ. การพิมพ์ พ.ศ. 2484
- 2.5 คำสั่งคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 (คำสั่งฯ พร. 42) พ.ศ. 2519

ลักษณะพิเศษของคำสั่งฯ พร. 42 ที่พบจากการวิจัยครั้งนี้คือ เป็นกฎหมายที่บัญญัติเข้าช้อนกับประมวลกฎหมายลักษณะอาญา พรบ. การพิมพ์ พ.ศ. 2484 พรบ. ป้องกันการ

กระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ การกำหนดโทษผู้กระทำความผิดมีความไม่เป็นธรรม ความผิดบางอย่างประมวลกฎหมายลักษณะอาญากำหนดโทษไว้สูงกว่า การบัญญัติข้อความเรื่องการตีความตามกฎหมายคลุมเครือ และเป็นการเปิดช่องว่างให้ใช้ความรู้สึกส่วนตัวของฝ่ายบริหารมาตีความเพื่อลงโทษได้ การที่บัญญัติให้พนักงานการพิมพ์มีอำนาจถอนใบอนุญาตการพิมพ์ได้นั้นไม่เป็นไปตามกระบวนการยุติธรรม ในขณะที่ชกกันอาจเป็นการสร้างพระเดชพระคุณให้กับฝ่ายบริหารได้ ประการสุดท้ายคือว่า การออกกฎหมายจะต้องใช้บังคับกับทุกคน ไม่ใช่ออกกฎหมายมาเพื่อบังคับคนกลุ่มเดียวหรือเป็นการบังคับโทษทุกคน เมื่อคนใดคนหนึ่งกระทำความผิด

3. สรุปการใช้คำสั่ง พร. 42

จากการใช้ คำสั่ง พร. 42 ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งเลิกใช้คำสั่งดังกล่าว ระหว่างปี พ.ศ. 2519 - 2534 นั้น รัฐบาลที่ได้เข้ามาบริหาร และใช้ คำสั่ง พร. 42 บังคับธุรกิจหนังสือพิมพ์มีอยู่ 4 รัฐบาล คือ

3.1 นายธานินทร์ กรัยวิเชียร (8 ตุลาคม 2519 - 20 ตุลาคม 2520)

3.2 พล.อ. เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ (11 พฤศจิกายน 2520 - 29 กุมภาพันธ์ 2523)

3.3 พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ (3 มีนาคม 2533 - 29 เมษายน 2531)

3.4 พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ (4 สิงหาคม 2531 - 23 กุมภาพันธ์ 2534)
เลิกใช้คำสั่ง พร. 42 เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2533

ลักษณะการใช้คำสั่ง พร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์ มีลักษณะแตกต่างกันไปตามสมัยของรัฐบาลลักษณะของโทษที่ใช้มากที่สุด คือ การตัดเดือนร้อยละ 27.16 การสั่งถอนใบอนุญาตการพิมพ์ร้อยละ 20.99 และการสั่งปิดหนังสือพิมพ์ร้อยละ 19.14 การถอนใบอนุญาตการเป็นบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณาร้อยละ 12.96 การสั่งแก้ข่าว และอื่น ๆ ร้อยละ 11.11 การดำเนินคดีกับบรรณาธิการร้อยละ 4.94 และสั่งให้พิมพ์จำหน่ายตามเงื่อนไขร้อยละ 3.70

ส่วนลักษณะของการลงโทษมากที่สุดแต่ละรัฐบาล ได้แก่ นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ลงโทษหนังสือพิมพ์มากที่สุด ในเรื่องของการสั่งปิดกิจการ ร้อยละ 46.87 พล.อ. เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ลงโทษหนังสือพิมพ์มากที่สุด ในเรื่องของการถอนใบอนุญาตการเป็นบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ และผู้โฆษณา ร้อยละ 40 พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ลงโทษหนังสือพิมพ์มากที่สุด ในเรื่องของการห้ามจำหน่ายสัปดาห์หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 30 และ พล.อ. ชาติชาย ชุณหะวัณ

ลงโทษหนังสือพิมพ์มากที่สุดในเรื่องของการตกเดือน คาคโทษ ภาคทัณฑ์ ร้อยละ 73.33

4. ผลกระทบต่อธุรกิจหนังสือพิมพ์ ที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคล

จากผลกระทบในการใช้คำสั่ง ปร. 42 ต่อการดำเนินธุรกิจหนังสือพิมพ์ข้างต้น จะเป็นไปได้เฉพาะผู้ที่ประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีอุดมการณ์เป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งบรรดาหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวให้ผลปรากฏออกมา เป็นทางลบต่อหน่วยงาน ต่อส่วนราชการ และผู้ที่บริหารประเทศ แต่ถ้าหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าว และมีผลออกมาในทางบวกแล้ว ผลกระทบต่อธุรกิจหนังสือพิมพ์ หรือต่อนักหนังสือพิมพ์ จะไม่ค่อยปรากฏว่าเป็นปฏิปักษ์กับคำสั่ง ปร. 42 มากนัก แต่อาจเป็นปฏิปักษ์สัมพันธ์กับประชาชนผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ที่มีมุมมองว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น เป็นเครื่องมือให้กับรัฐบาล หรือพรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายรัฐบาล

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบการใช้ คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์ในแต่ละสมัยแล้ว พบว่ามีความแตกต่างกันไปตามสมัย ดังนี้

นายชานินทร์ กรัยวิเชียร สมัยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้นำคำสั่ง ปร. 42 มาใช้เป็นครั้งแรก ใช้ลักษณะลงโทษ ปิดหนังสือพิมพ์มากที่สุด ถึงร้อยละ 46.87 ในขณะที่พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ใช้ลงโทษร้อยละ 18.75 พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ใช้ร้อยละ 10 และ พล.อ. ชชาติชาย ชุณหะวัณ ใช้ร้อยละ 6.66

พล.อ. เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์มากที่สุดในเรื่องของการ ถอนใบอนุญาตการเป็นบรรณาธิการผู้พิมพ์และผู้โฆษณามากที่สุด ร้อยละ 40 รองลงมา คือ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ใช้ร้อยละ 11.25 นายชานินทร์ กรัยวิเชียร ใช้ร้อยละ 9.37 และพล.อ. ชชาติชาย ชุณหะวัณ ใช้ร้อยละ 3.33

พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์มากที่สุดในเรื่องของการห้ามจำหน่าย ฮิตหนังสือพิมพ์ ถึงร้อยละ 30 รองลงมา นายชานินทร์ กรัยวิเชียร ใช้ร้อยละ 12.5 พล.อ. ชชาติชาย ชุณหะวัณ ใช้ร้อยละ 10 ส่วน พล.อ. เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ไม่ได้ใช้มาตรการนี้

พล.อ. ชชาติชาย ชุณหะวัณ ใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์มากที่สุดในเรื่องของการตกเดือน คาคโทษ ภาคทัณฑ์ ถึงร้อยละ 73.33 รองลงมาคือ พล.อ. เปรม

คิงส์ลันนท์ ใช้ร้อยละ 21.55 พล.อ. เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ใช้ร้อยละ 6.25

ดังนั้น ถ้ามองย้อนกลับไปดูสมมติฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น ก็พอจะสรุปได้ดังนี้

1. สมัย พล.อ. ชาคีชาย ชุมพะวัลย์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จะมีการใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์น้อยที่สุด และหากมีการใช้คำสั่ง ปร. 42 จะเป็นการใช้ที่มีลักษณะไม่รุนแรง และไม่กระทบต่อธุรกิจมากนัก

2. สมัย พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จะมีการใช้มากกว่า พล.อ. ชาคีชาย ชุมพะวัลย์ ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นบุคคลภายนอกที่สามารถตัดสินใจใช้ได้ทันที แต่ที่ระมัดระวังเพราะว่ามีพรรคการเมืองเป็นตัวกลางคอยถ่วงดุลย์การใช้

3. สมัยของ พล.อ. เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ กับ นายธานินทร์ กรัยวิเชียร จะมีการใช้คำสั่ง ปร. 42 ลงโทษหนังสือพิมพ์มากที่สุด มีผลกระทบต่อธุรกิจหนังสือพิมพ์ และธุรกิจที่เกี่ยวข้องมากที่สุด

ง. ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยครั้งนี้ ประกอบกับประสบการณ์ทางด้านหนังสือพิมพ์ การเมือง รวมทั้งการสัมมนาเชิงวิชาการทางด้านหนังสือพิมพ์ กับงานการเมืองแล้ว ทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดเกี่ยวกับแนวทาง และกระบวนการธุรกิจหนังสือพิมพ์ของไทย และมีข้อเสนอนี้ ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

1.1 การวิจัยเกี่ยวกับกฎหมายที่มีลักษณะใช้บังคับหนังสือพิมพ์ นอกจากคำสั่ง ปร. 42 แล้ว ยังมีกฎหมายอื่น ๆ อีกหลายฉบับ ที่มีผลกระทบต่อธุรกิจหนังสือพิมพ์ ได้แก่ คำสั่งของคณะกรรมการบริหารความถี่วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ ในกรณีที่ สั่งห้ามวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ออกเผยแพร่ กฎหมายว่าด้วยอาหารและยา ซึ่งมีคณะกรรมการอาหารและยา (อย) รับผิดชอบอยู่ กฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งรัฐ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ กฎหมายว่าด้วยเรื่องของการโฆษณา เป็นต้น ซึ่งกฎหมายที่ได้กล่าวมานี้ มีผลกระทบต่อการทำงานวิชาชีพธุรกิจหนังสือพิมพ์ เช่น เดียวกัน แต่ผลกระทบจากกฎหมายที่กล่าวมาแล้ว ไม่รุนแรงเท่ากับ คำสั่ง ปร. 42 จึงทำให้ผู้ประกอบ

วิชาชีพหนังสือพิมพ์ มักจะไม่ค่อยรู้สึกว่าเป็นเดือดร้อน เพราะผลกระทบที่กล่าวนี้จะเกิดขึ้นกับเจ้าของธุรกิจในเรื่องของการบริหาร และไม่กระทบกับนักเขียน หรือการเสนอข่าวโดยตรง จึงได้รับการต่อต้านน้อย

1.2 จากการที่รัฐบาลได้ออกพระราชกำหนด ยกเลิกคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 42 ไปแล้ว เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2533 ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้วิจัยกำลังเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้ประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ และรัฐบาล พยายามที่จะนำเอา ร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ และร่างพระราชบัญญัติสภาการหนังสือพิมพ์ ทั้งของฝ่ายรัฐบาล และของสมาชิกวุฒิสภา พิจารณาเพื่ออนุมัติใช้เป็นกฎหมายแทนพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 และในช่วงที่มีการนำร่างพระราชบัญญัติทั้งสอง เข้าสู่สภาการพิจารณาในรัฐสภานั้น ยังมีความเห็นแตกแยกระหว่างคณะกรรมการวิสามัญ กับสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในเรื่องสิทธิหน้าที่ และอำนาจการควบคุมดูแลหนังสือพิมพ์ โดยที่รัฐบาลยังต้องการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีอำนาจเหนือหนังสือพิมพ์ ในขณะที่นักหนังสือพิมพ์ได้แสดงออกผ่านทางสมาคมต่าง ๆ ว่าการควบคุมดูแลหนังสือพิมพ์ ควรจะเป็นเรื่องของสภาการหนังสือพิมพ์โดยตรง แต่ในระหว่างที่คณะกรรมการวิสามัญกำลังพิจารณาอยู่นั้น รัฐบาลถูกเข้าควบคุมอำนาจจากคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติเสียก่อน การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับจึงเป็นอันต้องถูกยกเลิกไปโดยปริยาย แต่อย่างไรก็ตาม นับว่าเป็นเรื่องที่จะต้องติดตามต่อไป เพราะน่าจะถึงเวลาแล้ว ที่ต้องมีการแก้ไขพระราชบัญญัติการพิมพ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ล้าสมัยในบางเรื่อง บางมาตรา และถ้าหากมีการออกกฎหมายใหม่ และมีลักษณะคล้ายกับคำสั่ง ปร. 42 แล้ว อาจมีผลกระทบต่อธุรกิจหนังสือพิมพ์เช่นกัน รวมทั้งอาจได้รับการคัดค้านจากผู้ประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ อย่างที่เคยคัดค้านคำสั่ง ปร. 42

2. ด้านวิชาชีพ

2.1 ความคิดขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ กับรัฐบาล ได้เกิดขึ้นมาตั้งแต่การมีคำสั่ง ปร. 42 เป็นครั้งแรก ผู้ประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์เรียกร้องให้ยกเลิกคำสั่งฉบับนี้ แต่ฝ่ายรัฐบาลไม่เห็นด้วย ต่อมา เมื่อแนวความคิดทั้งสองฝ่ายตรงกันด้วยการยึดทางสายกลาง คือ ถ้ายกเลิกคำสั่ง ปร. 42 จะต้องมีการออกกฎหมายขึ้นมารองรับ คือ ร่าง พรบ. การพิมพ์ฉบับใหม่ กับร่าง พรบ. สภาการหนังสือพิมพ์ โดยที่ฝ่ายผู้ประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ให้คำมั่นสัญญาว่า การควบคุมดูแลผู้ประกอบธุรกิจหนังสือพิมพ์ ควรให้คนหนังสือพิมพ์ดำเนินการดูแลกันเอง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น ขณะเดียวกันรัฐบาลต้องการให้หนังสือพิมพ์ร่วมรับผิดชอบต่อการปกครองประเทศ และมีความรับผิดชอบต่อระบบการปกครองประชาธิปไตย

จึงได้ตัดสินใจยกเลิก และให้หนังสือพิมพ์ปกครองหนังสือพิมพ์กันเอง อย่างที่ประเทศในกลุ่ม สแกนดิเนเวีย เคยมีผลงานประสบความสำเร็จมาแล้ว

2.2 จากการวิจัยครั้งนี้ ยังพบว่า ธุรกิจหนังสือพิมพ์นั้น นอกจากมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว แต่ในทางปฏิบัติ ธุรกิจหนังสือพิมพ์ ยังมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกอีกหลายกลุ่ม เป็นต้นว่า ธุรกิจค้ากระดาษ เครื่องพิมพ์ อุปกรณ์การพิมพ์ สำนักข่าวสารต่าง ๆ สายส่ง ตัวแทนจัดจำหน่าย ตลอดจนผู้อ่านที่เคยเป็นลูกค้า จะมีความรู้สึกว่ ถูกทำลายจิตใจเช่นเดียวกับผู้ประกอบการธุรกิจหนังสือพิมพ์ ดังนั้นกฎหมายที่จะออกมาบังคับใช้กับหนังสือพิมพ์ น่าจะเป็นกฎหมายที่มีขอบเขต และตีกรอบบังคับเฉพาะ และให้มีผลกระทบต่อธุรกิจให้น้อยที่สุด คือ น่าจะใช้บังคับกับผู้ที่ทำผิดเป็นรายบุคคล ไม่ใช่มองภาพรวมของหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- เกษม ศิริสัมพันธ์. ทฤษฎีสื่อสารมวลชน. พิมพ์ครั้งที่ 1, พระนคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดไทย
วัฒนาพานิช, 2513.
- ชจร สุขพานิช. ก้าวแรกของหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย. พระนคร : บริษัท ไทยพาณิชย์การ
จำกัด, 2508.
- จำนง วิบูลย์ศรี และ ดวงทิพย์ วรพันธ์. วิวัฒนาการของภาษาเพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์
ไทย. งานวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฉลอง 700 ปี ลายสื่อไทย, 2526.
- ธนาดี บุญลือ. "ทฤษฎีและแบบจำลองพื้นฐานทางการศึกษา" หน้าที่ 9 ในเอกสารการสอน
ชุดวิชา หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 2, นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.
- ธำรง บูรณธรรม. ปรัชญาแห่งลัทธิวัตถุนิยม. นิตยสารศตวรรษใหม่, กรุงเทพฯ : 2500.
- น. ชญาคุณม์. วิวัฒนาการของมาร์กซิสม์. พระนคร : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2516.
- ปรมะ สตะเวทิน. "ความหมาย ความสำคัญ วัตถุประสงค์และประเภทของการสื่อสาร" หน้าที่
1 ในเอกสารการสอนชุดวิชา หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 2, นนทบุรี
: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.
- ปรีดี เกษมทรัพย์. วิชากฎหมายแห่งหลักทั่วไป. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2519.
- ปรีดี พนมยงค์. ความเป็นอนิจจังของสังคม. พระนคร : สำนักพิมพ์เกษมทอง, 2500.
- พีระ จีระโสภณ. "ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน" หน้าที่ 11 ในเอกสารการสอนชุดวิชา หลัก
และทฤษฎีการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 2, นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช, 2529.
- สุกัญญา ศีระวนิช. ประวัติการหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยภายใต้ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช
(พ.ศ. 2325-2475). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- สุภาพันธุ์ บุญสะอาด. ประวัติหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เฟื่องอักษร,
2517.

- สุรพงษ์ ชัยนาม. มาร์กซ์และสังคมนิยม. พระนคร : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2517.
 เส้นที่ จามริก. (แปล) ความคิดทางการเมืองจากเพลโตถึงปัจจุบัน. พิมพ์ครั้งที่ 2, พระนคร
 : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2515.

วารสารและเอกสารอื่น ๆ

- คึกฤทธิ์ ปราโมช, มรว. "บทความพิเศษ" ในวารสารสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย ฉบับ
 วันที่ 5 มีนาคม 2520.
 ครุณี หิรัญรักษ์. "บทบาทสื่อมวลชนกับการพัฒนาประชาธิปไตย" ในเอกสารประกอบสัมมนา
 สื่อมวลชนกับการพัฒนาประชาธิปไตย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
 (23 - 24 ส.ค. 2532) : 49.
 บุญเลิศ ศุภคิด. "สภาพหนังสือพิมพ์ที่ข้าพเจ้ารู้จัก" ในรายงานประจำปีสมาคมนักข่าวแห่ง
 ประเทศไทย 2521 : 53-56.
 ปรีดี เกษมทรัพย์. "คำบรรยายนักศึกษาปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์"
 ในชุดวิชา น. 402, 2521.
 ปรีดี เกษมทรัพย์. "นิติปรัชญา" ในวารสารนิติศาสตร์, กรุงเทพฯ : จัดพิมพ์โดยคณะ
 นิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ฉบับที่ 3 ปีที่ 11, 2533.
 พงษ์เทพ วรกิจโกศล. "ทฤษฎีการกำหนดวาระ" ในเอกสารประกอบคำบรรยายชุดวิชา
 นศษ. 510, กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2532.
 พรทิพย์ วรกิจโกศล. "การวิจัยสื่อสารมวลชน" ในวารสารสื่อสารมวลชน เล่มที่ 1, ปีที่
 1, : 251.
 พลศักดิ์ จิตรโกศิริ. "ความคิดทางการเมืองสมัยใหม่" ในเอกสารประกอบคำบรรยายชุด
 วิชาหลักรัฐศาสตร์และความคิดทางการเมืองเบื้องต้น, กรุงเทพฯ : ภาควิชา
 รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2522.
 รัฐสภาสาร, "ภาพและประวัติสมาชิกสภาที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี" ในวารสารฉบับพิเศษ รัฐ
 ธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่โรงพิมพ์รัฐสภา, 2519.
 สุวัฒน์ เมธิกุล. "สื่อมวลชนกับการพัฒนาประชาธิปไตย" ในเอกสารประกอบการสัมมนาสื่อ
 มวลชนกับการพัฒนาประชาธิปไตย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (23-24
 ส.ค. 2532): 54.

สัมภาษณ์

- กำแหง ภริตานนท์. หัวหน้าข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์. สัมภาษณ์. 2 สิงหาคม 2533.
- คึกฤทธิ์ ปราโมช, มรว., พลตรี. นักเขียนอาวุโส และอดีตนายกรัฐมนตรี. สัมภาษณ์. 28 กรกฎาคม 2533.
- จรัส พิวชิวส. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผู้เสนอร่าง พรบ. การพิมพ์ฉบับใหม่. สัมภาษณ์. 15 มีนาคม 2533.
- จาตุรนต์ ฉายแสง. อดีต สส. ชุมพร. สัมภาษณ์. 13 มีนาคม 2533.
- ชวลิต ชงใจสุทนต์, พล.อ. หัวหน้าพรรคความหวังใหม่. สัมภาษณ์. 3 พฤษภาคม 2533.
- ธีชวาลย์ ชมพูนแดง. หัวหน้าพรรคพลังสังคมประชาธิปไตย. สัมภาษณ์. 13 มีนาคม 2533.
- ชูเชิด รักตะบุตร. นักวิชาการและนักเขียน. สัมภาษณ์. 13 มีนาคม 2533.
- ไชยรัตน์ โชตประดิษฐ์. หัวหน้าข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์อินเลิชั่นเฮอะเป๊าะ. สัมภาษณ์. 25 กุมภาพันธ์ 2533.
- นิพนธ์ วิไลรัฐสุทนต์ศาสตร์. ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญร่าง พรบ. การพิมพ์ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. สัมภาษณ์. 28 กรกฎาคม 2533.
- บัญญัติ ทศนิยมเวช. นักข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์. สัมภาษณ์. 3 พฤษภาคม 2533.
- บำรุงสุข สีหอำไพ. ศาสตราจารย์ ประจำคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 13 มีนาคม 2533.
- ประพันธ์ หุตสิงห์. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์. 5 สิงหาคม 2533.
- ประสพ บุขราคม. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่าง พรบ. การพิมพ์. สัมภาษณ์. 28 กรกฎาคม 2533.
- ปราโมช ฝาสอุปการะ. หัวหน้าข่าวการเมืองไทยรัฐ. สัมภาษณ์. 14 กุมภาพันธ์ 2533.
- ปรีชา กุลปรีชา. หัวหน้ากองบรรณาธิการหลักไทย. สัมภาษณ์. 11 มกราคม 2533.
- ปรีชา สุวรรณทัต. ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ สำนักงาน ปปป. สัมภาษณ์. 3 กรกฎาคม 2533.
- พริ้งเพรา โตกะคณะ. กรรมการผู้จัดการ หนังสือพิมพ์ดาวสยาม. สัมภาษณ์. 10 มกราคม 2533.
- พิศิษฐ์ ชวาลาชัย. รองศาสตราจารย์ประจำคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สัมภาษณ์. 10 กุมภาพันธ์ 2533.
- พิศิษฐ์ ชวาลาชัย. รองศาสตราจารย์ประจำคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัย

- ธรรมศาสตร์. สัมภาษณ์. 30 กรกฎาคม 2533.
- พีระ จีระโสภณ. อาจารย์วิชาวิทยาศาสตร์ และนักเขียน. สัมภาษณ์. 3 กรกฎาคม 2533.
- มานะ แพ้วพันธ์. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์บ้านเมือง. สัมภาษณ์. 10 กุมภาพันธ์ 2533.
- มารุต บุญนาค. อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข. สัมภาษณ์. 15 มีนาคม 2533.
- โยธิน เพชรล่อเหลียน. หัวหน้าข่าวหนังสือพิมพ์เดลินิวส์. สัมภาษณ์. 2 สิงหาคม 2533.
- วิเชียร แก้วเปล่ง. หัวหน้าข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์สยามรัฐ. สัมภาษณ์. 17 มกราคม 2533.
- วิทยา ดันตสุทธี. สัมภาษณ์. 30 กรกฎาคม 2533.
- ศิระ ดิระทัศน์. อดีตนักเขียนคอลัมน์ และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เสียงปวงชน. สัมภาษณ์. 10 กุมภาพันธ์ 2533.
- สมเจตน์ วัฒนาธร. ผู้สื่อข่าวการเมืองประจำรัฐสภา หนังสือพิมพ์เดลินิวส์. สัมภาษณ์. 20 มีนาคม 2533.
- สมบูรณ์ วรพงษ์. อดีตนายกสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์. 10 กุมภาพันธ์ 2533.
- สมพจน์ กัยการวัฒนา. ผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ดาวสยาม. สัมภาษณ์. 1 สิงหาคม 2533.
- สุนทร คันตพิศาล. หัวหน้าข่าวสังคมหน้า 4 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. สัมภาษณ์. 20 กุมภาพันธ์ 2534.
- สุนทร ทาช้าย. นักหนังสือพิมพ์ประจำหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. สัมภาษณ์. 10 มีนาคม 2533.
- สุรพล วิรุฬร์รักษ์. นักวิชาการ. สัมภาษณ์. 10 มีนาคม 2533.
- สุริยา เชิดสุริยา. ผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ยุทธภูมิ. สัมภาษณ์. 15 กุมภาพันธ์ 2534.
- เสรีศักดิ์ การุณ. คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พรบ. การพิมพ์ และอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. สัมภาษณ์. 29 กรกฎาคม 2533.
- เสาวณีย์ เสียงสุกขิงค์. อดีตเลขาธิการสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์. 2 กรกฎาคม 2533.
- อนันต์ สายศิริวิทย์. นักวิชาการและอาจารย์. สัมภาษณ์. 15 มีนาคม 2533.
- อรุณ ลานเหลือ. ผู้สื่อข่าวอาวุโส หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ประจำกรมตำรวจ. สัมภาษณ์. 10 มีนาคม 2533.
- อึ้งฉวางค์ ปาณิกะบุตร. อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สัมภาษณ์. 10 กุมภาพันธ์ 2533.

ภาษาอังกฤษBOOKS

- Andre D. Osborn, Their Place and Treatment in Lebraries. Chicago : American Lebrary Association, 1955, pp. 2-3.
- Becker, Carl L. New Liberties for old. New Haven : Yale University Press, 1941.
- Becker, Carl L., Freedom and Responsibility in the American Way of life. New York : Alfred A. Knopf., 1945.
- Blackstone, Sir William. Commentaries on the Law of England. Chicago, 1899.
- Chafed Zechariah., Jr. Government and Mass Communications. Chicago : University of Chicago Press, 1947.
- Davis Elmer, But We Were Born Free. Indianapolis: Bobbs-Merrill Co., 1954.
- Hocking, William Ernest. Freedom of the Press : A Framework of Principle, Chicago: University of Chicago Press, 1947.
- Howell, Thomas B., compiler. A Complete Collection of State Trials. London, 1704.
- Irwin, Will. The American Newspaper. A series of fifteen in Collier's between Jan. 1911. and July 1911.
- Jefferson, Thomas. The Writings of Thomas Jefferson. Edited by Andrew A. Lipscomb; Memorial edition; Washington, D.C. : Thomas Jefferson memorial Association. 1904.
- Karl Marx. The Capital. Volume I, Eng. trans. by E. and C. Paul, 1940.
- Lazarsfeld, P., B. Berelson, and H. Gaudet. The people's Choice. New York : Columbia University Press., 1944.
- Mill, John Stuarted. ed. by Castell Alburey, On Liberty. New York : F. S. Crofts and Co., 1947.
- Plato. The Republic with an introduction by Charles M. Bakewell. New

- York : Charles Scribner's Sons, 1928.
- Sheed, F.J. Communism and Man London : Sheed and Ward, 1976, pp. 3-14.
- Stephen, Sir James Fitzjames. History of the Criminal Law of England London : Macmillan Co., 1833.
- Wesley Clark, Journalism Tomorrow Syracuse, New York : Syracuse University Press, 1985, p. 2.

OTHER MATERIALS

- George Tsoutsias, "What is Television News ?" EBU Review XXXI (March 1980), p. 32.
- Isaacs, Norman. "A Small Town Paper Has One Supreme Ethical Duty-To Print the News", Quill, 1953.
- Jensen, Jay W. "Toward a Solution of the Problem of Freedom of the Press". Journalism Quarterly, 27 (Fall 1950).

Draft

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติ
การพิมพ์ พุทธศักราช 2484

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ 4 สิงหาคม พุทธศักราช 2480)
สภาศึกษา
พล.อ. พิชัยเสนทรโยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ 26 กันยายน พุทธศักราช 2484
เป็นปีที่ 8 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ให้เหมาะสม
ยิ่งขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช
2484"

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการพิมพ์พุทธศักราช 2476 และบรรดากฎหมาย
กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้ว ในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่ง
พระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ 1

บททั่วไป

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"พิมพ์" หมายความว่า ทำให้เป็นตัวหนังสือ หรือรูปรอยอย่างใด ๆ โดยการกด หรือการใช้พิมพ์หิน เครื่องกล วิชาเคมี หรือวิธีอื่นใดอันอาจให้เกิดเป็นสิ่งพิมพ์ขึ้นหลายสำเนา

"สิ่งพิมพ์" หมายความว่า สมุด แผ่นกระดาษ หรือวัตถุใด ๆ ที่พิมพ์ขึ้น รวมตลอดทั้งบทเพลง แผนที่ แผนที่ ภาพวาด ภาพระบายสี ใบประกาศ แผ่นเสียง หรือสิ่งอื่นใดอันมีลักษณะเช่นเดียวกัน

"หนังสือพิมพ์" หมายความว่า สิ่งพิมพ์ซึ่งมีชื่อจำหน่ายเช่นเดียวกัน และออก หรือเจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไป มีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตาม มีข้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ตาม

"ผู้พิมพ์" หมายความว่า บุคคลซึ่งจัดการและรับผิดชอบในการพิมพ์

"ผู้โฆษณา" หมายความว่า บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการผลิตสิ่งพิมพ์ และจัดให้สิ่งพิมพ์นั้นแพร่หลายด้วยประการใด ๆ ไม่ว่าจะ เป็นโดยการขาย เสนอขาย จำหน่าย หรือเสนอจำหน่าย และไม่ว่าการนั้นจะเป็นการให้เปล่าหรือไม่

"บรรณาธิการ" หมายความว่า บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการจัดทำ ตรวจสอบ คัดเลือก หรือควบคุมบทประพันธ์หรือสิ่งอื่นในหนังสือพิมพ์

"เจ้าของหนังสือพิมพ์" หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หนังสือพิมพ์

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 บุคคลผู้เดียวจะเป็นผู้พิมพ์และผู้โฆษณาสิ่งพิมพ์นอกจากหนังสือพิมพ์ หรือเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์ในขณะเดียวกันก็ได้

บุคคลดังระบุไว้ในวรรคก่อน เว้นแต่บรรณาธิการ จะเป็นนิติบุคคลก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าทั้งส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ หรือหุ้นส่วน หรือกรรมการใด ซึ่งได้รับมอบหมาย เพื่อการนี้ เป็นผู้แทนของนิติบุคคลนั้นเพื่อความประสงค์แห่งพระราชบัญญัตินี้ แต่ผู้แทนนั้นต้องมีคุณสมบัติและไม่เป็นผู้ไม่มีสิทธิหรือขาดสิทธิดังกล่าวไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ในอันที่บุคคลธรรมดา จะเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ ผู้พิมพ์ หรือผู้โฆษณา

มาตรา 6 พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่หนังสือพิมพ์ ดังต่อไปนี้ คือ

- (1) สิ่งพิมพ์ของรัฐบาลหรือเทศบาล
- (2) สิ่งพิมพ์ซึ่งรัฐมนตรีกำหนด
- (3) บัณฑิต ทรสาร แบบพิมพ์ และรายงานซึ่งใช้กันตามปกติในการส่วนตัว การสังคม การเมือง การค้า หรือกิจการ

มาตรา 7 บุคคลใดประสงค์จะตรวจดู คัดสำเนา หรือให้เจ้าหน้าที่รับรองสำเนา สมุดทะเบียน ใบอนุญาต หรือเอกสารใดเกี่ยวกับสมุดทะเบียนหรือใบอนุญาต นอกจากส่วนที่เป็นความลับ มีสิทธิที่จะทำได้ในเมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้แล้ว

- (1) ค่าตรวจดู และหรือคัดสำเนา แผ่นละสิบสตางค์ แต่รวมทั้งเรื่องครึ่งหนึ่ง ไม่เกินกว่าหนึ่งบาท
- (2) ค่าเจ้าหน้าที่รับรองสำเนา แผ่นละสิบสตางค์ แต่รวมทั้งเรื่องครึ่งหนึ่ง ไม่เกินกว่าสองบาท

แต่ถ้ากระทำในหน้าที่ราชการไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา 8 อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้รักษาการแทน มีอำนาจออกคำสั่งโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ห้ามการสั่ง หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสิ่งพิมพ์ใด ๆ อันระบุชื่อไว้ในคำสั่งนั้น โดยมีกำหนดเวลาหรือไม่ก็ได้

มาตรา 9 เมื่อปรากฏว่าได้มีการโฆษณา หรือเตรียมการโฆษณาสิ่งพิมพ์ใด ๆ ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่า อาจจะขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เจ้าพนักงานการพิมพ์ อาจมีคำสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะ หรือมีคำสั่งทั่วไป โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือหนังสือพิมพ์รายวัน ห้ามการขาย หรือแจกจ่ายสิ่งพิมพ์นั้น ทั้งจะให้ยึดสิ่งพิมพ์ และแม่พิมพ์นั้นด้วยก็ได้

ถ้าผู้มีส่วนได้เสียร้องขอให้แยกยึดแต่เฉพาะส่วนของสิ่งพิมพ์ หรือแม่พิมพ์เท่าที่จำเป็น และการแยกเช่นนี้อาจทำได้ ก็ให้แยกยึดได้ แต่ค่าใช้จ่ายในการแยกนี้ให้ผู้ร้องขอเป็นผู้เสีย

ถ้าพ้นกำหนดสามปีแล้ว เจ้าพนักงานการพิมพ์มิได้ถอนการยึดสิ่งพิมพ์ หรือแม่พิมพ์ซึ่งได้ยึดไว้ เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจสั่งให้ทำลายสิ่งพิมพ์นั้นเสียได้ แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของทราบ ส่วนแม่พิมพ์นั้นอาจสั่งให้รื้อ หรือทำโดยประการอื่นมิให้ใช้พิมพ์ต่อไป แต่ต้องคืนตัวพิมพ์ และวัตถุแห่งแม่พิมพ์ทั้งสิ้นที่เหลืออยู่ให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ

มาตรา 10 คำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์ตามมาตรา 9 วรรค 1 มาตรา 21 (2) และ (3) มาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 36 เฉพาะที่ให้พักใช้ หรือถอนใบอนุญาต หรือให้งดการเป็นผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ และมาตรา 37 เฉพาะที่เกี่ยวกับผู้โฆษณาอื่น ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งนั้น แต่การอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์

คำสั่งของรัฐมนตรีให้ถือเป็นเด็ดขาด

เมื่อคำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์เป็นไปโดยสุจริต แม้รัฐมนตรีจะสั่งยกหรือแก้ไขประการใดก็ตาม เจ้าพนักงานการพิมพ์ไม่ต้องรับผิดชอบในคำสั่งเสียหาอันเกิดแต่คำสั่งนั้น

มาตรา 11 ให้ผู้พิมพ์ทำทะเบียนสิ่งพิมพ์ที่ตนได้พิมพ์ขึ้น และให้ผู้โฆษณาทำทะเบียนสิ่งพิมพ์ที่ตนได้โฆษณา หรือมีไว้เพื่อโฆษณา โดยทำตามแบบของเจ้าพนักงานการพิมพ์ และต้องแสดงต่อเจ้าหน้าที่ในเมื่อเจ้าหน้าที่ต้องการตรวจ

มาตรา 12 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานการพิมพ์กับเจ้าหน้าที่อื่น และออกกฎกระทรวงวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ส่วนที่ 2

สิ่งพิมพ์นอกจากหนังสือพิมพ์

มาตรา 13 สิ่งพิมพ์ซึ่งพิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักร ต้องมีผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

มาตรา 14 บุคคลใดจะเป็นผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณา ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 15 และไม่เป็นผู้อยู่ไม่มีสิทธิหรือขาดสิทธิตามมาตรา 16 ทั้งได้ปฏิบัติตามมาตรา 17 แล้ว

มาตรา 15 คุณสมบัติของผู้พิมพ์และผู้โฆษณา คือ

- (1) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ และ
- (2) มีถิ่นที่อยู่ประจำในราชอาณาจักร

มาตรา 16 บุคคลย่อมไม่มีสิทธิ หรือถ้ามีสิทธิอยู่แล้วย่อมขาดสิทธิเป็นผู้พิมพ์ และผู้โฆษณาในระหว่างเวลาที่

- (1) ถูกจำคุกอยู่ตามคำพิพากษาของศาล ในคดีซึ่งมิใช่ความผิดฐานลหุโทษ หรือความผิดฐานประมาท หรือ
- (2) ถูกงดการเป็นผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณา หรือเป็นผู้พิมพ์ที่ถูกงดการใช้เครื่องพิมพ์ซึ่งตนใช้พิมพ์ตามมาตรา 21 หรือถูกพักใช้หรือถอนใบอนุญาต หรือถูกงดการเป็นบรรณาธิการ ผู้โฆษณา หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ตามมาตรา 36 หรือ
- (3) ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือจิตพั่นเพี้ยนไม่สมบูรณ์

มาตรา 17 ผู้ที่จะเป็นผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณา ต้องปฏิบัติดังนี้

(1) แจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (ก) ชื่อ สัญชาติ อายุ อาชีพ ถิ่นที่อยู่ และการทำงานที่ทำ หรือเคยทำ
- (ข) คำรับรองว่ามีคุณสมบัติตามมาตรา 15 และไม่เป็นผู้อยู่ไม่มีสิทธิหรือขาดสิทธิตามมาตรา 16

- (ค) เป็นผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณา
- (ง) ในกรณีที่จะเป็นผู้พิมพ์ ชื่อ และที่ตั้งโรงพิมพ์ หรือสถานที่พิมพ์ในเมื่อไม่มีที่ตั้งโรงพิมพ์ จำนวน ชนิด และลักษณะของเครื่องพิมพ์ และชื่อผู้เป็นเจ้าของเครื่องพิมพ์
- (จ) ในกรณีจะเป็นผู้โฆษณา ที่ตั้งสำนักงานของตน และชื่อของสำนักงาน

ถ้ามี

(2) ในกรณีที่จะเป็นผู้พิมพ์ ถ้าเครื่องพิมพ์มีใช้ของตน ต้องส่งหนังสืออนุญาตให้ใช้เครื่องพิมพ์ของเจ้าของไปพร้อมกัน

มาตรา 18 ถ้าข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายละเอียดตามรายการ ในมาตรา 17 (1) (ก) เฉพาะชื่อ สัญชาติ ถิ่นที่อยู่ (ง) หรือ (จ) ได้เปลี่ยนแปลงไป ผู้พิมพ์ และผู้โฆษณา ต้องแจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันเปลี่ยนแปลง

มาตรา 19 ในสิ่งพิมพ์ทุกฉบับที่พิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักร ให้แสดงปีที่พิมพ์ ชื่อผู้พิมพ์ ชื่อ และที่ตั้งโรงพิมพ์ หรือสถานที่พิมพ์ในเมื่อไม่มีที่ตั้งโรงพิมพ์ ชื่อผู้โฆษณา และที่ตั้งสำนักงานของผู้โฆษณา ไว้ที่ปกหน้าหรือหน้าสำหรับบอกชื่อสิ่งพิมพ์นั้น

บรรดาชื่อซึ่งต้องแสดงตามวรรคก่อน ให้ใช้ชื่อเต็ม

มาตรา 20 ให้ผู้โฆษณา ส่งสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักรสองฉบับ ให้หอสมุดแห่งชาติ ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันพิมพ์เสร็จ โดยไม่คิดราคาและค่าส่ง

มาตรา 21 เมื่อได้มีการโฆษณาสิ่งพิมพ์ ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่าอาจจะขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ให้คำตัดเตือนเป็นหนังสือแก่ ผู้พิมพ์ และ หรือผู้โฆษณา และในการให้คำตัดเตือนนี้จะเรียกผู้พิมพ์ และ หรือผู้โฆษณา ไปปรับคำอธิบายด้วยวาจา และให้ลงลายมือชื่อรับทราบด้วยก็ได้

(2) สั่งเป็นหนังสือให้งดการเป็น ผู้พิมพ์ และ หรือผู้โฆษณา และหรือสั่งให้งดใช้เครื่องพิมพ์ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้พิมพ์นั้น มีกำหนดเวลาไม่เกินสามสิบวัน แต่การสั่งเช่นนี้จะทำได้ต่อเมื่อได้ให้คำตัดเตือนตามอนุมาตรา 1 แล้ว และผู้ถูกตัดเตือนไม่สั่งวางในคำตัดเตือนนั้น

(3) ในคราวที่มีเหตุฉุกเฉินในราชอาณาจักร หรือมีเหตุคับขันระหว่างประเทศ หรือมีการสงคราม สั่งเป็นหนังสือให้งดการเป็น ผู้พิมพ์ และ หรือผู้โฆษณา หรือสั่งให้งดใช้เครื่องพิมพ์ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้พิมพ์นั้นทันที โดยมีกำหนดเวลาหรือไม่มีก็ได้ และจะสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นภายหลังก็ได้ ตามแต่เห็นสมควร

มาตรา 22 ผู้พิมพ์ หรือผู้โฆษณาคนใด เลิกเป็นผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณาหรือขาดคุณสมบัติ ตามมาตรา 15 (2) หรือขาดสิทธิตามมาตรา 16 (1) ต้องแจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิก หรือขาดคุณสมบัติ หรือ ขาดสิทธิ

ส่วนที่ 3

หนังสือพิมพ์

มาตรา 23 หนังสือพิมพ์ ซึ่งพิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักร ต้องมี ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของ

มาตรา 24 บุคคลใดจะเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ ต้อง

- (1) มีคุณสมบัติตามมาตรา 15
- (2) ไม่เป็นผู้ไม่มีสิทธิหรือขาดสิทธิตามมาตรา 16
- (3) มีสัญชาติไทย หรือสัญชาติหนึ่งประเทศ ซึ่งมีสนธิสัญญากับประเทศไทย
- (4) ทำหนังสือพิมพ์ที่เป็นภาษาแห่งประเทศของตน หากจะมีภาษาอื่นปนอยู่บ้างก็ เฉพาะเป็นการทวนความ หรือการกล่าวอ้างถ้อยคำ หรือสำนวนเพียงเพื่อประกอบบทประพันธ์ หรือข้อความเกี่ยวกับการโฆษณาในทางการค้า หรือเป็นข้อความเพื่อประโยชน์แก่การศึกษา ภาษาโดยเฉพาะ แต่ทั้งนี้ต้องมีไม่มากเกินสมควร

(5) แจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (ก) ชื่อ สัญชาติ อายุ อาชีพ ถิ่นที่อยู่และการทำงานที่ทำหรือเคยทำ
- (ข) คำรับรองว่ามีคุณสมบัติตามมาตรา 15 และไม่เป็นผู้ไม่มีสิทธิหรือขาด สิทธิตามมาตรา 16

(ค) เป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ และ ในกรณีที่ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา หรือบรรณาธิการ มิใช่เจ้าของหนังสือพิมพ์ต้องส่งหนังสือรับรองของ เจ้าของหนังสือพิมพ์ไปพร้อมกัน

(ง) ชื่อหนังสือพิมพ์

(จ) วัตถุประสงค์และระยะเวลาออกหนังสือพิมพ์

- (ฉ) ภาษาที่หนังสือพิมพ์จะออก
- (ช) ที่ตั้งสำนักงานของหนังสือพิมพ์และที่ตั้งสำนักงานของผู้โฆษณา
- (ซ) ชื่อและที่ตั้งโรงพิมพ์

(6) ในกรณีแห่งบรรณาธิการ ส่งรูปถ่ายขนาดตนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง แก่เจ้าพนักงานการพิมพ์พร้อมกับค่าแจ้งความ

แต่ถ้าบุคคลที่จะเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้นมิ สัญชาติอื่นนอกจากที่ระบุไว้ หรือจะออกหนังสือพิมพ์เป็นภาษาอื่นนอกจากที่ระบุไว้ บุคคลนั้นจะ เป็นได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานการพิมพ์สำหรับหนังสือพิมพ์นั้นตามมาตรา 17 แล้ว

มาตรา 25 คำขออนุญาตเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการหรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ ตามมาตรา 24 วรรคท้าย ให้ยื่นต่อเจ้าพนักงานการพิมพ์โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการ พิมพ์ ซึ่งอย่างน้อยจะต้องมีรายการตามมาตรา 24 (5) และในกรณีแห่งบรรณาธิการให้ส่ง รูปถ่ายของตนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงไปพร้อมกัน

มาตรา 26 ทุกห้าปี ให้บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ส่งรูปถ่ายใหม่ของตนตามที่กำหนด ไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 27 เมื่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ ได้รับคำขออนุญาตอันถูกต้องตามมาตรา 25 แล้ว ให้ออกใบอนุญาตให้ภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำขอ เว้นแต่เห็นว่าการอนุญาตนั้นอาจจะมี ผลขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ถ้าไม่อนุญาตแก่ผู้ใด ให้เจ้าพนักงานการพิมพ์ แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ขออนุญาตภายใน สามสิบวันนับแต่วันรับคำขอ

มาตรา 28 ในกรณีที่ขออนุญาตเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มากกว่าหนึ่งฉบับ ถ้า เจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่า ผู้ขออนุญาตไม่น่าจะรับผิดชอบแต่ผู้เดียวได้ทุกฉบับตามที่ขอ จะสั่ง อนุญาตแต่บางฉบับก็ได้

มาตรา 29 ชื่อหนังสือพิมพ์ วัตถุประสงค์ และระยะเวลาออกหนังสือพิมพ์ ที่ได้ แสดงไว้ในคำแจ้งความ ตามรายการในมาตรา 24 (5) (ง) และ (จ) นั้น ถ้าจะ เปลี่ยนแปลงประการใด ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์ จะต้อง

แจ้งความต่อเจ้าพนักงานการพิมพ์โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ก่อนวันเปลี่ยนแปลง ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ในกรณีที่ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ต้องมีใบอนุญาต การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในวรรคก่อน ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้น จะทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานการพิมพ์แล้ว คำขออนุญาตเปลี่ยนแปลง นั้นให้ใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ เมื่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ได้รับคำขอแล้ว จะอนุญาตหรือไม่ ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ขอภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำขอ

มาตรา 30 ถ้าชื่อที่แท้จริงเกี่ยวกับรายละเอียดตามรายการ ในมาตรา 24 (5) (ก) เฉพาะชื่อ สัญชาติหรือถิ่นที่อยู่ (ข) หรือ (ค) ของผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์คนใดได้เปลี่ยนแปลงไป ให้ผู้นั้นแจ้งความต่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันเปลี่ยนแปลง

มาตรา 31 ให้หนังสือพิมพ์ทุกฉบับที่พิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักร แสดงชื่อ และที่ตั้ง สำนักงานของผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ เจ้าของ ชื่อและที่ตั้งสำนักงานของหนังสือพิมพ์ ชื่อและที่ตั้งโรงพิมพ์ที่พิมพ์หนังสือพิมพ์นั้นไว้ในหน้าแรก หรือหน้าหลัง

บรรดาชื่อซึ่งต้องแสดงตามวรรคก่อนให้ใช้ชื่อเต็ม

มาตรา 32 ให้ผู้โฆษณา ส่งหนังสือพิมพ์โดยไม่คิดราคาและค่าส่ง ไปยังที่ทำการ เจ้าพนักงานการพิมพ์สามฉบับ และหอสมุดแห่งชาติสองฉบับ ในวันที่ออกโฆษณา

มาตรา 33 ห้ามโฆษณาความลับของราชการในหนังสือพิมพ์ ก่อนได้รับอนุญาตจาก เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

มาตรา 34 เมื่อมีเหตุจำเป็น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้รักษาการแทน มีอำนาจออกคำสั่งชั่วคราวเป็นหนังสือแก่บุคคลใด หรือมีคำสั่งทั่วไป โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือหนังสือพิมพ์ราชวัน ระบุห้ามโฆษณาเรื่องใดที่เกี่ยวกับราชการ หรือการเมืองระหว่างประเทศ

มาตรา 35 ในคราวที่ประเทศมีเหตุฉุกเฉิน หรือตกอยู่ในภาวะสงคราม อธิบดีกรม

ตำรวจ หรือผู้รักษาการแทน มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่บุคคลใดหรือประกาศโดยวิธีใด ให้เสนอข้อความทั้งสิ้นที่จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์ ให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวตรวจก่อน

มาตรา 36 เมื่อได้มีการโฆษณาในหนังสือพิมพ์ ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่าอาจจะขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือฝ่าฝืนคำสั่งห้ามตามความในมาตรา 34 เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ให้คำตัดเตือนเป็นหนังสือแก่ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ ในการให้คำตัดเตือนนี้จะเรียกบุคคลที่กล่าวแล้ว ไปรับคำอธิบาย และให้ลงลายมือชื่อรับทราบด้วยก็ได้

(2) สั่งเป็นหนังสือให้ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ เสนอเรื่อง หรือข้อความที่จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์ต่อไป ให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวตรวจก่อน มีกำหนดเวลาไม่เกินสิบห้าวัน แต่ในการสั่งเช่นนี้จะทำได้ก็ต่อเมื่อได้ให้คำตัดเตือนตาม (1) แล้ว และผู้ถูกตัดเตือนไม่สั่งวางในคำตัดเตือนนั้น

(3) ในคราวที่มีเหตุฉุกเฉินภายในราชอาณาจักร หรือมีเหตุคับขันระหว่างประเทศ หรือมีการสงคราม จะสั่งเป็นหนังสือแก่บุคคลใด ให้เสนอเรื่อง หรือข้อความที่จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์ต่อไป ให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวตรวจก่อน หรือสั่งให้พักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งการเป็นผู้โฆษณา บรรณาธิการ และ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้นั้นทันที โดยมีกำหนดเวลาหรือไม่ก็ได้ และจะสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นภายหลังก็ได้

มาตรา 37 เมื่อผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์หลายฉบับถูกตัดเตือน หรือต้องเสนอเรื่องหรือข้อความที่จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์ฉบับใดเพื่อตรวจก่อนโฆษณา ถ้าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นในความรับผิดชอบของตน ได้โฆษณาเรื่องคล้ายคลึงทำนองเดียวกันนั้นอีก เจ้าพนักงานการพิมพ์ มีอำนาจสั่งให้เสนอหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง หรือทุกฉบับในความรับผิดชอบของผู้นั้นเพื่อตรวจก่อนโฆษณาได้ที่เดียว

มาตรา 38 ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์คนใด ไม่พอใจในคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตรวจข่าว จะอุทธรณ์ไปยังรัฐมนตรีก็ได้ แต่ต้องอุทธรณ์ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นอันเด็ดขาด แต่ในระหว่างรอคำสั่งอยู่นั้น ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตรวจข่าว

ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ให้รัฐมนตรีสั่งภายในสามวัน ในจังหวัดอื่นให้สั่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

มาตรา 39 ถ้าผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์คนใด ได้รับคำสั่งเป็นหนังสือ ให้เสนอหนังสือพิมพ์ให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวตรวจก่อน แต่หนังสือพิมพ์นั้น ยังออกโฆษณาโดยมิได้เสนอต่อเจ้าหน้าที่ตรวจข่าวก็ดี ลงข้อความซึ่งเจ้าหน้าที่ตรวจข่าวมิได้อนุญาตให้โฆษณา ตามพระราชบัญญัตินี้ก็ดี หรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตรวจข่าวก็ดี เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจมีคำสั่งเป็นหนังสือห้ามโฆษณาหนังสือพิมพ์ที่ละเมิดนั้นต่อไป และจะยึดหนังสือพิมพ์นั้นทั้งหมดก็ได้ และเมื่อยึดแล้วให้นำบทบัญญัติในมาตรา 9 วรรค 3 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 40 หนังสือพิมพ์ใด โฆษณาเรื่องราชการคลาดเคลื่อนจากความจริง และอาจจะเกิดความเสียหายขึ้นได้ กระทรวง หรือกรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น หรือกรมโฆษณาการ หรือเจ้าพนักงานการพิมพ์อาจสั่งเป็นหนังสือ ให้บรรณาธิการหนังสือพิมพ์นั้นแก้เอง หรือลงพิมพ์หนังสือซึ่งแก้ หรือปฏิเสธเรื่องนั้น ภายในเวลาที่กำหนดให้ แต่ต้องเป็นเวลาเพียงพอจะทันพิมพ์หนังสือพิมพ์นั้นซึ่งจะออกโฆษณาต่อไป

มาตรา 41 หนังสือพิมพ์ใดโฆษณาเรื่องเกี่ยวกับบุคคลใดคลาดเคลื่อนจากความจริง และอาจจะเกิดความเสียหายแก่บุคคลนั้น บุคคลนั้นอาจแจ้งเป็นหนังสือ ขอให้บรรณาธิการหนังสือพิมพ์นั้นแก้เอง หรือลงพิมพ์หนังสือซึ่งแก้หรือปฏิเสธเรื่องนั้น การแก้หรือลงพิมพ์หนังสือซึ่งแก้หรือปฏิเสธเรื่องที่ว่านี้ จะต้องพิมพ์ในฉบับที่จะออกโฆษณาต่อไป จากเวลาที่ได้รับคำสั่งดังกล่าวแล้ว หรือฉบับที่ถัดไป

เมื่อได้แก้ หรือลงพิมพ์หนังสือซึ่งแก้หรือปฏิเสธเรื่องที่ว่านี้โดยถูกต้องแล้ว สิทธิในการฟ้องของบุคคลผู้ขอแก้ทั้งทางแพ่งและทางอาญาเป็นอันระงับลง

มาตรา 42 ถ้าข้อความที่ให้แก้ หรือหนังสือซึ่งแก้หรือปฏิเสธเรื่องตามมาตรา 40 หรือมาตรา 41 นั้น ชัดกับกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นการเสียดสี หรือผู้ขอให้แก้มิได้แจ้งชื่อและที่อยู่ของคนให้ชัดเจน บรรณาธิการก็ไม่ต้องแก้หรือนำลงพิมพ์

มาตรา 43 เรื่องหรือข้อความที่ให้แก้ หรือหนังสือซึ่งแก้หรือปฏิเสธตามมาตรา 40 หรือมาตรา 41 นั้น บรรณาธิการจะต้องแก้ หรือลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์นั้นโดยครบถ้วนในคราวเดียว และต้องให้อยู่หน้าเดียวกับเรื่องอันเป็นเหตุให้แก้หรือปฏิเสธนั้น

เรื่องหรือข้อความที่ให้แก้ หรือหนังสือซึ่งแก้หรือปฏิเสธตามวรรคก่อน ต้องนำลงพิมพ์

ให้โดยไม่มีเรียกค่าธรรมเนียม แต่หนังสือซึ่งแก้หรือปฏิเสธนั้น ต้องไม่เกินกำหนดดังต่อไปนี้

(1) ถ้าเรื่องอันเป็นเหตุที่ขอให้ลงพิมพ์หนังสือซึ่งแก้ หรือปฏิเสธนั้น มีอยู่ไม่ถึงครึ่งแนว (คอลัมน์) หรือครึ่งหน้าหนังสือพิมพ์ หนังสือซึ่งแก้ หรือปฏิเสธ ต้องไม่เกินกว่าหนึ่งแนว หรือหนึ่งหน้าหนังสือพิมพ์นั้น แล้วแต่กรณี โดยมีขนาดแนว และตัวอักษรในเนื้อเรื่อง เช่นเดียวกัน

(2) ถ้าเรื่องอันเป็นเหตุที่ขอให้ลงพิมพ์หนังสือซึ่งแก้หรือปฏิเสธนั้น มีอยู่ตั้งแต่ครึ่งแนว หรือครึ่งหน้าหนังสือพิมพ์ขึ้นไป หนังสือซึ่งแก้หรือปฏิเสธต้องไม่เกินกว่าสองเท่าของเรื่องนั้น แล้วแต่กรณี โดยมีขนาดแนวและตัวอักษรในเนื้อเรื่อง เช่นเดียวกัน

ถ้าหนังสือซึ่งแก้ หรือปฏิเสธเรื่อง เกินกำหนดที่ว่ามานี้ เมื่อได้ออกโฆษณาแล้ว เจ้าของหนังสือพิมพ์ มีสิทธิเรียกค่าธรรมเนียมเฉพาะในส่วนที่เกินจากผู้ขอให้ลงพิมพ์ตามอัตราค่าจ้างความตามปกติได้

สิทธิขอให้แก้ หรือลงหนังสือซึ่งแก้ หรือปฏิเสธดังกล่าวมานี้ เป็นอันระงับลงภายหลังหกเดือนนับแต่วันที่หนังสือพิมพ์นั้นออกโฆษณา

มาตรา 44 ผู้ที่ได้แจ้งความ หรือได้รับใบอนุญาตเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ใด ถ้าหนังสือพิมพ์นั้น มิได้เริ่มออกโฆษณาภายในกำหนดเวลาหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้แจ้ง หรือวันที่ได้รับใบอนุญาต แล้วแต่กรณี การเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้น เป็นอันสิ้นสุดลง

มาตรา 45 หนังสือพิมพ์รายวัน ถ้ามิได้ออกโฆษณาต่อเนื่องกัน เป็นระยะเวลาสามสิบวัน หรือหนังสือพิมพ์รายคาบ ถ้ามิได้ออกโฆษณาต่อเนื่องกัน เป็นระยะเวลาสี่คราวหรือเกินกว่าสองปี การเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้น เป็นอันสิ้นสุดลง

มาตรา 46 ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ เลิกเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ใดที่ตนเป็นอยู่ หรือขาดคุณสมบัติตาม มาตรา 15 (2) หรือขาดสิทธิตามมาตรา 16 (1) ต้องแจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยชี้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ภายในสามสิบวัน นับแต่วันเลิก หรือขาดคุณสมบัติ หรือขาดสิทธิ ในกรณีที่มีใบอนุญาตให้คืนใบอนุญาตนั้นด้วย

ส่วนที่ 4

ความผิดและบทกำหนดโทษ

มาตรา 47 เพื่อประโยชน์แห่งบทบัญญัติ ในมาตรา 54 และมาตรา 60 ให้
สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ใดครอบครองเครื่องพิมพ์อยู่ ผู้นั้นเป็นผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

มาตรา 48 เมื่อมีความผิด นอกจากที่ระบไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เกิดขึ้นด้วยการ
โฆษณาสิ่งพิมพ์ นอกจากหนังสือพิมพ์ ผู้ประพันธ์ซึ่งตั้งใจให้โฆษณาบทประพันธ์นั้นต้องรับผิดชอบ
ตัวการ ถ้าผู้ประพันธ์ไม่ต้องรับผิดชอบหรือไม่ได้ตัวผู้ประพันธ์ ก็ให้เอาโทษแก่ผู้พิมพ์เป็นตัวการ

ในกรณีแห่งหนังสือพิมพ์ ผู้ประพันธ์ และบรรณาธิการต้องรับผิดชอบเป็นตัวการ และถ้า
ไม่ได้ตัวผู้ประพันธ์ ก็ให้เอาโทษแก่ผู้พิมพ์เป็นตัวการด้วย

มาตรา 49 ในกรณีที่นิติบุคคลได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกระทำ
ความผิดใด ๆ ด้วยการโฆษณาสิ่งพิมพ์ ผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องรับผิดชอบเท่าที่ตนได้กระทำ

มาตรา 50 ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบ
ให้คดีเล็กน้อยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 51 สิ่งพิมพ์ซึ่งอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้รักษาการแทนได้ประกาศห้ามมาตรา
8 นั้น

(1) ผู้ใดสั่ง หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
สองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

(2) ผู้ใดขาย เสนอขาย จำหน่าย หรือเสนอจำหน่าย มีความผิดต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

สิ่งพิมพ์ที่ว่านี้ ให้รับเสีย

มาตรา 52 ผู้ใดขาย เสนอขาย จำหน่าย หรือเสนอจำหน่าย สิ่งพิมพ์ซึ่ง
เจ้าพนักงานการพิมพ์ได้ห้ามการขาย หรือจำหน่าย ตามมาตรา 9 มีความผิดต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 53 ผู้พิมพ์ หรือผู้โฆษณาคนใด

(1) ละเลยไม่ทำ หรือไม่แสดงทะเบียน ซึ่งเป็นหน้าที่ของตนตามมาตรา 11 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

(2) จงใจทำทะเบียน ซึ่งเป็นหน้าที่ของตนตามมาตรา 11 เท็จ ในสาระสำคัญ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา 54 ผู้ใดทำการในหน้าที่เป็นผู้พิมพ์ หรือผู้โฆษณา โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 14 หรือในระหว่างถูกงดเป็นผู้พิมพ์ หรือผู้โฆษณา หรือใช้เครื่องพิมพ์ ซึ่งตนรู้อยู่แล้วว่าถูกงดตามมาตรา 21 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา 55 ผู้ใดจงใจ แจ้งความเท็จแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ ในการแจ้งความเป็นผู้พิมพ์ หรือผู้โฆษณาตามมาตรา 17 หรือในการแจ้งความ หรือขออนุญาตเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ตามมาตรา 24 หรือมาตรา 25 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 56 ผู้ใดละเลยไม่แจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ตามที่ของตน ตามมาตรา 18 มาตรา 22 มาตรา 30 หรือมาตรา 46 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา 57 ถ้าได้มีการโฆษณาสิ่งพิมพ์ ซึ่งมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน ตามมาตรา 19 หรือมาตรา 31 ผู้พิมพ์ และผู้โฆษณามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาทสำหรับความผิดคราวหนึ่ง

มาตรา 58 ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์คนใด ฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 29 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา 59 ผู้โฆษณาคนใดละเลยไม่ส่งสิ่งพิมพ์ให้แก่หอสมุดแห่งชาติตามมาตรา 20 หรือไม่ส่งหนังสือพิมพ์ให้แก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ หรือหอสมุดแห่งชาติตามมาตรา 32 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบสองบาท

มาตรา 60 ผู้ใดทำการในหน้าที่ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 24 หรือโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 27 หรือระหว่าง

ที่ใบอนุญาตได้ถูกพักใช้ หรือถูกถอน หรือระหว่างที่ถกการเป็นผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ตามมาตรา 36 หรือภายหลังที่การเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ได้สิ้นสุดลงตามมาตรา 44 หรือมาตรา 45 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่ร้อยบาท

มาตรา 61 บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ใด ไม่ส่งรูปถ่ายใหม่เมื่อครบระยะเวลาห้าปี ตามมาตรา 26 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบสองบาท

มาตรา 62 บรรณาธิการ หรือผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์คนใด ผ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 33 หรือฝ่าฝืนคำสั่งของอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้รักษาการแทนตามมาตรา 34 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 63 เมื่อหนังสือพิมพ์ใดโฆษณาเรื่อง หรือข้อความซึ่งต้องเสนอเพื่อตรวจก่อนโฆษณาตามมาตรา 36 มาตรา 36 (3) หรือมาตรา 37 ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 36 (3) โดยเจ้าหน้าที่ตรวจข่าวยังมีได้อนุญาตให้โฆษณา หรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งเจ้าหน้าที่ตรวจข่าว ผู้โฆษณา และบรรณาธิการมีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 64 เมื่อหนังสือพิมพ์ใดโฆษณาเรื่อง หรือข้อความ ซึ่งต้องเสนอเพื่อตรวจก่อนโฆษณาตามมาตรา 36 (2) หรือมาตรา 37 ในกรณีที่ไม่เกี่ยวข้องกับมาตรา 36 (3) โดยเจ้าหน้าที่ตรวจข่าวยังมีได้อนุญาตให้โฆษณา หรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งเจ้าหน้าที่ตรวจข่าว ผู้โฆษณา และบรรณาธิการมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

ผู้โฆษณา เสนอขาย จำหน่าย หรือเสนอจำหน่ายหนังสือพิมพ์ใด ซึ่งโฆษณาโดยกระทำผิดดังกล่าวในวรรคก่อน โดยรู้อยู่แล้วว่าหนังสือพิมพ์นั้นได้ออกโดยกระทำผิด มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา 65 บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ใด ละเลยไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนในการแก้ไขข้อความ หรือลงพิมพ์หนังสือซึ่งแก้หรือปฏิเสธเรื่องตามมาตรา 40 มาตรา 41 หรือมาตรา 43 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

ส่วนที่ 5

บทเฉพาะกาล

มาตรา 66 ผู้ซึ่งมีใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์อยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามมาตรา 17 มาตรา 24 (5) และมาตรา 24 วรรคท้าย จนกว่าจะพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(58 ร.จ. 1228 ตอนที่ 69 ลงวันที่ 30 กันยายน 2484)

พระราชบัญญัติ

การพิมพ์ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2485

ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 59 ตอนที่ 19 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2485 มีข้อความในมาตรา 3 มาตรา 4 และมาตรา 5 ให้เพิ่มความเป็นมาตรา 24 (7) มาตรา 28 ทวิ และมาตรา 60 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 ซึ่งในที่สุดมาตราที่เพิ่มขึ้นนี้ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติการพิมพ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2488 และมีข้อความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการพิมพ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2485 ดังนี้

"มาตรา 6 เจ้าของหนังสือพิมพ์ข่าวสารการเมือง ที่ได้ออกอยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ หรือที่ได้แจ้งความตามมาตรา 24 หรือรับอนุญาตแล้วตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 และจะเริ่มออกหนังสือพิมพ์นั้นภายหลังวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ต้องปฏิบัติตามความในมาตรา 24 (7) แห่งพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 ภายในสามสิบวันนับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้"

พระราชบัญญัติ
การพิมพ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2488

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 62 ตอนที่ 5 ลงวันที่ 23 มกราคม 2488 มี
ข้อความให้ยกเลิกมาตรา 24 (7) มาตรา 28 ทวิ และมาตรา 60 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติ
การพิมพ์ พ.ศ. 2484 ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการพิมพ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.
2485 มิได้มีข้อความสำคัญอย่างอื่น จึงไม่พิมพ์ลงไว้

ภาคผนวก ข

คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน

ฉบับที่ 42

ตามที่ได้มีคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน กำหนดให้บุคคลหรือนิติบุคคล ที่ต้องการจะดำเนินการพิมพ์หนังสือพิมพ์รายวัน และสิ่งตีพิมพ์ ยื่นเรื่องราวต่อคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน เพื่อพิจารณาอนุมัติให้เป็นการเฉพาะรายนั้น บัดนี้ สถานการณ์โดยทั่วไปได้คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น และคณะกรรมการปกครองแผ่นดินพิจารณาเห็นว่า สมควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิมพ์สิ่งพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออกเผยแพร่ ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย หัวหน้าคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน จึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิก

- (1) ข้อ 1 และข้อ 2 แห่งคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 5 ลงวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519
- (2) คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 10 ลงวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2519
- (3) คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 20 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2519

ข้อ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดพิมพ์ โฆษณา หรือจ่ายแจกสิ่งพิมพ์ ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งเป็นการละเมิดต่อพระมหากษัตริย์ หรือเป็นการกล่าวร้าย เลียดสี หมิ่นประมาท คุณหมิ่น หรือเหยียดหยาม พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
- (2) ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งเป็นการกล่าวร้ายเลียดสี หรือเหยียดหยามประเทศ

ชาติ หรือปวงชนชาวไทยเป็นส่วนรวม หรือข้อความใด ๆ ที่สามารถจะทำให้ต่างชาติเสื่อมความเชื่อถือไว้วางใจในประเทศไทย รัฐบาลไทย หรือคนไทยโดยทั่วไป

(3) ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งเป็นการกล่าวร้ายเสียดสี หรือเหยียดหยามรัฐบาลไทย หรือกระทรวง ทบวง กรม ในรัฐบาลอย่างเคลือบคลุม โดยไม่แจ้งให้เห็นว่าได้ทำผิดในเรื่องใด

(4) ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งเป็นการแสดงอย่างเคลือบคลุมว่า ได้มีความเสื่อมโทรมเลวทราม หรือผิดร้ายเสียหายในรัฐบาล หรือกระทรวง ทบวง กรมในรัฐบาล โดยไม่แสดงว่าเป็นเรื่องใดข้อใด

(5) ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดความนิยมในลัทธิคอมมิวนิสต์ หรือพอเห็นได้ว่า เป็นกลอุบายของคอมมิวนิสต์ เพื่อก่อวิน หรือบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ

(6) ข้อความ หรือรูปภาพ หรือการพาดหัวหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นเท็จ หรือในลักษณะที่อาจทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตกใจ หรือวิตกกังวล หรือเกิดความหวาดกลัว หรือข้อความในลักษณะซึ่งเป็นการปลุกปั่น หรือยุยงให้เกิดความไม่สงบ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือข้อความทำนุโทษ ในทางที่อาจก่อให้เกิดความวิตกกังวลแก่ประชาชน ในโชคชะตาของบ้านเมือง

(7) ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งมีลักษณะหยาบคาย หรือลามก หรือทำให้เสื่อมเสียศีลธรรม หรือวัฒนธรรมของชาติ

(8) ข้อความ หรือรูปภาพ ซึ่งเป็นความลับของทางราชการ

ข้อ 3 บุคคลใดจะเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ ต้องยื่นคำร้องขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ตามแบบพิมพ์ที่กำหนด และเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานการพิมพ์แล้วจึงจะดำเนินการได้

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่หนังสือพิมพ์ของทางราชการ

ข้อ 4 ห้ามมิให้หนังสือพิมพ์ใด โฆษณาข้อความหรือลงรูปภาพที่มีลักษณะที่ระบุไว้ตามข้อ 2

ข้อ 5 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ 2 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาท และให้ศาลสั่งทำลายสิ่งพิมพ์นั้นเสีย

ข้อ 6 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อ 3 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งทำลายหนังสือพิมพ์นั้นเสีย

ข้อ 7 เมื่อปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ใดลงโฆษณาข้อความ หรือภาพอันเป็นการฝ่าฝืนข้อ 4 ให้เจ้าพนักงานการพิมพ์มีหนังสือเตือน และในกรณีที่อาจแก้ไขได้ ให้สั่งให้แก้ไขให้ถูกต้อง

ในกรณีที่เจ้าพนักงานการพิมพ์ ได้มีหนังสือเตือน หรือสั่งให้แก้ไขตามวรรคหนึ่งแล้ว หากปรากฏว่า หนังสือพิมพ์นั้นยังโฆษณาข้อความ หรือลงรูปภาพอันเป็นการฝ่าฝืนข้อ 4 ซ้ำอีก ไม่ว่าจะเป็นการฝ่าฝืนในเรื่องเดียวกันหรือไม่ หรือไม่แก้ไขตามคำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ให้สั่งถอนใบอนุญาตการพิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้น

ข้อ 8 ผู้ถูกสั่งถอนใบอนุญาตตามข้อ 7 มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ ภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันได้ทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด

ความในข้อ 8 แห่งคำสั่งของคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ 42ฯ ถูกยกเลิกโดยมาตรา 3 แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งของคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ 42ฯ พ.ศ. 2525 และใช้ความใหม่แทน ดังต่อไปนี้

"ข้อ 8 ผู้ถูกสั่งถอนใบอนุญาตตามข้อ 7 มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์ต่อศาลจังหวัดที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาอยู่ หรือต่อศาลแพ่งสำหรับกรุงเทพมหานคร

เมื่อศาลจังหวัด หรือศาลแพ่งได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม แล้วทำความเห็น และส่งสำนวนไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย

ในระหว่างพิจารณาคดี ศาลจะมีคำสั่งให้หยุดถอนใบอนุญาตตามคำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์ไว้ก่อนก็ได้ เว้นแต่เมื่อเจ้าพนักงานการพิมพ์คัดค้าน และศาลพิจารณาเห็นว่าคำสั่งเช่นนั้นจะเกิดความเสียหายตามที่เจ้าพนักงานการพิมพ์คัดค้าน"

ข้อ 9 ให้ถือว่าบรรดาหนังสือพิมพ์ ที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาคำร้องของบุคคล หรือนิติบุคคล เพื่อดำเนินการพิมพ์หนังสือรายวัน หรือสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ ต่อประชาชน

ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 10 ลงวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2519
แล้วเป็นหนังสือพิมพ์ที่ได้รับอนุญาตตามข้อ 3 ของคำสั่งฉบับนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 21 ตุลาคม พุทธศักราช 2519

พลเรือเอก สวัสดิ์ ชลอรุณ

หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

(93 ร.จ. 52 ตอนที่ 134 (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519)

คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

ฉบับที่ 43

ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 5 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2519
ข้อ 5 ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการเก็บริบ และทำลายให้หมดสิ้น ซึ่งเอกสารและสิ่งตีพิมพ์
ทุกชนิด ซึ่งเสนอข่าวสาร บทความ และข้อเขียน แสดงความคิดเห็นอันสื่อไปในทางก่อให้เกิด
เกิดความแตกแยกความสามัคคีในชาติ หรือชี้นำผู้อ่าน ให้เกิดความนิยมเลื่อมใสในลัทธิคอม
มิวนิสต์ อันจะเป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ ไม่ว่าในวิถีทางใด และกระทรวงมหาดไทย
กำลังดำเนินการตามคำสั่งนั้น

บัดนี้ คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานของ
พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดความเข้าใจอันดี ในบรรดา
ประชาชนผู้มีเอกสารสิ่งพิมพ์ดังกล่าวไว้ในครอบครองโดยสุจริต หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครอง
แผ่นดิน จึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกข้อ 5 แห่งคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 5
ลงวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519

ข้อ 2 ห้ามมิให้ผู้ใดมิไว้ในครอบครอง ซึ่งเอกสารและสิ่งพิมพ์ทุกชนิด ซึ่งเสนอ
ข่าวสาร บทความ และข้อเขียนแสดงความคิดเห็น อันสื่อไปในทางก่อให้เกิดความแตกแยก
ความสามัคคีในชาติ หรือชี้นำผู้อ่านให้เกิดความนิยมเลื่อมใสในลัทธิคอมมิวนิสต์ หรือให้เกิด

ความปั่นป่วน หรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน หรือให้ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดินไม่ว่าในวิถีทางใด ทั้งนี้ บรรดาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับในกรณีที่เอกสารหรือสิ่งพิมพ์นั้นเป็นของทางราชการ หรือของเจ้าหน้าที่ หรือผู้สอนในกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่ในการให้การศึกษา ในการระงับ หรือปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ หรือในการป้องกันราชอาณาจักร ทั้งนี้ เฉพาะเพื่อการปฏิบัติงานในหน้าที่

ต้นฉบับไม่ปรากฏหน้า 153

- (1) คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2519
- (2) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2519 พ.ศ. 2525

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ชชาติชาย ชุณหะวัณ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้คือ โดยที่คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2519 มีบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิเสรีภาพในการเขียน การพิมพ์ และการโฆษณา ไม่เหมาะสมกับภาวะการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยรับรอง และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพดังกล่าว เป็นเหตุให้มีการรวมตัวกันเรียกร้องสิทธิเสรีภาพนั้นเป็นอย่างมาก จนเกิดความสับสนในการเสนอข่าวสารบ้านเมืองของหนังสือพิมพ์ทั้งหลายอันอาจมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย และการลงทุนอันเกี่ยวกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความปลอดภัย และความมั่นคงในทางเศรษฐกิจดังกล่าวของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

ภาคผนวก ง

**กิจกรรมการเคลื่อนไหว และ การเรียวร้อง
ของ
นักหนังสือพิมพ์ นิสิตนักศึกษา และประชาชน
ให้รัฐบาลยกเลิกคำสั่ง พร. 42**

แถลงการณ์ กรณีร่างพรบ. การพิมพ์ฉบับใหม่

ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเกี่ยวกับการยกเลิกคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 (ปร.42) ได้ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ฉบับใหม่เมื่อวันที่ 25 เมษายน ศกนี้ ได้มีการพิจารณาที่จะเพิ่มข้อกำหนดที่มีลักษณะขัดต่อหลักการประชาธิปไตยและเสรีภาพในการสื่อข่าวซึ่งผิดเพี้ยนไปจากวิถีปฏิบัติของนานาอารยประเทศ

การห้ามนักเขียนหรือคอลัมนิสต์ใช้นามปากกาหรือนามแฝง

การจะกำหนดคุณสมบัติผู้เป็นบรรณาธิการโดยอ้างว่าต้องเป็นผู้มีเกียรติและศักดิ์ศรี

การห้ามตีพิมพ์จดหมายร้องทุกข์จากประชาชนไม่ระบุชื่อจริง

นี่เป็นตัวอย่างของท่าทีที่ขัดแย้งกับเจตนารมณ์ของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ซึ่งได้เคยรับปากกับคณะบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ ในอันที่จะยกเลิกกฎหมายที่มีลักษณะเผด็จการและพันยุคสมัยดังเช่น ปร.42 โดยยืนยันว่าหากจะมีกฎหมายใดที่จะออกมาใหม่ก็จะให้มีเป้าหมายในทาง "ส่งเสริม" เสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารมากกว่าการ "ควบคุม"

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2533 ที่ได้ให้การเห็นชอบในการยกเลิกปร.42 และกำหนดให้มีกฎหมายใหม่เพื่อปกป้องคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น และการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ โดยให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาร่วมกับตัวแทนบรรณาธิการหนังสือพิมพ์

แต่เท่าที่ดำเนินการมา ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ก็ยังไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือร่วมพิจารณาร่างพรบ. การพิมพ์ฉบับใหม่แต่อย่างใด

สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทยขอเรียกร้องให้คณะกรรมการพิจารณาร่างพรบ. การพิมพ์ ได้คำนึงในหลักแห่งความเป็นประชาธิปไตยที่ส่งเสริมการแสดงออกและเสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ให้สมกับที่รัฐบาลนี้เพียรย้ำเสมอว่าเป็นรัฐบาลประชาธิปไตยที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน

สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย

27 เมษายน 2533

แถลงการณ์ร่วม สมัชชานักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 1

นับตั้งแต่บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ และคณะกรรมการบริหารสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ได้ประชุมกันเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2533 มีมติร่วมกันเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการเพื่อยกเลิกคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519 (ปร.42) เพราะเป็นกฎหมายเผด็จการที่ขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารและเสรีภาพในการแสดงออกของพลเมืองในระบบอบประชาธิปไตย

ต่อมานายกรัฐมนตรี พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้รับปากกับคณะบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ที่ได้เข้าพบที่ทำเนียบรัฐบาลเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2533 ว่าจะยกเลิก ปร.42 โดยเร็วที่สุด ให้ทันสมัยประชุมรัฐสภาสมัยนี้ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุมพิจารณาเรื่องนี้เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2533 แล้วมีมติว่า "เห็นชอบในหลักการเพื่อยกเลิกคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519 และกำหนดให้กฎหมายขึ้นใหม่ เพื่อปกป้องคุ้มครองและส่งเสริมเสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นและการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ที่ถูกต้องและ

เที่ยงธรรม โดยให้กระทรวงมหาดไทยรับไปพิจารณาดำเนินการร่วมกับตัวแทนบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ และตัวแทนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยด่วนต่อไป"

ครั้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2533 หลังจากที่มิชชันนารีเกี่ยวกับการยกเลิก ปร.42 นายกรัฐมนตรีได้กล่าวกับสื่อมวลชนว่า "จะต้องมีการยกเลิก ปร.42 อย่างแน่นอน" และได้สั่งการให้กระทรวงมหาดไทยเสนอร่าง พรบ.ยกเลิก ปร.42 โดยพลันให้ทันสมัยประชุมรัฐสภา

ในวันนี้ นักหนังสือพิมพ์ไทยทั่วประเทศขอเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการเพื่อให้มีการยกเลิก ปร.42 โดยเร็วที่สุดโดยไม่มัวเจิ่นช้า

ขอคัดค้านการที่กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์โดยขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 มีนาคม

2533 ซึ่งระบุไว้ชัดเจนว่า ให้มีตัวแทนบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ร่วมในการพิจารณาด้วย

3. หากจะมีการดำเนินการใด ๆ ต่อหนังสือพิมพ์ที่กระทำผิดกฎหมายขอให้ศาลตัดสินคดีธรรมิ ซึ่งเป็นอำนาจหนึ่งในสามของระบบประชาธิปไตย และมีหน้าที่โดยตรงเป็นผู้พิจารณาและพิพากษา

4. ขอเรียกร้องให้สมาชิกรัฐสภาได้ตระหนักถึงสำนึกในระบบประชาธิปไตยในอันที่จะงดส่งเสริมหรือสนับสนุนร่างกฎหมายใด ๆ ที่เป็นการลดทอนสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

5. สมัชชานักหนังสือพิมพ์ทั่วประเทศจะพยายามทุกวิถีทางในการส่งเสริมจรรยาบรรณหนังสือพิมพ์ให้ดีขึ้นด้วยมาตรการต่าง ๆ โดยยึดถือเสียงประชาชนผู้อ่านเป็นหลักในการปฏิบัติเป็นสำคัญ

สมัชชานักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยได้ตั้งคณะทำงานขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อติดตามผลการเรียกร้องของมวลชนนักหนังสือพิมพ์อย่างใกล้ชิดทุกระยะเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและเสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารและการแสดงออกของประชาชนในระบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงต่อไป

สมัชชานักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 1 วันอาทิตย์ที่ 13 พ.ค.2533

จดหมายเปิดผนึกถึงคณะรัฐมนตรี จากคณะกรรมการเฉพาะกิจ สมัชชานักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

กราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีทุกท่าน

ในฐานะตัวแทนของบรรณาธิการและนักข่าวทั่วประเทศที่ได้จัดให้มีการประชุมเรียกร้องให้มีการยกเลิกคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 42 เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2533 เราขอชี้แจงให้ท่านได้ทราบว่า

คำเรียกร้องของนักหนังสือพิมพ์ทั่วประเทศระบุชัดเจนให้ ยกเลิก ปร.42 โดยไม่มีเงื่อนไขและคัดค้านการร่างกฎหมายใหม่ที่กระทรวงมหาดไทยได้กระทำไปโดยขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2433 ซึ่งระบุอย่างชัดเจนให้ปรึกษาตัวแทนคณะบรรณาธิการที่ได้เข้าพบ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2533

บัดนี้มีรายงานข่าวว่า กระทรวงมหาดไทยจะเสนอร่างกฎหมายยกเลิก ปร.42 โดยการพ่วงเข้ากับกฎหมายที่ร่างขึ้นใหม่ ซึ่งขัดต่อเจตนารมณ์ของการคืนเสรีภาพแก่ชาวสารแก้วประชาชนของหัวหน้ารัฐบาลที่ได้รับปากกับคณะบรรณาธิการอย่างแจ่มชัด

จึงใคร่ขอแสดงจุดยืนของนักหนังสือพิมพ์ทั่วประเทศเพื่อให้ชัดเจนต่อคณะรัฐมนตรีที่จะมีการพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าววันนี้ (15 พ.ค. 2533)

1. ขอให้รัฐบาลเสนอร่างกฎหมายให้ยกเลิก ปร.42 เท่านั้น เป็นวาระด่วนในการประชุมรัฐสภาสมัยปัจจุบัน

2. ขอให้ระงับร่างกฎหมายเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ที่ครอบคลุมนอกเหนือการยกเลิก ปร.42 ที่จะเสนอเข้าในคณะรัฐมนตรีวันนี้ การร่างกฎหมายใหม่ใด ๆ เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์นั้นจะต้องมีการปรึกษากับตัวแทนนักหนังสือพิมพ์ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

นายไพฑูรย์ สุนทร

ประธานคณะกรรมการเฉพาะกิจ

สมัชชานักหนังสือพิมพ์

แห่งประเทศไทย

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กท.10300

25 พฤษภาคม 2533

เรื่อง การยกเลิกประกาศของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519

เรียน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายเสนาะ เทียนทอง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ (ฉบับที่....) พ.ศ..... และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่....) พ.ศ.....

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ท่านเป็นประธานคณะกรรมการพิจารณายกเลิกคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519 นั้น ผมใคร่ขอให้ท่านโปรดพิจารณาหลักการต่อไปนี้เพื่อเป็นหลักในการยกเลิกกฎหมายดังกล่าว คือ

1. ให้ยกเลิกคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในลักษณะเดียวกันทุกฉบับ

2. ถ้ากระทรวงมหาดไทยเห็นว่าจำเป็นต้องมีกฎหมายการพิมพ์รองรับการยกเลิกคำสั่งคณะปฏิรูปดังกล่าว ร่างกฎหมายการพิมพ์นี้ควรมีสาระสำคัญหลัก ๆ ดังนี้

2.1 การออกหนังสือพิมพ์ใหม่ควรจะใช้วิธีจดทะเบียน แทนการต้องแจ้งตามกฎหมายการพิมพ์เก่า และต่างจากการขออนุญาตตามร่างของกระทรวงมหาดไทย การจดทะเบียนนี้ถือคุณสมบัติที่กำหนดเป็นสำคัญ กล่าวคือ ถ้าคุณสมบัติครบถ้วนก็ต้องจดทะเบียนให้ และกระทรวงมหาดไทย

อาจออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติต่าง ๆ เพิ่มเติมจากกฎหมายได้

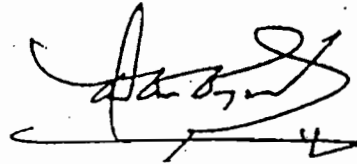
2.2 การปิดหนังสือพิมพ์ (หรือที่เรียกว่าการถอนการจดทะเบียน) ให้มีเหตุตามที่กฎหมายการพิมพ์เก่ากำหนดไว้ แต่เจ้าพนักงานการพิมพ์ต้องทำเป็นขั้นตอน คือ เตือน ให้แก้ไข ถ้าไม่กระทำก็ต้องร้องขอต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งให้ได้สวนและให้ศาลฎีกาพิพากษาว่าจะถอนการจดทะเบียนหรือไม่ โดยมีข้อยกเว้นการถอนทะเบียนก็ได้ ท่านองเดียวกับข้อยกเว้นความผิดฐานหมิ่นประมาทซึ่งถ้าการพิสูจน์ความจริงเป็นประโยชน์แก่ประชาชนก็ให้ยกเว้นความผิดฐานหมิ่นประมาทได้

2.3 ควรแก้กฎหมายอาญาเอาผิดการดูหมิ่น หรือหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ ให้โทษสูงขึ้น

ทั้งนี้ ตามร่างกฎหมาย 2 ฉบับซึ่งผมได้ให้นักกฎหมายช่วยยกร่างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางประกอบการพิจารณา อนึ่ง หากจะดำเนินการเรื่องนี้โดยปรึกษาหารือกับบรรณาธิการให้เสร็จโดยเร็วที่สุด เพื่อให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรทันสมัยประชุมนี้ ก็น่าจะเป็นประโยชน์กับชื่อเสียงของรัฐบาลและพรรคชาติไทย

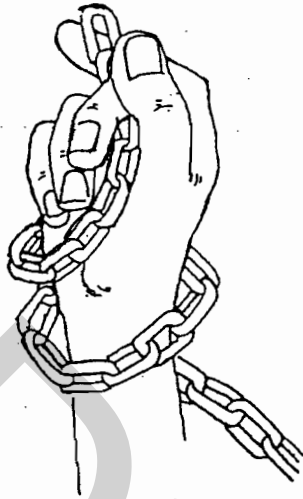
จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา และขอขอบพระคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ



(ชาติชาย ชุณหะวัณ)

นายกรัฐมนตรี



ภาษามือไทย

ยุค บรรหาร - เสนาะ - ชชาติชาย



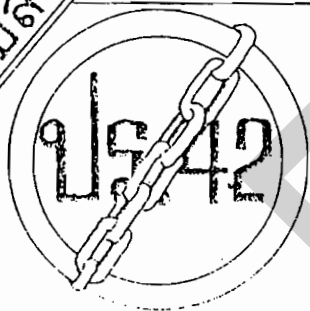
- ปิดหู
- ปิดปาก
- ปิดตา



องค์กรหนังสือพิมพ์ทั่วโลกประณาม
พ.ร.บ.การพิมพ์-ปร.42ฉบับใหม่
 หน่วยงานหนังสือพิมพ์ของชาติสองสหัสรัฐได้ขอการติชม ขูดละวัน
 ยื่นร้องให้หน่วยงานที่ใด ๆ ที่ระดมมาจะต้องคำนึงถึงสิทธิพลเมืองที่ควรแก่การคุ้มครอง

คืนเสรีภาพแห่งข่าวสารแก่ประชาชน
สกัดกั้นเผด็จการคืนชีพ

ฉบับปลอด

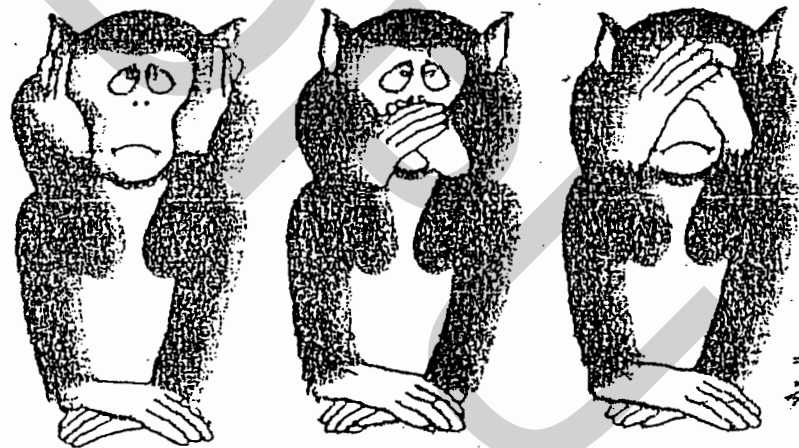


นักข่าว

ยุคประชาธิปไตยในคราบเผด็จการ 2553

แปลงร่าง ปร.42 “ยาไทย”
พรบ.การพิมพ์ฉบับเผด็จการ
คงอำนาจ ‘ปิด’ นสพ.ไว้ที่มท.1

परमं गुणवत्तमं विद्यायां
अथवा अविद्यायां !



शुद्धं शुद्धं शुद्धं शुद्धं शुद्धं

ประวัติผู้เขียน

นายสุทินทร์ แก้วประดิษฐ์ เกิดเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2486 ที่บ้านเลขที่ 25 หมู่ที่ 7 ตำบลคลองน้อย อำเภอปากพะนึ่ง จังหวัดนครศรีธรรมราช

สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เคยเป็นข้าราชการพลเรือน ตำแหน่งประจำแผนกเอกสารสำคัญ กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร เคยทำงานด้านโรงแรม เคยทำงานทางด้านเอกสารหนังสือ

ปัจจุบันเป็นผู้บรรยายพิเศษตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ของเหล่าทัพ เป็นผู้บรรยายวิชาการข่าวใน ร.ร. รปก.ศรภ.